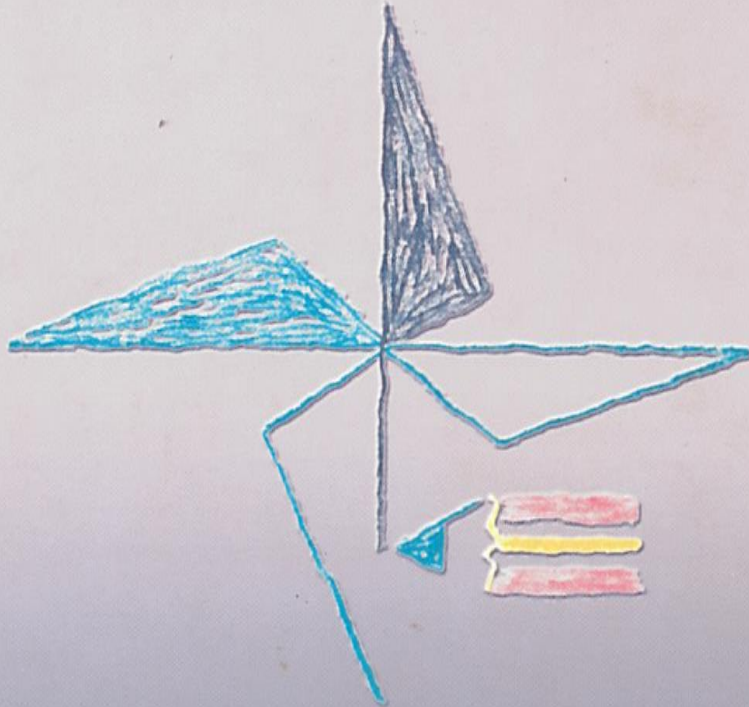

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2010-2011

Ο παρών Οδηγός Σπουδών στηρίχτηκε στο σώμα του Οδηγού Σπουδών προηγούμενων ετών.

Επιμέλεια έκδοσης: Μ. Κανατσούλη, Σ. Ταμπάκη, Σ.Γαβριηλίδου

Την επιμέλεια των αλλαγών είχαν οι :Π. Εφραιμίδου, Μ.Χατζηπαράσχη, Α.Σκορδά, Ε.Μπαλαμπέκου και Δ.Ποτούρη

Ευχαριστομε για τη βοήθειά της κ.Γ. Μανιώτη, αποσπασμένης εκπαιδευτικού στο Τμήμα.

Το σχέδιο του εξωφύλλου φιλοτεχνήθηκε από τον †Νικόλαο Παραλή

Χρηματοδότηση: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μια έκδοση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης

Τηλ. (2310) 995058-59, 995086

Fax (2310) 995032

Διανέμεται δωρεάν από το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
I. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	
1. Ίδρυση και στέγαση του Τμήματος	
2. Διοίκηση του Τμήματος	
3. Προσωπικό Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης	
4. Διακοπές και Αργίες 2010-2011	
II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ	
1. Προκήρυξη του Κοινού Ελληνογαλλικού ΠΜΣ <i>«Διδακτικές της πολυγλωσσίας και γλωσσικές πολιτικές. Διάδοση των γλωσσών και των πολιτισμών σε πολύγλωσσα και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα»</i> , για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011.	
2. Προκήρυξη του ΔΔΠΜΣ <i>«Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης: ένα σχολείο για όλους»</i> , για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011.	
III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού	
Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού	
Τομέας Αισθητικής Παιδείας	
Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας	
Τομέας Παιδαγωγικής	
Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής	
Επιλεγόμενα Μαθήματα	
IV. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού	
Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού	
Τομέας Αισθητικής Παιδείας	
Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας	
Τομέας Παιδαγωγικής	
Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής	
Επιλεγόμενα Μαθήματα	
V. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	

Πρόλογος

Αγαπητοί και αγαπητές
αναγνώστες και αναγνώστριες του Οδηγού Σπουδών

Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου μας είναι ένα πανεπιστημιακό τμήμα που έχει στόχο να προσφέρει στην κοινωνία άτομα καλλιεργημένα και μορφωμένα που να έχουν τα απαραίτητα επιστημονικά εφόδια και τις απαραίτητες δεξιότητες, ώστε να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παιδαγωγοί σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και ως επιστήμονες στον τομέα της αγωγής και της εκπαίδευσης. Ο Οδηγός Σπουδών που κρατάτε στα χέρια σας με το Πρόγραμμα Σπουδών που περιέχει αποτυπώνει ακριβώς αυτές τις επιδιώξεις που είχαν όσοι και όσες συμμετείχαν στη διαμόρφωσή του. Περιέχει ακόμη έναν μεγάλο αριθμό από πληροφορίες που θα σας βοηθήσουν να κινηθείτε με άνεση στους χώρους της Παιδαγωγικής Σχολής και του Πανεπιστημίου, να επικοινωνήσετε με ανθρώπους και με φορείς, να αναζητήσετε και άλλες πληροφορίες και γενικά να νιώσετε άνετα.

Σε αυτόν τον Οδηγό Σπουδών αντικατοπτρίζονται όχι μόνο οι επιδιώξεις και τα οράματα του Τμήματος αλλά και η εικόνα του παρελθόντος και του παρόντος του. Είναι ένα Τμήμα που έχει ήδη γίνει εικοσιπέντε ετών και, όπως κάθε νέος και νέα σε αυτήν την ηλικία, έχει ανησυχίες, επιθυμίες, σχέδια για το μέλλον, ελπίδες, αντιμετωπίζει αντιφάσεις, παραλογισμούς, προχωρά σε ακατανόητους συμβιβασμούς και πολλά άλλα. Μέσα σε αυτό το παρόν ζούμε όσοι και όσες φοιτούμε και εργαζόμαστε σε αυτό το Τμήμα.

Ελπίζοντας ότι θα μπορέσουμε να ζήσουμε **φέτος ζεστά συναισθήματα**, θα διδαχτούμε και θα διδάξουμε όλοι μας και θα προσθέσουμε **ένα ακόμη κομμάτι** στη ζωή και στη γνώση, σας εύχομαι καλή και γόνιμη ακαδημαϊκή χρονιά.

Από όλους και από όλες ζητώ τη βοήθειά σας... για την επιτυχία ...

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
Σωφρόνης Χατζησαββίδης
Καθηγητής

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Τ.Ε.Π.Α.Ε.)

I. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Ίδρυση και στέγαση του Τμήματος

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 46 του Ν. 1268/82 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1984-85, σύμφωνα με το Π.Δ. 320/83. Από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 μετονομάζεται σε Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Π.Δ. 231/2000, ΦΕΚ τ. Α΄, 198/13.9.2000).

Με την ίδρυση του υλοποιείται ένα παλιό αίτημα της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) για τη δημιουργία παιδαγωγικών τμημάτων δασκάλων και νηπιαγωγών στα πανεπιστήμια. Το Τμήμα εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να αντιμετωπίζει δυσκολίες, που αφορούν κυρίως την υλικοτεχνική υποδομή. Υπολογίζεται όμως ότι αυτές θα ξεπεραστούν σύντομα με την ανέγερση των δύο πτερύγων της Παιδαγωγικής Σχολής, που θα καλύψουν ικανοποιητικά τις συνεχώς αυξανόμενες στεγαστικές ανάγκες.

Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που αποφοίτησαν μέχρι σήμερα είναι **6.252** συμπεριλαμβανομένων και των αποφοίτων της εξομοίωσης Ελλάδας και Κύπρου. Κατά το Πανεπιστημιακό έτος **2009-2010** εισήχθησαν μετά από Γενικές Εξετάσεις **133** φοιτητές και φοιτήτριες.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 λειτουργεί και ο Πύργος της Παιδαγωγικής Σχολής, όπου στεγάζονται τα γραφεία των μελών Δ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π, οι Γραμματείες του Τμήματός μας και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, οι Γραμματείες των Τομέων καθώς και 10 αίθουσες διδασκαλίας. **Σε παραπλήσιο χώρο στεγάζεται σε νεόδμητο κτίριο και το Παιδικό Κέντρο του Α.Π.Θ.**

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος στεγάζεται στο δεύτερο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής.

2. Διοίκηση του Τμήματος

Πρόεδρος (2009-2010): Χατζησαββίδης Σωφρόνης, καθηγητής

Αναπληρωτής Πρόεδρος (2009-2010): Τσιούμης Κωνσταντίνος, αναπληρωτής καθηγητής

Γενική Συνέλευση:

Πρόεδρος (2009-2010): Χατζησαββίδης Σωφρόνης, καθηγητής

Αναπληρωτής Πρόεδρος (2009-2010): Τσιούμης Κωνσταντίνος, αναπληρωτής καθηγητής

Μέλη:

1. Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος, καθηγητής
2. Βουγιούκας Κων/νος, λέκτορας
3. Βρύζας Κωνσταντίνος, καθηγητής
4. Γαβριηλίδου-Σπυρίδου Σοφία, επ. καθηγήτρια
5. Γερμανός Δημήτρης, καθηγητής
6. Γεωργόπουλος Αλέξανδρος, καθηγητής
7. **Γκέκα Μαρία, λέκτορας**
8. Γρηγοριάδης Αθανάσιος, λέκτορας
9. Δάγκας Αλέξανδρος, αναπληρωτής καθηγητής

10. Δογάνη Κωνσταντίνα, λέκτορας
11. Κανατσούλη Μελπομένη, καθηγήτρια
12. Καρακίτσιος Ανδρέας, καθηγητής
13. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη Μελανθία, αναπληρώτρια καθηγήτρια
14. Κωνσταντινίδου-Σέμογλου Ουρανία, επίκουρη καθηγήτρια
15. Λενακάκης Αντώνης, λέκτορας
16. Μπακιρτζής Κωνσταντίνος, αναπληρωτής καθηγητής
17. Μπαμπλέκου Ζωή, αναπληρώτρια καθηγήτρια
18. Μπάρμπας Γεώργιος, επίκουρος καθηγητής
19. Μπιρμπίλη Μαρία, επίκουρη καθηγήτρια
20. Ντολιοπούλου Ελένη-Σοφία, αναπληρώτρια καθηγήτρια
21. Παπανδρέου Μαρία, λέκτορας
22. Παπαντωνίου Φωτεινή, επίκουρη καθηγήτρια
23. Παυλίδου Εύα, λέκτορας
24. Ταμπάκη Σαπφώ, λέκτορας
25. Τζεκάκη Μαριάννα, καθηγήτρια
26. Τζουριάδου Μαρία, καθηγήτρια
27. Τσιούμης Κωνσταντίνος, αναπληρωτής καθηγητής
28. Τσιτουρίδου Μελπομένη, αναπληρώτρια καθηγήτρια
29. Τσοκαλίδου Πετρούλα, επίκουρη καθηγήτρια
30. Χατζησαββίδης Σωφρόνης, καθηγητής

Στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος μετέχουν τα μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π. και αιρετός εκπρόσωπος του Ε.Τ.Ε.Π. με δικαίωμα ψήφου. Από το Σύλλογο των Φοιτητών του Τμήματος συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου ποσοστό 50% επί του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, δηλαδή 15 φοιτητές που ορίζονται από το σύλλογο φοιτητών.

3. Προσωπικό Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

α. Ομότιμοι καθηγητές/τριες

1. Αγγέλης Λεωνίδα
2. Κάτσιου-Ζαφρανά Μαρία
3. Μαυροπούλου –Τσιούμη Χρυσάνθη
4. Τζιαντζή Μαρίκα
5. Τομπαΐδης Δημήτριος
6. Φράγκος Χρήστος

β. Τομείς

Ι. Τομέας Αισθητικής Παιδείας

Επίκουροι καθηγητές/τριες

2. Παπαντωνίου Φωτεινή
  - Λέκτορες
  1. Δογάνη Κωνσταντίνα
  2. Λενακάκης Αντώνης
  3. Παυλίδου Εύα
  4. Ταμπάκη Σαπφώ
- Ε.Τ.Ε.Π.
1. Ποτούρη Δέσποινα

II. Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας

Καθηγητές/τριες

1. Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος
2. Βρύζας Κωνσταντίνος
3. Κανατσούλη Μελομένη
4. Καρακίτσιος Ανδρέας
5. Χατζησαββίδης Σωφρόνης

Αναπληρωτές/τριες καθηγητές/τριες

1. Δάγκας Αλέξανδρος
2. Τσιούμης Κωνσταντίνος

Επίκουροι καθηγητές/τριες

1. Γαβρηλίδου-Σπυρίδου Σοφία
  2. Κωνσταντινίδου-Σέμογλου Ουρανία
  3. Τσοκαλίδου Πετρούλα
- Ε.Τ.Ε.Π.
1. Μπαλαμπέκου Ευαγγελία

III. Τομέας Παιδαγωγικής

Καθηγητές/τριες

1. Γερμανός Δημήτριος
  2. Γεωργόπουλος Αλέξανδρος
  3. Τζεκάκη Μαριάννα
- Αναπληρωτές/τριες καθηγητές/τριες

1. Ντολιοπούλου Ελένη-Σοφία
2. Τσιτουρίδου Μελομένη

Επίκουρος Καθηγήτρια

1. Μπιρμπίλη Μαρία

Λέκτορες

1. Γρηγοριάδης Αθανάσιος
2. Παπανδρέου Μαρία

Ε.Ε.ΔΙ.Π. II

1. Κυρίμης Χρήστος
2. Παπαδοπούλου Ελένη

Ε.Τ.Ε.Π.

1. Πουρνάρας Νίκος
2. Χατζηπαράσχη Μαρία

IV. Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής

Καθηγήτρια

1. Τζουριάδου Μαρία
- Αναπληρωτές/τριες καθηγητές/τριες
1. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη Μελανθία
  2. Μπακιρτζής Κωνσταντίνος
  3. Μπαμπλέκου Ζωή
- Επίκουρος Καθηγητής
1. Μπάρμπας Γεώργιος

Λέκτορες

1. Βουγιούκας Κωνσταντίνος

2. Γκέκα Μαρία

Ε.Τ.Ε.Π.

1. Σκορδά Αλίκη

V. Συνταξιοδοτηθείσες καθηγήτριες

1. Τρίμη Ελισάβετ

2. Ματεζόφσκυ – Νικόλτσου Κατερίνα-Μαρία

3. Ρουτζούνη – Μπίκα Αναστασία

γ. Ε.Τ.Ε.Π.

1. Κούβαρης Βασίλης

2. Μπαλαμπέκου Ευαγγελία

3. Παπάζογλου Αγγελική

4. Ποτούρη Δέσποινα

5. Πουρνάρας Νικόλαος

6. Σκορδά Αλίκη

7. Σταμάκου Αθανασία

8. Χατζηπαράσχη Μαρία

δ. Προσωπικό Αορίστου Χρόνου

1. Γαζάνη Ερατώ (Γραμματεία Πρακτικής Άσκησης)

2. Γκουτζαμάνης Σπυρίδων (Γραμματεία Τμήματος)

3. Παππά Μαρία (Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής)

ε. Προσωπικό Γραμματείας

1. Εφραιμίδου Παρθένα, γραμματέας

2. Σεραφειμίδου-Καλαϊτζάκη Ελένη

3. Περδίκη-Μπουρίδου Αγγελική

4. Ταμίσογλου Παρθένα

5. Γκουτζαμάνης Σπυρίδων

στ. Προσωπικό Βιβλιοθήκης Τμήματος

1. Παπάζογλου Αγγελική, Ε.Τ.Ε.Π.

ζ. Προσωπικό Σπουδαστηρίων

1. Βλαστού Έλλη.

Στο τμήμα προσφέρουν υπηρεσία και εκπαιδευτικοί διαφόρων ειδικοτήτων, ειδικοί επιστήμονες (ΠΔ 407/80) και αποσπασμένοι από την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Εξετάσεις Σεπτεμβρίου	30/8/2010- 24/9/2010
Χειμερινό Εξάμηνο 2010-2011	27/9/2010-14/01/2011
Εξετάσεις Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου	17/1/2011-11/02/2011
Εαρινό Εξάμηνο 2010-2011	14/02/2011-29/5/2011
Εξετάσεις Ιουνίου	30/5/2011-17/6/2011

Αργίες

Αγ. Δημητρίου, 28^η Οκτωβρίου: 26-28/10/2010
17^η Νοεμβρίου: 17/11/2010
Τριών Ιεραρχών: 30/01/2011
25^η Μαρτίου: 25/03/2011
1^η Μαΐου: 1/05/2011

Διακοπές

Αγ. Πνεύματος: 13/6/11
Χριστούγεννα: 24/12/2010 – 07/01/2011
Απόκριες: Πέμπτη 3/03/2011 - επόμενη
Καθαρής Δευτέρας 8/3/2011
Πάσχα: Μ. Δευτέρα 18/4/2011 - Κυριακή
του Θωμά 1/5/2011

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γενικά

Το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Τ.Ε.Π.Α.Ε) χορηγεί στους φοιτητές/τριες, μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους, τον ακαδημαϊκό τίτλο «πτυχίο». Τα σχετικά με το πρόγραμμα και τον κανονισμό σπουδών, καθώς και με τις μεταπτυχιακές σπουδές καθορίζονται με βάση τις ισχύουσες διατάξεις για όλα τα Α.Ε.Ι.

Οι φοιτητές/τριες παράλληλα με τη θεωρητική τους κατάρτιση κάνουν πρακτική άσκηση σε Νηπιαγωγεία της πόλης της Θεσσαλονίκης και των γύρω περιοχών, καθώς και στο «Παιδικό Κέντρο» του Α.Π.Θ., το οποίο λειτουργεί στο χώρο του Πανεπιστημίου.

1. Εισαγωγή φοιτητών/τριών

Η εισαγωγή των φοιτητών/-τριών στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης γίνεται με βάση τα αποτελέσματα των Γενικών Εξετάσεων.

Επίσης, είναι δυνατή η εισαγωγή στο τμήμα πτυχιούχων Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. με κατατακτήριες εξετάσεις.

2. Εγγραφές Πρωτοετών

Οι υποψήφιοι καλούνται για εγγραφή μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των Γενικών Εξετάσεων μέσα σε καθορισμένη προθεσμία με υπουργική απόφαση, η οποία ανακοινώνεται στον ημερήσιο τύπο. Σε περίπτωση που η εγγραφή δεν πραγματοποιηθεί μέσα στις νόμιμες προθεσμίες, χάνεται το δικαίωμα εγγραφής.

Οι εισαγόμενοι υποβάλλονται σε ακτινολογική, παθολογική και δερματολογική εξέταση δωρεάν, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για την υποχρεωτική υγειονομική εξέταση των εισαγομένων στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

3. Παιδικό Κέντρο

Το Παιδικό Κέντρο που υπάγεται απευθείας στο Α.Π.Θ., λειτουργεί ως ολοήμερη σχολική μονάδα για παιδιά προσχολικής ηλικίας 2,5-6 ετών, που οι γονείς τους ανήκουν στην πανεπιστημιακή κοινότητα του Α.Π.Θ. Τα παιδιά που φοιτούν σ' αυτό κατανέμονται, με βάση την ηλικία τους, σε επτά τμήματα. Λειτουργεί πέντε ημέρες την εβδομάδα από 07.00-19.00. Προσφέρει τροφή τρεις (3) φορές την ημέρα (πρωινό, γεύμα, απογευματινό) και ιατρική φροντίδα από παιδίατρο του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ. Το Παιδικό Κέντρο εξυπηρετεί παράλληλα εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες των επιστημών της αγωγής για την προσχολική ηλικία, καθώς και τις ανάγκες του Τμήματος για πρακτική άσκηση των φοιτητών και φοιτητριών του.

4. Κανονισμός Σπουδών

Κάθε φοιτητής/-τρια για να ολοκληρώσει τις σπουδές του/της και να λάβει πτυχίο πρέπει να έχει συμπληρώσει οκτώ τουλάχιστον εξάμηνα σπουδών και να έχει συγκεντρώσει ελάχιστο αριθμό 182 διδακτικών μονάδων (δ.μ.).

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, αριθμ. 6/25.5.99, ισχύει νέο Πρόγραμμα Σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 και εξής. Σύμφωνα με αυτό, το Τμήμα χωρίζεται σε 4 τομείς:

- α) Τομέας Αισθητικής Παιδείας
- β) Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας
- γ) Τομέας Παιδαγωγικής
- δ) Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής

Οι φοιτητές παρακολουθούν ένα κοινό κορμό μαθημάτων κατά τα 4 πρώτα εξάμηνα. Στην αρχή του **Ε' εξαμήνου** επιλέγουν τον **προσανατολισμό** που επιθυμούν για τις σπουδές τους. Το σύνολο των 182 διδακτικών μονάδων κατανέμεται ως εξής:

A) 90 δ.μ. συγκεντρώνονται από **υποχρεωτικά** μαθήματα. Ειδικότερα, στα πρώτα τέσσερα εξάμηνα θα πρέπει να συμπληρώσουν 50 δ.μ. από **υποχρεωτικά** μαθήματα **κορμού**. Στα επόμενα τέσσερα εξάμηνα, οι φοιτητές θα πρέπει να συγκεντρώσουν 20 δ.μ. από **υποχρεωτικά** μαθήματα **κορμού** και 20 δ.μ. από **υποχρεωτικά** μαθήματα **προσανατολισμού**.

B) 40 δ.μ. συγκεντρώνονται από μαθήματα **επιλογής**. Σ' αυτές μπορεί να περιληφθούν 8 μονάδες από **ελεύθερες επιλογές** από άλλα τμήματα ή σχολές και 10 δ.μ. από **διπλωματική εργασία**.

Γ) 12 δ.μ. από Ξένη Γλώσσα (**υποχρεωτικές**).

Δ) 40 δ.μ. από **πρακτικές ασκήσεις**.

Το μάθημα της **εργαστηριακής έρευνας** μπορεί να επιλεγεί μόνο μια φορά σε κάθε εξάμηνο.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 εφαρμόζεται στο Τμήμα και το σύστημα των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Σύμφωνα με αυτό σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν ορισμένες πιστωτικές μονάδες – εκτός από τις διδακτικές- οι οποίες βασίζονται στον φόρτο εργασίας του/της φοιτητή/τριας. Έτσι σε κάθε έτος πρέπει να καλυφθούν 60 πιστωτικές μονάδες από το σύνολο των κάθε είδους μαθημάτων, τα οποία παρακολούθησαν και στα οποία εξετάστηκαν επιτυχώς οι φοιτητές/τριες. Για την απόκτηση του πτυχίου οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να έχουν καλύψει συνολικά, στα οκτώ εξάμηνα, 240 πιστωτικές μονάδες.

Σημείωση: 10 ημέρες πριν την ορκωμοσία θα ανακοινώνονται από την Γραμματεία του Τμήματος τα ονόματα των φοιτητών/τριών που δικαιούνται να ορκιστούν.

Οι φοιτητές/τριες έχουν την υποχρέωση να ενημερώνονται πριν την ορκωμοσία τους για τυχόν εκκρεμότητες.

Η Διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων μαθημάτων και συγγραμμάτων πανεπιστημιακού έτους 2010-2011 από τους φοιτητές:

1. Για τα μαθήματα που στον Οδηγό Σπουδών αναγράφονται ως **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** απαιτείται οπωσδήποτε η δήλωση επιλογής του αντίστοιχου συγγράμματος. Οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν τα υποχρεωτικά μαθήματα του εξαμήνου τους και εξετάζονται σε όσα επιθυμούν.

2. Για τα μαθήματα που στον Οδηγό Σπουδών αναγράφονται ως **ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ** οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα να επιλέξουν, όσα αντιστοιχούν μέχρι 7 διδακτικές μονάδες και τα αντίστοιχα σε αυτά συγγράμματα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση που δηλωθούν μαθήματα με περισσότερες από 7 διδακτικές μονάδες θα διαγράφονται αυτομάτως τα επιπλέον μαθήματα.

3. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώνουν επιλεγόμενα μαθήματα του εξαμήνου τους ή προηγούμενων εξαμήνων.

4. Η δήλωση των επιλεγόμενων μαθημάτων γίνεται από το/τη φοιτητή/τρια σε συνεννόηση με το/τη διδάσκοντα/σα και εξαρτάται από τον αριθμό θέσεων που έχει ο/η κάθε διδάσκων/σα για το μάθημα αυτό. **Ο αριθμός των θέσεων είναι ορισμένος και μόνο λόγω μετεγγραφών στο Α΄ ή Β΄ εξάμηνο μπορεί να ξεπεραστεί.** Για κάθε επιλεγόμενο μάθημα ισχύουν τα παρακάτω:

A) Επιλεγόμενο μάθημα Α΄ ή Β΄ εξαμήνου: 65 θέσεις οι οποίες καλύπτονται κατά προτεραιότητα από τους/τις φοιτητές/τριες του Α΄ ή Β΄ εξαμήνου.

B) Επιλεγόμενο μάθημα Γ΄ ή Δ΄ εξαμήνου: 65 θέσεις για τους/τις φοιτητές/τριες Γ΄ και Ε΄ εξαμήνου (χειμερινό εξάμηνο) ή Δ΄ και ΣΤ΄ εξαμήνου (εαρινό εξάμηνο)

Γ) Επιλεγόμενο μάθημα Ε΄ ή ΣΤ΄ εξαμήνου: 65 θέσεις για τους/τις φοιτητές/τριες του Ε΄ εξαμήνου (χειμερινό εξάμηνο) ή του ΣΤ΄ εξαμήνου (εαρινό εξάμηνο).

Δ) Οι φοιτητές του Ζ΄ ή του Η΄ εξαμήνου και όσοι/ες βρίσκονται στο πτυχίο έως και το 12^ο εξάμηνο δεν υπόκεινται στους παραπάνω περιορισμούς .

Ε) Για τα επιλεγόμενα μαθήματα οι φοιτητές/τριες δηλώνουν ηλεκτρονικά τα μαθήματα εφόσον τα έχουν δηλώσει ήδη στον/στην υπεύθυνο καθηγητή/τρια.

5. Οι φοιτητές/τριες του παλαιού προγράμματος σπουδών μπορούν να δηλώσουν επιλεγόμενα μαθήματα από το νέο πρόγραμμα σπουδών.

6. Οι φοιτητές/τριες που έχουν ήδη επιλέξει τομέα (Ε΄, Στ΄, Ζ΄, Η΄) μπορούν να επιλέξουν και να δηλώσουν ως επιλεγόμενα μαθήματα, τα υποχρεωτικά μαθήματα προσανατολισμού των άλλων τομέων.

7. Η δήλωση επιλεγόμενων μαθημάτων θα γίνεται σύμφωνα με τα μαθήματα που ανακοινώνεται ότι διδάσκονται στην αρχή κάθε εξαμήνου (βάσει του προγράμματος μαθημάτων).

8. Η διπλωματική εργασία δηλώνεται στον/στην υπεύθυνο/η διδάσκοντα/σα στην αρχή του Ζ΄ εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

9. Η επιλογή του μαθήματος Εργαστηριακή Έρευνα γίνεται σε συνεννόηση με τον/την εκάστοτε διδάσκοντα/σα. (Μια -1- Εργαστηριακή Έρευνα σε κάθε εξάμηνο).

10. Οι φοιτητές/τριες του Ε΄ εξαμήνου επιλέγουν τον Τομέα Κατεύθυνσης που επιθυμούν, από τους τέσσερις τομείς του Τμήματος (Αισθητικής Παιδείας, Γλώσσας και Ιστορίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας-Ειδικής αγωγής).

11. Οι ανακοινώσεις, για την έναρξη και το τέλος της διαδικασίας της υποβολής των δηλώσεων μαθημάτων, γίνονται από τη Γραμματεία μια εβδομάδα πριν από την έναρξη της διαδικασίας.

12. Αλλαγές στην ηλεκτρονική δήλωση είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των δηλώσεων.

5. Πρόγραμμα πρακτικών ασκήσεων

Το Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων αποτελεί σημαντικό και υποχρεωτικό τμήμα της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών στο Τμήμα. Καταρτίζεται και τελεί υπό την εποπτεία της **Επιτροπής Πρακτικών Ασκήσεων**, της οποίας προεδρεύει ο εκάστοτε Διευθυντής του Τομέα Παιδαγωγικής και αποτελείται από μέλη του Τομέα Παιδαγωγικής και εκπροσώπους των υπολοίπων τριών Τομέων. Για τα οργανωτικά θέματα της Πρακτικής Άσκησης λειτουργεί ιδιαίτερη Γραμματεία.

Αρχίζει, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών στο **τρίτο εξάμηνο** και ολοκληρώνεται στο **όγδοο**, περιλαμβάνοντας τρεις αλληλένδετες φάσεις.

Στην Πρακτική Άσκηση εφαρμόζεται, αλλά και δοκιμάζεται στην πράξη, η θεωρητική γνώση που προσφέρεται στο Τμήμα με τη διδασκαλία των ποικίλων επιστημονικών αντικειμένων. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα να εφαρμοσθούν και καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις, χωρίς αυτές να έρχονται σε σύγκρουση με τα ισχύοντα στο ελληνικό Νηπιαγωγείο.

Όλες οι απαραίτητες για την εκπαιδευτική πράξη γνώσεις και δεξιότητες προσφέρονται από το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος με τα κατάλληλα **υποχρεωτικά μαθήματα**, προβλέπονται όμως και **εξειδικευμένες ενημερώσεις**, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Πρακτικής Άσκησης.

Η πρακτική άσκηση διεξάγεται σε συγκεκριμένες ημέρες ή εβδομάδες, οι οποίες είναι αφιερωμένες αποκλειστικά στην πρακτική άσκηση και έτσι οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να παρακολουθούν απρόσκοπτα τα μαθήματά τους. Ο καθορισμός των ημερών και των εβδομάδων αποφασίζεται από την Επιτροπή Πρακτικών Ασκήσεων και εγκρίνεται από τη Γ.Σ του Τμήματος.

Κάθε φοιτητής/-τρια παραλαμβάνει στην αρχή του Γ΄ εξαμήνου ένα «**Βιβλιόριο Πρακτικών Ασκήσεων**», το οποίο φροντίζει να ενημερώνεται από τους υπευθύνους για την πορεία των πρακτικών του ασκήσεων. Η παρουσία των φοιτητών/τριών στις ενημερώσεις, στη διαδικασία προετοιμασίας, στη συνεργασία με τους/τις αποσπασμένους/νες |νηπιαγωγούς και στις τάξεις των Νηπιαγωγείων, όπως ορίζεται από τους/τις συντονιστές/στριες, είναι υποχρεωτική. Γι' αυτό το λόγο, κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθεί τις ανακοινώσεις της Γραμματείας Πρακτικών Ασκήσεων, ώστε να δηλώνει έγκαιρα τη συμμετοχή του και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του/της.

Όλες οι φάσεις της Πρακτικής Άσκησης **επέχουν θέση εργαστηρίου**. Με την έννοια αυτή:

Α. Για να συμμετάσχει ο/η φοιτητής/τρια **σε επόμενη φάση της Πρακτικής Άσκησης πρέπει να έχει ολοκληρώσει την προηγούμενη.**

Β. **Δεν προβλέπεται επαναληπτική εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου.** Φοιτητές/τριες, που δεν έχουν εκπληρώσει τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους είναι υποχρεωμένοι/ες να επαναλάβουν τη συγκεκριμένη φάση της Πρακτικής Άσκησης κατά το εξάμηνο στο οποίο προσφέρεται.

Γ. Οι θεωρητικές ενημερώσεις αναφέρονται στον Οδηγό Σπουδών και με τον τίτλο «**Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική I, II, III, IV, V, VI**» για τα αντίστοιχα **Γ΄, Δ΄, Ε΄, Στ΄, Ζ΄ και Η΄ εξάμηνα σπουδών**. Το μάθημα αυτό είναι δίωρο για το Γ΄ και Δ΄ εξάμηνο και τετράωρο για τα Ε΄, Στ΄ και Ζ΄ εξάμηνα. Το σύνολο των διδακτικών μονάδων που πρέπει να συγκεντρώσει κάθε φοιτητής στη διάρκεια των σπουδών του ανέρχεται σε 40 δ.μ. Η κατανομή των διδακτικών μονάδων κατά εξάμηνο είναι οι εξής:

Γ΄ εξάμηνο 4 δ.μ

Δ΄ εξάμηνο 4 δ.μ.

Α΄ Φάση 8 δ.μ. 8Π.Μ.

Ε΄ εξάμηνο 8 δ.μ.

Στ΄ εξάμηνο 6 δ.μ.

Ζ΄ εξάμηνο 8 δ.μ.

Β΄ Φάση 22 δ.μ. 22 Π.Μ.

Η΄ εξάμηνο 10 δ.μ.

Γ΄ Φάση 10 δ.μ. 10 Π.Μ.

Σύνολο 40 δ.μ.

Η Πρακτική Άσκηση αποσκοπεί κυρίως στη βασική κατάρτιση των μελλοντικών παιδαγωγών της προσχολικής ηλικίας. Κεντρικοί στόχοι του Προγράμματος είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες:

- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν το υφιστάμενο **θεσμικό πλαίσιο** του ελληνικού Νηπιαγωγείου, καθώς και τα **ισχύοντα αναλυτικά προγράμματα**.
- Να εφαρμόσουν στην πράξη και να κατανοήσουν ποια είναι τα χαρακτηριστικά ενός **αναπτυξιακά κατάλληλου προγράμματος** Προσχολικής Αγωγής.
- Να μάθουν να **σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν** τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα τις δραστηριότητες, να συγκεκριμενοποιούν ειδικότερους στόχους, να τους συνδέουν με γενικότερους σκοπούς, να επιλέγουν για την υλοποίηση των στόχων τους το κατάλληλο περιεχόμενο και να πειραματίζονται με νέες μεθόδους και μέσα.
- Να γνωρίσουν και να δοκιμάσουν στην πράξη την **εκπόνηση σχεδίων δράσης (projects)**, έτσι ώστε και η αφόρμηση για τις καθημερινές δραστηριότητες να σχετίζεται με τον κόσμο της εμπειρίας του παιδιού, αλλά να έχουν και τη δυνατότητα να σχεδιάζουν δραστηριότητες για την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
- Τέλος, προκειμένου να ανταποκριθούν και στο σύγχρονο αίτημα για το “**στοχεζόμενο εκπαιδευτικό**” να μάθουν να εφαρμόζουν στην πράξη θεωρητικές προτάσεις και να αξιολογούν την πορεία τους, επισημαίνοντας τα σημεία που επιδέχονται αλλαγή ή βελτίωση.

Την ευθύνη του προγράμματος της πρώτης φάσης έχουν μέλη ΔΕΠ του Τομέα Παιδαγωγικής, σε συνεργασία με αποσπασμένους/ες νηπιαγωγούς.

Οι παραπάνω στόχοι υλοποιούνται με την ακόλουθη κατανομή δραστηριοτήτων κατά εξάμηνο:

Α΄ Φάση: Παρατήρηση του Χώρου και των Διαδικασιών της Προσχολικής Αγωγής

Πρόκειται για τη φάση της **εξοικείωσης των φοιτητών με το περιβάλλον του Νηπιαγωγείου**, μέσω της παρατήρησης των σημαντικότερων δομικών και λειτουργικών του στοιχείων.

Στόχοι

Η φάση αυτή συνδυάζει θεωρητική ενημέρωση και πρακτική άσκηση υπό μορφή παρατήρησης της παιδαγωγικής διαδικασίας, συσχετίζει δηλαδή τη θεωρητική γνώση με την εμπειρία από το Νηπιαγωγείο και αποσκοπεί:

- στην **εξοικείωση** του φοιτητή/τριας με τη ζωή στο Νηπιαγωγείο και με το έργο του/της νηπιαγωγού με την προοπτική του παρατηρητή και μελλοντικού/κής νηπιαγωγού.
- στην εισαγωγή του φοιτητή/τριας **στη συστηματική παρατήρηση** και ανάλυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- στην **ευαισθητοποίηση** του φοιτητή/τριας σε θέματα και προβλήματα της παιδαγωγικής διαδικασίας στο Νηπιαγωγείο.

Γ΄ εξάμηνο: Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι (4ΔΜ)

Διδάσκοντες/ουσες: Μ. Μπιρμπίλη, Α. Γρηγοριάδης, Μ. Παπανδρέου, Ε. Παπαδοπούλου

Περιεχόμενα

- Χρησιμότητα παρατήρησης
- Θέματα παρατήρησης
- Μέθοδοι παρατήρησης και καταγραφής
- Αποφάσεις που αφορούν την παρατήρηση
- Ο παρατηρητής
- Σύνθεση και αξιοποίηση πληροφοριών
- Εγκυρότητα και αξιοπιστία παρατήρησης.

Δ΄ εξάμηνο: Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ (4ΔΜ)

Διδάσκοντες/ουσες : Μ. Μπιρμπίλη, Α. Γρηγοριάδης, Μ. Παπανδρέου, Ε. Παπαδοπούλου.

Περιεχόμενα

Αναγκαιότητα σχεδιασμού – προγραμματισμού των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων
Δομικά χαρακτηριστικά και βασικές θεωρητικές παραδοχές του ισχύοντος αναλυτικού προγράμματος

Δομικά στοιχεία του ημερήσιου προγράμματος του Νηπιαγωγείου

Χαρακτηριστικά της οργανωμένης δραστηριότητας

Μεθοδολογικές προτάσεις για την υλοποίηση οργανωμένων δραστηριοτήτων

Ένταξη δραστηριοτήτων στο ημερήσιο και εβδομαδιαίο πρόγραμμα

Οργάνωση

Οι φοιτητές/-τριες παρακολουθούν μία **θεωρητική ενημέρωση** για ένα από τα παραπάνω θέματα. Στη συνέχεια και μετά τη σχετική θεωρητική εισήγηση, επισκέπτονται την τάξη του Νηπιαγωγείου και **πραγματοποιούν την παρατήρηση βάσει δομημένου φύλλου παρατήρησης**. Στην επόμενη συνάντηση παραδίδουν στους/στις συνεργαζόμενους/ες αποσπασμένους/ες νηπιαγωγούς τα φύλλα παρατήρησης και κάνουν με τον υπεύθυνο μία **συζήτηση - ανατροφοδότηση** για το θέμα που τους απασχόλησε. Την ίδια μέρα ακολουθεί η θεωρητική ενημέρωση για το επόμενο θέμα κ.ο.κ. Η παρατήρηση στα Νηπιαγωγεία καλύπτει **όλο το ημερήσιο πρόγραμμα** του Νηπιαγωγείου και σε κάθε τάξη παρακολουθούν συνήθως τρεις φοιτητές/τριες.

Η παρατήρηση γίνεται με **συγκεκριμένους κάθε φορά στόχους που σχετίζονται με το θέμα του θεωρητικού μαθήματος**. Ακολουθεί συζήτηση στη σχολή με βάση τις παρατηρήσεις των φοιτητών/-τριών, τις οποίες έχουν επεξεργαστεί και καταγράψει στο ειδικό φύλλο παρατήρησης. Μετά το τέλος των επιτόπιων παρατηρήσεων στις τάξεις του Νηπιαγωγείου, επιχειρείται στη σχολή **αξιολόγηση του προγράμματος** της πρώτης φάσης.

Κάθε αποσπασμένος/η στο τμήμα νηπιαγωγός αναλαμβάνει ορισμένο αριθμό ομάδων φοιτητών και λειτουργεί **συντονιστικά και συμβουλευτικά**. Παρακολουθεί τις θεωρητικές εισηγήσεις με την ομάδα φοιτητών/-τριών που έχει αναλάβει, συντονίζει τις επισκέψεις των φοιτητών στα Νηπιαγωγεία, οργανώνει συναντήσεις με την ομάδα του/της για επίλυση προβλημάτων ή αποριών και συμμετέχει στην αξιολόγηση των φοιτητών.

Η ίδια διαδικασία με την ανάλογη θεματική ακολουθείται και κατά το Δ' εξάμηνο.

Υποχρεώσεις και αξιολόγηση του/της φοιτητή/τριας

Η παρουσία των φοιτητών/τριών είναι υποχρεωτική σε όλες τις δραστηριότητες της πρώτης φάσης. Οφείλουν να παραδίδουν στον/ην αποσπασμένο/η νηπιαγωγό, υπεύθυνο/η της ομάδας, **το σχετικό κάθε φορά φύλλο παρατήρησης**.

Για την αξιολόγηση του φοιτητή/τριας συνεκτιμώνται **η πληρότητα και η σαφήνεια των φύλλων παρατήρησης, η συμμετοχή και το γενικότερο ενδιαφέρον**.

Την ευθύνη του προγράμματος της πρώτης φάσης έχουν μέλη ΔΕΠ του Τομέα Παιδαγωγικής, σε συνεργασία με αποσπασμένους/ες νηπιαγωγούς.

Β' Φάση: Πειραματικές Εφαρμογές Οργανωμένων Δραστηριοτήτων στο Νηπιαγωγείο

Η δεύτερη φάση της Πρακτικής Άσκησης ολοκληρώνεται σε τρία εξάμηνα, καθώς **διαρκεί από το Ε' μέχρι το Ζ' εξάμηνο**. Αποσκοπεί στην απόκτηση πρώτων εμπειριών από τη δραστηριοποίηση στην τάξη του Νηπιαγωγείου και την ανάπτυξη διδακτικών δεξιοτήτων για μεμονωμένους τομείς ανάπτυξης του νηπίου. Κάθε εξάμηνο, οι φοιτητές/τριες ασκούνται σε **δύο τομείς δραστηριοτήτων** του Νηπιαγωγείου και πιστώνονται με συνολικά είκοσι δύο διδακτικές μονάδες (22 ΔΜ).

Στόχοι

Η δεύτερη φάση της Πρακτικής Άσκησης αποβλέπει ειδικότερα:

α) Στη **σύνδεση της διδακτικής εφαρμογής με τις θεωρητικές γνώσεις** που έχουν αποκτηθεί σε σχετικά με την οργανωμένη/κατευθυνόμενη δραστηριότητα γνωστικά αντικείμενα.

β) Στην **εξοικείωση των φοιτητών/τριων με το σχεδιασμό και την υλοποίηση των κατευθυνόμενων/οργανωμένων δραστηριοτήτων**.

γ) Στην **ανάπτυξη δεξιοτήτων** που απαιτούνται για τη διδακτική πράξη

δ) Στην **ανάπτυξη κριτικής ικανότητας για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου**.

Περιεχόμενο

Το περιεχόμενο κάθε τομέα οργανωμένης δραστηριότητας ποικίλλει, ανάλογα με τα γνωστικά αντικείμενα που τον υποστηρίζουν. Παρόλα αυτά όμως, θα πρέπει οι φοιτητές/τριες να έχουν μια συνολική ιδέα για τη θεωρητική υποστήριξη του τομέα της οργανωμένης δραστηριότητας με τον οποίο θα ασχοληθούν, που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τους **σκοπούς, τα βασικά σημεία του περιεχομένου και τις μεθόδους**. Με την έννοια αυτή, η θεωρητική ενημέρωση για κάθε τομέα οργανωμένων δραστηριοτήτων περιλαμβάνει τα εξής σημεία:

A. Θεωρητικό Επίπεδο

- Βασικές θεωρητικές θέσεις για την αναγκαιότητα του συγκεκριμένου τομέα δραστηριοτήτων
- Αναλυτικό πρόγραμμα. Στόχοι και περιεχόμενα
- Μέθοδοι και υλικά διδασκαλίας
- Αξιολόγηση

B. Πρακτικό Επίπεδο

- Παρουσίαση δραστηριοτήτων (επί χάρτου)
- Παρουσίαση μαγνητοσκοπημένων δραστηριοτήτων (όπου υπάρχει η δυνατότητα).

Ε' εξάμηνο: Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙΙ (8ΑΜ)

Διδάσκοντες/ουσες: Α. Καρακίτσιος, Μ. Τζεκάκη, Κ. Δογάνη

Τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία ασκούνται οι φοιτητές/τριες είναι: Παιδική Λογοτεχνία, Μουσική, Μαθηματικά.

Οργάνωση

Οι φοιτητές/-τριες παρακολουθούν τέσσερις ώρες θεωρητικές εισηγήσεις την εβδομάδα στο Πανεπιστήμιο και συμπληρώνουν συνολικά οκτώ εργάσιμες μέρες παρουσίας, κατανεμημένες σε δύο εβδομάδες, στα Νηπιαγωγεία. Έχουν υποχρέωση να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν από δύο διδασκαλίες στα Μαθηματικά και από μία στην Παιδική Λογοτεχνία και στη Μουσική. Οι διδασκαλίες ενσωματώνονται στη ροή του προγράμματος της τάξης που επισκέπτονται.

Παρακολουθούν στις πρώτες εβδομάδες θεωρητικές εισηγήσεις για την Παιδική Λογοτεχνία και τη Μουσική Αγωγή, ακολουθεί η εβδομάδα άσκησης στα δύο αντικείμενα και επανέρχονται στη Σχολή για ανατροφοδότηση και επίλυση τυχόν προβλημάτων. Ακολουθούν οι εισηγήσεις για τα Μαθηματικά και τη Μουσική κ.ο.κ.

Χωρίζονται σε δυάδες και έτσι ο καθένας προσφέρει την ίδια μέρα διαφορετικό αντικείμενο, ενώ ο συνεργάτης του τον παρακολουθεί. Ο/Η κάθε φοιτητής/τρια κάνει έναν πρώτο γενικό σχεδιασμό στις δραστηριότητάς του/της, στηριζόμενος/-η σε όσα έμαθε κατά τη διάρκεια των θεωρητικών μαθημάτων και των ενημερώσεων πριν από τη διδασκαλία. Επισκέπτεται το Νηπιαγωγείο και γνωρίζει τον/τη νηπιαγωγό, τα νήπια, το χώρο και στις τυχόν ιδιαιτερότητες.

Με βάση στις πληροφορίες που αποκομίζει και σε συνεργασία με τον/την αποσπασμένο/η νηπιαγωγό, συγκροτεί τον τελικό σχεδιασμό.

Προβλέπονται και ημέρες εξοικείωσης και γνωριμίας με τα παιδιά στις τάξεις που θα αναλαμβάνουν, κατά τις οποίες δεν θα πραγματοποιούν καμία δραστηριότητα, αλλά θα λειτουργούν βοηθητικά στον/στην νηπιαγωγό της τάξης. Προβλέπονται συναντήσεις για συνεργασία με τον/την υπεύθυνο/η αποσπασμένο/η νηπιαγωγό.

Οφείλουν να παραδώσουν στους/στις υπεύθυνους/ες αποσπασμένους/ες νηπιαγωγούς τα φύλλα αυτοαξιολόγησης και το υλικό με το σχεδιασμό που πραγματοποίησαν.

Στ' Εξάμηνο: Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙV (6ΑΜ)

Διδάσκοντες/ουσες : Σ. Χατζησαββίδης, Μ. Τσιτουρίδου, Ε. Παυλίδου, Γ. Μπάρμπας.

Τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία ασκούνται οι φοιτητές είναι Γλώσσα, Φυσικές Επιστήμες και Ρυθμική Αγωγή.

Η οργάνωση της άσκησης σ' αυτό το εξάμηνο παραμένει η ίδια με αυτήν του προηγούμενου εξαμήνου, με τη διαφορά ότι οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να πραγματοποιήσουν **επτά** συνολικά παρουσίες σε Νηπιαγωγεία και να υλοποιήσουν από μία διδασκαλία σε κάθε γνωστικό αντικείμενο.

Ζ' εξάμηνο : Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική V (8ΔΜ)

Διδάσκοντες/ουσες : Γ. Μπάρμπας, Δ. Γερμανός, Μ. Μπιρμπίλη, Μ. Παπανδρέου, Α. Γρηγοριάδης, Φ. Παπαντωνίου, Κ. Τσιούμης.

Τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία ασκούνται οι φοιτητές/τριες είναι Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ανθρώπινο και φυσικό περιβάλλον), Διαπολιτισμική Αγωγή, Μουσειακή Εκπαίδευση και Παιδαγωγική του Χώρου. Η οργάνωση της άσκησης είναι ακριβώς η ίδια με αυτήν του Ε' εξαμήνου. Την πρώτη εβδομάδα οι φοιτητές/τριες θα υλοποιήσουν στα Νηπιαγωγεία δραστηριότητες Διαπολιτισμικής Αγωγής, ενώ τη δεύτερη δραστηριότητες Μουσειακής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικής του Χώρου και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Μία **διαφοροποίηση** από τα προηγούμενα εξάμηνα της φάσης είναι ότι θα επιχειρήσουν κατά τις τελευταίες δύο ή τρεις ημέρες να εφαρμόσουν και ολοκληρωμένο ημερήσιο πρόγραμμα με την εμπλοκή δραστηριοτήτων από όλα τα γνωστικά αντικείμενα που διδάχθηκαν. Αυτό γίνεται προκειμένου να μη μείνει ο φοιτητής με την εμπειρία της αποσπασματικής εφαρμογής συγκεκριμένων αντικειμένων, προκειμένου να ασκηθεί στο γενικότερο προγραμματισμό και τέλος να κατανοήσει και τα πρακτικά προβλήματα που έχει να επιλύσει κάθε μέρα στο Νηπιαγωγείο.

Αξιολόγηση φοιτητών/-τριών

Κατά την αξιολόγηση των φοιτητών/-τριών λαμβάνονται υπόψη:

α) **Η συμμετοχή του/της φοιτητή/-τριας** σε όλα τα στάδια ενημέρωσης, προετοιμασίας και υλοποίησης των οργανωμένων δραστηριοτήτων

β) **Η σαφήνεια και η πληρότητα του σχεδιασμού** (στόχοι, πορεία, υλικά κλπ.)

γ) **Η αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση** της οργανωμένης δραστηριότητας

δ) **Ο βαθμός πρωτοτυπίας και σύλληψης** της οργανωμένης δραστηριότητας

Για την αξιολόγηση των φοιτητών/-τριών χρησιμοποιούνται τα φύλλα αξιολόγησης του/της νηπιαγωγού της τάξης, τα φύλλα αξιολόγησης του/της αποσπασμένου/-ης νηπιαγωγού, το φύλλο αυτοαξιολόγησης του/της φοιτητή/τριες καθώς και τα παραδοτέα υλικά με το σχεδιασμό.

Γ' Φάση: Εφαρμογή Προγράμματος Παιδαγωγικού και Διδακτικού Έργου σε Τάξη Νηπιαγωγείου

Η' εξάμηνο: Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI (10 ΔΜ)

Διδάσκοντες/ουσες: Μ. Τζουριάδου, Γ. Μπάρμπας, Μ. Μπιρμπίλη, Μ. Παπανδρέου, Α. Γρηγοριάδης.

Πρόκειται για τη φάση της Πρακτικής Άσκησης, κατά την οποία οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν υπό την πλήρη ευθύνη τους το ημερήσιο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου με τη βοήθεια των αποσπασμένων-συνεργαζόμενων νηπιαγωγών και των νηπιαγωγών της τάξης, με απώτερο σκοπό να αυτονομηθούν ως εκπαιδευτικοί-νηπιαγωγοί, ώστε να αναλαμβάνουν διδακτικές και γενικότερα παιδαγωγικής υφής πρωτοβουλίες.

Ειδικότεροι στόχοι της τρίτης φάσης είναι οι φοιτητές/τριες Να αναπτύξουν την ικανότητα προγραμματισμού, σχεδιασμού και οργάνωσης της διδακτικής και γενικότερα παιδαγωγικής διαδικασίας

αξιοποιώντας γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν, τόσο από τα θεωρητικά μαθήματα του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, όσο και από την Α΄ και Β΄ φάση της πρακτικής άσκησης.

- Να αποκτήσουν την απαραίτητη εμπειρία και ευελιξία στη διδακτική εφαρμογή προσχεδιασμένων δραστηριοτήτων και στην εφαρμογή παιδαγωγικών στρατηγικών και τεχνικών για αντιμετώπιση καθημερινών θεμάτων και προβλημάτων που ανακύπτουν στο Νηπιαγωγείο.
- Να απαλλαγούν από τυχόν αποκτημένα αντιπαιδαγωγικά διδακτικά στερεότυπα, από ενδοιασμούς και επιφυλάξεις και να αποκτήσουν την ικανότητα αυτοκριτικής και αυτοβελτίωσης.

Η Τρίτη φάση της Πρακτικής Άσκησης πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του Η΄ εξαμήνου και ολοκληρώνεται για τους/τις φοιτητές/-τριες σε πέντε εβδομάδες. Λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών/τριών, του περιορισμένου αριθμού των συνεργαζόμενων Νηπιαγωγείων και του μικρού αριθμού των αποσπασμένων- συνεργαζόμενων νηπιαγωγών, οι φοιτητές/τριες χωρίζονται σε δύο ισάριθμες ομάδες και ο χρόνος του Η΄ εξαμήνου σε δύο μέρη, το καθένα από τα οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε εβδομάδες. Στο πρώτο μέρος συμμετέχει μόνον η πρώτη ομάδα των φοιτητών/τριών και στο δεύτερο η δεύτερη.

Το πλήρες πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης της τρίτης φάσης περιλαμβάνει διδασκαλίες στα Νηπιαγωγεία επί τέσσερις ημέρες κάθε εβδομάδα (4Χ5=20 διδασκαλίες) και για τους/τις φοιτητές/τριες συνολικά τρεις συναντήσεις-ενημερώσεις σε ολομέλεια με τους διδάσκοντες. Η **πρώτη συνάντηση-ενημέρωση** έχει ενημερωτικό και οργανωτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται πριν από την έναρξη των διδασκαλιών. Στη συνάντηση αυτή γίνεται ενημέρωση για το **τι** (περιεχόμενο, αριθμός δραστηριοτήτων, είδη δραστηριοτήτων κτλ.) και το **πώς** (μέθοδοι διδασκαλίας, τρόποι σύνδεσης δραστηριοτήτων, διαθεματικότητα κτλ.) της υπό εξέλιξη Πρακτικής Άσκησης, τους τρόπους σχεδιασμού και προγραμματισμού της διδασκαλίας, τους τρόπους και τις τεχνικές αντιμετώπισης παιδαγωγικών θεμάτων, καθώς και τον τρόπο συμπλήρωσης των εντύπων αυτοαξιολόγησης. Η **δεύτερη συνάντηση-ενημέρωση** έχει κυρίως ανατροφοδοτικό, αλλά και ενημερωτικό, χαρακτήρα και πραγματοποιείται μετά το τέλος των διδασκαλιών της δεύτερης εβδομάδας και πριν από την έναρξη της τρίτης εβδομάδας. Στη συνάντηση αυτή γίνεται ανταλλαγή εμπειριών, παρουσιάζονται τυχόν προβλήματα και δίνονται οδηγίες από τους διδάσκοντες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Η **τρίτη συνάντηση-ενημέρωση** έχει κυρίως αξιολογικό, αλλά με κάποια έννοια και ανατροφοδοτικό χαρακτήρα. Στη συνάντηση αυτή παρουσιάζονται διδασκαλίες των φοιτητών/τριών και κρίνονται ορισμένα σημεία από διδακτική πλευρά.

Εκτός από τις τρεις συναντήσεις οι φοιτητές/τριες συναντώνται σε ημέρες και ώρες που ορίζονται από κοινού με τους/τις υπεύθυνες αποσπασμένους/ες νηπιαγωγούς και συζητούν τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων, την πορεία και τις δυσκολίες της διδασκαλίας, καθώς και άλλα θέματα που σχετίζονται με την πρακτική άσκηση.

Σημείωση: Οι φοιτητές/-τριες του Τομέα Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής πραγματοποιούν την Πρακτική Άσκηση σε Νηπιαγωγεία της γενικής εκπαίδευσης, στα οποία φοιτούν νήπια με ειδικές ανάγκες. Την ευθύνη διαμόρφωσης και ελέγχου του Προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών αυτών έχουν μέλη ΔΕΠ που ανήκουν στον Τομέα Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής.

Εξειδικευμένη Πρακτική Άσκηση για τους φοιτητές/-τριες του Τομέα Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής

ΣΤ' Εξάμηνο: Ο/η φοιτητής/τρια της Κατεύθυνσης «Ψυχολογία και Ειδική Αγωγή» πραγματοποιεί επί μία εβδομάδα Πρακτική Άσκηση που κάνουν και οι υπόλοιποι φοιτητές/τριες και επί μία ακόμη εβδομάδα επισκέπτεται μονάδες Ειδικής Εκπαίδευσης. Σύνολο 6 (έξι) Δ.Μ.

Ζ' Εξάμηνο: Ο/η φοιτητής/τρια της Κατεύθυνσης «Ψυχολογία και Ειδική Αγωγή» πραγματοποιεί επί δύο εβδομάδες Πρακτική Άσκηση σε Νηπιαγωγεία της Γενικής Εκπαίδευσης, στα οποία φοιτούν παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στην άσκηση συνδυάζεται η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων, σύμφωνα με το πρόγραμμα της γενικής πρακτικής άσκησης του Τμήματος, με την παρατήρηση παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Έτσι, από τις 8 (οκτώ) Δ.Μ. οι 4 (τέσσερις) Δ.Μ. προέρχονται από την Ειδική Αγωγή.

Η' Εξάμηνο: Ο/η φοιτητής/τρια της Κατεύθυνσης «Ψυχολογία και Ειδική Αγωγή» πραγματοποιεί Πρακτική Άσκηση (διδασκαλίες) σε Νηπιαγωγεία της Γενικής Εκπαίδευσης, στα οποία φοιτούν παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σύμφωνα με πρόγραμμα που διαμορφώνεται από διδάσκοντες του Τομέα Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής και από διδάσκοντες του Τομέα Παιδαγωγικής. Οι 10 (δέκα) Δ.Μ προσμετρώνται στην Ειδική Αγωγή.

6. Διπλωματική εργασία

Η διπλωματική εργασία είναι **προαιρετική**, πραγματοποιείται στη διάρκεια του τελευταίου έτους σπουδών και παραδίδεται πριν από τη λήψη του πτυχίου. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας, καθορίζεται μετά από συνεννόηση των φοιτητών/-τριών με τους/τις διδάσκοντες/-ουσες του Τμήματος.

7. Βιβλιοθήκη του Τμήματος

Α. Γενικά

Η βιβλιοθήκη του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, που αποτελεί παράρτημα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ., λειτουργεί ως αναγνωστήριο από Δευτέρα έως και Παρασκευή από 9.00 π.μ. μέχρι 20.00 μ.μ. και στεγάζεται στον 2^ο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής.

Η βιβλιοθήκη περιλαμβάνει συγγράμματα που έχουν σχέση με το αντικείμενο του Τμήματος για τις ανάγκες της διδασκαλίας και της έρευνας και για την ενημέρωση των φοιτητών/τριων κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, αλλά και μετά την αποφοίτησή τους.

Ο δανεισμός γίνεται με **κάρτα δανεισμού** που εκδίδεται για κάθε φοιτητή/τρια από τη βιβλιοθήκη του Τμήματος και ισχύει για όλες τις βιβλιοθήκες και τα σπουδαστήρια του Α.Π.Θ.

Β. Δανεισμός βιβλίων

Σύμφωνα με τον κανονισμό συστήματος βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. ισχύουν τα παρακάτω:

Χρήστες και μέλη

Χρήστες του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ θεωρούνται όλοι όσοι εισέρχονται στους χώρους των βιβλιοθηκών του ΑΠΘ με σκοπό τη χρήση του υλικού τους για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

Μέλη στις βιβλιοθήκης είναι όσοι έχουν δικαίωμα δανεισμού του υλικού της βιβλιοθήκης και μπορούν να είναι είτε εσωτερικά είτε εξωτερικά μέλη. Εσωτερικά μέλη θεωρούνται:

α) τα μέλη ΔΕΠ του ΑΠΘ

β) οι υποψήφιοι διδάκτορες του ΑΠΘ

γ) οι προπτυχιακοί και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΑΠΘ

δ) τα μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π 1, οι διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407, οι ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες του ΑΠΘ, οι προσκεκλημένοι ερευνητές του ΑΠΘ και

ε) οι διοικητικοί υπάλληλοι και τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Ε.Δ.Ι.Π II του ΑΠΘ

Τα προσωπικά δεδομένα των μελών είναι απόρρητα. Μόνο οι εργαζόμενοι στα αντίστοιχα σημεία εξυπηρέτησης των βιβλιοθηκών και ο διαχειριστής της βάσης του αυτοματοποιημένου προγράμματος των βιβλιοθηκών έχουν πρόσβαση στα στοιχεία αυτά, τα οποία δεν γνωστοποιούνται σε κανέναν άλλον.

Κάρτα βιβλιοθήκης

Όλοι οι χρήστες είναι εφοδιασμένοι με προσωπική κάρτα βιβλιοθήκης, η οποία ισχύει σε όλες βιβλιοθήκες του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ.

Κάθε χρήστης του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ με την παραλαβή της κάρτας του δηλώνει αυτομάτως ότι γνωρίζει και αποδέχεται τους όρους που διέπουν τον κανονισμό λειτουργίας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ.

Τα μέλη έχουν την ευθύνη της ενημέρωσης της βιβλιοθήκης για κάθε αλλαγή τηλεφώνου ή διεύθυνσης οικίας και εργασίας, είτε αυτή είναι προσωρινή είτε είναι μόνιμη, καθώς και τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου.

Η κάρτα, η μορφή της οποίας είναι ενιαία, εκδίδεται δωρεάν για όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας του ΑΠΘ (άρθρο 5.1.).

Για τα εξωτερικά μέλη, εκτός των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, εκδίδεται η κάρτα με την καταβολή ποσού, το οποίο αποφασίζεται από την Πρυτανεία μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ.

Για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ισχύουν οι διατάξεις περί διαδανεισμού.

Το δικαίωμα δανεισμού και οι υπηρεσίες που παρέχει η κάρτα βιβλιοθήκης είναι αυστηρά προσωπικό και δεν μεταβιβάζεται σε άλλα άτομα.

Η κάρτα είναι αυστηρά προσωπική και εκδίδεται από τις βιβλιοθήκες, οι οποίες έχουν εξουσιοδοτηθεί για το θέμα αυτό από την Επιτροπή Εποπτείας των Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ. Επανεκδοση κάρτας, αφού έχει δηλωθεί στη βιβλιοθήκη η απώλειά της, πραγματοποιείται με επιβάρυνση του ενδιαφερόμενου. Αυτή προσδιορίζεται με απόφαση της Πρυτανείας, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ.

Η κάρτα ανανεώνεται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους. Ανανέωση δεν σημαίνει χορήγηση της κάρτας αλλά έλεγχο και επιβεβαίωση των στοιχείων του κατόχου της. Κατά τη διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη η προσκόμιση αποδεικτικού στοιχείου για την ιδιότητα του χρήστη.

Όταν ένα φυσικό πρόσωπο πάψει να έχει την ιδιότητα του μέλους του ΑΠΘ ή του φοιτητή, παύει να ισχύει και η κάρτα του, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3.3. του παρόντος.

Η έκδοση κάρτας για συλλογικά όργανα εκδίδεται στο όνομα του υπευθύνου φυσικού προσώπου (μέλους του συλλογικού οργάνου), το οποίο υποδεικνύεται από το συλλογικό όργανο.

Η κάρτα βιβλιοθήκης περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

Στη μια πλευρά της φέρει την φωτογραφία του χρήστη, το ονοματεπώνυμο και το τμήμα που φοιτά ή εργάζεται ή την υπηρεσία στην οποία υπηρετεί.

Στην άλλη πλευρά της έχει το τηλέφωνο της αντίστοιχης βιβλιοθήκης και το εξής κείμενο:

«Η κάρτα είναι ιδιοκτησία του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ. Χρησιμοποιείται μόνο από το νόμιμο κάτοχο που έχει και την αποκλειστική ευθύνη για οτιδήποτε δανείζεται, σύμφωνα με τον κανονισμό του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ. Η βιβλιοθήκη θα πρέπει να ενημερώνεται για τυχόν αλλαγές των στοιχείων του μέλους ή απώλεια της κάρτας. Η παρούσα κάρτα πρέπει να παραδοθεί στη βιβλιοθήκη από τον χρήστη μόλις του το ζητηθεί»

Φωτοαντιγραφική αναπαραγωγή

1. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να σέβονται την ισχύουσα νομοθεσία που αφορά την προστασία των συγγραφικών δικαιωμάτων (copyright).
2. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να σέβονται και να τηρούν τους όρους άδειας χρήσης που έχει υπογράψει το Πανεπιστήμιο με τρίτους σχετικά με την αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο του βιβλιακού υλικού (φωτοτύπηση, φωτογράφιση, ηλεκτρονική αναπαραγωγή), τη χρήση λογισμικών και βάσεων δεδομένων και τους όρους πρόσβασης και χρήσης των δεδομένων αυτών.
3. Στις χώρους των βιβλιοθηκών του ΑΠΘ προβλέπεται η δυνατότητα παραγωγής φωτοαντιγράφων με σκοπό την άμεση εξυπηρέτηση των χρηστών. Το κόστος ανά φωτοαντίγραφο καθορίζεται από την Επιτροπή Εποπτείας Βιβλιοθηκών ΑΠΘ έτσι ώστε να καλύπτεται το κόστος λειτουργίας των μηχανημάτων (συντήρηση, μελάνι, χαρτί, κάρτες, απόσβεση).

Πρόστιμα

1. Χρήστες που επιστρέφουν το υλικό που δανείστηκαν μετά από την ημερομηνία ή την ώρα που είχε οριστεί όταν το παρέλαβαν, υποχρεούνται να καταβάλουν χρηματικό πρόστιμο ανάλογο της καθυστέρησης. Το ύψος του προστίμου καθορίζεται με απόφαση της Πρυτανείας, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ.
2. Όταν για ένα χρήστη εκκρεμεί πρόστιμο, δεν μπορεί να δανειστεί από καμία βιβλιοθήκη του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ έως την εξόφλησή του.
3. Όταν ο χρήστης δεν είναι σε θέση, για οποιοδήποτε λόγο, να επιστρέψει το υλικό που δανείστηκε, υποχρεούται να καταβάλει το κόστος του ή να το αντικαταστήσει. Το κόστος περιλαμβάνει την τιμή του υλικού προσαυξημένη κατά 5% για τα έξοδα επεξεργασίας του.
4. Το δανειζόμενο υλικό επιθεωρείται κατά το δανεισμό και κατά την επιστροφή του. Αν κατά την επιστροφή του διαπιστωθούν επιπλέον φθορές, ο δανειζόμενος υποχρεώνεται στην αποκατάστασή του ή στην αντικατάστασή του σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

Άλλες υποχρεώσεις των χρηστών

Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό, να συμμορφώνονται στις υποδείξεις του προσωπικού και να σέβονται τους χώρους των βιβλιοθηκών και την εργασία άλλων χρηστών, οι οποίοι δικαιούνται ένα περιβάλλον κατάλληλο για μελέτη.

Απαγορεύεται η είσοδος χρηστών στους χώρους των βιβλιοθηκών τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Οι χρήστες πρέπει να είναι προσεκτικοί στον τρόπο χρήσης του υλικού και του εξοπλισμού των βιβλιοθηκών. Οποιαδήποτε απώλεια ή φθορά υλικού και εξοπλισμού των βιβλιοθηκών αποκαθίσταται ή αποζημιώνεται από το χρήστη που την προκάλεσε.

Απαγορεύεται η εισαγωγή στους χώρους της βιβλιοθήκης αντικειμένων που κατά την κρίση του προσωπικού μπορεί να προκαλέσουν φθορά του υλικού ή να δημιουργήσουν υποψία κλοπής.

Όταν υπάρχει ειδική πρόβλεψη, προσωπικά αντικείμενα και τσάντες φυλάσσονται σε κατάλληλους χώρους. Σε περίπτωση κατά την οποία κάποιος χρήστης έχει λόγους να έχει μαζί του τσάντα ή χαρτοφύλακα, ελέγχεται κατά την έξοδο. Το προσωπικό διατηρεί το δικαίωμα να ελέγξει τον χρήστη αν θεωρήσει πως αυτό είναι απαραίτητο για λόγους ασφαλείας.

Απαγορεύεται το κάπνισμα και η χρήση ποτών και τροφίμων μέσα στους χώρους των βιβλιοθηκών, καθώς και η χρήση κινητών τηλεφώνων.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των χρηστών στα παραπάνω ή αν διαπιστωθεί εσκεμμένη φθορά ή κλοπή του υλικού της βιβλιοθήκης, η Επιτροπή Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ μπορεί, μετά από πρόταση του/της αρμόδιας βιβλιοθηκονόμου, να επιβάλει προσωρινή ή μόνιμη στέρηση του δικαιώματος δανεισμού στον χρήστη.

Δανεισμός

Το βιβλιακό υλικό κάθε επιμέρους συλλογής του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ, ως προς τη δυνατότητα δανεισμού του διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες:

α) Συλλογή πλήρους δανεισμού: Περιλαμβάνει το υλικό που δανείζεται πάνω από δεκαπέντε (15) ημέρες. Υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας πρέπει τουλάχιστον το 1/3 του συνολικού υλικού της συλλογής να περιλαμβάνεται σ' αυτήν την κατηγορία.. Επίσης, το υλικό αυτής της κατηγορίας διατίθεται και για διαδανεισμό.

β) Συλλογή περιορισμένου δανεισμού: Περιλαμβάνει υλικό που επιτρέπεται να δανειστεί για περιορισμένο χρόνο, π.χ. τρίωρος δανεισμός, ημερήσιος δανεισμός, δανεισμός Σαββατοκύριακου κ.λπ.

γ) Συλλογή μη δανειζόμενου υλικού: Περιλαμβάνει το υλικό του οποίου η χρήση επιτρέπεται μόνον μέσα στο χώρο της βιβλιοθήκης, π.χ. περιοδικά, πληροφοριακά βιβλία, σπάνια βιβλία κ.λπ.

Δικαιώματα δανεισμού

Τα μέλη του Συστήματος Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ δανείζονται από τις βιβλιοθήκες του Συστήματος. Τα δικαιώματα δανεισμού ανά κατηγορία μελών είναι τα εξής:

Μέλη ΔΕΠ, Ε.Ε.Δ.Ι.Π 1, διδάσκοντες με Π.Δ. 407, ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες του ΑΠΘ, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΑΠΘ μέχρι 15 (δεκαπέντε) αντίτυπα για 30 (τριάντα) ημέρες

Προπτυχιακοί φοιτητές, διοικητικοί υπάλληλοι, μέλη Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.Δ.Ι.Π. του ΑΠΘ: 6 (έξι) αντίτυπα για 15 (δεκαπέντε) ημέρες (4 τεκμήρια από την συλλογή πλήρους δανεισμού και 2 επιπλέον από τις συλλογές δανεισμού περιορισμένης διάρκειας)

Τα εξωτερικά μέλη δανείζονται ως εξής: Φυσικά πρόσωπα: 3 (τρία) αντίτυπα για 15 (δεκαπέντε) ημέρες. Συλλογικά όργανα: 6 (έξι) αντίτυπα για 20 (είκοσι) ημέρες.

Όροι του δανεισμού

Ο δανεισμός υλικού που είναι ήδη δανεισμένο σε χρήστες μπορεί να ανανεωθεί στους ίδιους χρήστες όπως παρακάτω:

α) Μέλη ΔΕΠ, Ε.Ε.Δ.Ι.Π 1, διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407, ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες του ΑΠΘ, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΑΠΘ μέχρι 3 φορές

β) Προπτυχιακοί φοιτητές, διοικητικοί υπάλληλοι, μέλη Ε.Τ.Ε.Π, Ε.Ε.Δ.Ι.Π II του ΑΠΘ: 2 φορές

γ) Εξωτερικοί χρήστες: 1 φορά.

Για υλικό που έχει στο μεταξύ ζητηθεί από άλλο χρήστη δεν μπορεί να γίνει ανανέωση.

Οι χρήστες μπορούν να κάνουν κράτηση κάποιου βιβλίου που είναι ήδη δανεισμένο. Με την επιστροφή του βιβλίου ειδοποιείται τηλεφωνικώς ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ο ενδιαφερόμενος χρήστης, ώστε να προσέλθει και να παραλάβει το βιβλίο. Αν ο ενδιαφερόμενος χρήστης δεν προσέλθει μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την ημερομηνία ειδοποίησής του, η κράτηση ακυρώνεται.

Αν κάποιος χρήστης δηλώσει ότι κάποιο βιβλίο που είναι ήδη δανεισμένο του είναι απαραίτητο, τότε ο δανεισμός μπορεί να ανακληθεί. Όλες οι κατηγορίες χρηστών μπορούν να ζητήσουν την ανάκληση δανεισμού. Η εφαρμογή της ανάκλησης δανεισμού γίνεται κατ' αρχάς με τηλεφωνική ειδοποίηση του χρήστη που έχει δανειστεί το βιβλίο από το προσωπικό της βιβλιοθήκης. Αν μετά την πρώτη τηλεφωνική ειδοποίηση δεν επιστραφεί το υλικό, ακολουθεί γραπτή ειδοποίηση ή ειδοποίηση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Αν ο χρήστης δεν ανταποκριθεί στην ειδοποίηση, μπορεί να του επιβληθεί πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 3.5.1.

Ο χρήστης, που έχει δανειστεί υλικό είναι υποχρεωμένος να το επιστρέψει εντός των χρονικών ορίων που καθορίζονται από το αυτοματοποιημένο πρόγραμμα που χρησιμοποιείται. Τα βιβλία επιστρέφονται στη βιβλιοθήκη η οποία έκανε το δανεισμό την ημερομηνία και την ώρα που έχει οριστεί κατά τον δανεισμό ή με την ειδοποίηση περί ανάκλησης του δανεισμού.

Την παρακολούθηση της δανειστικής κατάστασης στο σύνολό της, αλλά και την ευθύνη για τη συνέπεια των χρηστών προς το Σύστημα Βιβλιοθηκών του ΑΠΘ έχει η βιβλιοθήκη από την οποία έγινε ο δανεισμός.

Στη βιβλιοθήκη υπάρχουν βιβλία αναντικατάστατα, τα οποία δεν δανείζονται. Αυτά ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

Τα βιβλία που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των σπάνιων και πολύτιμων βιβλίων.

Τα λεξικά και οι εγκυκλοπαίδειες.

Περιοδικά.

Οι εφημερίδες.

Τα βιβλία αναφοράς (Reference books).

Οι ειδικές σειρές.

Σημείωση: Για περισσότερες πληροφορίες ενημερωθείτε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://web.lib.auth.gr/portal/organization/regulation.php>

Νέες Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Φοιτητών του Α.Π.Θ.

Σχετικά με την πρόοδο των υπηρεσιών ηλεκτρονικού πανεπιστημίου που παρέχονται σε φοιτητές του ΑΠΘ στο πλαίσιο του έργου e-university, το ΚΥΤΠ ενημερώνει για τα παρακάτω:

Έχει αναβαθμιστεί ο τρόπος ενεργοποίησης των υπηρεσιών, ώστε να απαιτείται η μικρότερη δυνατή προσπάθεια από τους χρήστες. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές θα έχουν από σήμερα τις εξής δυνατότητες:

Εμφάνιση μαθημάτων που έχει περάσει ο/η κάθε φοιτητής/τρια, μαζί με την αντίστοιχη βαθμολογία, την εξεταστική περίοδο, το ακαδημαϊκό έτος, τις ώρες διδασκαλίας, κλπ

Εμφάνιση των μαθημάτων που έχουν δηλωθεί από τον/την φοιτητή/τρια από το τρέχον εξάμηνο

Εμφάνιση του προγράμματος διδασκαλίας ή εξετάσεων των δηλωμένων μαθημάτων

Δυνατότητα εμφάνισης του μέσου όρου της βαθμολογίας του/της φοιτητή/τριας

Άμεση ανάκτηση και εκτύπωση προσωπικών στοιχείων του/της φοιτητή/τριας (όπως αριθμός μητρώου, διεύθυνση, τηλέφωνο, έτος εισαγωγής), κλπ.

Οδηγίες χρήσης των νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τους/τις φοιτητές/-τριες:

Δεν χρειάζονται ιδιαίτερες προϋποθέσεις για τη χρήση των παραπάνω υπηρεσιών. Οι φοιτητές/τριες απλά πρέπει να διαθέτουν λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το Κέντρο Λειτουργίας Δικτύου Α.Π.Θ. (xxx@yuu.auth.gr) . Κατόπιν ενεργοποιούν την υπηρεσία από το διαδίκτυο επισκεπτόμενοι τη νέα “**ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΥΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ Α.Π.Θ.**”, χρησιμοποιώντας τα προσωπικά τους στοιχεία (Α.Ε.Μ., Α.Γ.Μ.), στη διεύθυνση: <http://web.itc.auth.gr/>

Εάν το σύστημα δεν σας αναγνωρίσει κατά τη διαδικασία των ελέγχων, ενδέχεται να ανήκετε σε κάποια από τις ελάχιστες περιπτώσεις παλαιών χρηστών για τους οποίους δεν γνωρίζουμε τον Αριθμό Γενικού Μητρώου ή τον Αριθμό Πανεπιστημιακού Μητρώου (Α.Π.Μ.) σας. Σ’ αυτήν την περίπτωση, θα πρέπει να στείλετε e-mail στο helpdesk@itc.auth.gr αναφέροντας το πρόβλημα, οπότε οι τεχνικοί του ΚΥΤΠ θα σας κατευθύνουν κατάλληλα.

Σας ενημερώνουμε τέλος ότι υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων μαθημάτων και αιτήσεων πιστοποιητικών από το internet για την Παιδαγωγική Σχολή.

Για περισσότερες πληροφορίες ή διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε προς τον:

Υπεύθυνο έργου e-university

Κέντρο Υποστήριξης Τεχνολογιών Πληροφορικής ΑΠΘ

1ος όροφος Κτιρίου Βιολογίας

Τηλ. 2310992000, Fax 2310998302, email helpdesk@itc.auth.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Κοινό Ελληνογαλλικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών: «Διδακτικές της πολυγλωσσίας και γλωσσικές πολιτικές. Διάδοση των γλωσσών και των πολιτισμών σε πολύγλωσσα και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα» (βλέπε τους στόχους, το αντικείμενο, τη δομή και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. στη σχετική ιστοσελίδα του Τμήματος)

Το Κοινό Π.Μ.Σ. «Διδακτικές της πολυγλωσσίας και γλωσσικές πολιτικές. Διάδοση των γλωσσών και των πολιτισμών σε πολύγλωσσα και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα» του ΤΕΠΑΕ του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου και του Τμήματος Φιλολογίας, Γλώσσες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες – Τομέας Τα Γαλλικά ως Ξένη Γλώσσα του Πανεπιστημίου του Maine (Le Mans, Γαλλία) που η λειτουργία του βασίζεται στο άρθρο 23 του νόμου 3404/05 ΦΕΚ260/17-10-05 «Κοινά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών μεταξύ Πανεπιστημίων της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής», στην Υπουργική Απόφαση αριθμ.92281/Β1/4-10-06 δημοσιευμένη στο ΦΕΚ 1532/19-10-06, και το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των Ιδρυμάτων είναι μονοετές (Master 2).

Από τη Γραμματεία του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (2^{ος} όροφος της Σχολής, καθημερινά 12.00-13.00) ανακοινώνεται ότι οι εξετάσεις των υποψηφίων για την εισαγωγή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, έχουν διεξαχθεί και οι εγγραφές των επιτυχόντων θα πραγματοποιηθούν από 1-15 Σεπτεμβρίου 2010.

Τυπικά προσόντα υποψηφίων και διαδικασία εισαγωγής

α) Κατηγορίες πτυχιούχων:

Στο ΠΜΣ του ΤΕΠΑΕ του ΑΠΘ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ.

Γίνονται ακόμη δεκτοί πτυχιούχοι συναφών Τμημάτων είτε της ημεδαπής είτε ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, εφόσον προσκομίσουν επισήμως αναγνωρισμένους ως ισότιμους τίτλους σπουδών.

β) Αριθμός εισακτέων:

Ο αριθμός των εισακτέων ορίζεται σε δέκα (10) κατ' ανώτατο όριο. Εφόσον υπάρχουν ισοβαθμούντες, αυτοί γίνονται δεκτοί επιπλέον.

Οι υποψήφιοι μπορούν να καταθέσουν το φάκελό τους και στο Γαλλικό Πανεπιστήμιο ακολουθώντας τις προβλεπόμενες διαδικασίες από το εκεί Πανεπιστήμιο. (Βλέπε: <http://www.univ-lemans.fr/>)

γ) Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν στη Γραμματεία του ΠΜΣ του ΤΕΠΑΕ του ΑΠΘ τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- 1) ΑΙΤΗΣΗ.
- 2) ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΠΤΥΧΙΟΥ.
- 3) ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ.

- 4) ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ.
- 5) ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΕΠΑΡΚΟΥΣ ΓΝΩΣΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΕΠΙΠΕΔΟ DOLF B1). ΣΕ ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ ΣΕ ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ.
- 6) ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ (ΜΕ 4 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ), ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Η ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ.
- 7) ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ.
- 8) ΔΥΟ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ
- 9) ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙ ΠΛΗΡΩΣ ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΗΝ ΤΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ ΟΤΙ
- Α) ΕΧΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗ ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΟΥ ΜΑΙΝΕ Η ΟΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ)
- Β) ΟΤΙ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΡΩΙΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΞΑΜΗΝΩΝ.

ΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΘΕΤΟΥΝ ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ/ΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ.

Για την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται τα εξής κριτήρια:

1. Γενικός βαθμός πτυχίου.
2. Βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα τα σχετικά με την κατεύθυνση του ΠΜΣ.
3. Βαθμολογία στην προπτυχιακή διπλωματική εργασία, όπου προβλέπεται αυτή, σε σχετικό με την ειδίκευση μάθημα
4. Τυχόν ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου ή συναφής επιστημονική ή επαγγελματική δράση
5. Ο βαθμός της γραπτής εξέτασης.
6. Η ατομική συνέντευξη.

ε) Εισηγητές θεμάτων - Διόρθωση γραπτών:

Την ευθύνη για τη διενέργεια των εξετάσεων στα μαθήματα και την ξένη γλώσσα έχει η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.

Τα θέματα των εξετάσεων ορίζονται από 3/μελή επιτροπή. Οι συμμετέχοντες στις 3/μελείς επιτροπές είναι μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλοι διδάσκοντες, που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο στο Τμήμα.

Τα γραπτά των υποψηφίων βαθμολογούνται από τρία (3) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που διδάσκουν μαθήματα συναφή προς την εξεταστέα ύλη και ορίζονται κάθε χρόνο από την Επιστημονική Επιτροπή του ΠΜΣ.

Η βαθμολόγηση γίνεται με βάση τη δεκάβαθμη κλίμακα. Η βάση επιτυχίας 6. Στην ξένη γλώσσα εξεταστές είναι δύο μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, τα οποία ορίζονται κάθε χρόνο από την Επιστημονική Επιτροπή του ΠΜΣ.

Οι επιτυχόντες προσέρχονται σε ατομική συνέντευξη ενώπιον τριμελούς Επιτροπής.

στ) Υπολογισμός τελικής βαθμολογίας και έκδοση αποτελεσμάτων:

- Η αξιολόγηση του βιογραφικού και της συνέντευξης κάθε υποψηφίου γίνεται από την 3μελή επιτροπή.
- Οι πίνακες των επιτυχόντων προωθούνται για επικύρωση από τον Πρόεδρο του Τμήματος και κατόπιν ανακοινώνονται από τη Γραμματεία.
- Η εγγραφή πραγματοποιείται εντός 15 ημερών από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος από 1η έως 15η Σεπτεμβρίου.

Στην αίτηση δηλώνεται η επιθυμία του υποψηφίου για γραπτές εξετάσεις στη γαλλική γλώσσα, αν δεν υπάρχει αποδεικτικό επαρκούς γνώσης της.

Οι ενδιαφερόμενοι θα εξετασθούν σε συναφή θέματα με το Μεταπτυχιακό. Γι' αυτό προτείνουμε την παρακάτω βιβλιογραφία:

1. Χαραλαμπίδης Αγαθοκλής –Χατζησαββίδης Σωφρόνης, Διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή, Κώδικας, Θεσσαλονίκη, 1997.

2. Calvet, Louis Jean, La sociolinguistique, Paris, Presses universitaires de France, Que sais-je ? 1996.

3. Μάρκου Γεώργιος Π. Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, Ελληνική και διεθνής εμπειρία, Αθήνα, 1997.

4. Bruno Snell. Η ανακάλυψη του Πνεύματος, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1989.

5. Mackey, F. William. Bilinguisme et contact des langues, Ed. Klincksieck, Paris, 1976 ή Colin Baker, Εισαγωγή στη Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση, Gutenberg, Διαπολιτισμική Παιδαγωγική, Αθήνα, 2001.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στη Γραμματεία του Τμήματος (τηλ. 2310 995058,59,86) ή στην κ. Μουμτζίδου Αργυρώ (τηλ. 2310 995005, 6947 522885).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Διαπανεπιστημιακό-Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο

«Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης: ένα σχολείο για όλους»

για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011

(ΦΕΚ 1877/14-9-07 τ.Β')

Επισπεύδον Τμήμα: Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του
Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Από τη Γραμματεία του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (2^{ος} όροφος της Σχολής, καθημερινά 12.00-13.00) ανακοινώνεται ότι οι εξετάσεις των υποψηφίων για την εισαγωγή στο παραπάνω Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, έχουν διεξαχθεί και οι εγγραφές των επιτυχόντων θα πραγματοποιηθούν από 1-15 Σεπτεμβρίου 2010.

Η Ειδική Διαπανεπιστημιακή Διατμηματική Επιτροπή (ΕΔΔΕ) του Διαπανεπιστημιακού-Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΔΠΜΣ), στην **υπ. αριθμ. 8/19-01-2010 συνεδρίασή της**, αποφάσισε την επιλογή υποψηφίων για το ως άνω πρόγραμμα για το ακαδ. έτος 2010-2011, το οποίο οδηγεί στη χορήγηση

Μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στην ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης

Α' Κατεύθυνση: Ψυχοπαιδαγωγικές συνιστώσες των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών

Β' Κατεύθυνση: Ψυχοπαιδαγωγικές συνιστώσες της πολυπολιτισμικότητας.

Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής για **50 θέσεις** (25 ανά κατεύθυνση) στο ΔΔΠΜΣ έχουν πτυχιούχοι τμημάτων πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, συναφούς γνωστικού αντικείμενου. Για τη συνάφεια του αντικείμενου αποφαινεται η ΕΔΔΕ, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Οι υποψήφιοι έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αιτήσεις αποκλειστικά **σε μία από τις δύο κατευθύνσεις**. Δεν επιτρέπεται αλλαγή κατεύθυνσης σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Τα κριτήρια επιλογής σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2 του Ν. 2083/92 και την απόφαση της ΕΔΔΕ είναι τα ακόλουθα:

Κριτήρια επιλογής

1. Γενικός βαθμός πτυχίου, έως 5 μονάδες

2. Βαθμός συναφών ανά ειδίκευση προπτυχιακών μαθημάτων, **έως 5 μονάδες**
3. Βαθμολογία σε συναφή ανά ειδίκευση πτυχιακή εργασία και/ή συναφή ερευνητική δραστηριότητα, **έως 5 μονάδες**
4. Επαγγελματική εμπειρία και/ή τυχόν άλλες μεταπτυχιακές σπουδές ή άλλες σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, **έως 5 μονάδες**.

Πρόσθετα κριτήρια επιλογής των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών ορίζονται:

1. Γραπτή εξέταση, **έως 60 μονάδες**
2. Ατομική συνέντευξη για την εκτίμηση της επιστημονικής κατάρτισης και της γενικότερης συγκρότησης του υποψηφίου, **έως 20 μονάδες**.

Ο ανώτατος αριθμός μονάδων που μπορεί να συμπληρώσει ο υποψήφιος είναι **100**.

Για να προχωρήσει στη διαδικασία της συνέντευξης, ο υποψήφιος θα πρέπει να έχει συγκεντρώσει **τουλάχιστον 30 μονάδες στη γραπτή εξέταση** (άριστα 60). Τα γραπτά εξετάζονται από δύο εξεταστές. Αν η διαφορά μεταξύ των δύο εξεταστών είναι μεγαλύτερη του τρία (3), τότε το γραπτό αναβαθμολογείται από τρίτο μέλος ΔΕΠ το οποίο ορίζεται από τη Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων.

Για τη συμμετοχή των υποψηφίων στη διαδικασία επιλογής κρίνεται απαραίτητη η γνώση μιας από τις εξής ξένες γλώσσες: **αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά**, η επάρκεια της οποίας πιστοποιείται είτε με πτυχίο πανεπιστημίου στις παραπάνω γλώσσες είτε με βάση αναγνωρισμένα διπλώματα επιπέδου Proficiency για την αγγλική γλώσσα, επιπέδου Sorbone II ή DALF για τη γαλλική γλώσσα και επιπέδου Kleines Sprachdiplom για τη γερμανική γλώσσα ή με γραπτές εξετάσεις.

Σε περίπτωση αποτυχίας στις εξετάσεις της ξένης γλώσσας και εφόσον ο υποψήφιος συγκεντρώσει τα απαιτούμενα μόρια για την εισαγωγή στο ΔΔΠΜΣ μπορεί να επαναλάβει την εξέταση μετά από τρεις (3) μήνες.

Οι υποψήφιοι κατατάσσονται από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων με βάση το συνολικό αριθμό μονάδων που θα συγκεντρώσουν.

Ο πίνακας επιτυχόντων εγκρίνεται από το Συντονιστική Επιτροπή και επικυρώνεται από την ΕΔΔΕ. Ο επικυρωμένος πίνακας επιτυχόντων ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του επισπεύδοντος Τμήματος και οι επιτυχόντες καλούνται να εγγραφούν στο επισπεύδον Τμήμα εντός τακτής προθεσμίας.

Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 54124 Θεσσαλονίκη, τα εξής δικαιολογητικά:

1. Αίτηση υποψηφιότητας στην οποία θα αναγράφεται η κατεύθυνση και ο τόπος πού επιθυμούν να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα (Θεσσαλονίκη ή Ρόδος)
2. Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο να αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η επαγγελματική, επιστημονική και κοινωνική τους δραστηριότητα
3. Αντίγραφο πτυχίου
4. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας προπτυχιακών σπουδών
5. Πιστοποιητικό επάρκειας ξένης γλώσσας
6. Σε περίπτωση που οι τίτλοι έχουν αποκτηθεί στην αλλοδαπή, απαιτείται και αναγνώριση από το ΔΟΑΤΑΠ (πρώην ΔΙΚΑΤΣΑ)

Τόποι εξέτασης :

- 1) Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Κτήριο Πύργος
- 2) Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Κτήριο «Κ. Καραθεοδωρή», Διδασκαλείο Ρόδου.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων κατατίθενται στην Γραμματεία του Επισπεύδοντος Τμήματος (ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ), ανεξάρτητα από την επιλογή του τόπου φοίτησης.

Σημείωση: Τα μαθήματα θα διεξάγονται κατά κύκλους (modules) Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή για τη διευκόλυνση των εργαζομένων.

ΥΛΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

1. Για την κατεύθυνση: «Ψυχοπαιδαγωγικές συνιστώσες των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών».

- Η εξέλιξη της ειδικής αγωγής ως αυτόνομου επιστημονικού πεδίου- μοντέλα σχολικής ένταξης
- Θεωρίες νοημοσύνης, διαταραχές της, αξιολόγηση
- Γνωστική ανάπτυξη, γνωστικές ανεπάρκειες, αναπτυξιακές μαθησιακές διαταραχές
- Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη-Ψυχοκοινωνικές δυσκολίες παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- Αντιμετώπιση παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

1. Για την κατεύθυνση: «Ψυχοπαιδαγωγικές συνιστώσες της πολυπολιτισμικότητας»

- Εξέλιξη του παιδαγωγικού λόγου για παιδιά από πολιτισμικές ετερότητες
- Θέματα ταυτότητας σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες
- Θέματα διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- Παιδαγωγική και διδακτική διαχείριση προβλημάτων διγλωσσίας

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Παιδαγωγική Σχολή απαρτίζεται από δύο (2) Τμήματα τα οποία λειτούργησαν το 1984 και 1986 αντίστοιχα:

1. Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

2. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Κάθε Τμήμα της Σχολής χορηγεί ιδιαίτερο πτυχίο, μεταπτυχιακά και διδακτορικά διπλώματα.

Στο **Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης** λειτουργούν τέσσερις (4) τομείς:

1.α. Τομέας Αισθητικής Παιδείας , τηλ. 99-5045

1.β. Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας , τηλ. 99-5090

1.γ. Τομέας Παιδαγωγικής , τηλ. 99-5046

1.δ. Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής ,τηλ. 99-5015

Γραμματεία Τμήματος τηλ.: 99- 5064,5058,5059,5086 , Fax: 99-5032

E-mail: info@nured.auth.gr

Νησίδα Η/Υ. τηλ. 99-1203

Στο **Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης** λειτουργούν οι τομείς:

1. Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού

2. Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών

3. Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών

Γραμματεία Τμήματος τηλ.:99-5050,5052-57, Fax: 99-5063.

E-mail: info@eled.auth.gr

Όργανα Διοίκησης της Παιδαγωγικής Σχολής

1. Η *Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) της Σχολής* απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων.

2. Η *Κοσμητεία* απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα.

3. Ο *Κοσμήτορας* εκλέγεται για τρία χρόνια από ειδικό εκλεκτορικό σώμα. Κοσμήτορας της Παιδαγωγικής Σχολής για το έτος 2010-2011 είναι η Δ. Κογκίδου, καθηγήτρια του Π.Τ.Δ.Ε.

**Διάγραμμα προγράμματος μαθημάτων
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ**

1ο έτος					2ο έτος										
Α εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.	Β εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.	Γ εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.	Δ εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.
1. Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία – Μορφολογία		2	2	Φυσιολογία της Μάθησης		2	*	Εισαγωγή στη Ρυθμική και Κινητική Αγωγή		2	2	Μαθησιακές Δυσκολίες		2	3
2. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή		2	1	Έννοιες των Φυσικών Επιστημών και Εφαρμογές		2	3	Ο Λόγος του Παιδιού και οι Διαταραχές του		2	3	Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική		2	3
3. Θεμελιώδη Ζητήματα των Επιστημών της Αγωγής		2	2	Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού: Γνωστική και κοινωνική Ανάπτυξη		2	3	Εκπαιδευτική Ψυχολογία		2	2	Έννοιες των Μαθηματικών και Εφαρμογές		2	2
4. Πολιτιστική Κληρονομιά στην Εκπαίδευση		2	2	Νεοελληνική Γλώσσα: Σύνταξη – Λεξιλόγιο		2	2	Κοινωνικοποίηση του Παιδιού Προσχολικής Ηλικίας		2	2	Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής		2	3
5. Εισαγωγή στις Θεωρίες της Ανάπτυξης		2	2	Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη στην Εκπαίδευση		2	3	Ανθρώπινη Οικολογία		2	1	Σύγχρονες Τάσεις της Προσχολικής Αγωγής		2	2
6. Νεοελληνική Ιστορία Ι		2	2	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης Ι		2	3	Παιδική Λογοτεχνία		2	2	Εισαγωγή στην Εικαστική Γλώσσα και Αγωγή		2	2
7. Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών: Διδακτικά Μέσα		2	3	Θεμελιώδη Ζητήματα της Προσχολικής Εκπαίδευσης		2	2	Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι		4	4	Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ		4	4
8. Ξένη Γλώσσα		2	2	Ξένη Γλώσσα		2	2	Ξένη Γλώσσα		2	2	Ξένη Γλώσσα		2	2

3ο έτος					4ο έτος										
Ε εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.	Στ εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.	Ζ εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.	Η εξάμηνο		δ.μ.	π.μ.
1. Ιστορία και Εκπαίδευση Μειονοτικών Ομάδων στην Ελλάδα		2	3	Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση		2	2	Ψυχοπαιδαγωγική της Επικοινωνίας		2	2	Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI		10	10
2. Προγράμματα και οργάνωση της Εκπαιδευτικής διαδικασίας		2	2	Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία		2	3	Μορφολογία Προσχολικού Εξοπλισμού		2	3				
3. Συγκριτική Παιδαγωγική		2	2	Μεθοδολογία της Έρευνας – Τεχνολογία – Στατιστική		2	4	Εφαρμοσμένη προσχολική παιδαγωγική V		8	8				
4. Εισαγωγή στη Θεατρική Τέχνη και Αγωγή		2	2	Εφαρμοσμένη προσχολική παιδαγωγική IV		6	6								
5. Εφαρμοσμένη προσχολική παιδαγωγική ΙΙΙ		8	8	Ξένη Γλώσσα		2	2								
6. Ξένη Γλώσσα		2	2												

Σημ.: όπου * ο αριθμός Π.Μ. θα δοθεί από τον διδάσκοντα

**Διάγραμμα προγράμματος μαθημάτων
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

Τομέας Αισθητικής Παιδείας

3ο έτος					4ο έτος						
Ε εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Στ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Ζ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Η εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.
1. Εικαστικές δεξιότητες στην προσχολική Ηλικία	2	2	Σχεδιασμός εποπτικού υλικού	2	3	Η εικαστική αγωγή στην Προσχολική και Σχολική Ηλικία	2	2	Αυτοσχεδιασμοί και Ακρόαση Μουσικής	2	3
2. Μουσικοπαιδαγωγικές Απόψεις και Εφαρμογές	2	3	Μνημεία και Αρχαιολογικοί Χώροι στην Εκπαίδευση	2	3	Κουκλοθέατρο – Τεχνική - Θεματολογία	2	3	Παραδοσιακές Τέχνες και Εικαστικές Εφαρμογές στην Προσχολική Ηλικία	2	2
3. Μουσείο και Εκπαίδευση	2	3	Ρυθμική και Κινητική Αγωγή: Υποδομή και Λειτουργία του Παιδαγωγού	2	3						

Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας

3ο έτος					4ο έτος						
Ε εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Στ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Ζ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Η εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.
1. Νεοελληνική Ιστορία ΙΙ 1830-1940	2	2	Εθνοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	2	2	Κοινωνική Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας ΙΙ	2	3	Γλώσσα και Εκπαίδευση στη Νεότερη Ελλάδα	2	2
2. Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία	2	2	Η Εικονιστική Αφήγηση και η Παιδαγωγική αξιοποίησή της	2	3	Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών	2	*			
3. Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία	2	4	Αφηγηματολογία – Λογοτεχνία	2	2	Θέματα παιδικής λογοτεχνίας	2	2.5			

Τομέας Παιδαγωγικής

3ο έτος					4ο έτος						
Ε εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Στ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Ζ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Η εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.
1. Σύγχρονα Προγράμματα της Προσχολικής Αγωγής	2	2	Φυσικές και περιβαλλοντικές επιστήμες: εφαρμογές	2	4	Οργάνωση και Προγραμματισμός της Φυσικής Αγωγής στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία	2	3			
2. Διδασκαλία και Μάθηση Μαθηματικών Εννοιών: Εφαρμογές	2	3	Το επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στη Διεθνή του Διάσταση	2	2	Παιδαγωγική Οργάνωση του Χώρου	2	3			
3. Οι Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση	2	4	Προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον	2	2	Παιδαγωγικό Υλικό και Εφαρμογές του	2	3			
						4. Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική στην Προσχολική Εκπαίδευση	2	3			

Τομέας Ψυχολογίας-Ειδικής Αγωγής

Ε εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Στ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Ζ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Η εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.
1. Ψυχοκοινωνικές Διαστάσεις της Μάθησης και Διδασκαλίας	2	2	Εφαρμογές της Γνωστικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση	2	*	Επιπτώσεις του Νευροβιολογικού Μοντέλου στην Εκπαίδευση	2	*			
2. Εκπαίδευση Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες	2	2	Εμφύχωση των Ομάδων	2	2	Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία και στην Ειδική Αγωγή	2	3			
3. Γνωστική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση	2	3	Εκπαιδευτικά Προγράμματα για παιδιά με Μαθησιακές Δυσκολίες	2	3	Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία	2	*			
			4. Αντιμετώπιση Παιδιών με Ψυχοκοινωνικές Διαταραχές	2	2						

**Διάγραμμα προγράμματος μαθημάτων
ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

1ο έτος			2ο έτος								
Α εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Β εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Γ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Δ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.
1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογική Σκέψη	2	2	1. Ψυχανάλυση και Παιδαγωγική**	2	2	Παιδαγωγικά Μοντέλα στην Προσχολική Εκπαίδευση	3	2	Επικοινωνιακές Σχέσεις Βορρά – Νότου	3	3
2. Βασική Μουσική Αγωγή	3	3	2. Πολυγραμματισμοί και Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο	3	3	Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία	3	2	Ευαισθητοποίηση στη Δυναμική των Ομάδων	3	2
3. Ιστορία και θεωρία της Παιδικής Λογοτεχνίας	2	2	3. Διγλωσσία και Εκπαίδευση	2	3	Εργαστηριακή Έρευνα Γνωστική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση	2	2	Κοινωνία και Υγεία	3	3
4. Εργαστηριακή Έρευνα στην Ειδική Αγωγή	2	1	4. Η Εικόνα ως Σημειωτικό Είδος και η Σχέση της με τον Ψυχισμό	2	3	Το παιδί ως αναγνώστης **	3	3	Κλασικοί Χαρακτήρες της Παιδικής Λογοτεχνίας **	2	2
5. Εργαστηριακή Έρευνα	3		5. Κοινωνική Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας I	3	3	Εργαστηριακή Έρευνα	3	*	Πρακτικές Εφαρμογές Μουσικής Παιδαγωγικής	3	3
6. Ιστορία του Θεάτρου	2	2	6. Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία	2	1.5				Η ιστορία με εικόνες στα παιδικά βιβλία	2	3
			7. Εργαστηριακή Έρευνα	3	*				Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις	2	2
									Παραμύθι για παιδιά: Λαϊκό και έντεχνο	3	3
									Εργαστηριακή Έρευνα	3	*
									Δυναμική της Σχολικής Τάξης	3	2

3ο έτος			4ο έτος								
Ε εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Στ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Ζ εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.	Η εξάμηνο	δ.μ.	π.μ.
1 Θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης	3	1	1. Σπουδές Ειρήνης	3	1	Διδακτική των Μαθηματικών	2	2	Κοινωνικές Σχέσεις και Πολιτισμικές Ιδιαιτερότητες **	3	3
2. Ιστορία Βορείου Ελληνισμού I: Μακεδονία	3	3	2. Εκπαιδευτικό Λογισμικό για Παιδιά**	2	2	Αξιολόγηση του Παιδιού**	3	3	Παιδικό Βιβλίο – Εκδόσεις	3	2.5
3 Ευαισθητοποίηση στο Λόγο της Εικόνας	3	3	3. Εκπαίδευση Παιδιών με Νοητική Καθυστέρηση	3	2.5	Μειονοτικές Ομάδες και Προσχολική Εκπαίδευση	3	3	Ερμηνεία Πηγών και Κειμένων Νεοελληνικής Ιστορίας	3	3
4. Κοινωνίες των Βαλκανίων	3	3	4. Μειονοτικά Ζητήματα και Μειονοτική Εκπαίδευση στη Μεταπολεμική Ελλάδα	3	3	Αστείο και Παιδί	3	3	Συμβουλευτική Γονέων	3	2
5. Βιωματική Εκπαίδευση	3	1	5. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού II:	3	3	Μεταφράσεις-Διασκευές κειμένων παιδικής λογοτεχνίας	3		Εργαστηριακή Έρευνα	3	*
6. Παιδική Λογοτεχνία και Φύλο **	3	3	6. Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις του Έργου Τέχνης και Εφαρμογές	3	3	Εργαστηριακή έρευνα	3	*			
7 Επιχειρηματικότητα και καινοτομία στην Εκπαίδευση	3	6	7. Ιστορία των Ιδεών της Προσχολικής Αγωγής	2	2	Ειδικές περιπτώσεις μουσειοπαιδαγωγικών εφαρμογών	3	3			
8. Ψυχοκοινωνικές Προσεγγίσεις της Ταυτότητας	3	3	8. Ολιστικές Προσεγγίσεις στη Μελέτη του Φυσικού και Ανθρώπινου Περιβάλλοντος	3	1						
9. Εργαστηριακή Έρευνα	3	*	9.Αναπτυξιακά προβλήματα παιδιών προσχολικής ηλικίας	3	3						

			10. Μεθοδολογία ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο	3	3						
			11. Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία	3	3						
			12. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής	3	2						
			13. Εργαστηριακή έρευνα	3	*						
			14. Κοινωνικές Αναπαραστάσεις στην Εκπαίδευση	3	3						
			15. Κουκλοθέατρο: Κατασκευή κούκλας	3	3						

* Οι Πιστωτικές Μονάδες θα δοθούν από τον/την διδάσκοντα/ουσα

** Δεν θα διδαχθούν αυτό το ακαδημαϊκό έτος.

III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού

Α' Εξάμηνο

1. Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία – Μορφολογία (Σ. Χατζησαββίδης) 2 δ.μ. (2Π.Μ.)
2. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή (Γ. Μπάρμπας) 2 δ.μ.(1Π.Μ). Το μάθημα θα διδαχθεί από την κ. Μ. Τζουριάδου λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα στο χειμερινό εξάμηνο.
- 3.Θεμελιώδη Ζητήματα των Επιστημών της Αγωγής (Ε Ντολιοπούλου, Ε.Παπαδοπούλου) 2δ.μ.(2Π.Μ.)
4. Πολιτιστική Κληρονομιά στην Εκπαίδευση (Σ. Ταμπάκη) 2 δ.μ..(2Π.Μ.).
5. Εισαγωγή στις Θεωρίες της Ανάπτυξης (Ζ.Μπαμπλέκου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
6. Νεοελληνική Ιστορία Ι, 1204-1830 (Κ. Βακαλόπουλος) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
7. Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών: Διδακτικά Μέσα (Μ. Τσιτουρίδου) 2δ.μ.(3Π.Μ.)
8. Ξένη Γλώσσα 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Β' Εξάμηνο

1. Φυσιολογία της Μάθησης (Ειδικός Επιστήμονας με το Π.Δ. 407/80) 2 δ.μ.
2. Έννοιες των Φυσικών Επιστημών και Εφαρμογές (Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Ψυχολογία της Ανάπτυξης του Παιδιού: Γνωστική και κοινωνική Ανάπτυξη (Ζ.Μπαμπλέκου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
4. Νεοελληνική Γλώσσα: Σύνταξη – Λεξιλόγιο (Σ. Χατζησαββίδης) 2 δ.μ. (2Π.Μ.)
5. Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη στην Εκπαίδευση (Φ. Παπαντωνίου) 2δ.μ.(3Π.Μ.)
6. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης Ι (Α. Δάγκας) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
7. Θεμελιώδη Ζητήματα της Προσχολικής Εκπαίδευσης (Ε. Ντολιοπούλου) 2δ.μ. (2Π.Μ.)
8. Ξένη Γλώσσα 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Γ' Εξάμηνο

1. Εισαγωγή στη Ρυθμική και Κινητική Αγωγή (Ε. Παυλίδου) (Το πρακτικό μέρος θα διδάσκεται σε δύο τμήματα) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Ο Λόγος του Παιδιού και οι Διαταραχές του (Μ. Τζουριάδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Εκπαιδευτική Ψυχολογία (Κ. Βουγιούκας) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
4. Κοινωνικοποίηση του Παιδιού Προσχολικής Ηλικίας (Μ. Κοντοπούλου) 2 δ.μ. (2Π.Μ.)
5. Ανθρώπινη Οικολογία (Α. Γεωργόπουλος, Χ. Κυρίμης) 2 δ.μ. (1Π.Μ.)
6. Παιδική Λογοτεχνία (Α.Καρακίτσιος). 2 δ.μ. (2Π.Μ.)
7. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι (Μ. Μπιρμπίλη, Α. Γρηγοριάδης, Μ. Παπανδρέου, Ε. Παπαδοπούλου) 4 δ.μ. (4 Π.Μ.)
8. Ξένη Γλώσσα 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Δ' Εξάμηνο

1. Μαθησιακές Δυσκολίες (Μ. Τζουριάδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ)
2. Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική (Κ. Δογάνη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Έννοιες των Μαθηματικών και Εφαρμογές (Μ. Τζεκάκη) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

4. Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής (Δ. Γερμανός.) 2 δ.μ. (3Π.Μ.) Λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος το μάθημα θα διδαχθεί από την Δ. Κακανά, καθ. στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του Παν/μίου Θεσσαλίας και τον Αθ. Γρηγοριάδη, λέκτορα ΤΕΠΑΕ Α.Π.Θ.
5. Σύγχρονες Τάσεις της Προσχολικής Αγωγής (Ε. Ντολιοπούλου) 2 δ.μ. (2Π.Μ.)
6. Εισαγωγή στην Εικαστική Γλώσσα και Αγωγή (Ειδικός Επιστήμονας με το Π.Δ. 407/80) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
7. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ (Μ. Μπιρμπίλη, Α. Γρηγοριάδης, Μ. Παπανδρέου, Ε.Παπαδοπούλου) 4 δ.μ. (4 Π.Μ.)
8. Ξένη Γλώσσα 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Ε' εξάμηνο

1. Ιστορία και Εκπαίδευση Μειονοτικών Ομάδων στην Ελλάδα (Κ. Τσιούμης) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
2. Προγράμματα και οργάνωση της Εκπαιδευτικής διαδικασίας (Μ. Παπανδρέου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
3. Συγκριτική Παιδαγωγική (Ε. Ντολιοπούλου, Ε. Παπαδοπούλου) 2 δ.μ. (2Π.Μ.)
4. Εισαγωγή στη Θεατρική Τέχνη και Αγωγή (Ειδικός Επιστήμονας με το Π.Δ. (407/80) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
5. Εφαρμοσμένη προσχολική παιδαγωγική ΙΙΙ (Α. Καρακίτσιος, Μ. Τζεκάκη, Κ. Δογάνη) 8 δ.μ.(8Π.Μ.)
6. Ξένη Γλώσσα 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Στ' εξάμηνο

1. Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση (Κ. Βουγιούκας) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία (Κ. Βρύζας) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Μεθοδολογία της Έρευνας–Τεχνολογία–Στατιστική (Μ. Τζεκάκη, Α. Γρηγοριάδης) 2 δ.μ.(4Π.Μ.)
4. Εφαρμοσμένη προσχολική παιδαγωγική ΙV (Γ. Μπάρμπας, Σ. Χατζησαββίδης, Μ. Τσιτουρίδου, Ε. Παυλίδου) 6 δ.μ.(6Π.Μ.)
5. Ξένη Γλώσσα 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Ζ' εξάμηνο

1. Ψυχοπαιδαγωγική της Επικοινωνίας (Κ. Μπακιρτζής) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Μορφολογία Προσχολικού Εξοπλισμού (Ειδικός Επιστήμονας με το Π.Δ.407/80) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Εφαρμοσμένη προσχολική παιδαγωγική V (Δ. Γερμανός, Φ. Παπαντωνίου, Κ. Τσιούμης, Γ. Μπάρμπας, Μ. Μπιρμπίλη, Α. Γρηγοριάδης, Μ. Παπανδρέου) 8 δ.μ. (8Π.Μ.)

Η' εξάμηνο

1. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI (Μ. Τζουριάδου, Μ. Μπιρμπίλη, Α. Γρηγοριάδης, Μ.Παπανδρέου) 10 δ.μ. (10Π.Μ.)

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού

Α΄ εξάμηνο

1. Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία - Μορφολογία

Τίτλος μαθήματος	Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία - Μορφολογία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σ. Χατζησαββίδης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	-γνώση του βασικού έργου των επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης της Φωνητικής, της Φωνολογίας και της Μορφολογίας -συνειδητοποίηση της διαφοράς προφορικού-γραφτού λόγου -γνώση των φωνητικών και φωνολογικών μονάδων της νέας ελληνικής -γνώση και συνειδητοποίηση της φωνολογικής και μορφολογικής δομής της νέας ελληνικής -γνώση και συνειδητοποίηση βασικών εννοιών της Μορφολογίας -γνώση και συνειδητοποίηση βασικών πτυχών της Μορφολογίας της νέας ελληνικής -ικανότητα διάκρισης προβληματικής προφοράς των νηπίων -ικανότητα συσχέτισης φθόγγων-φωνημάτων-γραμμάτων -δεξιότητα στοιχειώδους φωνητικής καταγραφής προφορικών κειμένων
Περιεχόμενο μαθήματος	Τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. Βασικά χαρακτηριστικά της νέας ελληνικής. Η Φωνητική, η Φωνολογία και η Μορφολογία. Το φώνημα και το μόρφημα. Τα φωνήματα της νέας ελληνικής, σχέσεις φωνημάτων, πάθη φωνηέντων και συμφώνων, τονισμός. Οι γραμματικές κατηγορίες του ονόματος (γένος, αριθμός, πτώση, κλίση) και του ρήματος (πρόσωπο, χρόνος, έγκλιση, διάθεση, τρόπος-aspect).
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Σωφρ. Χατζησαββίδη, «Γραμματική της νέας ελληνικής. Θεωρητικές βάσεις και περιγραφή (Φωνητική-Φωνολογία-Μορφολογία), Τόμος Α΄», Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2009 Σωφρ. Χατζησαββίδης «Η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο», Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2002 Δημ. Τομπαΐδη «Διδακταλία νεοελληνικής γλώσσας», Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1992 Θ. Παυλίδου «Επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης», Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 1999

Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή
Είδος μαθήματος	Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	1
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Γιώργος Μπάρμπας (θα διδαχθεί από την κ. Τζουριάδου)
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Βασικές γνώσεις σχετικά με τις ερμηνείες της αναπηρίας, με την ειδική εκπαίδευση και με την Πρώιμη Παρέμβαση.</p> <p>Επεξεργασία και εντοπισμός των κρίσιμων διαφορών ανάμεσα στην προσέγγιση της «ομαλοποίησης» και της αντίστοιχης της «κοινωνικής κατασκευής της αναπηρίας».</p> <p>Εντοπισμός των κρίσιμων παιδαγωγικών ζητημάτων – ερωτημάτων της ειδικής εκπαίδευσης και η σχέση τους με τα σύγχρονα προβλήματα της γενικής εκπαίδευσης.</p> <p>Κατανόηση της σημασίας που έχει η διάσταση της ειδικής αγωγής στην παιδαγωγική κατάρτιση του εκπαιδευτικού της γενικής εκπαίδευσης.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Θεματικές ενότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιστορική εξέλιξη της Ειδικής Αγωγής. • Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις για την ερμηνεία της αναπηρίας. • Η προσέγγιση της συμβολικής αλληλεπίδρασης για την κοινωνική κατασκευή της αναπηρίας. • Η συμβολή του Vygotsky στη διαμόρφωση των σύγχρονων τάσεων στην Ειδική Αγωγή. • Η εξέλιξη της Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα. • Από την ιδρυματική εκπαίδευση στο ενιαίο ενταξιακό σχολείο: κοινωνικά αιτήματα και παιδαγωγικές αντιφάσεις. • Πρώιμη παρέμβαση και ο ρόλος της προσχολικής εκπαίδευσης.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>α) Τα βιβλία:</p> <p>«Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», Μ. Τζουριάδου, «Προμηθεύς», 1995, Μέρος Α΄, σελ. 15 – 95</p> <p>«Πρώιμη Παρέμβαση, σύγχρονες τάσεις και προοπτικές», Μ. Τζουριάδου (επιμ.), Προμηθεύς, 2001, Κεφάλαιο Α΄, σελ. 21 – 76, Κεφάλαιο Β΄, σελ.</p>

	78 – 85 & 103 -138, Κεφάλαιο Γ΄, σελ. 184 – 198 & 209 – 232 β) Σημειώσεις - άρθρα σε φωτοτυπία: Γ. Μπάρμπας: «Ειδική εκπαίδευση και οι μαθητές που φοιτούν σ' αυτήν». Γ. Μπάρμπας: «Σχολική ενσωμάτωση: περιεχόμενο, προϋποθέσεις και όρια εφαρμογής». R. Bogdan: «Εφαρμογές της θεωρίας της συμβολικής αλληλεπίδρασης στην ειδική εκπαίδευση».
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	– Γραπτές εξετάσεις ή – γραπτές εξετάσεις (70%) και εργαστηριακή έρευνα (30%)
Γλώσσα διδασκαλίας	ελληνικά

3. Θεμελιώδη ζητήματα των επιστημών της αγωγής

Τίτλος μαθήματος	Θεμελιώδη ζητήματα των επιστημών της αγωγής
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ε. Ντολιοπούλου- Ε. Παπαδοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τις επιστήμες της αγωγής (ποιες είναι, που στοχεύουν, μεταξύ τους σχέση κ.ά) και από τις εισηγήσεις των διδασκουσών και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη, να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες για θεμελιώδη ζητήματα που αφορούν τις επιστήμες της αγωγής
Περιεχόμενο μαθήματος	Κριτική ανάλυση των βασικών εννοιών των επιστημών της αγωγής. Σχέση παιδαγωγικής και άλλων επιστημών. Έννοιες και σκοποί της αγωγής, της παιδείας, της μόρφωσης, της μάθησης και της διδασκαλίας. Παράγοντες της αγωγής (οικογένεια, σχολείο, κοινωνία κ.ά). Μέσα της αγωγής και της διδασκαλίας. Σύγχρονες παιδαγωγικές τάσεις και μέθοδοι διδασκαλίας. Σταθμοί της αγωγής από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Ρόλοι και σχέση του παιδαγωγού και του παιδαγωγούμενου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1) Ξωχέλλης, Π. (1999). <i>Εισαγωγή στην παιδαγωγική. Θεμελιώδη προβλήματα της παιδαγωγικής επιστήμης</i> . Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη. 2) Ντολιοπούλου, Ε (2003) (επιμ.). <i>Το ολοήμερο νηπιαγωγείο στην Ελλάδα και σε 12 άλλες χώρες</i> . Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. 3) Bredekamp, S. & Copple, C. (εισ./επιμ. Ε.

	<p>Ντολιοπούλου) (1998). <i>Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>4) Ντολιοπούλου, Ε. & Γουργιώτου, Ε. (2008). <i>Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στην προσχολική</i>. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.</p> <p>5) Σημειώσεις φοιτητών από τις εισηγήσεις των διδασκουσών</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις των διδασκουσών, συζητήσεις των διδασκουσών με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από τις διδάσκουσες
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική. Σε περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην Αγγλική

4. Πολιτιστική Κληρονομιά στην Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Πολιτιστική Κληρονομιά στην Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σαπφώ Ταμπάκη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Απόκτηση βασικών γνώσεων στοιχείων του ελληνικού πολιτισμού και των υλικών τεκμηρίων του.</p> <p>Κατανόηση της σημασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς στην προσχολική αγωγή.</p> <p>Προσέγγιση των στοιχείων του ελληνικού πολιτισμού για εκπαιδευτικές ανάγκες και η χρήση τους σε διαθεματική διδασκαλία.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στόχος του μαθήματος είναι η ενημέρωση των φοιτητών/-τριών σε γενικότερα θέματα πολιτισμού και εκπαίδευσης.</p> <p>Το μάθημα περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στις έννοιες της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης 2. Συνοπτικό διάγραμμα της πορείας του ελληνικού πολιτισμού από την προϊστορική έως και τη βυζαντινή εποχή 3. Εξέταση αντιπροσωπευτικών μνημείων του ελληνικού πολιτισμού <p>Δίνονται στοιχεία για το πλαίσιο διαμόρφωσης του</p>

	ελληνικού πολιτισμού και εξετάζεται ο τρόπος προσέγγισής του για τις εκπαιδευτικές ανάγκες
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Πανεπιστημιακές Σημειώσεις Σ. Ταμπάκη, Θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Θεσσαλονίκη 2008</p> <p>Επιλογή από τα βιβλία: E.H.Gombrich, Μικρή ιστορία του κόσμου, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2008 R.Harder, Ο τρόπος των Αρχαίων Ελλήνων, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2008</p> <p>Σχετική βιβλιογραφία</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης, προβολές
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις γραπτές
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

5. Εισαγωγή στις θεωρίες της Ανάπτυξης

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στις θεωρίες της ανάπτυξης
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ζωή Μπαμπλέκου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Μάθημα υποδομής: Οι φοιτήτριες και φοιτητές καλούνται να γνωρίσουν τις σημαντικότερες θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας, ώστε να είναι σε θέση να ερμηνεύσουν τα βασικά σημεία της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο, στο σπίτι, στη δραστηριότητά του εν γένει.
Περιεχόμενο μαθήματος	Εισαγωγή στη μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης. Θεμελιώδη ερωτήματα – μέθοδοι έρευνας στην ψυχολογία της ανάπτυξης. Οι βιολογικές θεωρίες για την ανάπτυξη του παιδιού (Gesell). Οι θεωρίες της μάθησης της συμπεριφοράς (Pavlov, Skinner, Bandura). Οι ψυχοδυναμικές θεωρίες (Freud, Erikson). Η γνωστική γενετική θεωρία (Piaget, Νεοπιαζετιανοί). Η θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών (Klahr, Siegler). Οι θεωρίες της επίδρασης του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου (Bronfenbrenner, Bruner, Vygotsky). Βρεφική περίοδος: Βιολογικές αλλαγές, γνωστική ανάπτυξη (αντιληπτικοκινητική, γνωστικές αλλαγές), σχέση με τον κόσμο.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Cole, M. & Cole, S.R., «Η ανάπτυξη των παιδιών – Η αρχή της ζωής: Εγκυμοσύνη, τοκετός, βρεφική ηλικίας» (Τόμος Α), Εκδόσεις Τυπωθήτω – Δαρδανός, Αθήνα 2000.

	Μπαμπλέκου Ζ., «Η ανάπτυξη της μνήμης: Γνωστική διαδρομή στην παιδική ηλικία», Εκδόσεις Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε. Αθήνα, 2003 Salkind, N., «Θεωρίες της Ανθρώπινης Ανάπτυξης», Εκδόσεις Πατάκης, Αθήνα 1988 Εξειδικευμένη βιβλιογραφία που ανακοινώνεται κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένων θεματικών.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Ερωτηματική διδασκαλία/ διάλεξη
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

6. Νεοελληνική Ιστορία Ι

Τίτλος μαθήματος	Νεοελληνική Ιστορία Ι
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βακαλόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	Η ιστορική εξέλιξη του νεότερου και εν μέρει του σύγχρονου ελληνισμού ανιχνεύονται μέσα από τη διερεύνηση της καταγωγής του, της συνέχειας και της συνοχής του και κυρίως μέσα από την ανάλυση και οριοθέτηση της ταυτότητάς του όπως και των πολιτισμικών επιδράσεων που έχει υποστεί. Η εκτίμηση και η διαβάθμιση των ξενικών επιρροών τεκμηριώνονται στη διάρκεια των αιώνων και εν γένει του χρόνου κατά την αξιολόγηση της διαστρωμάτωσης των κατά τόπους πληθυσμιακών ομάδων και από την παράλληλη έρευνα των εθνολογικών ορίων του ελληνισμού. Σύγχρονα με την ανάπτυξη της συμβαντολογικής γνώσης και την αφηγηματική πλαισίωση αναδεικνύονται τα προσδιοριστικά στοιχεία της ιστορικής διαδρομής, της εθνικής ταυτότητας και της γλωσσικής σύνθεσης των Νεοελλήνων πάντοτε σε συσχετισμό με το γεωγραφικό και πολιτισμικό περίγυρό τους
Συνοιστώμενη ύλη για μελέτη	Κ. Βακαλόπουλος, 2003. <i>Το Νέο Ελληνικό Έθνος (1204-2000)</i> . Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης και Κ. Βακαλόπουλος, 2009. <i>Νεότερος Ελληνισμός. Η επάδυνη πορεία (1774-1833)</i> . Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη και συζήτηση.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

7. Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών – Διδακτικά Μέσα

Τίτλος μαθημάτων	Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών-Διδακτικά μέσα
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Τσιτουρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Ικανότητα κριτικής προσέγγισης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας και των εκπαιδευτικών τους εφαρμογών. Δεξιότητες αξιοποίησης εφαρμογών των ΤΠΕ
Περιεχόμενο μαθήματος	<i>Πληροφορική και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές:</i> Βασικά στοιχεία - Λειτουργικά συστήματα - Γλώσσες προγραμματισμού - Λογισμικό και εφαρμογές - Τεχνητή νοημοσύνη. <i>Συστήματα Πολυμέσων και Υπερμέσων:</i> Τεχνολογικές εξελίξεις -Χαρακτηριστικά στοιχεία - Παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές εφαρμογές - Προϊόντα πολυμέσων. <i>Διδακτικά Μέσα και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας :</i> Από τα οπτικοακουστικά μέσα στους Η/Υ - Στοιχεία και αιχμές της εκπαιδευτικής τεχνολογίας - Τάσεις στη χρήση των μέσων και των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. <i>Διαδίκτυο και Επικοινωνία:</i> Στοιχεία λειτουργίας - Εφαρμογές από το χώρο της εκπαίδευσης - Μέσα και εργαλεία της ηλεκτρονικής επικοινωνίας
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Διδακτικά συγγράμματα και εκπαιδευτικό υλικό
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη με συζήτηση, Εργασία σε ομάδες, Εργαστηριακές εφαρμογές
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ενδιάμεση γραπτή εξέταση και τελικές γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην αγγλική γλώσσα)

Β΄ εξάμηνο

1. Φυσιολογία της Μάθησης

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

2. Έννοιες των Φυσικών Επιστημών – Εφαρμογές

Τίτλος μαθήματος	Έννοιες των Φυσικών Επιστημών – Εφαρμογές
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό

Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Τσιτουρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Κριτική κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων, των διαστάσεων και του ρόλου των Φυσικών Επιστημών στην Προσχολική Εκπαίδευση
Περιεχόμενο μαθήματος	<p><i>Βασικές έννοιες και θεματικά πλαίσια από το χώρο των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε): Προσεγγίσεις των Φ.Ε - Μελέτη βασικών εννοιών όπως φως και χρώμα, δύναμη και ταχύτητα, ενέργεια και ζωή - Διεπιστημονική προσέγγιση εννοιών - Φ.Ε στην καθημερινή ζωή .</i></p> <p><i>Φυσικές Επιστήμες και Προσχολική Εκπαίδευση: Δεξιότητες, στάσεις, έννοιες - Αναλυτικό πρόγραμμα - Δραστηριότητες από το χώρο των Φ.Ε.- Εκπαιδευτικό λογισμικό για τις Φ.Ε.- Ιδέες των παιδιών και αναπαραστάσεις εννοιών.</i></p> <p><i>Φυσικές Επιστήμες και Εκπαιδευτικός: Γνώση περιεχομένου, παιδαγωγική γνώση περιεχομένου, λειτουργική κατανόηση και πεδίο μετασχηματισμού - Στάσεις αντιλήψεις και πρακτικές</i></p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Διδακτικά συγγράμματα και εκπαιδευτικό υλικό
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη με συζήτηση, εργασία σε ομάδες, εργαστηριακές εφαρμογές, μελέτη περίπτωσης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ενδιάμεσες εργασίες και τελικές γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην αγγλική γλώσσα)

3. Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού: Γνωστική και κοινωνική ανάπτυξη

Τίτλος μαθήματος	Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού: Γνωστική και κοινωνική ανάπτυξη
Είδος μαθήματος	Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ζωή Μπαμπλέκου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Μάθημα υποδομής: Οι φοιτήτριες και φοιτητές εισάγονται στην κοινωνική και γνωστική ανάπτυξη του παιδιού ανά ηλικιακή περίοδο και καλούνται να την προσεγγίσουν με εργαλείο τις θεωρίες της ανάπτυξης, που διδάχτηκαν στο Α' εξάμηνο. Ο στόχος είναι να είναι σε θέση να «αναγνώσουν» τις βασικές παραμέτρους της παιδικής συμπεριφοράς,

	στο επίπεδο της σκέψης, της δράσης και του συναισθήματος.
Περιεχόμενο μαθήματος	Νηπιακή περίοδος: Γνωστική ανάπτυξη (γλώσσα, σκέψη), σχέση με τον κόσμο (διαμόρφωση της έννοιας και του ρόλου του φύλου, επιθετικότητα, οικογένεια, παιδικά κέντρα). Σχολική περίοδος: Γνωστική ανάπτυξη (μνήμη, ανάγνωση, γραφή, νοημοσύνη), σχέση με τον κόσμο (γονείς, παιχνίδια, φίλιες, συνομήλικοι, σχολείο).
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Cole, M. & Cole, S.R., «Η ανάπτυξη των παιδιών – Γνωστική και Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη κατά τη νηπιακή και μέση ηλικία» (Τόμος Β'), Εκδόσεις Τυπωθήτω-Δαρδανός, Αθήνα 2001. Μπαμπλέκου Ζ., «Γνωστική Ψυχολογία: Μοντέλα Μνήμης», Εκδόσεις Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός, Αθήνα, Υπό έκδοση. Robert, S. Feldman (επιμέλεια Μπεζεβέγκης), Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2009. Εξειδικευμένη βιβλιογραφία που ανακοινώνεται κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένων θεματικών.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Ερωτηματική Διδασκαλία /διάλεξη
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

4. Νεοελληνική Γλώσσα: Σύνταξη -Λεξιλόγιο

Τίτλος μαθήματος	Νεοελληνική Γλώσσα: Σύνταξη -Λεξιλόγιο μαθήματος
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σ. Χατζησαββίδης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	-γνώση του βασικού έργου των επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης της Σύνταξης και του Λεξιλογίου -γνώση και συνειδητοποίηση βασικών πτυχών της Σύνταξης της νέας ελληνικής -γνώση και συνειδητοποίηση της συντακτικής και λεξιλογικής δομής της νέας ελληνικής -γνώση και συνειδητοποίηση βασικών εννοιών της Σύνταξης -κατανόηση της καταγωγής του λεξιλογίου της νέας ελληνικής -δεξιότητα χρήσης διαφόρων τύπων λεξικών
Περιεχόμενο μαθήματος	-Βασικά θέματα σύνταξης της νέας ελληνικής: ονοματικό σύνολο, ονοματική φράση, ρηματική φράση κ.ά. Το λεξιλόγιο της νέας ελληνικής: Λαϊκές

	λέξεις, δάνειες και ξένες λέξεις. Λόγιες λέξεις (αρχαίες ή μεταγενέστερες, νεολογισμοί κτλ.). Διαφορές μεταξύ λόγιων και λαϊκών λέξεων. Παράλληλοι φωνητικοί ή μορφολογικοί τύποι. Συνωνυμικά ζεύγη. Σημασιολογικές σχέσεις: ομωνυμία, παρωνυμία, αντωνυμία, υπωνυμία, πολυσημία κ.ά.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	-Σωφρ. Χατζησαββίδη, «Γραμματική της νέας ελληνικής. Θεωρητικές βάσεις και περιγραφή, (Σύνταξη-Σημασιολογία-Λεξιλόγιο-Πραγματολογία), Τόμος Β'», Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2010 -Δημ. Τομπαΐδη «Θέματα σύνταξης της νεοελληνικής γλώσσας», Θεσσαλονίκη: Κώδικας, 1994 -Δημ. Τομπαΐδη «Λεξιλογικά της νέας ελληνικής»Αθήνα: Επικαιρότητα, 1998
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

5. Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη στην Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος:	Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη στην Εκπαίδευση
Είδος Μαθήματος	Υποχρεωτικό Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	Πρώτο
Εξάμηνο	Β'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Φωτεινή Παπαντωνίου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν:	Το μάθημα επιδιώκει να εισαγάγει τον μελλοντικό εκπαιδευτικό της προσχολικής ηλικίας σε ορισμένα βασικά θέματα Ιστορίας της Τέχνης, ώστε να αποκτήσει, σε ένα βαθμό, το απαραίτητο υπόβαθρο για την προσέγγιση και την παιδαγωγική αξιοποίηση των έργων τέχνης
Περιεχόμενο μαθήματος:	Επισημαίνονται οι σημαντικοί σταθμοί στην Ιστορία της Ζωγραφικής (από τα τέλη του Μεσαίωνα ως τις μέρες μας, μετά από μια σύντομη αναδρομή στις προηγούμενες ιστορικές περιόδους) και παράλληλα γίνονται αναφορές στις άλλες τέχνες και στις ιστορικές, κοινωνικές, πολιτισμικές συνθήκες μέσα στις οποίες διαμορφώθηκε η πορεία της Τέχνης. Με βάση αυτό το πλαίσιο, ενδεικτικά και σε συνάρτηση με τις ανάγκες της διδασκαλίας της τέχνης στα μικρά παιδιά, επιχειρείται μεγαλύτερη εμβάθυνση σε ορισμένες εικαστικές έννοιες και μια πρώτη επαφή των φοιτητριών/τών με τους τρόπους προσέγγισης και ερμηνείας του έργου τέχνης.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ul style="list-style-type: none"> - Ε.Η. Gombrich, Το Χρονικό της Τέχνης, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1998 - Χρ. Χρήστου, Εισαγωγή στην Τέχνη, τόμος Β', Ζωγραφική – Χαρακτική – Σχέδιο, Σύλλογος προς διάδοσιν ωφελίμων βιβλίων, Αθήνα 1988 (γ' ανατύπωση 2000)
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη με επίδειξη σλάϊτς, συζήτηση.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις. Προαιρετικά, επιπροσθέτως, γραπτή εργασία, η οποία συνυπολογίζεται
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

6. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης Ι

Τίτλος μαθήματος	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης Ι
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Δάγκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος: η κατασκευή αντίληψης στο φοιτητή για το παρελθόν της επιστήμης του, με στόχο την αξιοποίηση της εμπειρίας και άντληση διδαγμάτων για την παρούσα κατάσταση. Η έμφαση δίδεται στην τοποθέτηση του μαθήματος σε ένα πλαίσιο εντός της κοινωνίας και των συνθηκών της κάθε εποχής, που υποδηλώνει την αντίστοιχη θεωρητική αφετηρία και μεθοδολογία.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Οι περιστάσεις παιδείας του Νέου Ελληνισμού παρουσιάζουν έντονη διαφοροποίηση και ποικιλία, εφόσον αφ' ενός συντελέστηκαν σε διαδοχικά κοινωνικά και εξουσιαστικά περιβάλλοντα –με τελευταίο το πλαίσιο του νεοελληνικού κράτους–, αφ' ετέρου απηχούν εδραίες συστηματοποιήσεις, ξένες επιδράσεις και ανασυνθέσεις - μεταρρυθμίσεις οι οποίες απορρέουν από τη λειτουργία των κυριαρχικών - εξουσιαστικών μηχανισμών και από τους εκπαιδευτικούς και γενικότερα φιλοσοφικούς συγκρητισμούς.</p> <p>Η βασική θεματολογία που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου προϋποθέτει την εξέταση των σχετικών με το παιδί και την κοινωνία ζητημάτων (δημογραφικά δεδομένα, ιδίως παιδική θνησιμότητα, ασθένειες, ορφανά παιδιά), οικογενειακή δομή, μορφές οικιακής αγωγής και πρόωμης κοινωνικοποίησης, λόγιες και</p>

	<p>λαϊκές παιδαγωγικές θεωρητικές και πρακτικές γενικεύσεις). Επικεντρώνεται εξάλλου σε θέματα εκπαιδευτικών θεσμών κατά την προβιομηχανική και βιομηχανική περίοδο ανάπτυξης των νεοελληνικών κοινωνιών.</p> <p>Ειδικότερα θέματα συνιστούν:</p> <p>Το είδος και η γεωγραφική κατανομή των εκπαιδευτικών θεσμών.</p> <p>Τα σχολεία στην ύπαιθρο και στις πόλεις.</p> <p>Η εσωτερική τους οργάνωση.</p> <p>Τα αναλυτικά και τα ωρολόγια προγράμματα.</p> <p>Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών και η συμμετοχή τους στο σχολικό έργο.</p> <p>Οι μεταβάσεις από τα αυταρχικά στα δημοκρατικά συστήματα αγωγής και οι συνακόλουθες αλλαγές στην αντίληψη για το παιδί.</p> <p>Οι παιδαγωγικές θεωρίες που αναγνωρίζουν ή δεν αναγνωρίζουν προωθητικούς κοινωνικούς ρόλους στην εκπαίδευση.</p> <p>Η ανάπτυξη του διεθνούς κινήματος εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και οι απόπειρες μεταρρύθμισης στο ελληνικό κράτος.</p> <p>Ακροτελεύτιο σημείο είναι η μελέτη των εκπαιδευτικών πολιτικών και η μελέτη των δυνατοτήτων των παιδαγωγικών σχολών να συμβάλουν με προγνωστικό τρόπο στη διαμόρφωση νέων εκπαιδευτικών συλλήψεων.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	
Μέθοδοι διδασκαλίας	<p>Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, στη βάση της ύλης δύο συγγραμμάτων τα οποία έχουν επιλεγεί ως συνιστούνται μία ενότητα, με χρήση πολυμέσων (προβολές power point κλπ.), διανομή φωτοτυπημένων βοηθητικών κειμένων, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ιστορικούς τόπους και μουσεία, εκπαιδευτικές εκδρομές, πρόσκληση εξωτερικών ομιλητών οι οποίοι παρεμβαίνουν στα μαθήματα.</p>
Μέθοδοι αξιολόγησης	<p>Εναλλακτικά, γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου ή εκπόνηση ερευνητικής εργασίας</p>
Γλώσσα διδασκαλίας	<p>Γλώσσα ελληνική, σε ορισμένες περιπτώσεις (επισκέπτες) αγγλική</p>

7. Θεμελιώδη ζητήματα της προσχολικής αγωγής

Τίτλος μαθήματος	Θεμελιώδη ζητήματα της προσχολικής αγωγής
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β'

Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ε. Ντολιοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με την προσχολική εκπαίδευση (τι είναι, σε ποιους απευθύνεται και γιατί, που λαμβάνει χώρα και που στοχεύει, ποιος είναι ο ρόλος των εμπλεκομένων στη σχετική εκπαιδευτική διαδικασία) και από τις εισηγήσεις της διδάσκουσας και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη, να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες για θεμελιώδη ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση των μικρών παιδιών
Περιεχόμενο μαθήματος	Η σημασία της προσχολικής εκπαίδευσης: Σύντομη ιστορική αναδρομή. Ανάπτυξη και μάθηση σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Η συμβολή του νηπιαγωγείου στην ολόπλευρη ανάπτυξη (νοητική, κοινωνική, συναισθηματική, κινητική, αισθητική) των νηπίων. Οργάνωση και λειτουργία του νηπιαγωγείου. Βασικές αρχές του αναλυτικού προγράμματος για το νηπιαγωγείο. Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση δραστηριοτήτων με βάση τα γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου. Ρόλος του παιδιού, του παιδαγωγού, των γονέων και της κοινότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία του νηπιαγωγείου. Τύποι νηπιαγωγείου (κλασικά-ολοήμερα) και ομοιότητες και διαφορές τους
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1) Bredekamp, S. & Copple, C. (εισ./επιμ. Ε. Ντολιοπούλου) (1998). <i>Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα</i> . Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. 2) Ντολιοπούλου, Ε. & Γουργιώτου, Ε. (2008). <i>Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στην προσχολική</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός. 3) Κακανά, Δ (2008) Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη. 4) Ντολιοπούλου, Ε (2003) (επιμ.). <i>Το ολοήμερο νηπιαγωγείο στην Ελλάδα και σε 12 άλλες χώρες</i> . Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. 5) Σημειώσεις φοιτητών από τις εισηγήσεις της διδάσκουσας
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις της διδάσκουσας, συζητήσεις της διδάσκουσας με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από τη διδάσκουσα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που

	λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική. Σε περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην Αγγλική

Γ' εξάμηνο

1. Εισαγωγή στη Ρυθμική και Κινητική Αγωγή

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στη Ρυθμική και Κινητική Αγωγή
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2ο
Εξάμηνο	Γ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Εύα Παυλίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Πρόκειται για την πρώτη επαφή των φοιτητριών/τών με το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και οι στόχοι είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αντιληφθούν κατ' αρχήν θεωρητικά τις ιδιαιτερότητες και τους άξονες της Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής σε σχέση με την προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία, • να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη και να εξοικειωθούν με τις προτεινόμενες δραστηριότητες ενεργητικά, μέσα από τη συμμετοχή τους στην πράξη • να είναι σε θέση να αξιολογήσουν την καταλληλότητα των δραστηριοτήτων σε σχέση με την ηλικία των παιδιών, το χώρο και άλλες συνθήκες • να είναι σε θέση να δημιουργήσουν δικές τους σύντομες εφαρμογές πάνω στους βασικότερους άξονες (δημιουργική κίνηση, ρυθμική κίνηση κ.ά.) • να επιχειρούν να συνεργάζονται
Περιεχόμενο μαθήματος	<p><i>Θεωρητικό μέρος:</i> Προσδιοριστικοί παράγοντες κινητικών ρυθμικών φαινομένων. Αναγνωρισμένες μέθοδοι Μουσικοκινητικής Αγωγής και συσχετισμός τους με την Κινητική Αγωγή. Στόχοι της Ρυθμικής Κινητικής Αγωγής κατά την προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία. Ο ρόλος του χορού και του δραματικού παιχνιδιού στην ανάπτυξη της εκφραστικής, δημιουργικής αλλά και ορθοσωμικής κίνησης. Κοινωνικοποίηση του παιδιού μέσα από την ομαδική καλλιτεχνική αγωγή της κίνησης.</p> <p><i>Πρακτικό μέρος:</i> Δραστηριότητες-παιχνίδια πάνω στους βασικούς άξονες του μαθήματος. Οι</p>

	<p>εφαρμογές πραγματοποιούνται με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των μέσα σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο.</p> <p>*Το πρακτικό μέρος διδάσκεται σε δύο ομάδες με δήλωση ονομάτων, λόγω μεγάλου αριθμού συμμετεχόντων, ενώ το θεωρητικό είναι κοινό για όλους και πραγματοποιείται σε κλασσική αίθουσα διδασκαλίας</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Εκτός από τα δύο συγγράμματα που προτείνονται για το μάθημα [«Πολύπλευρη Ρυθμική Αγωγή: Μουσικοκινητή Προσέγγιση Κινητικών Ικανοτήτων» Martin, K. & Ellermann, U (2001), «Η Σωματική Έκφραση στο Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό Σχολείο», Ρήγα, Β. (2001)], ενθαρρύνεται η αναζήτηση πηγών για τη μουσικοκινητική αγωγή (θεωρία και εφαρμογές), για τα βασικά στοιχεία της μουσικής, για την κινητική ανάπτυξη, τη φυσική αγωγή και το χορό στις μικρές ηλικίες και για άλλα παρεμφερή θέματα. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος, στο εκπαιδευτικό υλικό του συγκεκριμένου μαθήματος είναι αναρτημένες Πανεπιστημιακές Σημειώσεις και ppt από παραδόσεις μαθημάτων, όπου προτείνεται και σχετική βιβλιογραφία Στην ιστοσελίδα του Τμήματος, στο εκπαιδευτικό υλικό του συγκεκριμένου μαθήματος είναι αναρτημένες Πανεπιστημιακές Σημειώσεις και ppt από παραδόσεις μαθημάτων, όπου προτείνεται και σχετική βιβλιογραφία</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	<p>Στο θεωρητικό μέρος γίνονται διαλέξεις, παρουσιάσεις θεμάτων της ύλης με ppt, παρουσιάσεις βιντεοσκοπημένων διδακτικών επεισοδίων. Στο πρακτικό μέρος γίνονται εφαρμογές δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των.</p>
Μέθοδοι αξιολόγησης	<p>Με γραπτή εργασία πάνω σε συγκεκριμένα ζητούμενα, ατομική ή συνεργατική.</p>
Γλώσσα διδασκαλίας	<p>Ελληνική*</p>

2. Ο λόγος του παιδιού και οι διαταραχές του

Τίτλος μαθήματος	Ο λόγος του παιδιού και οι διαταραχές του
Είδος μαθήματος	Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2ο
Εξάμηνο	Γ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Τζουριάδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις σχετικά με τις ερμηνείες για την ανάπτυξη του λόγου. Επεξεργασία των

	<p>αναπτυξιακών σταδίων του λόγου του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. Κατανόηση των αποκλίσεων στην ανάπτυξη του λόγου. Εντοπισμός των χαρακτηριστικών των διαταραχών λόγου και ομιλίας. Να αναδειχθεί ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο λόγος αποτελεί υπόστρωμα της ανάπτυξης σε σχέση με σχολική ετοιμότητα / μεταγλωσσική επίγνωση. • Η σχέση του λόγου με τη διδασκαλία της γλώσσας και την πρόωμη παρέμβαση.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Βασικές λειτουργίες λόγου – ομιλίας – επικοινωνίας Θεωρητικές προσεγγίσεις ανάπτυξης του λόγου (γλωσσολογική, μιχεβιοριστική, γνωστική, Piaget – Vygotsky)</p> <p>Βασικοί σταθμοί απόκτησης γλωσσικών - μεταγλωσσικών ικανοτήτων (φωνολογικό – μορφοσυντακτικό - σημασιολογικό-πραγματολογικό με έμφαση στα προσχολικά χρόνια)</p> <p>Διαταραχή άρθρωσης (δυσαρθρία) – εξελικτική διαταραχή άρθρωσης</p> <p>Διαταραχή ροής του λόγου (τραυλισμός)</p> <p>Διαταραχή οργάνωσης - δυσφασία</p> <p>Σχέση λόγου με μαθησιακές δυσκολίες / ανάγνωση - γραφή</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>1. Τζουριάδου Μ., «Ο Λόγος του Παιδιού της Προσχολικής Ηλικίας», Εκδόσεις Προμηθεύς, Θεσσαλονίκη 1995.</p> <p>2. Πρώιου Χ., «Δυσφαγία, Δυσαρθρία, Δυσφασία», Εκδόσεις Grapholine, Θεσσαλονίκη 2007.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις ή εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

3. Εκπαιδευτική Ψυχολογία

	Τίτλος μαθήματος	Εκπαιδευτική Ψυχολογία
	Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Κορμού
	Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
	Έτος σπουδών	2 ^ο
	Εξάμηνο	Γ'
	Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
	Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
	Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κωνσταντίνος Βουγιούκας
	Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν τη σύνδεση των αρχών της ψυχολογίας με την εκπαιδευτική πράξη.</p> <p>Ειδικότερα να κατανοήσουν:</p>

		<ol style="list-style-type: none"> τις βασικές θεωρίες μάθησης και κινήτρων σε σχέση με την εκπαιδευτική πράξη. τις βασικές αρχές διαχείρισης τάξης και οργάνωσης αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος, και τα βασικά χαρακτηριστικά της αξιολόγησης της μάθησης.
	Περιεχόμενο μαθήματος	Έννοια-ορισμοί-σκοποί-μεθοδολογία-εξέλιξη εκπαιδευτικής ψυχολογίας. Γνωστική ανάπτυξη και μάθηση: οι προσεγγίσεις των Piaget και του Vygotsky και η σημασία τους για την εκπαίδευση. Η συμπεριφοριστική προσέγγιση στη μάθηση. Γνωστική ψυχολογία: διεργασίες και γνωστικές-μεταγνωστικές στρατηγικές. Τα κίνητρα και η μάθηση των μαθητών. Διαχείριση τάξης και διαμόρφωση αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Αξιολόγηση της μάθησης.
	Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Παραδόσεις μαθήματος και βασική βιβλιογραφία: Elliott, S., Kratochwill, T., Littlefield-Cook J., & Travers, J. (2008). <i>Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i>. Αθήνα, Τυπωθήτω.</p> <p>Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gaonach, D. & Golder, C. (2003). <i>Εγχειρίδιο Ψυχολογίας για την Εκπαίδευση</i>. Τόμος Α. Αθήνα, Πατάκη. Slavin, R. E. (2007). <i>Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i>. Αθήνα, Μεταίχμιο. Foulin, J.N. & Mouchon, S. (2001). <i>Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i>. Αθήνα, Μεταίχμιο. Woolfolk, A. (2007). <i>Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i>. Αθήνα, Έλλην.
	Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη και συζήτηση
	Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις και μικρή εμπειρική εργασία που παρουσιάζεται στην τάξη»
	Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

4. Κοινωνικοποίηση παιδιού προσχολικής ηλικίας

	Τίτλος μαθήματος	Κοινωνικοποίηση παιδιού προσχολικής ηλικίας
1.	Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Κορμού
2.	Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
3.	Έτος σπουδών	2ο
4.	Εξάμηνο	Γ'
5.	Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	2 2
6.	Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κοντοπούλου Μελανθία
7.	Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Θεωρητικός προβληματισμός για την έννοια και τους επιμέρους στόχους της κοινωνικοποίησης παιδιών προσχολικής ηλικίας. Σύνδεση θεωρητικών γνώσεων με παιδαγωγικές πρακτικές με στόχο την

		διευκόλυνση της διαδικασίας κοινωνικοποίησης
8.	Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ορισμός της κοινωνικοποίησης και αναφορά σε διαφορετικά θεωρητικά μοντέλα. • Διαμόρφωση ταυτότητας και διαπροσωπικών σχέσεων σύμφωνα με τις απόψεις των εξελικτικών ψυχαναλυτών. • Διαδικασία ένταξης παιδιών στην προσχολική αγωγή. • Δυσκολίες προσαρμογής: αιτιολογία και αντιμετώπιση. • Το παιχνίδι ως μέσο κοινωνικοποίησης και ανίχνευσης προβλημάτων. • Κοινωνικοποίηση σε σχέση με βασικές λειτουργίες όπως η σεξουαλικότητα, η επιθετικότητα, η μάθηση.
9.	Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Κοντοπούλου Μ., «Παιδιά και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες», εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2007.</p> <p>Κοντοπούλου Μ., «Η μετάβαση του παιδιού από το σπίτι στο σχολείο», εκδόσεις Προμηθέας, Θεσσαλονίκη 1996.</p> <p>Νόβα-Καλτσούνη Χ., «Κοινωνικοποίηση. Η γένεση του κοινωνικού υποκειμένου», Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2007.</p> <p>Ποταμιάνος Γ. και συν. «Θεωρίες προσωπικότητας και κλινική πρακτική», Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2002.</p> <p>Σημειώσεις φοιτητών από τα μαθήματα</p>
10.	Μέθοδοι διδασκαλίας	Θεωρητικές εισηγήσεις, συζήτηση με φοιτητές σχετικά με θεωρητικά ερωτήματα και παιδαγωγικές πρακτικές, παρουσίαση εργασιών.
11.	Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις. Εργασία προαιρετική που συνυπολογίζεται.
12.	Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

5. Ανθρώπινη Οικολογία

Τίτλος μαθήματος	Ανθρώπινη Οικολογία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Γ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	1
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Γεωργόπουλος, Χ. Κυρίμης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Να εξοικειωθούν οι φοιτήτριες με τις έννοιες της ρύπανσης, της διαχείρισης των πόρων και της αιφορικής ανάπτυξης.</p> <p>Να ευαισθητοποιηθούν και να μάθουν σχετικές γνώσεις για τα παραπάνω θέματα, να αποκτήσουν/καλλιεργήσουν δεξιότητες αναγνώρισης</p>

	των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Να προβληματιστούν και να καλλιεργήσουν δεξιότητες διάκρισης της αλληλοδιαπλοκής περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων (φτώχεια, περιβαλλοντική δικαιοσύνη (environmental justice), πολεμικές συγκρούσεις, ανθρώπινα δικαιώματα) Καλλιέργεια δεξιοτήτων διάκρισης ανάμεσα σε καλά και «κακά» παραδείγματα περιβαλλοντικών πρακτικών
Περιεχόμενο μαθήματος	Συζητείται η έννοια της ρύπανσης, της μόλυνσης, της διαχείρισης των φυσικών πόρων και γενικότερα αναδεικνύεται η έννοια του περιβαλλοντικού προβλήματος. Αναφέρεται η έννοια της αειφορικής ανάπτυξης και των επόμενων γενεών και γίνεται η σχετική επεξεργασία τους. Αναλύονται οι κύριες μορφές ρύπανσης (ατμοσφαιρική, υδατική, ηχορύπανση κλπ). Αναλύονται θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των φυσικών πόρων (το νερό ως πόρος, τα δάση, η άγρια ζωή, οι ενεργειακοί πόροι-γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην πυρηνική ενέργεια και στις εναλλακτικές πηγές ενέργειας) και μάλιστα αναφορικά με τις σχέσεις Βορρά-Νότου. Επισημαίνεται το θέμα και ταξινομούνται σε ανανεώσιμους και μη πόρους. Αναλύεται το ζήτημα του υπερπληθυσμού του πλανήτη και επισημαίνονται οι επιπτώσεις του. Τέλος, εισάγεται το ζήτημα της περιβαλλοντικής ηθικής (οικοκεντρικής και ανθρωποκεντρικής), των υποχρεώσεων του ανθρώπου προς τον μη ανθρώπινο κόσμο και επιχειρείται η σύνδεσή του με τα προηγούμενα περιβαλλοντικά ζητήματα και την έννοια της αειφορίας
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Γεωργόπουλος, Α (1997) <i>Γη, ένας μικρός και εύθραυστος πλανήτης</i> , Gutenberg, Αθήνα 2. Γεωργόπουλος, Α (2002) <i>Περιβαλλοντική Ηθική</i> , Gutenberg, Αθήνα
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης και εργαστήριο
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

6. Παιδική Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος	Παιδική Λογοτεχνία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Γ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2

Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Καρακίτσιος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Συστηματική προσέγγιση του ευρύτερου χώρου της Παιδικής Λογοτεχνίας (ιστορική, φιλολογική και ειδολογική προσέγγιση) και ειδικότερα η ανάπτυξη και εφαρμογή Παιδαγωγικών Προγραμμάτων με αφετηρία και προτεραιότητα το λογοτεχνικό κείμενο στην σχολική πράξη.
Περιεχόμενο μαθήματος	Α. Εννοια, περιεχόμενο, είδη της παιδικής λογοτεχνίας και η οριοθέτησή της στο ζώρο της λογοτεχνία ζγενικά. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξης της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας Β. Τα είδη της Παιδικής Λογοτεχνίας Το λαϊκό παραμύθι, η παιδική ποίηση, η παιδική μικροαφήγηση: οι τάσεις και οι εξελίξεις. Γ. Παιδική Λογοτεχνία και Εκπαίδευση Ανάγνωση και ερμηνεία κειμένων παιδικής λογοτεχνίας. Τεχνικές προσέγγισης του λαϊκού παραμυθιού, της παιδικής μικροαφήγησης και της παιδικής ποίησης. Παρουσίαση και ανάλυση δειγματικών διδακτικών προσεγγίσεων.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Αναγνωστόπουλος Β., 1996 ¹⁰ . Τάσεις και εξελίξεις της παιδικής Λογοτεχνίας, οι εκδόσεις των φίλων, Αθήνα. Μιράζγεζη Μ., 1978. Ποίηση και Διδασκαλία, Αθήνα. Μουλλάς Π., 1991. Παλίμψηστα και μη , Στιγμή, Αθήνα, Παπαντωνάκης Γ.Δ., 1999. Κώδικες και αφηγηματικά προγράμματα σε κείμενα της παιδικής Λογοτεχνίας, Πατάκης, Αθήνα. Πεσματζόγλου Τ., 1991. Το ηρωικό παραμύθι της Πηνελόπης Δέλτα, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα. Σκαρτσής Σ., 1995. Δέκα σημειώματα για την Ποίηση, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη. Σουλιώτης Δ., 1995 ² . Αλφαβητάριο της Ποίησης, Δεδούσης Γ., Θεσσαλονίκη. Σπανός Δ., 1996. Διδακτική Μεθοδολογία- Η διδασκαλία του ποιήματος, τ.α', Αθήνα. Σπανός Γ., 1991. "Η Ποίηση για παιδιά στην Ελλάδα. Παιδαγωγικό και αισθητικό πρόβλημα" στο συλλογικό τόμο, <i>Σύγχρονες τάσεις και απόψεις για την παιδική Λογοτεχνία</i> , Πρακτικά του Δ' Σεμιναρίου του Κύκλου του παιδικού βιβλίου, σ.σ. 43-57, Ψυχογιός, Αθήνα. Τζιόβας Δ., 1993. Το παλίμψηστο της ελληνικής Αφήγησης, από την αφηματολογία

	<p>στη διαλογικότητα, Οδυσσέας, Αθήνα. Genette G., 1972. Figures III, Paris, Seuil.</p> <p>2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα</p> <p>3. Πίνακας επιστημονικών Συγγραμμάτων</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	<p>Το μάθημα διεξάγεται με τη μορφή σεμιναριακών διαλέξεων και διαλόγου με τους φοιτητές, οι οποίοι καλούνται να συνεργαστούν σε μια συγκεκριμένη βιβλιογραφία.</p>
Μέθοδοι αξιολόγησης	<p>1. Εργασία με επιλεγμένα θέματα και σε συνεργασία με τον διδάσκοντα, που αξιολογείται μέχρι και 2 βαθμούς</p> <p>Με την κατάθεση της εργασίας, η οποία στηρίζεται σε ατομική έρευνα των φοιτητών σε συνεργασία με τον διδάσκοντα. Η εργασία είναι προαιρετική και εκτιμάται σε δυο βαθμούς της κλίμακας βαθμολόγησης.</p> <p>2. Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου</p>
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

7. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι

(βλέπε Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων)

Δ' Εξάμηνο

1. Μαθησιακές δυσκολίες

Τίτλος μαθήματος	Μαθησιακές δυσκολίες
Είδος μαθήματος	Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2ο
Εξάμηνο	Δ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Τζουριάδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Να εκπαιδευτούν οι φοιτητές στη διάκριση μεταξύ των διαφόρων μορφών των προβλημάτων μάθησης και των μαθησιακών δυσκολιών.</p> <p>Να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων καταστάσεων που επηρεάζουν τη σχολική μάθηση ιδιαίτερα στα προσχολικά χρόνια και πώς αυτές συνδέονται με την εμφάνιση δυσκολιών στην ανάγνωση, γραφή, οργάνωση του λόγου, κ.α.</p>

	<p>Να κατανοούν πώς μπορεί να αναπτύξουν και να καλλιεργήσουν τις στρατηγικές των παιδιών έτσι ώστε να περιοριστούν μετέπειτα μελλοντικές δυσκολίες.</p> <p>Το μάθημα αποτελεί «γέφυρα» για τα εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες (μάθημα κατεύθυνσης), καθώς και για μαθήματα που άπτονται της προσχολικής διδακτικής.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Νοημοσύνη – μάθηση - επίδοση • Βασικοί σταθμοί ανάπτυξης της επιστημονικής έννοιας του πεδίου των μαθησιακών δυσκολιών (από την ιατρική στην παιδαγωγική) • Μαθησιακές δυσκολίες: επιστήμη ≠ εκπαιδευτική πολιτική • Αναπτυξιακή πορεία των μαθησιακών δυσκολιών • Ειδικές διαταραχές: δυσλεξία, ειδικές διαταραχές του λόγου, δυσαριθμησία, κ.α. • Ερμηνευτικές προσεγγίσεις μάθησης και δυσκολιών με έμφαση στις γνωστικές • Ανιχνευτικά – ψυχομετρικά κριτήρια αξιολόγησης, διαφορική διάγνωση • Προγράμματα μεθόδων και στρατηγικών (φωνολογική, μορφοσυντακτική, σημασιολογική επάρκεια)
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μ. Τζουριάδου, Μ. Μαρκοβίτης, «Μαθησιακές Δυσκολίες. Θεωρία και Πράξη», Εκδόσεις Προμηθεύς, Θεσσαλονίκη 1991. 2. Μ. Τζουριάδου, «Μαθησιακές δυσκολίες: Θέματα ερμηνείας και αντιμετώπισης», Εκδόσεις Προμηθεύς, Θεσσαλονίκη, Υπό έκδοση.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

2. Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2ο
Εξάμηνο	Δ'

Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Δογάνη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Οι φοιτητές αναμένεται ότι στα πλαίσια του μαθήματος θα</p> <ul style="list-style-type: none"> • καλλιεργήσουν τις προσωπικές τους μουσικές δεξιότητες σε βασικές μουσικές γνώσεις μέσω χρήσης της φωνής και χειρισμού απλών ρυθμικών και μελωδικών μουσικών οργάνων • κατανοήσουν τους θεωρητικούς άξονες της Μουσικής Παιδαγωγικής και τις ιδιαιτερότητες προσέγγισης της στην προσχολική ηλικία • συνδέσουν θεωρία με πράξη μέσω βιωματικής συμμετοχής σε μουσικές δραστηριότητες • εξοικειωθούν με την οργάνωση και παρουσίαση ηχοιστοριών ώστε να αφομοιώσουν βασικές μουσικές γνώσεις στα πλαίσια της ομαδοσυνεργατικής διαδικασίας • εξοικειωθούν με το σχεδιασμό και την οργάνωση μουσικών δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Εξοικείωση των φοιτητών με βιωματικό τρόπο με το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία διδασκαλίας της μουσικής στην προσχολική εκπαίδευση, απαραίτητη πριν την Πρακτική τους άσκηση στο νηπιαγωγείο.</p> <p>1. Θεωρητικός Άξονας</p> <p>α/ <u>κατανόηση του 'παιδιού ως μουσικού'</u>: μέσω θεωριών για τη μουσική ανάπτυξη των παιδιών, τη μουσική δημιουργικότητα, τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση</p> <p>β/ <u>κατανόηση του ρόλου του δασκάλου στη μουσική αγωγή</u>: μέσα από αναφορά σε έρευνες που μελετούν τη διδασκαλία της μουσικής, το ρόλο του δασκάλου στη διαδικασία ανακάλυψης των ήχων και την ανάπτυξη κριτικής και αναστοχαστικής σκέψης και παιδοκεντρικής θεώρησης της μουσικής διαδικασίας</p> <p>2. Πρακτική εξάσκηση: άμεση εμπλοκή σε μουσικά παιχνίδια με ρυθμό και κίνηση, χρήση φωνής και μουσικών οργάνων, άμεση επαφή με τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση για την ανακάλυψη του ήχου και τρόπων μουσικής έκφρασης μέσω της μουσικής δημιουργίας σε ομαδοσυνεργατικό μαθησιακό πλαίσιο</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Εκτός από τα δύο συγγράμματα που προτείνονται για το μάθημα, ενθαρρύνεται η αναζήτηση</p> <ul style="list-style-type: none"> • βιβλιογραφικών πηγών για την εξοικείωση με μουσικές έννοιες, την οργάνωση μουσικών δραστηριοτήτων και μουσικών παιχνιδιών • μουσικών πηγών για χρήση συγκεκριμένων

	μουσικών κομματιών και τραγουδιών από διαφορετικά μουσικά στυλ, εποχές και μέρη του κόσμου
Μέθοδοι διδασκαλίας	Στο θεωρητικό μέρος γίνονται διαλέξεις, παρουσιάσεις θεμάτων της ύλης με ppt, παρουσιάσεις βιντεοσκοπημένων διδακτικών επεισοδίων. Στο πρακτικό μέρος γίνονται εφαρμογές δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των. Ως προς το θεωρητικό μέρος, τα μαθήματα πλαισιώνονται από συνδυασμό διάλεξης και συζήτησης, ώστε οι φοιτητές μέσα από παρουσιάσεις θεμάτων της ύλης, βιντεοσκοπημένων παραδειγμάτων και διδακτικών επεισοδίων να εξοικειώνονται με την ύλη του μαθήματος. Το πρακτικό μέρος χαρακτηρίζεται από εφαρμογές δραστηριοτήτων με την άμεση συμμετοχή των φοιτητριών/τών.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Με γραπτή ομαδική εργασία πάνω σε συγκεκριμένα ζητούμενα και προφορική παρουσίασή της.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

3. Έννοιες των Μαθηματικών και Εφαρμογές τους

Τίτλος μαθήματος	Έννοιες των Μαθηματικών και Εφαρμογές τους
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Τζεκάκη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος του μαθήματος είναι η ουσιαστικότερη κατανόηση των Μαθηματικών από τους φοιτητές και η απόκτηση των γνώσεων που είναι απαραίτητες για την διδασκαλία μαθηματικών εννοιών στην προσχολική ηλικία
Περιεχόμενο μαθήματος	Το μάθημα περιλαμβάνει εισαγωγή σε μαθηματικές έννοιες. Η εισαγωγή στις έννοιες αυτές συνδέεται με τη διδασκαλία τους, δηλαδή πλαισιώνεται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και τις διαδικασίες διδακτικής τους προσέγγισης. Το μάθημα προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις για την διδασκαλία μαθηματικών εννοιών στην προσχολική ηλικία
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	- Παρέχονται τα βιβλία: ΤΖΕΚΑΚΗ Μ. (2010) <i>Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία</i> . ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΖΥΓΟΣ ή

	ZACHAROS K. <i>Οι μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους</i> . ΑΘΗΝΑ: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ - Αναρτώνται στο διαδίκτυο Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, συνοδευμένες από σχετική βιβλιογραφία
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης και ασκήσεις εφαρμογής
Μέθοδοι αξιολόγησης	Πρόοδος και γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Τίτλος μαθήματος	Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Δ. Γερμανός, Λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος το μάθημα θα διδαχθεί από την κ. Δ. Κακανά και τον κ. Α. Γρηγοριάδη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος του μαθήματος είναι : α) η απόκτηση βασικών γνώσεων για τη σημασία του κτισμένου και του διαμορφωμένου χώρου στο εκπαιδευτικό περιβάλλον και β) η κατανόηση της σημασίας των σχέσεων χώρου για τη μάθηση και τη διαδικασία ανάπτυξης του παιδιού
Περιεχόμενο μαθήματος	Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των στοιχείων που θεμελιώνουν την παιδαγωγική ποιότητα του χώρου. Διερευνώνται τόσο τα χαρακτηριστικά της οργάνωσης του χώρου, όσο και η δυναμική που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της σχέσης "παιδί – χώρος" και εξετάζονται οι δυνατότητες σύνδεσής τους με μια προοπτική αγωγής. Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για τη μετατροπή του χώρου σε "πεδίο αγωγής", δηλαδή σε μια υλική ενότητα που θα προσφέρει το πλαίσιο αλλά και τα ερεθίσματα για την εκπαιδευτική διαδικασία
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Παρέχεται το σύγγραμμα: Γερμανός, Δ., <i>Οι τοίχοι της γνώσης</i> . Αθήνα: Γκούτενμπεργκ / 1 ^ο μέρος (* δεν υπάρχει άλλο αναλόγου περιεχομένου στην ελληνική βιβλιογραφία) Αναρτώνται στο διαδίκτυο : Παρουσιάσεις των μαθημάτων σε power point, συνοδευμένες από σχετική βιβλιογραφία
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα με έρευνα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εκπόνηση εξειδικευμένης ερευνητικής εργασίας

	(απαλλακτική)
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

5. Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής

Τίτλος μαθήματος	Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ε. Ντολιοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές να πληροφορηθούν για τις σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής και από τις εισηγήσεις της διδάσκουσας και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες για καινοτόμα μέσα, τρόπους και προγράμματα διδασκαλίας και αξιολόγησης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
Περιεχόμενο μαθήματος	Παρουσίαση και κριτική ανάλυση των σύγχρονων τάσεων της προσχολικής αγωγής όπως η βιοματική προσέγγιση της μάθησης, η προσέγγιση των δημοτικών προσχολικών κέντρων του Ρέτζιο Εμίλια της Ιταλίας, η θεωρία του Vygotsky και η εφαρμογή της στην προσχολική αγωγή, οι αναπτυξιακά κατάλληλες και ακατάλληλες πρακτικές μέθοδοι, η θεωρία του Gardner για την πολλαπλή νοημοσύνη και η προσέγγιση για την προσχολική αγωγή που απορρέει απ' αυτήν, τα παιδικά μουσεία: ένας εναλλακτικός τρόπος εκπαίδευσης παιδιών και παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και οι νέες τεχνολογίες στην προσχολική τάξη
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1) Ντολιοπούλου, Ε (1999). <i>Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός. 2) Ντολιοπούλου, Ε (2005). <i>Η εφαρμογή της μεθόδου project σε ελληνικά νηπιαγωγεία..</i> Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός. 3) Κακανά, Δ (2008). <i>Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση</i> . Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη. 4) Ντολιοπούλου, Ε (2005). <i>Η εφαρμογή της μεθόδου project σε ελληνικά νηπιαγωγεία</i> . Αθήνα: Γ.Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις της διδάσκουσας, συζητήσεις της διδάσκουσας με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από

	φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από τη διδάσκουσα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική. Σε περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην Αγγλική

6. Εισαγωγή στην Εικαστική Γλώσσα και Αγωγή

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

7. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II

(βλέπε Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων)

Ε' εξάμηνο

1. Ιστορία και Εκπαίδευση Μειονοτικών Ομάδων στην Ελλάδα

Τίτλος μαθήματος	Ιστορία και Εκπαίδευση Μειονοτικών Ομάδων στην Ελλάδα
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	3 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Τσιούμης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τους βασικούς παράγοντες που διαμορφώνουν τη στάση και τη λειτουργία των μειονοτικών ομάδων ως κοινωνικών ομάδων σ' ένα συγκεκριμένο κράτος και θα προσεγγίσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη στάση αυτών των ομάδων απέναντι στο κράτος στο οποίο κατοικούν. Θα έχουν έτσι την ευκαιρία να κατανοήσουν τους όρους και τις διαδικασίες στη βάση των οποίων διαμορφώνεται η μειονοτική πολιτική ενός κράτους και η διαχείριση των μειονοτικών πληθυσμών σε εκπαιδευτικό επίπεδο
Περιεχόμενο μαθήματος	Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος εξετάζεται η ιστορική πορεία και η κοινωνική δομή των ιστορικών μειονοτικών ομάδων στον ελληνικό χώρο και προσεγγίζεται η ελληνική μειονοτική και εκπαιδευτική πολιτική σε σχέση μ' αυτές κατά την περίοδο του μεσοπολέμου. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η επιρροή των διμερών σχέσεων με άλλες βαλκανικές χώρες στη διαμόρφωση και την

	εφαρμογή της αντίστοιχης πολιτικής και η σχέση τους με την προώθηση της γλωσσικής, πολιτισμικής και εθνικής ομογενοποίησης κατά την ίδια περίοδο. Προσεγγίζονται οι κοινωνικές και πολιτικές διεργασίες στους κόλπους των συγκεκριμένων ομάδων και η εκπαιδευτική τους αντιμετώπιση στα πλαίσια συγκεκριμένων μειονοτικών εκπαιδευτικών συστημάτων ή του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Μέσα από την προσέγγιση ομάδων όπως οι αρμένιοι και οι Εβραίοι της Ελλάδας, οι μουσουλμάνοι Τσάμηδες της Θεσπρωτίας, και οι ρουμανίζοντες Βλάχοι και οι Σλαβόφωνοι της Μακεδονίας και οι μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κ. Τσιούμης, <i>Μειονοτικές Ομάδες στην Ελλάδα (1919-1945)</i>, Ζυγός, Θεσσαλονίκη, 2008 2. Λ. Διβάνη, <i>Ελλάδα και Μειονότητες. Το Σύστημα Διεθνούς Προστασίας της Κοινωνίας των Εθνών</i>, Καστανιώτης, Αθήνα, 2000 3. Ι. Μιχαηλίδης, <i>Μεταναστεύσεις Σλαβόφωνων (1912-1930)</i>, Κριτική, Αθήνα, 2003 4. Κ. Τσιούμης, <i>Μειονότητες στην Ελλάδα, Ελληνικές Μειονότητες στα Βαλκάνια</i>, Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2008 5. Κ. Τσιτσελίκης, Δ. Χριστόπουλος (επιμ.), <i>Το Μειονοτικό Φαινόμενο στην Ελλάδα</i>, Κριτική, Αθήνα, 1997 6. Κ. Βακαλόπουλος, <i>Η Ιστορία της Ηπείρου</i>, Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη, 2001
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις του διδάσκοντα, συζητήσεις του διδάσκοντα με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από το διδάσκοντα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Προγράμματα και Οργάνωση της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Τίτλος μαθήματος	Προγράμματα και Οργάνωση της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Παπανδρέου
Μαθησιακά αποτελέσματα και	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίσουν οι φοιτητές/τριες τις κύριες

<p>ικανότητες που θα αποκτηθούν</p>	<p>επιστημονικές τάσεις που αφορούν στο σχεδιασμό, στη δομή, και στη φιλοσοφία των Α.Π</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να μπορούν να διακρίνουν τις βασικές αρχές διαφόρων Α.Π και τα δομικά στοιχεία τους • Να αναγνωρίζουν τα βασικά μοντέλα σχεδιασμού σύγχρονων ΑΠ προσχολικής εκπαίδευσης • Να είναι σε θέση να κρίνουν αλλά και να χρησιμοποιήσουν ένα ΑΠ προσχολικής εκπαίδευσης • Να γνωρίσουν τη δομή και τα βασικά περιεχόμενα του τρέχοντος ΑΠ (ΔΕΠΠΣ) • Να προγραμματίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία λαμβάνοντας υπόψη το τρέχον ΑΠ
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικοί ορισμοί ΑΠ • μορφές Α.Π • σημαντικές διακρίσεις (κατηγοριοποιήσεις) των ΑΠ • κύρια μοντέλα σχεδιασμού Α.Π • η αναγκαιότητα ύπαρξης ΑΠ για την Π.Ε και οι παράγοντες που επηρεάζουν τον σχεδιασμό τους • βασικά μοντέλα και τύποι οργάνωσης Α.Π Προσχολικής εκπαίδευσης • Δομικά στοιχεία των ΑΠ: σκοποί & στόχοι, οργάνωση περιεχομένων, μέθοδοι- μορφές διδασκαλίας, αξιολόγηση • Βασικές διδακτικές προσεγγίσεις που συναντάμε στα σύγχρονα ΑΠ Π.Ε • Διαθεματικά διεπιστημονικά προγράμματα σπουδών. • Βασικές αρχές, δομικά στοιχεία ΔΕΠΠΣ <p>Εφαρμογές σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ</p>
<p>Συνιστώμενη ύλη για μελέτη</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γ. Χατζηγεωργίου. 2001 <i>Γνώθι το curriculum</i>. Αθήνα: Ατραπός 2. Γ. Κιτσαράς. 2004. <i>Προγράμματα. Διδακτική Μεθοδολογία Προσχολικής Αγωγής</i>. Αθήνα: έκδοση του ιδίου. 3. Σφυροέρα, Μ. 2002. <i>Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης</i>. Εκπαίδευση μουσουλμανοπαίδων 2002-2004. Σειρά Κλειδιά και Αντικλειδιά, www.kleidiakaiantikleidia.net Προαιρετικά: 4. Χρυσσαφίδης, Κ. 2004. <i>Επιστημολογικές αρχές της προσχολικής εκπαίδευσης</i>. Αθήνα: Τυποθήτω – Γιώργος Δάρδανος 5. Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη Ε. <i>Οδηγός νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί – δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης</i>. Αθήνα: ΟΕΔΒ

	6. ΔΕΠΠΣ για το Νηπιαγωγείο
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διαλέξεις- παρουσιάσεις, ερωτήσεις-συζήτηση, υλοποίηση ομαδικών εργασιών, επίλυση προβλημάτων
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ομαδικές εργασίες και εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Συγκριτική Παιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος	Συγκριτική Παιδαγωγική
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	2 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ε. Ντολιοπούλου - Ε. Παπαδοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τα εκπαιδευτικά συστήματα διαφόρων χωρών, ειδικά των προσχολικών (ιστορική εξέλιξη, δομή, καινοτομίες, προοπτικές αλλαγών) και να τα μελετήσουν επισταμένως επισημαίνοντας τις ομοιότητες και διαφορές τους, αφενός με το ελληνικό σύστημα και αφετέρου μεταξύ τους
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται τα εκπαιδευτικά συστήματα διαφόρων χωρών (ιστορική εξέλιξη, σημερινή δομή τους, καινοτομίες, προοπτικές αλλαγών) και δίνεται έμφαση αφενός στην προσχολική εκπαίδευση (δομή, χαρακτηριστικά, προγράμματα, σύγχρονες τάσεις, προβλήματα) και αφετέρου στα συστήματα των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1) Μπουζάκης, Σ (2002). <i>Συγκριτική παιδαγωγική III</i> . Αθήνα: Gutenberg. 2) Τάφα, Ε (2005). <i>Ανάγνωση και γραφή στα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i> . Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα 3) Ντολιοπούλου, Ε (2000) <i>Σύγχρονα προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας</i> . Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις των διδασκουσών, συζητήσεις των διδασκουσών με φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από τις διδάσκουσες
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική. Σε περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην Αγγλική

4. Εισαγωγή στη Θεατρική Τέχνη και Αγωγή

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στη Θεατρική Τέχνη και Αγωγή	Μορφοποιήθηκε: Χρώμα γραμματοσειράς: Αυτόματο
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Κορμού	
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό	
Έτος σπουδών	3 ^ο	
Εξάμηνο	Ε'	
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2	
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2	
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Λενακάκης Αντώνης	
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν		
Περιεχόμενο μαθήματος	Αντικείμενο, στόχοι και μεθοδολογία της Θεατροπαιδαγωγικής. Σχέση Θεατροπαιδαγωγικής με τη Θεατρική Τέχνη και την Παιδαγωγική επιστήμη, το σύγχρονο σχολείο και τους συγγενείς επιστημονικούς κλάδους. Ειδικές σχέσεις Θεατροπαιδαγωγικής: Κανόνας-εμψυχωτής-ομάδα, παιχνίδι και μάθηση, συμπεριφορά, επικοινωνία, δράση, θεατρικό σημείο, αυτο-ανακάλυψη, διαδικασία, σκηνικό προϊόν, ενσυναίσθηση. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού-εμψυχωτή. Το μάθημα έχει θεωρητικό και εργαστηριακό χαρακτήρα.	
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ul style="list-style-type: none"> Άλκηστις Κοντογιάννη: <i>Μαύρη Αγγελάδα. Άσπρη Αγγελάδα. Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση και Διαπολιτισμικότητα</i>. Εκδόσεις Τόπος, Αθήνα 2008 Θόδωρος Γραμματάς: <i>Fantasyland. Θέατρο για παιδικό και νεανικό κοινό</i>. Εκδόσεις Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 1999 	
Μέθοδοι διδασκαλίας		
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εργασία και προφορική εξέταση	
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική	

5. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική III (βλέπε Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων)

ΣΤ' εξάμηνο

1. Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο

Εξάμηνο	Στ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κωνσταντίνος Βουγιούκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εξοικειωθούν με επικοινωνιακές και συμβουλευτικές δεξιότητες για να διαχειρίζονται προβλήματα στην τάξη.</p> <p>Ειδικότερα να μπορούν:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τους μαθητές τους, 2. να εμπνυχώνουν τους μαθητές να βρίσκουν λύσεις στα προβλήματά τους, 3. να βοηθούν τους μαθητές να εντοπίζουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά αρνητικά συναισθήματα, και να διαχειρίζονται κρίσεις στη σχολική τάξη.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Περιεχόμενο μαθήματος: Θεωρητικές προσεγγίσεις συμβουλευτικής. Στάδια συμβουλευτικής διαδικασίας και δεξιότητες συμβουλευτικής. Συμβουλευτική ψυχολογία και εκπαίδευση. Η συμβουλευτική διάσταση του ρόλου του εκπαιδευτικού. Αντιμετώπιση και ρύθμιση συναισθηματικών καταστάσεων. Συναισθηματική αγωγή. Στάδια συμβουλευτικής διαδικασίας και δεξιότητες συμβουλευτικής εκπαιδευτικού με τους μαθητές. Παρέμβαση και διαχείριση κρίσης στο σχολείο.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Παραδόσεις μαθήματος και βασική βιβλιογραφία:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Μαλικιώση - Λοΐζου, Μ (2001). <i>Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση</i>. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα. 2. Χατζηχρήστου, Χ. (2008). <i>Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο. Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία</i>. Αθήνα, Τυπωθήτω. <p>Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brock, S. E., Sandoval, J. & Lewis, S. (2001). <i>Διαχείριση Κρίσεων στο Σχολείο</i>. Αθήνα, Τυπωθήτω. 2. Brown, D., Pryzwansky, W. B. & Schulte, A. C. (2006). <i>Ψυχολογική Διαλεκτική Συμβουλευτική</i>. Αθήνα, Τυπωθήτω. 3. Ivey, A. E, Gluckstern, N. B & Bradford. M.I. (1996). <i>Συμβουλευτική: Μέθοδος Πρακτικής Προσέγγισης</i>. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα. 4. Χατζηχρήστου, Χ. (2004). <i>Σχολική Ψυχολογία</i>. Αθήνα, Τυπωθήτω
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη και συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις και προαιρετική εργασία που παρουσιάζεται στην τάξη.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

2. Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική ηλικία

Τίτλος μαθήματος	Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική ηλικία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βρύζας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Διαμόρφωση κριτικής ικανότητας στην προσέγγιση της πολύπλοκης σχέσης ανάμεσα στα Μέσα Επικοινωνίας και το Παιδί. Ικανότητα διερεύνησης της ιδιαιτερότητας του μικρού παιδιού ως χρήστη των Μέσων Επικοινωνίας
Περιεχόμενο μαθήματος	Το αντικείμενο του μαθήματος αναφέρεται στη σχέση ανάμεσα στο παιδί και την τηλεόραση (παιδικό τηλεοπτικό πρόγραμμα, τηλεοπτική βία, παιδική τηλεοπτική διαφήμιση), σε προβλήματα μεθοδολογίας όσον αφορά τη σχέση παιδί / τηλεόραση, καθώς και στη χρησιμοποίηση των Μέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Βρύζας Κ. (1997) <i>Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία</i> . Εκδ. Βάνιας Κορωνάιου Α. (2001) <i>Εκπαιδύοντας εκτός Σχολείου. Η Συμβολή των Οπτικοακουστικών Μέσων και των Νέων Τεχνολογιών</i> εκδ. Μεταίχμιο
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη- συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στη γαλλική γλώσσα)

3. Μεθοδολογία της Έρευνας – Τεχνογραφία – Στατιστική

Τίτλος μαθήματος	Μεθοδολογία της Έρευνας – Τεχνογραφία – Στατιστική
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	4
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Τζεκάκη, Α. Γρηγοριάδης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος του μαθήματος είναι η ανάπτυξη γνώσεων σε ζητήματα μεθοδολογίας έρευνας και στατιστικής όπως και η ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνογραφίας και εκπαιδευτικής έρευνας
Περιεχόμενο μαθήματος	Επιστημολογικές παρατηρήσεις για την

	<p>επιστημονική έρευνα. Κατηγοριοποίηση επιστημονικών δημοσιεύσεων. Προσανατολισμός στη βιβλιοθήκη, Στρατηγικές αναζήτησης, επεξεργασίας και οργάνωσης του επιστημονικού υλικού. Αρχές γραπτής σύνθεσης και παρουσίασης επιστημονικών εργασιών.</p> <p>Μεθοδολογία έρευνας: Η εκπαιδευτική έρευνα διερευνά φαινόμενα και προβλήματα που σχετίζονται με το χώρο της εκπαίδευσης. Ο χώρος αυτό επιτρέπει διαφορετικές επιστημονικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στο σχεδιασμό μιας εκπαιδευτικής έρευνας μέσα από την προβληματική σχετικά με τις πιθανές προσεγγίσεις και την επιλογή και διαμόρφωση κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων. Στο μάθημα παρουσιάζονται μοντέλα ανάλυσης ερευνητικών θεμάτων, τρόπο και μέσα συλλογής εμπειρικών δεδομένων όπως και μέθοδοι διερεύνησης των αποτελεσμάτων.</p> <p>Στατιστική: Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής: Κατανομές συχνοτήτων, Δείκτες Κεντρικής Τάσης και Διασποράς, Δείκτες Συσχέτισης και τεστ χ^2</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Παρέχονται τα βιβλία ROBSON, C (2007) <i>Η έρευνα του πραγματικού κόσμου</i>. ΑΘΗΝΑ: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ – Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.</p> <p>ΜΠΟΥΡΛΙΑΣΚΟΣ, Β (2010) <i>Πως γράφεται μια επιστημονική εργασία</i>. ΑΘΗΝΑ: ΔΙΟΝΙΚΟΣ ή</p> <p>ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ, Δ (2003) <i>Μεθοδολογία Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής</i>. ΑΘΗΝΑ: ΣΑΒΒΑΛΑΣ</p> <p>ΡΟΥΣΣΟΣ, Π / ΤΣΑΟΥΣΗΣ, Γ (2002) <i>Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες</i>. ΑΘΗΝΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ</p> <p>- Αναρτώνται στο διαδίκτυο Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, συνοδευμένες από σχετική βιβλιογραφία</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> - Μάθημα διάλεξης - Ασκήσεις εφαρμογών
Μέθοδοι αξιολόγησης	Δύο ενδιάμεσες εργασίες και τελική εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική IV (βλέπε Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων)

Ζ' εξάμηνο

1. Ψυχοπαιδαγωγική της Επικοινωνίας

Τίτλος μαθήματος	Ψυχοπαιδαγωγική της Επικοινωνίας
Είδος μαθήματος	Μάθημα Κορμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κωνσταντίνος Μπακιρτζής
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Κατανόηση της σημασίας της ανθρώπινης επικοινωνίας για τη μάθηση και την ανάπτυξη, όπως και επιπτώσεις για τις παιδαγωγικές εφαρμογές στην σχολική τάξη.
Περιεχόμενο μαθήματος	Με βάση τις θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές της Εμφύχωσης και της Δυναμικής των Ομάδων αναλύεται το φαινόμενο της ανθρώπινης επικοινωνίας, τόσο στη βρεφική, παιδική και εφηβική ηλικία, όσο και στη ενήλικη ζωή. Προτείνεται ένα ολιστικό θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο κατανόησης της λειτουργίας της παιδαγωγικής σχέσης επικοινωνίας, όπως και βασικές ψυχοπαιδαγωγικές αρχές, μέθοδοι και τεχνικές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Παραδόσεις του μαθήματος και βασική βιβλιογραφία: ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ, Κ. (2008), <i>Επικοινωνία και Αγωγή</i> , Αθήνα, εκδ. Gutenberg. ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ, Α. (2007), <i>Σχεσιοδυναμική</i> , Αθήνα, εκδ. Γρηγόρης. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία: ΦΡΑΓΚΟΣ, Χ. (1983), <i>Βασικές Παιδαγωγικές Θέσεις</i> , Αθήνα, εκδ. Gutenberg. (1984), <i>Ψυχοπαιδαγωγική</i> , Αθήνα, εκδ. Gutenberg.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη, συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

2. Μορφολογία Προσχολικού Εξοπλισμού

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

3. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική V

(βλέπε Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων)

Η' εξάμηνο

1. Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική VI (βλέπε Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων)

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Το μάθημα της ξένης γλώσσας είναι υποχρεωτικό για έξι (6) εξάμηνα και προσφέρει δύο διδακτικές μονάδες ανά εξάμηνο. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν Αγγλικά, Γαλλικά ή Ιταλικά, που διδάσκονται στο τμήμα, ή οποιαδήποτε άλλη γλώσσα επιθυμούν και να παρακολουθήσουν μαθήματα στο «Κέντρο Ξένων Γλωσσών» του Α.Π.Θ.

Αγγλικά (I, II, III, IV, V, VI)

Τίτλος μαθήματος

Αγγλικά I, Αγγλικά II, Αγγλικά III, Αγγλικά IV, Αγγλικά V, Αγγλικά VI

Είδος μαθήματος

Υποχρεωτικής Επιλογής

Επίπεδο μαθήματος

Προπτυχιακό

Έτος σπουδών

1^ο, 2^ο, 3^ο

Εξάμηνο

A', B', Γ, Δ', Ε', ΣΤ'

Αριθμός πιστωτικών μονάδων

2 για κάθε εξάμηνο

Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα

Αποσπασμένος/η εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν

-Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την ανταπόκριση των φοιτητών/τριών σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας στην Αγγλική γλώσσα μέσα από την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

-Εξοικείωση με στοιχεία της Αγγλοσαξωνικής κοινωνικο-πολιτισμικής πραγματικότητας.

- Ανάπτυξη στρατηγικών για την κατανόηση και αποκωδικοποίηση αυθεντικών αγγλικών κειμένων ειδικής ορολογίας συναφών με τα γνωστικά αντικείμενα των σπουδών των φοιτητών, με συνακόλουθη την απόκτηση δεξιοτήτων κατανόησης και πρόσβασης στην αγγλική βιβλιογραφία.

Περιεχόμενο μαθήματος

I. Για τα πρώτα εξάμηνα (A', B', Γ') – Ενδιάμεσο επίπεδο (Intermediate/Upper-intermediate level):

-Εφαρμογή της επικοινωνιακής μεθόδου (Communicative Approach to FLL-Foreign Language Learning) με έμφαση στις βασικές γλωσσικές δομές και λεξιλόγιο και στόχο την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου στις τέσσερις βασικές δεξιότητες στην εκμάθηση της ξένης γλώσσας (Reading-Listening-Writing-Speaking).

-Επεξεργασία και μελέτη αυθεντικών αγγλικών κειμένων που αφορούν θέματα εκπαίδευσης και πολιτισμού γενικότερα μέσα από γλωσσικά φαινόμενα

II. Για τα τελευταία εξάμηνα (Δ', Ε', ΣΤ') – Προχωρημένο επίπεδο (Advanced level) :

-Επεξεργασία και μελέτη γλωσσικά διαβαθμισμένων κειμένων ειδικής ορολογίας του γνωστικού αντικείμενου των σπουδών των φοιτητών/τριων με ιδιαίτερη έμφαση στην

παραγωγή γραπτού λόγου (περίληψη, βιογραφικό σημείωμα, παρουσίαση δραστηριοτήτων).

-Πρακτικές ασκήσεις σε λεξιλογικές και συντακτικές δομές που υποστηρίζουν τις παραπάνω εφαρμογές.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη

Διανέμονται φωτοτυπίες με:

-Αυθεντικά αγγλικά κείμενα(άρθρα επιστημονικών περιοδικών, εφημερίδων και ιστοσελίδων) που αφορούν θέματα προσχολικής αγωγής ειδικότερα και εκπαίδευσης γενικότερα για την εξοικείωση των φοιτητών/τριων με ειδική ορολογία των γνωστικών αντικειμένων και της βιβλιογραφίας των σπουδών του Τμήματος.

-Αυθεντικά αγγλικά κείμενα (άρθρα περιοδικών, εφημερίδων, ερωτηματολόγια) που αφορούν γλωσσικά, κοινωνικά, πολιτιστικά θέματα της αγγλοσαξωνικής κουλτούρας.

-Ασκήσεις λεξιλογίου, συντακτικών δομών, κατανόησης και παραγωγής λόγου.

Τέλος για περαιτέρω εξάσκηση σε λεξιλόγιο, γραμματική ,δομές και περισσότερη ενημέρωση, προτείνονται μέσα από τα μαθήματα αγγλόφωνες ιστοσελίδες για εξάσκηση των φοιτητών/τριων κατευθείαν από το διαδίκτυο (online learning), που αφορούν αποκλειστικά θέματα και βιβλιογραφία προσχολικής αγωγής

Μέθοδοι διδασκαλίας

Η διδασκαλία έχει εργαστηριακό χαρακτήρα.

Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή εξέταση στο τέλος κάθε εξαμήνου.

Γλώσσα διδασκαλίας

Ελληνική – Αγγλική.

Γαλλικά (I, II, III, IV, V, VI)

Τίτλος μαθήματος	Γαλλικά I, Γαλλικά II, Γαλλικά III Γαλλικά Γαλλικά IV, Γαλλικά V, Γαλλικά
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικής Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο , 2 ^ο , 3 ^ο
Εξάμηνο	A', B', Γ', Δ', Ε', ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2 για κάθε εξάμηνο
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2 για κάθε εξάμηνο
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Αποσπασμένος/η εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την ανταπόκριση των φοιτητών σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας στη Γαλλική γλώσσα. - Εξοικείωση με στοιχεία της γαλλικής κοινωνικο-πολιτισμικής πραγματικότητας - Ανάπτυξη στρατηγικών για την κατανόηση και αποκωδικοποίηση αυθεντικών γαλλικών κειμένων ειδικής ορολογίας συναφών με τα γνωστικά αντικείμενα των σπουδών των φοιτητών, με συνακόλουθη την απόκτηση δεξιοτήτων κατανόησης και πρόσβασης στη γαλλική βιβλιογραφία.
Περιεχόμενο μαθήματος	I. Για τα πρώτα εξάμηνα (A', B', Γ'):

	<p>- Εισαγωγή στις βασικές δομές και στο γενικό λεξιλόγιο για τη στοιχειώδη γλωσσική επικοινωνία στον προφορικό και γραπτό λόγο.</p> <p>II. Για τα τελευταία εξάμηνα (Δ', Ε', ΣΤ')</p> <p>- Μελέτη στοιχείων του γαλλικού πολιτισμού μέσα από γλωσσικά φαινόμενα.</p> <p>- Μελέτη αυθεντικών γαλλικών κειμένων που πραγματεύονται θέματα συναφή με τα γνωστικά αντικείμενα των σπουδών των φοιτητών.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Διανέμονται φωτοτυπίες με:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ασκήσεις γραμματικής, λεξιλογίου, παραγωγής και κατανόησης λόγου - Αυθεντικά γαλλικά κείμενα για την εξοικείωση με ειδική ορολογία γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος - Στο Ε' & ΣΤ' εξάμηνο διανέμεται επιπρόσθετα ένα corpus σημειώσεων με κείμενα παιδαγωγικού περιεχομένου (άρθρα περιοδικών, αποσπάσματα βιβλίων, συνεντεύξεις κλπ) για την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ορολογία της γαλλικής βιβλιογραφίας που σχετίζεται με το αντικείμενο των σπουδών τους
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία έχει εργαστηριακό χαρακτήρα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος κάθε εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική-Γαλλική

Ιταλικά (III, IV, V, VI) (που θα διδαχθούν στο Τμήμα)

Τίτλος μαθήματος	Ιταλικά III Ιταλικά IV, Ιταλικά V, Ιταλικά VI
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικής Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο , 3 ^ο
Εξάμηνο	Γ', Δ', Ε', ΣΤ' (Τα Ιταλικά του Δ' και Στ' εξαμήνου θα διδαχθούν μαζί με τα Ιταλικά του Γ' και Ε' κατά το χειμερινό εξάμηνο, λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας).
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2 για κάθε εξάμηνο
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2 για κάθε εξάμηνο
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σ. Γαβριηλίδου-Σπυρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την ανταπόκριση των φοιτητών σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας στην ιταλική γλώσσα. - Εξοικείωση με στοιχεία της ιταλικής κοινωνικο-πολιτισμικής πραγματικότητας - Ανάπτυξη στρατηγικών για την κατανόηση και αποκωδικοποίηση αυθεντικών ιταλικών κειμένων ειδικής ορολογίας συναφών με τα

	γνωστικά αντικείμενα των σπουδών των φοιτητών, με συνακόλουθη την απόκτηση δεξιοτήτων κατανόησης και πρόσβασης στην ιταλική βιβλιογραφία.
Περιεχόμενο μαθήματος	I. Για τα πρώτα εξάμηνα (Α', Β', Γ'): <ul style="list-style-type: none"> - Εισαγωγή στις βασικές δομές και στο γενικό λεξιλόγιο για τη στοιχειώδη γλωσσική επικοινωνία στον προφορικό και γραπτό λόγο. II. Για τα τελευταία εξάμηνα (Δ', Ε', ΣΤ') <ul style="list-style-type: none"> - Μελέτη στοιχείων του ιταλικού πολιτισμού μέσα από γλωσσικά φαινόμενα. - Μελέτη αυθεντικών κειμένων στην ιταλική θεμάτων συναφών με τα γνωστικά αντικείμενα των σπουδών των φοιτητών.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Marin, T. & S. Magnelli, <i>Progetto italiano. Corso multimediale di lingua e civiltà italiana. Livello elementare</i> Διανέμονται φωτοτυπίες με: <ul style="list-style-type: none"> - Ασκήσεις γραμματικής - Ασκήσεις λεξιλογίου, παραγωγής και κατανόησης λόγου - Αυθεντικά ιταλικά κείμενα για την εξοικείωση με ειδική ορολογία γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία έχει εργαστηριακό χαρακτήρα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Πρόοδοι και γραπτή εξέταση στο τέλος κάθε εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική-ιταλική

Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού

Τομέας Αισθητικής Παιδείας

Ε' εξάμηνο

1. Εικαστικές Δεξιότητες στην Προσχολική Ηλικία (Ειδικός επιστήμονας με το Π.Δ.407/80) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Μουσικοπαιδαγωγικές Απόψεις και Εφαρμογές (Κ. Δογάνη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Μουσείο και Εκπαίδευση (Φ. Παπαντωνίου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)

Στ' εξάμηνο

1. Σχεδιασμός Εποπτικού Υλικού (Ειδικός επιστήμονας με το Π.Δ.407/80) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
2. Μνημεία και Αρχαιολογικοί Χώροι στην Εκπαίδευση (Σ. Ταμπάκη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Ρυθμική και Κινητική Αγωγή: Υποδομή και Λειτουργία του Παιδαγωγού (Ε. Παυλίδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)

Ζ' εξάμηνο

1. Η Εικαστική Αγωγή στην Προσχολική και Σχολική Ηλικία (Ειδικός επιστήμονας με το Π.Δ.407/80) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Κουκλοθέατρο – Τεχνική - Θεματολογία (Α. Λενακάκης) 2 δ.μ (3Π.Μ.)

Η' εξάμηνο

1. Αυτοσχεδιασμοί και Ακρόαση Μουσικής (Κ. Δογάνη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
2. Παραδοσιακές Τέχνες και Εικαστικές Εφαρμογές στην Προσχολική Ηλικία (Ειδικός επιστήμονας με το Π.Δ.407/80) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Μορφοποιήθηκε: Χρώμα γραμματοσειράς: Αυτόματη

Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας

Ε' εξάμηνο

1. Νεοελληνική Ιστορία ΙΙ 1830-1940 (Κ. Βακαλόπουλος) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία (Π. Τσοκαλίδου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
3. Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία (Κ. Βρύζας) 2 δ.μ.(4Π.Μ.)

Στ' εξάμηνο

1. Εθνοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Κ. Τσιούμης) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Η Εικονιστική Αφήγηση και η Παιδαγωγική αξιοποίησή της (Ου. Σέμογλου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Αφηγηματολογία – Λογοτεχνία (Α. Καρακίτσιος) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Ζ' εξάμηνο

1. Κοινωνική Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας ΙΙ (Α. Δάγκας) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
2. Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών (Ειδικός επιστήμονας με το Π.Δ. 407/80) 2 δ.μ.
3. Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας (Α. Καρακίτσιος) 2 δ.μ.(2,5Π.Μ.)

Η' εξάμηνο

1. Γλώσσα και Εκπαίδευση στη Νεότερη Ελλάδα (Π. Τσοκαλίδου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)

Τομέας Παιδαγωγικής

Ε΄ εξάμηνο

1. Σύγχρονα Προγράμματα της Προσχολικής Αγωγής (Ε. Ντολιοπούλου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Διδασκαλία και Μάθηση Μαθηματικών Εννοιών: Εφαρμογές (Μ. Τζεκάκη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Οι Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση (Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.(4Π.Μ.)

Στ΄ εξάμηνο

1. Φυσικές και περιβαλλοντικές επιστήμες: εφαρμογές (Α. Γεωργόπουλος, Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.(4Π.Μ.)
2. Το επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στη Διεθνή του Διάσταση (Ε. Ντολιοπούλου, Ε. Παπαδοπούλου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
3. Προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον (Α. Γρηγοριάδης) 2 δ.μ. (2Π.Μ.)

Ζ΄ εξάμηνο

1. Οργάνωση και Προγραμματισμός της Φυσικής Αγωγής στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία (Ε. Παυλίδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
2. Παιδαγωγική Οργάνωση του Χώρου (Δ. Γερμανός) 2 δ.μ.(3Π.Μ.) Λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος το μάθημα θα διδαχθεί από την κ. Δ. Κακανά καθ. στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του Παν/μίου Θεσσαλίας και τον Αθ. Γρηγοριάδη, λέκτορα ΤΕΠΑΕ Α.Π.Θ.
3. Παιδαγωγικό Υλικό και Εφαρμογές του (Δ. Γερμανός – λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος αυτό το τμήμα του μαθήματος θα διδαχθεί από την κ. Κ. Μπότσογλου, επικ. καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Παν/μίου Θεσσαλίας - Μ. Τζεκάκη, Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
4. Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική στην Προσχολική Εκπαίδευση (Μ. Μπιρμπίλη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)

Τομέας Ψυχολογίας-Ειδικής Αγωγής

Ε' εξάμηνο

1. Ψυχοκοινωνικές Διαστάσεις της Μάθησης και Διδασκαλίας (Κ. Βουγιούκας) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Εκπαίδευση Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες (Γ. Μπάρμπας) 2 δ.μ. (2Π.Μ.). Λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντα στο χειμερινό εξάμηνο το μάθημα θα διδαχθεί στο ΣΤ' εξάμηνο.
3. Γνωστική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση (Ζ. Μπαμπλέκου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)

Στ' εξάμηνο

1. Εφαρμογές της Γνωστικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση (Ειδικός Επιστήμονας, Π.Δ. 407/80) 2 δ.μ.
2. Εμπύχωση των Ομάδων (Κ. Μπακιρτζής) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
3. Εκπαιδευτικά Προγράμματα για παιδιά με Μαθησιακές Δυσκολίες (Μ. Τζουριάδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
4. Αντιμετώπιση Παιδιών με Ψυχοκοινωνικές Διαταραχές (Μ. Κοντοπούλου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.). Λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας στο εαρινό εξάμηνο το μάθημα θα διδαχθεί στο Ε' εξάμηνο.

Ζ' εξάμηνο

1. Επιπτώσεις του Νευροβιολογικού Μοντέλου στην Εκπαίδευση (Ειδικός Επιστήμονας, Π.Δ. 407/80.) 2 δ.μ.
2. Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχολογία και στην Ειδική Αγωγή (Μ. Μπιρμπίλη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία (Ειδικός Επιστήμονας, Π.Δ. 407/80) 2 δ.μ.

Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού

Τομέας Αισθητικής Παιδείας

Ε' εξάμηνο

1. Εικαστικές Δεξιότητες στην Προσχολική Ηλικία

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

2. Μουσικοπαιδαγωγικές Απόψεις και Εφαρμογές

Τίτλος μαθήματος	Μουσικοπαιδαγωγικές Απόψεις και Εφαρμογές
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Ε'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ.Δογάνη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές μέσω του μαθήματος επιδιώκεται να α) να εξοικειωθούν σε θεωρητικό επίπεδο με συγκεκριμένες μουσικοπαιδαγωγικές θεωρίες που επηρεάζουν την προσχολική μουσική αγωγή και να διαπιστώσουν τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται στην πράξη μέσω της προσωπικής τους συμμετοχής σε σχετικές πρακτικές εφαρμογές β) να εξοικειωθούν με την οργάνωση και παρουσίαση δραστηριοτήτων βασιζόμενων σε επιλεγμένες μουσικοπαιδαγωγικές θεωρίες στα πλαίσια της ομαδοσυνεργατικής διαδικασίας, συνδυάζοντας τη μουσική με ανάλογη κίνηση και δραματική έκφραση
Περιεχόμενο μαθήματος	Στα πλαίσια του μαθήματος γίνεται εξέταση των σημαντικότερων μουσικοπαιδαγωγικών απόψεων και εφαρμογών από τις αρχές του 20 ^{ου} αιώνα μέχρι σήμερα τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Γίνεται αντιληπτή η σχέση τους με την Παιδαγωγική και η επιρροή των τάσεων της Σύγχρονης Μουσικής στα διάφορα μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα. Το μάθημα πραγματεύεται διεθνή ερευνητικά ευρήματα και πρωτοποριακές εφαρμογές στο χώρο της μουσικής παιδαγωγικής στην προσχολική εκπαίδευση. Γίνεται αντιληπτός ο τρόπος μουσικής επικοινωνίας των παιδιών και η φύση της μουσικής που δημιουργούν τα παιδιά, καθώς και η ιδιαίτερη θέση του δασκάλου σε μουσικές δραστηριότητες στην τάξη.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Εκτός από τα δύο συγγράμματα που προτείνονται για το μάθημα, είναι αναγκαία η αναζήτηση ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας σχετικής με τις διάφορες μουσικοπαιδαγωγικές θεωρίες
Μέθοδοι διδασκαλίας	Παρουσιάσεις του συγκεκριμένου θεωρητικού και ερευνητικού πλαισίου για την υποστήριξη κάθε μουσικοπαιδαγωγικής θεωρίας μέσω διάλεξης, συζήτησης, παρουσιάσεις βιντεοσκοπημένων παραδειγμάτων και πρακτικές εφαρμογές με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των με παραγωγικές και αναπαραγωγικές μεθόδους προσέγγισης.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Προφορική ομαδική παρουσίαση με τη μορφή 'παράστασης' επιλεγμένης μουσικοπαιδαγωγικής θεωρίας, συνοδευόμενη από θεωρητική υποστήριξη και παρουσίαση της θεωρίας και των στόχων της δραστηριότητας.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

3. Μουσείο και Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Μουσείο και Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Ε'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	3 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Φ.Παπαντωνίου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες τους εναλλακτικούς τρόπους μάθησης και διδασκαλίας που προσφέρουν σήμερα τα μουσεία και να ασκηθούν στην οργάνωση μουσειοπαιδαγωγικών εφαρμογών.
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο πλαίσιο της ιστορικής εξέλιξης του Μουσείου ως θεσμού, διεθνώς και στη χώρα μας, δίνεται η ιστορία των αντιλήψεων σχετικά με τον εκπαιδευτικό του ρόλο, για να γίνει κατανοητή η πολλαπλότητα των σημερινών μορφών και λειτουργιών του. Στη συζήτηση για τη Μουσειακή Εκπαίδευση ο όρος «Μουσείο» χρησιμοποιείται με τη διευρυμένη του έννοια, καθώς με αυτόν, πέρα από τα ιδρύματα στα οποία ιστορικά αναφέρεται, νοούνται σήμερα και όλοι οι χώροι (λ.χ.οι εκπαιδευτικές εκθέσεις), με τους οποίους παρουσιάζεται η πολιτιστική και φυσική κληρονομιά στο κοινό από τους αρμόδιους φορείς. Διερευνώνται οι όροι και οι τρόποι με τους οποίους το Μουσείο επικοινωνεί γενικά με το κοινό και ιδιαίτερα με το παιδικό κοινό και με το οργανωμένο Σχολείο. Εξετάζονται οι ιδιαίτεροι στόχοι και οι τρόποι με τους οποίους το Σχολείο, από

	τη δική του πλευρά, και ειδικότερα οι εκπαιδευτικοί της προσχολικής ηλικίας μπορούν να αξιοποιήσουν το μουσειακό υλικό και τις εκπαιδευτικές-ερμηνευτικές μεθόδους του μουσείου στη δική τους λειτουργία. Πάνω σ' αυτό δίνονται παραδείγματα στους φοιτητές και διενεργούνται ασκήσεις.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ul style="list-style-type: none"> - Ειρ. Νάκου, «Μουσείο: Εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός, Εκδ. Νήσος, Αθήνα 2001 - Γ. Κακούρου – Χρόνη, «Μουσείο – Σχολείο. Αντικριστές πόρτες στη γνώση», Εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2005 - Πανεπιστημιακές Σημειώσεις Φ. Παπαντωνίου «Μουσείο και Εκπαίδευση»
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη, συζήτηση, προφορικές και γραπτές ασκήσεις και επιτόπιες ασκήσεις εφαρμογών και οργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατά τις επισκέψεις σε μουσεία, μνημεία και άλλους σχετικούς χώρους.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις. Υποβολή γραπτής έκθεσης μετά από την παρακολούθηση εκπαιδευτικού προγράμματος σε ένα από τα μουσεία της Θεσ/νικης.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

ΣΤ' εξάμηνο

1. Σχεδιασμός εποπτικού υλικού

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

2. Μνημεία και Αρχαιολογικοί χώροι στην Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Μνημεία και Αρχαιολογικοί χώροι στην Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Στ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σαπφώ Ταμπάκη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Με παράδειγμα τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της Θεσσαλονίκης να αποκτηθεί η γνώση του τρόπου προσέγγισης από τον εκπαιδευτικό των τεκμηρίων της πολιτιστικής κληρονομιάς στην πράξη.</p> <p>Ικανότητα αναγνώρισης των διαφορετικών ειδών και εποχών.</p> <p>Εφαρμογή της προσέγγισης αυτής με τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.</p>

	<p>Προετοιμασία ειδικών προγραμμάτων και επισκέψεων με τα παιδιά. Χρήση των μνημείων σε διαθεματικές εφαρμογές.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στόχος του μαθήματος είναι η συνειδητοποίηση της σημασίας που έχει η γνώση της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου στον οποίο ζούμε καθώς και του τρόπου προσέγγισής της. Το μάθημα στοχεύει επίσης στην απαραίτητη κατάρτιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών ώστε να λειτουργήσουν ως παιδαγωγοί και ως πολιτιστικές μονάδες στον τόπο εργασίας τους, βοηθώντας έτσι και στη γενικότερη πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου. Ως παράδειγμα εξετάζονται τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι της Θεσσαλονίκης από την αρχαιότητα έως σήμερα, με προβολή διαφανειών και επισκέψεις σε χώρους.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Επιλογή από τα βιβλία: Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία Θεσσαλονίκης, συλλ. έργο, εκδ. Ρέκος, Θεσσαλονίκη 1997 (ανατύπωση 2009) Κ. Παπανθίμου, Ν. Καλογήρου, κ.ά., Η Θεσσαλονίκη. Η πόλη και τα μνημεία της, εκδ. Μαλλιάρης-Παιδεία, Θεσσαλονίκη 2003 Πανεπιστημιακές Σημειώσεις Σ. Ταμπάκη, Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία στην Εκπαίδευση, Εικόνες και Σχέδια, Θεσσαλονίκη 2009 Σχετική βιβλιογραφία</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα και με επισκέψεις επί τόπου
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ενδιάμεση εργασία και γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά Και ξένες γλώσσες για τους φοιτητές Erasmus

3. Ρυθμική και Κινητική Αγωγή: Υποδομή και Λειτουργία του Παιδαγωγού

Τίτλος μαθήματος	Ρυθμική και Κινητική Αγωγή: Υποδομή και Λειτουργία του Παιδαγωγού
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Εύα Παυλίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι να προσφέρει στους μελλοντικούς παιδαγωγούς την ευκαιρία α) να εξοικειωθούν με την έκφραση μέσω της κίνησης και να απελευθερώσουν τις προσωπικές τους κλίσεις β)</p>

	να πειραματιστούν και να επιλέξουν οι ίδιοι τα αισθητικά στοιχεία της κίνησης που τους αντιπροσωπεύουν και να τα καλλιεργήσουν γ) να επικοινωνήσουν με τα μέλη της ομάδας και να κατευθύνουν την κινητική τους έκφραση σε δημιουργικά κανάλια συνεργασίας δ) να υιοθετήσουν θετική στάση απέναντι στην κίνηση, ώστε να γίνουν αποδοτικότεροι ως παιδαγωγοί στην κινητική αγωγή των παιδιών
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Το θεωρητικό υπόβαθρο του μαθήματος στηρίζει την αξία της απελευθερωμένης κινητικής έκφρασης στην εκπαίδευση και συνδέεται άμεσα με την πράξη. Εστιάζεται σε σύγχρονες θεωρίες και ερευνητικά ευρήματα για το χορό στην εκπαίδευση, για το ρόλο του παιδαγωγού στην κινητική έκφραση, τη χοροθεραπεία, και άλλα παρεμφερή θέματα. Στο πρακτικό μέρος του μαθήματος, στο πλαίσιο προσωπικού πειραματισμού, προσφέρονται ιδέες, διδάσκονται τεχνικές και προβάλλεται η ομαδοσυνεργατική δουλειά. Ο χορός προβάλλεται ως πυρήνας αυτής της διαδικασίας, προσεγγίζεται με διαφοροποιημένους τρόπους, ενώ παράλληλα δίνονται ερεθίσματα για θεατρικό αυτοσχεδιασμό και μουσικοκινητικές συνθέσεις.</p> <p>Στο περιεχόμενο του πρακτικού μέρους του μαθήματος συγκαταλέγονται επιλεγμένα στοιχεία από τον ελληνικό παραδοσιακό χορό, τον ευρωπαϊκό κοινωνικό χορό και τους latin, οι αυτοσχεδιασμοί με όργανα ρυθμικής, ο δημιουργικός χορός κ.ά. Η θεατρική έκφραση αναδύεται από τους ομαδικούς αυτοσχεδιασμούς, τόσο με κίνηση και λόγο, όσο και με παντομίμα. Η σχέση μουσικής και κίνησης προσεγγίζεται, εκτός από το χορό, και με συνεργατικές αυτοσχέδιες συνθέσεις ήχων (με μελωδικά και κρουστά όργανα) οι οποίες συνοδεύουν αντίστοιχα κινητικά μοτίβα.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Εκτός από τα δύο συγγράμματα που προτείνονται για το μάθημα [Zimmer, R. «Εγχειρίδιο Κινητικής Αγωγής: από τη Θεωρία στην Πράξη», (2007), Μπουρνέλλη, Ν. «Κινητική Δημιουργικότητα» (2002)], είναι αναγκαία η αναζήτηση ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας για την κινητική έκφραση, το χορό κ.λ.π. σε σχέση με την εκπαίδευση, την ανάπτυξη, τις επικοινωνιακές σχέσεις και γενικότερα όσα αφορούν το περιεχόμενο του μαθήματος. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος, στο εκπαιδευτικό υλικό του συγκεκριμένου μαθήματος δίνονται οδηγίες αναζήτησης πηγών και καθοδήγηση για τη δημιουργία συνθέσεων που αφορούν στο πρακτικό μέρος.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Πρακτικές εφαρμογές με τη συμμετοχή των

	φοιτητριών/των με παραγωγικές και αναπαραγωγικές μεθόδους προσέγγισης. Παρουσιάσεις ερευνών με ppt.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Συνδυασμός παρουσίασης δημιουργικής εκφραστικής κινητικής σύνθεσης ατομικά ή συνεργατικά (πρακτικό μέρος) και γραπτής εργασίας (θεωρητικό μέρος) ατομικά ή συνεργατικά. Αναλυτικές πληροφορίες δίνονται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος στην ιστοσελίδα του Τμήματος
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική*

Ζ' εξάμηνο

1. Η Εικαστική Αγωγή στην Προσχολική και Σχολική ηλικία

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

2. Κουκλοθέατρο – Τεχνική – Θεματολογία

Τίτλος μαθήματος	Κουκλοθέατρο – Τεχνική - Θεματολογία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Λενακάκης
	Μαθησιακοί Στόχοι:
Περιεχόμενο μαθήματος	Ιστορία και εξέλιξη του κουκλοθέατρου. Είδη θεατρικής κούκλας: δακτυλόκουκλα, γαντόκουκλα, μαριονέτα, γιγαντόκουκλα κ.ά. Υλικά και τεχνικές κατασκευής και ένδυσης. Τεχνικές και είδη σκηνικής παρουσίας και εμφύχωσης. Μυθοπλασία, Σενάριο κουκλοθέατρου, Δραματοποίηση, Παράσταση Κουκλοθέατρου. Το κουκλοθέατρο και η διδακτική αξιοποίηση της κούκλας στην καθημερινή παιδαγωγική πράξη: Η κούκλα από αντικείμενο σε υποκείμενο διδασκαλίας.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ul style="list-style-type: none"> Άλκηστις Κοντογιάννη: <i>Κουκλο-θέατρο σκιών</i>. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα. Αθήνα 1990. Αντιγόνη Παρούση: <i>Κούκλες κουκλοθέατρου</i>. Εκδόσεις Πατάκη. Αθήνα 1998

Μέθοδοι διδασκαλίας	
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εργασία, κατασκευή κουκλών, παρουσίαση κουκλοθεατρικών δρώμενων.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

Η' εξάμηνο

1. Αυτοσχεδιασμός και Ακρόαση Μουσικής

Τίτλος μαθήματος	Αυτοσχεδιασμός και Ακρόαση Μουσικής
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4ο
Εξάμηνο	Η'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	3 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Δογάνη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Μαθησιακοί Στόχοι: Εμβάθυνση Βασικών Μουσικών Γνώσεων και περαιτέρω ανάπτυξη δυνατότητας χειρισμού μουσικών οργάνων Εναισθητοποίηση στο ηχητικό τοπίο του περιβάλλοντος και στις ηχητικές δυνατότητες του ανθρώπινου σώματος και των μουσικών οργάνων, αυτοσχέδιων και μη Ανάπτυξη δημιουργικότητας μέσω αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης Μάθηση μέσω ομάδας
Περιεχόμενο μαθήματος	Επιχειρείται άμεση εξοικείωση με τον αυτοσχεδιασμό ως διαδικασία μουσικού διαλόγου, ενεργητικής ακρόασης και πειραματισμού στα πλαίσια της ομάδας. Με την άμεση πρακτική εμπειρία των φοιτητών/τριών με τη μουσική εξερεύνηση σε συνδυασμό με την εξέταση του θεωρητικού υπόβαθρου και σύγχρονων ερευνητικών δεδομένων της δημιουργικής μουσικής παιδαγωγικής, επιχειρείται ανοιχτός διάλογος και προβληματισμός για τη θέση του δασκάλου στη διαδικασία αυτή στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πράξης. Συσχετίζεται με τις ανάγκες του παιδιού της προσχολικής ηλικίας για παιχνίδι με τους ήχους και ως τρόπον έκφρασης των μουσικών σκέψεων και ιδεών τους.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Εκτός από τα δύο συγγράμματα που προτείνονται για το μάθημα, είναι αναγκαία η αναζήτηση ελληνικής

	και ξένης βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας σχετικής με την παιδαγωγική του αυτοσχεδιασμού
Μέθοδοι διδασκαλίας	Παρουσιάσεις του συγκεκριμένου θεωρητικού και ερευνητικού πλαισίου για την παιδαγωγική του αυτοσχεδιασμού μέσω διάλεξης, συζήτησης, παρουσιάσεις βιντεοσκοπημένων παραδειγμάτων και εφαρμογών, και κυρίως με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των στην καθαντό διαδικασία του ομαδικού αυτοσχεδιασμού.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ομαδική εργασία για θεωρητική και πρακτική κατανόηση της διαδικασίας του αυτοσχεδιασμού. Αξιολόγηση και αναστοχασμός στη διαδικασία αυτή καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Προφορική εξέταση καθ' ομάδας.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

2. Παραδοσιακές Τέχνες και Εικαστικές Εφαρμογές στην Προσχολική ηλικία

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας

Ε΄ εξάμηνο

1. Νεοελληνική Ιστορία II

Τίτλος μαθήματος	Νεοελληνική Ιστορία II
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βακαλόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	Πρόκειται για μια θεματική που επικεντρώνεται σε καίρια σημεία της νεότερης ελληνικής ιστορίας στην πρώιμη φάση της (1204-1830). Ειδικότερα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα, τα οποία επικεντρώνονται στις αρχές του νέου ελληνοισμού, στην καταγωγή των Νεοελλήνων και στην εξελικτική πορεία τους κατά τη διάρκεια των πρώτων αιώνων της Οθωμανοκρατίας. Υπογραμμίζονται ακόμη οι βασικότερες πτυχές της εκπαιδευτικής κατάστασης των υποδούλων και καταγράφονται οι κυριότεροι σταθμοί της ελληνικής παιδείας κατά την εν λόγω χρονική περίοδο.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Κ. Βακαλόπουλος. 2008. <i>Νεοελληνική Ιστορία (1204-1940)</i> . Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης και Κ. Βακαλόπουλος. 2005. <i>Ιστορία της Ελλάδος (1204-2000)</i> . Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη και συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ρ. Τσοκαλίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: Οι αρχές της σύγχρονης γλωσσολογίας, ο δομισμός και η επικοινωνιακές λειτουργίες της γλώσσας καθώς και οι διαστάσεις αυτών στη διδασκαλία της γλώσσας,

	με έμφαση την προσχολική ηλικία.
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα αναπτύσσονται οι αρχές της σύγχρονης γλωσσολογίας, όπως η διάκριση μεταξύ συγχρονίας και διαχρονίας, παραδειγματικών και συνταγματικών σχέσεων, λόγου-γλώσσας-ομιλίας, σημαίνοντος και σημαινόμενου, κ.α. Επίσης, οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με τις γλωσσολογικές σχολές του στρουκτουραλισμού, της γενετικής-μετασηματιστικής γραμματικής και της λειτουργικής προσέγγισης στην ανάλυση της γλώσσας.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Γλώσσα η Ελληνική, Επίπεδα Γλωσσικής Ανάλυσης (Παυλίδου), Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία (Warburton), κ.α.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη εν μέρει και συζήτηση πάνω σε συγκεκριμένα θέματα που ανακύπτουν
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία

Τίτλος μαθήματος	Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	4
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βρύζας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Ανάπτυξη ικανοτήτων στη διερεύνηση του φαινομένου της επικοινωνίας σε σχέση με την κοινωνία. Εξοικείωση σε ζητήματα μεθοδολογίας της έρευνας στο πεδίο της επικοινωνίας
Περιεχόμενο μαθήματος	Τα Μέσα Επικοινωνίας παίζουν έναν ολόενα και πιο σημαντικό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία. Οι σχέσεις ανάμεσα στα Μέσα Επικοινωνίας και την κοινωνία αποτελούν αντικείμενο μελέτης του μαθήματος αυτού. Επιχειρείται μια κριτική προσέγγιση των θεωριών της επικοινωνίας (θεωρία της επίδρασης, λειτουργική θεωρία, συστημική θεωρία, μαρξιστική θεωρία, στρουκτουραλιστική θεωρία, μετα-στρουκτουραλιστική θεωρία), και αναλύονται οι σχέσεις ανάμεσα στις τεχνολογίες της επικοινωνίας και την κοινωνική αλλαγή και ανάπτυξη.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Βρύζας Κ. (2006) <i>Τεχνολογίες της Επικοινωνίας και Ανάπτυξη της Ανθρώπινης Κοινωνίας</i> . εκδ. Βάνιας Thompson J. (1998) <i>Νεωτερικότητα και Μέσα Επικοινωνίας</i> . εκδ. Παπαζήσης

Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη- συζήτηση – μελέτη περίπτωσης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στη γαλλική γλώσσα)

ΣΤ' εξάμηνο

1. Εθνοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Εθνοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	2 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Τσιούμης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα ενημερωθούν για τις βασικές εξελίξεις σε σχέση με τη διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας στην εκπαίδευση κατά τη διάρκεια των τελευταίων 4 δεκαετιών σε διεθνές επίπεδο και εθνικό επίπεδο, θα ασχοληθούν περαιτέρω με την προβληματική της μετανάστευσης, θα προσεγγίσουν τη λογική εκπόνησης και άσκησης της σχετικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Στα πλαίσια του μαθήματος θα αποκτήσουν γνώσεις σε σχέση με τα μοντέλα εκπαίδευσης μεταναστών και μειονοτήτων και τη σχέση τους με την εκπαιδευτική πράξη. Τέλος, θα ενημερωθούν για τη διαχείριση των γνωστικών αντικειμένων του σχολείου στα πλαίσια μιας διαπολιτισμικής λογικής, θα προσεγγίσουν και θα συζητήσουν τη διαμόρφωση και τη διαχείριση των αναλυτικών προγραμμάτων, καθώς και τις νέες προσεγγίσεις γι' αυτά τα ζητήματα και την εμπλοκή σημαντικών παραγόντων για τα παιδιά όπως η οικογένεια και η κοινότητα.
Περιεχόμενο μαθήματος	Στα πλαίσια του μαθήματος γίνεται αναφορά στη σχέση των Ελλήνων με τη μετανάστευση και συνακόλουθα στην παλιννόστησή τους. Καταγράφονται οι πληθυσμοί που αντιμετωπίζονται ως μειονοτικοί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, και προσεγγίζεται η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 ως σήμερα. Αναλύεται η φιλοσοφία και τα χαρακτηριστικά των μοντέλων διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας όπως αναπτύχθηκαν σε διεθνές επίπεδο και γίνεται αναφορά τη διαπολιτισμική πολιτική χωρών της Ευρώπης και άλλων Ηπείρων. Προσεγγίζονται σε

	ένα πρώτο επίπεδο οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία της πολυπολιτισμικής τάξης και γίνεται αναφορά στη σχέση νέων θεσμών, προσεγγίσεων και παιδαγωγικών πρακτικών (ολοήμερο σχολείο, ευέλικτη ζώνη, Διαθεματικά Αναλυτικά Προγράμματα, ομαδοσυνεργατικά μοντέλα) με τη διαχείριση των πολυπολιτισμικών τάξεων
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1.Γ. Μάρκου, <i>Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση</i> , Αθήνα 1997 2. Γ. Νικολάου, <i>Εκπαίδευση και Ένταξη Αλλοδαπών Μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο</i> , Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000 3. Γ. Νικολάου, <i>Διαπολιτισμική Διδακτική</i> , Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2005. 4. Οδ. Ευαγγέλου, <i>Διαπολιτισμικά Αναλυτικά Προγράμματα</i> , Τυπωθήτω, Αθήνα 2007. 5. El. Coelho, <i>Διδασκαλία και Μάθηση στα Πολυπολιτισμικά Σχολεία</i> , Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2007
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις του διδάσκοντα, συζητήσεις του διδάσκοντα με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από το διδάσκοντα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Η Εικονιστική Αφήγηση και η Παιδαγωγική αξιοποίησή της

Τίτλος μαθήματος	Εικονιστική Αφήγηση και Παιδική Ηλικία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ουρανία Κωνσταντινίδου-Σέμογλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: η κατανόηση της συναισθηματικής και γνωστικής σχέσης του παιδιού της προσχολικής ηλικίας με τα διάφορα είδη της εικονιστικής αφήγησης με στόχο την ουσιαστικότερη παιδαγωγική αξιοποίηση του μέσου αυτού στο νηπιαγωγείο
Περιεχόμενο μαθήματος	Το μάθημα επιχειρεί, αφού αναλύσει τις ιδιαιτερότητες κάθε είδους εικονιστικής αφήγησης (κινούμενα σχέδια , κινηματογράφος, λόγος της επικαιρότητας, διαφημιστικός λόγος ,σήριαλ, κτλ,) σε σχέση με την προσχολική ηλικία, να αναδείξει

	<p>τις δυνατότητες της παιδαγωγικής αξιοποίησής τους. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από μια σημειωτική οπτική, το μάθημα εξετάζει τις διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικά είδη εικονιστικής. Οι διαφορές αυτές συζητούνται σε σχέση με τις αναπτυξιακές ιδιαιτερότητες και δυνατότητες του παιδιού στο επίπεδο κυρίως της πρόσληψης.</p> <p>Στη συνέχεια εξετάζονται οι δυνατότητες παιδαγωγικής αξιοποίησης της εικονιστικής αφήγησης κυρίως σε διαθεματικές προσεγγίσεις αλλά και σε άλλες δραστηριότητες που στοχεύουν τόσο στην ανάπτυξη του αφηγηματικού λόγου του παιδιού όσο και στη δημιουργία ενός ενεργητικού δέκτη του τηλεοπτικού μηνύματος. Μέσα από μια σειρά παρουσιάσεων των εργασιών των φοιτητών οι δυνατότητες αυτές αναλύονται και εξειδικεύονται.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<i>Υλη-βασική βιβλιογραφία:</i> Κωνταντινίδου-Σέμογλου, <i>Κόμικς Παιδί και Αστείο</i> , Εξάντας - Φωτοτυπημένα κείμενα
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία έχει κυρίως εφαρμοσμένο χαρακτήρα. Γίνεται προβολή ταινιών και εικόνων και κυρίως συζητούνται τα ευρήματα από τις εργασίες των φοιτητών
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εργασία στο τέλος του εξαμήνου και παρουσίαση των ευρημάτων κατά τη διάρκεια των μαθημάτων κατόπιν σχεδιασμού. Συνοπτολογίζεται στην αξιολόγηση η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών κατά τη διδακτική διαδικασία.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Αφηγηματολογία - Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος	Αφηγηματολογία - Λογοτεχνία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Καρακίτσιος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Γνωριμία με τη θεωρία της Αφήγησης και των εφαρμογών της στην παιδική πεζογραφία.
Περιεχόμενο μαθήματος	Α. Θεωρία της αφήγησης Εξετάζεται και αναλύεται η θεωρία της αφήγησης. Κεντρικό ρόλο έχουν οι θεωρίες του G. Genette, των Ρώσων φορμαλιστών και του Vladimir Propp. Β. Προσδιορίζονται και εξετάζονται ειδολογικά τα είδη της μικροαφήγησης: μικρές ιστορίες, παιδικές ιστορίες σύγχρονα παραμύθια και παιδικά

	<p>διηγήματα. Γ. Εφαρμογές της θεωρίας της αφήγησης σε σύγχρονα παιδικά κείμενα μικροαφήγησης.</p>
<p>Συνιστώμενη ύλη για μελέτη</p>	<p>Αθανασόπουλος Β., “Το αμάρτημα της μητρός μου”, Νεοελληνική Λογοτεχνία, τόμος Β΄-Πεζογραφία, Αθήνα, Πατάκης, 1999.</p> <p>Αράγης Α., Τάσεις στη νεότερη διηγηματογραφία, Περιοδικό Γράμματα και τέχνες, Αθήνα, Σοκόλης, Νο 71, Ιανουάριος-Μάρτιος, 1994.</p> <p>Βελουδής Γ., Γραμματολογία- Θεωρία της Λογοτεχνίας, Αθήνα, Δωδώνη, 1994.</p> <p>Ζαν Ζ., Η δύναμη τω παραμυθιών, μετφρ., Μ., Τζαφεροπούλου, Αθήνα, Καστανιώτης, 1996.</p> <p>Μουλλάς Π., Παλίμψηστα και μη, Αθήνα, Στιγμή, 1991.</p> <p>Μουλλάς Π., Φαντασία, Παρατήρηση και Μνήμη, Περιοδικό, Γράμματα και τέχνες, Νο 81, Ιούνης – Οκτώβριος 1997, Αθήνα, Σοκόλης, σ. 16-21.</p> <p>Μουλλάς Π., Νεοελληνικά Διηγήματα, επιμέλεια: Π. Μουλλάς, Αθήνα, Ερμής, 1994.</p> <p>Οικονομίδου Σ., Χίλιες και μια ανατροπές – Η νεωτερικότητα για μικρές ηλικίες, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2000.</p> <p>Παπαντωνάκης Γ.Δ., Κώδικές και αφηγηματικά προγράμματα σε κείμενα της παιδικής Λογοτεχνίας, Αθήνα, Πατάκης, 1999.</p> <p>Στεργιόπουλος Κ., Η εικοσαετία 1880-1990 και το διήγημα: η παλαιότερη Πεζογραφία μας, τόμος στ΄ 1880-1900, Αθήνα, Σοκόλης 1995.</p> <p>Τζιόβας Δ., Μετά την Αισθητική, Αθήνα, Γνώση, 1987.</p> <p>Τζιόβας Δ., Το παλίμψηστο της ελληνικής αφήγησης-Από την αφηγηματικότητα στη διαλογικότητα, Αθήνα, Οδυσσεάς, 1993.</p> <p>Τσακνιάς Σ., Μνήμη Λογοτεχνία και πραγματικότητα, Περιοδικό Το δένδρο, Νο 15, Αύγουστος 1980, Αθήνα, σ. 178-186.</p> <p>Barthes R., Littérature et Réalité, Paris, Seuil, 1982.</p> <p>Genette G., Figures I, II, III, Paris, Editions du Seuil, 1966, 1969, 1972.</p> <p>Genette G., Nouveaux discours du récit, Paris, Editions du Seuil, 1983.</p> <p>Reid, Το διήγημα, Η γλώσσα της κριτικής, μετφρ. Λία Μεγάλου-Σεφεριάδου, Αθήνα, Ερμής, 1988.</p> <p>Sarrault N., L'ère du supcon, coll., Idées, Paris, Gallimard, 1956.</p>

	2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα 3. Πίνακας επιστημονικών Συγγραμμάτων
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το μάθημα διεξάγεται με τη μορφή σεμιναριακών διαλέξεων και διαλόγου με τους φοιτητές, οι οποίοι καλούνται να συνεργαστούν σε μια συγκεκριμένη βιβλιογραφία. Ένα μέρος του μαθήματος διατίθεται στην παρουσίαση - συζήτηση των εργασιών των φοιτητών
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ερευνητική Εργασία σε επιλεγμένα θέματα και σε συνεργασία με τον διδάσκοντα.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

Ζ' εξάμηνο

1. Κοινωνική Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας II

Τίτλος μαθήματος	Κοινωνική Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας II
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Δάγκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: Στο θεωρητικό επίπεδο, επιδιώκεται να κατανοηθεί από τους φοιτητές η διαδικασία στην οποία υπακούει η επιστήμη της ιστορίας και γενικότερα οι επιστήμες του ανθρώπου και της κοινωνίας. Προσέτι ενθαρρύνονται οι φοιτητές στην εξοικείωση με εργαλεία τεχνικής και ανάλυσης, κατά την εκπόνηση ερευνητικών εργασιών. Η αντίληψη για την ιστορία που αποκτούν οι φοιτητές θα αποδειχθεί πολύτιμη στην κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων, θα διευρύνει τον ορίζοντά τους και θα τους βοηθήσει να ανταποκριθούν, στο μέλλον, σε σύνθετα καθήκοντα στην επαγγελματική τους καριέρα απέναντι στο δικό τους κοινό (νήπια), στις άλλες κατευθύνσεις των επιστημών της προσχολικής εκπαίδευσης και στις ποικίλες συναφείς ενασχολήσεις που ενδεχομένως θα ενταχθούν.
Περιεχόμενο μαθήματος	Α) Η κοινωνική ιστορία, αφήγηση των κοινωνικών διαδικασιών και σχέσεων, αναζητά τα στοιχεία, τη δομή και τις διασυνδέσεις της ανθρώπινης κοινωνίας, στις εκδηλώσεις της και στην ιστορική συνέχειά της, για να εντοπίσει τους πολύμορφους μηχανισμούς της

	<p>εξέλιξής της. Επιχειρεί να κατανοήσει και ερμηνεύσει την πορεία της εξέλιξης, με θεωρητική γενίκευση και αναζήτηση καθολικοτήτων των γεγονότων που εκτυλίχθηκαν στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων. Επιλέγονται επιστημονικές μέθοδοι για να συγκροτηθούν συστήματα αξιολόγησης της θέσης των διαφόρων παραγόντων στην κοινωνία, για την αποκάλυψη τάσεων στην ιστορική διαδικασία.</p> <p>Στα μαθήματα κοινωνικής ιστορίας, προτείνεται ως κατηγορία ανάλυσης η κουλτούρα, η οποία συνιστά ένα σημαντικό μέσο προσέγγισης της κοινωνικής πραγματικότητας. Η πολιτιστική προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων δηλώνει την αξιοσημείωτη συνεισφορά της παραμέτρου της κουλτούρας για την εισαγωγή του φοιτητή σε συστήματα κωδίκων και αξιών. Στα μαθήματα επιχειρείται η σύλληψη του ιστορικού γεγονότος με μία σύνθεση, με το συνδυασμό μελέτης της κουλτούρας ομού με την κατηγορία (οικονομία) η οποία θεωρείται πρωτεύουσα στην κατασκευή των αξιών, της συνείδησης και της ίδιας της κουλτούρας. Εμπλουτίζεται η οπτική του μαθήματος κατά τη στροφή σε συζήτηση επί της κουλτούρας και επί των παραμέτρων της.</p> <p>Ορισμένα από τα προβλήματα κουλτούρας, τα οποία διερευνώνται, αντιστοιχούν σε εκδηλώσεις κοινωνικών ομάδων οι οποίες συμμερίζονται κοινά στοιχεία ταυτότητας όπως το εθνικό αίσθημα. Η αναζήτηση, εκ μέρους μας, της σχέσης της κουλτούρας με την κίνηση των εθνών και άλλων κοινωνικών ομάδων περιλαμβάνει μία σύνθετη δέσμη αξιών, πεποιθήσεων, νοοτροπιών και πρακτικών, που συνιστούν τον τρόπο διαβίωσης της κάθε ομάδας. Άλλα ζητήματα κουλτούρας, τα οποία υφίστανται διαπραγμάτευση, σχετίζονται με την υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.</p>
<p>Συνιστώμενη ύλη για μελέτη</p>	<p>Κοινωνική ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας. Εργαλειακές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κοινωνική ιστορία της νεώτερης και σύγχρονης Ελλάδας. Οπτική και μεθοδολογικές προσεγγίσεις. 2. Κοινωνική κινητικότητα, γυναίκες, νέοι, απασχολούμενοι. Διασπορά. 3. Κοινωνικές, πολιτιστικές εξελίξεις στην Ελλάδα κατά τον 20^ο αιώνα. 4. Εργαλειακές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση. <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Η έννοια του ιστορικού χρόνου. Σύνδεση με τον τοπικό ιστορικό χώρο (ερείπια, μνημεία,

	<p>μουσεία).</p> <p>4.2. Ο ιστορικός χρόνος και η σύνδεση με την προσωπική εμπειρία χώρου κατά θεματικές κατηγορίες (το παράδειγμα της κατοικίας, σχολείου, εκκλησίας, χώρου εργασίας).</p> <p>5. Τεκμηρίωση των ανωτέρω με επισκέψεις, εποπτικό και άλλο υλικό.</p> <p>5.1. Επισκέψεις σε χώρους σχετικούς με τη βιομηχανική αρχαιολογία (χώροι κατοικίας, πολιτισμού, εκπαίδευσης, εργασίας κλπ.) του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, στη Θεσσαλονίκη, Έδεσσα, Καβάλα, Ξάνθη.</p> <p>5.2. Προβολές κινηματογραφικών ταινιών και ντοκυμανταίρ σχετικών με κοινωνικές και πολιτιστικές συνιστώσες της ιστορίας της Ελλάδας.</p> <p>5.3. Χρησιμοποίηση συνεντεύξεων (προφορικές μαρτυρίες), που τεκμηριώνουν κοινωνικά και πολιτιστικά γεγονότα της ιστορίας της σύγχρονης Ελλάδας.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	<p>Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, στη βάση της ύλης δύο συγγραμμάτων τα οποία έχουν επιλεγεί ως συνιστούντα μία ενότητα, με χρήση πολυμέσων (προβολές power point κλπ.), διανομή φωτοτυπημένων βοηθητικών κειμένων, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ιστορικούς τόπους και μουσεία, εκπαιδευτικές εκδρομές, πρόσκληση εξωτερικών ομιλητών οι οποίοι παρεμβαίνουν στα μαθήματα.</p>
Μέθοδοι αξιολόγησης	<p>Εναλλακτικά, γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου ή εκπόνηση ερευνητικής εργασίας</p>
Γλώσσα διδασκαλίας	<p>Γλώσσα ελληνική, σε ορισμένες περιπτώσεις (επισκέπτες) αγγλική</p>

2. Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

3. Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας

Τίτλος μαθήματος	Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2,5
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Καρακίσιος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Ανάπτυξη δεξιοτήτων για Θεωρητικές και φιλολογικές κριτικές προσεγγίσεις της παιδικής

	αφήγησης σε όλα τα είδη (μυθιστόρημα, ιστορία, διήγημα).
Περιεχόμενο μαθήματος	Αναλύεται και εξετάζεται το παιδικό μυθιστόρημα μετά το 1974. Παρουσίαση και αξιολόγηση της σύγχρονης εκδοτικής παραγωγής στο χώρο της παιδικής λογοτεχνίας. Αναζήτηση παιδικών λογοτεχνικών βιβλίων ειδικών θεματικών, όπως Οικολογία, Μετανάστευση, Ειδική Αγωγή, υιοθεσία και ναρκωτικά.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>1. Στενού Κ., (1998), <i>Εικόνες του άλλου</i>, Εξάντας, Αθήνα,.</p> <p>Αμπατζοπούλου Φ., (1998), « Ο άλλος εν διωγμό, η εικόνα του Εβραίου στη Λογοτεχνία, Ζητήματα ιστορίας και μυθοπλασίας», Αθήνα, Θεμέλιο.</p> <p>Barthes R., (1982), <i>L'effet du réel</i>, στο συλλογικό τόμο «Littérature et réalité», éditions du Seuil, Paris, σελ., 81-91.</p> <p>Βελουδής, Γ. (1988) «Γραμματολογία», Αθήνα, Δωδώνη.</p> <p>Wierlacher, E. (2000) «Die anthropologische Konstanten», Universitat de Berlin.</p> <p>Οικονόμου – Αγοραστού Ι., (1992), Εισαγωγή στη Συγκριτική Στερεοτυπολογία των εθνικών χαρακτηριστικών στη λογοτεχνία, Θεσσαλονίκη, University Press.</p> <p>Δραγώνα Θ., & Φραγκουδάκη Μ.,(1998)«Τι είναι η πατρίδα μας; Ο εθνοκεντρισμός στην Εκπαίδευση, Αθήνα, Αλεξάνδρεια», σελ., 82-100..</p> <p>Guyard, MF. (1988) «Φιλολογική Συγκριτική-Ιστορία και Κριτική», Αθήνα, Ζαχαρόπουλος.</p> <p>Genette G., 1973 « Figures IV», Paris, Editions du Seuil.</p> <p>Κανατσούλη Μ., <i>Παιδική Λογοτεχνία και Ιδεολογία.</i>, Πατάκης 2004</p> <p>Κώτσιας Τ., (2001), <i>Προβλήματα και ιδιαιτερότητες στη λογοτεχνία των βορειοηπειρωτών</i>, Διαβάζω, τχ 415, Φεβρουάριος 2001, σελ., 100-105.</p> <p>Ζήρας Α., (2001), <i>Η λογοτεχνία της μετοικεσίας και το δίλημμα: αυτονομία ή ενσωμάτωση</i>, Διαβάζω, τχ, 415, Φεβρουάριος 2001, ΣΕΛ., 92-99.</p> <p>2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα</p> <p>3. Πίνακας επιστημονικών Συγγραμμάτων</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το μάθημα διεξάγεται με τη μορφή σεμιναριακών διαλέξεων και διαλόγου με τους φοιτητές, οι οποίοι καλούνται να συνεργαστούν σε μια συγκεκριμένη

	βιβλιογραφία. Ένα μέρος του μαθήματος διατίθεται στην παρουσίαση - συζήτηση των εργασιών των φοιτητών
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ερευνητική Εργασία σε επιλεγμένα θέματα και σε συνεργασία με τον διδάσκοντα.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

Η' εξάμηνο

1. Γλώσσα και Εκπαίδευση στη Νεότερη Ελλάδα

Τίτλος μαθήματος	Γλώσσα και Εκπαίδευση στη Νεότερη Ελλάδα
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Η'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ρ. Τσοκαλίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: Κατανόηση γλωσσικών ζητημάτων με διαχρονική σκοπιά Ανάπτυξη ικανότητας πραγματοποίησης ερευνητικής εργασίας
Περιεχόμενο μαθήματος	Το γλωσσικό ζήτημα, η διγλωσσία ή διμορφία της ελληνικής, στάδια και σημαντικές ημερομηνίες μετά την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους σχετικά με τη γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση. Συζήτηση κειμένων της εποχής και τα ζητήματα που αφορούν την εκάστοτε περίοδο μέχρι το σήμερα.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Το ιστορικό της αναμόρφωσης του μαθήματος της νεοελληνικής γλώσσας στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Χατζησαββίδης), άρθρα από εφημερίδες, κ.α.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη εν μέρει και συζήτηση πάνω σε συγκεκριμένα κείμενα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Υποχρεωτική εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

Τομέας Παιδαγωγικής

Ε΄ εξάμηνο

1. Σύγχρονα Προγράμματα της Προσχολικής Αγωγής

Τίτλος μαθήματος	Σύγχρονα Προγράμματα της Προσχολικής Αγωγής
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ε. Ντολιοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης (ιστορική αναδρομή, στόχοι, χώρος, ρόλος παιδιών και παιδαγωγού, υλικά και δραστηριότητες, ενδεικτικό ημερήσιο πρόγραμμα, κριτική αξιολόγηση) και από τις εισηγήσεις της διδάσκουσας και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες για τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων κατάλληλων για παιδιά προσχολικής ηλικίας
Περιεχόμενο μαθήματος	Προγράμματα του 18ου, 19ου, 20ου αιώνα: Σύντομη αναφορά. Τα προγράμματα της προσχολικής αγωγής στη χώρα μας. Το πρόγραμμα της Μοντεσσόρι. Συμπεριφοριστικά προγράμματα με ιδιαίτερη αναφορά σε αυτά των Bereiter-Engelmann-Becker και το Distar. Το αναπτυξιακό-αλληλεπιδραστικό πρόγραμμα (Bank Street). Το πρόγραμμα Υψηλών Στόχων (High Scope). Το πρόγραμμα των Kamii-DeVries. Μια προσέγγιση για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας. Μια προσέγγιση για την προαγωγή της ειρήνης. Μια προσέγγιση για την καλλιέργεια των συναισθημάτων. Μια προσέγγιση διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Μια προσέγγιση δίγλωσσης εκπαίδευσης. Μια προσέγγιση για την ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες σε μια κανονική τάξη. Σε όλα τα παραπάνω προγράμματα/προσεγγίσεις γίνεται αναφορά στο χώρο/περιβάλλον, στον προγραμματισμό και την υλοποίηση του προγράμματος, στις σχέσεις παιδιών-παιδαγωγού, παιδιών μεταξύ τους και παιδαγωγού-γονέων και στην αξιολόγηση της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών. Σύγκριση των προγραμμάτων και των προσεγγίσεων και συνολική αξιολόγησή τους. Σύγκριση των προγραμμάτων και των

	προσεγγίσεων με το ΔΕΙΠΣ
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1) Ντολιοπούλου, Ε (2000). <i>Σύγχρονα προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός. 2) ROOPNARINE, J. JOHNSON, J (2006) <i>Ποιοτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης</i> . Αθήνα: Παπαζήση.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις της διδάσκουσας, συζητήσεις της διδάσκουσας με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από τη διδάσκουσα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική. Σε περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην Αγγλική

2. Διδασκαλία και Μάθηση Μαθηματικών Εννοιών

Τίτλος μαθήματος	Διδασκαλία και Μάθηση Μαθηματικών Εννοιών
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Τζεκάκη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των Μαθηματικών και των ιδιοτήτων της διδασκαλίας τους, η απόκτηση των σχετικών επιστημονικών γνώσεων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την διδασκαλία αυτή
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα εξετάζονται οι διδακτικές διαδικασίες ανάπτυξης μαθηματικών εννοιών για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (έννοιες χώρου, οργάνωση ποιοτικών ιδιοτήτων και σχέσεων, αριθμοί και μετρήσεις). Αναλύονται οι σχέσεις των διαδικασιών αυτών με τις ιδιαιτερότητες κάθε έννοιας, εξετάζεται η κλιμάκωση των δυσκολιών κατά έννοια και μελετάται η ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων και υλικού. Το μάθημα προσφέρει εξειδικευμένες γνώσεις για την επεξεργασία μαθηματικών δραστηριοτήτων, παιχνιδιών και ειδικού εκπαιδευτικού υλικού
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Παρέχονται τα βιβλία ΤΖΕΚΑΚΗ Μ. <i>Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα</i> . ΑΘΗΝΑ: GUTENBERG ή ΚΑΦΟΥΣΗ Σ./ ΣΚΟΥΜΠΟΥΡΛΗ Χ. <i>Τα μαθηματικά των παιδιών 4-6 ετών, αριθμοί και</i>

	χώρος. ΑΘΗΝΑ: ΠΑΤΑΚΗΣ - Αναρτώνται στο διαδίκτυο Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, συνοδευμένες από σχετική βιβλιογραφία
Μέθοδοι διδασκαλίας	- Μάθημα διάλεξης - Ασκήσεις εφαρμογών
Μέθοδοι αξιολόγησης	Δύο ενδιάμεσες εργασίες και γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Οι Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Οι Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	4 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Τσιτουρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Ικανότητα κριτικής προσέγγισης των εκπαιδευτικών καινοτομιών που συνδέονται με την τεχνολογία, ικανότητα αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία
Περιεχόμενο μαθήματος	Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις των ΤΠΕ. Εφαρμογές των Ν.Τ. στην τάξη και στην προετοιμασία του εκπαιδευτικού. Εκπαίδευση και κατάρτιση του εκπαιδευτικού. Σχολείο και ευαισθητοποίηση στις Ν.Τ. Ενσωμάτωση των Ν.Τ. στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αποτελέσματα και αξιολογήσεις ερευνών και εφαρμογών
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Διδακτικά συγγράμματα , εκπαιδευτικό υλικό (κειμένα, εκπαιδευτικό λογισμικό και βιβλιογραφία)
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εργασία σε ομάδες, εργαστηριακές εφαρμογές, μελέτη περίπτωσης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ενδιάμεσες εργασίες και τελική εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην αγγλική γλώσσα)

ΣΤ' εξάμηνο

1. Φυσικές και Περιβαλλοντικές Επιστήμες:εφαρμογές

Τίτλος μαθήματος	Φυσικές και Περιβαλλοντικές Επιστήμες
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο

Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	4
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Γεωργόπουλος - Μ. Τσιτουρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Εναισθητοποίηση των φοιτητριών σε νεότερα ερευνητικά δεδομένα και αξιοποίηση τους για το σχεδιασμό σχετικών δραστηριοτήτων
Περιεχόμενο μαθήματος	Διεπιστημονική προσέγγιση φυσικών εννοιών και περιβαλλοντικών θεμάτων
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Διδακτικά συγγράμματα , εκπαιδευτικό υλικό (κείμενα, εκπαιδευτικό λογισμικό και βιβλιογραφία)
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εργασία σε ομάδες, εργαστηριακές εφαρμογές, μελέτη περίπτωσης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ενδιάμεσες εργασίες και τελική εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην αγγλική γλώσσα)

2. Το Επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στη Διεθνή του Διάσταση

Τίτλος μαθήματος	Το Επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στη Διεθνή του Διάσταση
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ε. Ντολιοπούλου - Ε. Παπαδοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές να γνωρίσουν τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού σε διάφορες χώρες και από τις εισηγήσεις των διδασκουσών και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες για θεμελιώδη ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών παγκόσμια
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα αυτό εξετάζεται το επάγγελμα του εκπαιδευτικού σε διάφορες χώρες και συγκεκριμένα η κατάρτισή του (θεωρητική και πρακτική), οι συνθήκες εργασίας, ο ρόλος και η κοινωνική του θέση. Η προβληματική των αναλύσεων εστιάζεται ιδιαίτερα στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Εξετάζεται η εκπαίδευση αυτή στην ιστορική της διάσταση, από το «διπλό δίκτυο» πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην «ενιαιοποίηση» της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών. Αναλύεται η διάσταση της ακαδημαϊκής αναβάθμισης και εξομίωσης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τα προγράμματα

	κατάρτισής τους και τον κοινωνικό έλεγχο που ασκείται μέσα απ' αυτά
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1) Ξωχέλλης, Π. (2006). <i>Ο εκπαιδευτικός στο σύγχρονο κόσμο</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός. 2) Μπουζάκης, Σ (2005). <i>Συγκριτική Παιδαγωγική Ι</i> Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις των διδασκουσών, συζητήσεις των διδασκουσών με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από τις διδάσκουσες
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική. Σε περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην Αγγλική

3. Προσέγγιση των Κοινωνικών σχέσεων στο εκπαιδευτικό Περιβάλλον

Τίτλος μαθήματος	Προσέγγιση των Κοινωνικών Σχέσεων στο Εκπαιδευτικό Περιβάλλον
Είδος μαθήματος	Μάθημα Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Γρηγοριάδης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχοι του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες τα βασικά στοιχεία της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας και της παιδαγωγικής αλληλεπίδρασης στην τάξη, να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες και εργαλεία ανάλυσης για τη συμπεριφορά και τις σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητή και μαθητών-μαθητών, ώστε να μπορούν, ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, να παρεμβαίνουν με παιδαγωγικούς χειρισμούς και να βελτιώνουν τις κοινωνικές σχέσεις, τη συνοχή, και το κλίμα της σχολικής τάξης.
Περιεχόμενο μαθήματος	Η παιδαγωγική αλληλεπίδραση και ο συμβολικός χαρακτήρας της αλληλεπίδρασης και της επικοινωνίας. Η προσχολική τάξη ως ομάδα συνομηλίκων: τυπική και άτυπη δομή – ρόλοι εκπαιδευτικού μαθητή. Οι «αγνοημένοι» και οι «εξοστρακισμένοι» μαθητές – οι υποομάδες (κλίκες) στην τάξη. Παιδαγωγικοί χειρισμοί του εκπαιδευτικού για τη βελτίωση της συνοχής της ομάδας και την ένταξή του σε αυτήν. Οι προσδοκίες του εκπαιδευτικού και η λειτουργία τους. Παράγοντες που διαμορφώνουν τις προσδοκίες του εκπαιδευτικού για τους μαθητές του. Διερεύνηση των

	κοινωνικών σχέσεων στη σχολική τάξη μέσω της κοινωνιομετρίας. Παιδαγωγική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η κοινωνιομετρία. Διαχείριση της προσχολικής τάξης: προβλήματα και στρατηγικές πρόληψης και παρέμβασης. Λεκτική επικοινωνία: μορφές – προβλήματα – τρόποι βελτίωσης Μη λεκτική επικοινωνία: επιδράσεις στο κλίμα της τάξης και στη μάθηση. Το χιούμορ στη διδασκαλία.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Βιβλία: Γκότοβος, Α. (1995). <i>Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση. Επικοινωνία και Κοινωνική Μάθηση στο σχολείο</i> . Gutenberg: Αθήνα. Μπίκος, Κ. (2004). <i>Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη</i> . Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα. Αυγητίδου, Σ (επιμ.) (2008) <i>Συνεργατική μάθηση στην προσχολική εκπαίδευση: έρευνα και εφαρμογές</i> . Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.: Αθήνα. Κακανά, Δ (2008) <i>Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση</i> . Αφοι Κυριακίδη: Θεσσαλονίκη. Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή που θα αναρτώνται στις σελίδες εκπαιδευτικού υλικού
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης Μάθημα με ομάδες εργασίας Μάθημα με επίλυση προβλημάτων
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις γραπτές Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

Ζ' εξάμηνο

1. Οργάνωση και Προγραμματισμός της Φυσικής Αγωγής στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

Τίτλος μαθήματος	Οργάνωση και Προγραμματισμός της Φυσικής Αγωγής στην Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού Παιδαγωγικού Τομέα
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Εύα Παυλίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχοι του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτήτριες/τές σε βάθος

	<ul style="list-style-type: none"> τις αρχές και τους άξονες της Προσχολικής Φυσικής Αγωγής τις ιδιαιτερότητες της κινητικής ανάπτυξης στην προσχολική ηλικία τις μεθόδους προσέγγισης των παιδιών <p>Αναμένεται να αποκτηθούν ικανότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> δημιουργίας, χειρισμού και προγραμματισμού κατάλληλων δραστηριοτήτων χειρισμού διαθεματικών και διαπολιτισμικών προσεγγίσεων του αντικειμένου εκτίμησης και δημιουργίας κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού αξιοποίησης ενδιαφερόντων ερευνητικών δεδομένων
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στο <i>θεωρητικό</i> μέρος διευκρινίζονται επιλεγμένα στοιχεία κινησιολογίας και νευροφυσιολογίας που αφορούν στην κινητική ανάπτυξη του παιδιού και ταξινομούνται οι στόχοι που επιδιώκονται μέσω της Φυσικής Αγωγής. Παρουσιάζονται ερευνητικά ευρήματα σε σχέση με την επίδραση εξειδικευμένων προγραμμάτων Φ.Α. στην ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων και συναρμοστικών ικανοτήτων των παιδιών, αλλά σε σχέση με τη συμβολή τους στη νοητική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη. Αναλύονται οι αναγνωρισμένες μέθοδοι διδασκαλίας της Φ.Α. και προτείνονται παραδείγματα κατάλληλα διαμορφωμένων προσεγγίσεων για τα μικρά παιδιά. Ο προβληματισμός και οι προτάσεις επεκτείνονται συστηματικά στη διαθεματικότητα και διαπολιτισμικότητα. Δίνονται ακόμη στοιχεία Πρώτων Βοηθειών.</p> <p>Στο <i>πρακτικό</i> μέρος του μαθήματος η θεωρία συναντά την εφαρμογή και επιδιώκεται αφενός η άμεση εμπλοκή των φοιτητριών/των με τις προτεινόμενες δραστηριότητες, αφετέρου η ανάπτυξη πρωτοβουλιών από μέρους τους.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Εκτός από τα δύο συγγράμματα που προτείνονται για το μάθημα [Τσαπακίδου, Α. «Κινητικές Δεξιότητες» (1997), Ζαχοπούλου, Ε. «Η Φυσική Αγωγή στην Αρχή του 21^{ου} Αιώνα» (2007)], είναι αναγκαία η αναζήτηση ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας για την προσχολική και σχολική Φυσική Αγωγή σε σχέση με την Ειδική Αγωγή, τη διατροφή κ.ά.. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος, στο εκπαιδευτικό υλικό του συγκεκριμένου μαθήματος είναι αναρτημένα τα ppt από τις παραδόσεις των μαθημάτων, δίνονται οδηγίες αναζήτησης πηγών και καθοδήγηση για τη δημιουργία κατάλληλων δραστηριοτήτων</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Στο θεωρητικό μέρος γίνονται διαλέξεις,

	παρουσιάσεις θεμάτων της ύλης με ppt, παρουσιάσεις βιντεοσκοπημένων διδακτικών επεισοδίων. Στο πρακτικό μέρος γίνονται εφαρμογές δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Συνδυασμός παρουσίασης επινοημένων δραστηριοτήτων με επιλογή στόχων, μεθόδων κ.λ.π. ατομικά ή συνεργατικά (πρακτικό μέρος) και γραπτής εργασίας (θεωρητικό μέρος) ατομικά ή συνεργατικά. Αναλυτικές πληροφορίες δίνονται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος στην ιστοσελίδα του Τμήματος
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

2. Παιδαγωγική Οργάνωση του Χώρου

Τίτλος μαθήματος	Παιδαγωγική Οργάνωση του Χώρου
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	3 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Δημήτρης Γερμανός. Λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος το μάθημα θα διδαχθεί από την κ. Δ. Κακανά και τον κ. Α. Γρηγοριάδη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος του μαθήματος είναι: α) η εκμάθηση των βασικών προτάσεων για την οργάνωση του εκπαιδευτικού χώρου οι οποίες διατυπώνονται στο πλαίσιο σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων β) η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων για διαμόρφωση και χρησιμοποίηση του εσωτερικού και υπαίθριου χώρου στο νηπιαγωγείο, συνδεδεμένη με τη διαδικασία μάθησης γ) η απόκτηση δεξιοτήτων αξιολόγησης του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος
Περιεχόμενο μαθήματος	Ο σχολικός χώρος προσεγγίζεται ως ένα δυναμικό υλικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται εκπαιδευτικές μορφές εργασίας και επικοινωνίας. Διερευνάται η σύνδεση της σχέσης "παιδί - χώρος" με τους παράγοντες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και με το πλέγμα εκπαιδευτικών σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολείο. Στη συνέχεια αναπτύσσεται η μέθοδος του «παιδαγωγικού ανασχεδιασμού του σχολικού χώρου», μια συστημική μέθοδος ολιστικών παρεμβάσεων στο σχολικό χώρο (εσωτερικό και υπαίθριο) με στόχο την εκπαιδευτική αναβάθμισή του. Τέλος, αναπτύσσονται παραδείγματα εφαρμογών προς την

	κατεύθυνση αυτή
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Παρέχεται το σύγγραμμα: Γερμανός, Δ., <i>Οι τοίχοι της γνώσης</i> . Αθήνα: Γκούτενπεργκ / 2 ^ο μέρος (* δεν υπάρχει άλλο αναλόγου περιεχομένου στην ελληνική βιβλιογραφία) Αναρτώνται στο διαδίκτυο : Παρουσιάσεις των μαθημάτων σε power point, συνοδευμένες από σχετική βιβλιογραφία
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα με έρευνα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εκπόνηση εξειδικευμένης ερευνητικής εργασίας (απαλλακτική)
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Παιδαγωγικό Υλικό και Εφαρμογές του

Τίτλος μαθήματος	Παιδαγωγικό Υλικό και Εφαρμογές του
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Δ. Γερμανός, Μ. Τζεκάκη , Μ.Τσιτουρίδου. Λόγω εκπαιδευτικής άδειας του κ. Δ. Γερμανού αυτό το τμήμα του μαθήματος θα διδαχθεί από την κ. Κ. Μπότσογλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Απόκτηση επιστημονικών γνώσεων σχετικά με το χρησιμοποιούμενο εκπαιδευτικό υλικό. Ικανότητα επιλογής, αξιολόγησης και αξιοποίησης παιδαγωγικού υλικού. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την προετοιμασία υλικού για την διδασκαλία
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα εξετάζονται βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικού υλικού και η σχέση τους με την εκπαιδευτική διαδικασία στο νηπιαγωγείο
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Διδακτικό σύγγραμμα ή/και ανάρτηση στο διαδίκτυο πανεπιστημιακών σημειώσεων συνοδευόμενων από σχετική βιβλιογραφία
Μέθοδοι διδασκαλίας	Ομαδική εργασία και έρευνα Ασκήσεις εφαρμογών Εργαστηριακές εφαρμογές
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ενδιάμεση εργασία ή/και εκπόνηση εξειδικευμένης ερευνητικής εργασίας (απαλλακτική)
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική στην Προσχολική Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική στην Προσχολική Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Μάθημα Προσανατολισμού

Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Z'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Μπιρμπίλη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> - Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα συνεργασίας οικογένειας και σχολείου και να δοκιμάσουν τρόπους επικοινωνίας με τους γονείς. - Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία των ερωτήσεων για τη μαθησιακή διαδικασία και να μάθουν να διατυπώνουν διάφορα είδη ερωτήσεων. - Να προβληματιστούν για θέματα διαχείρισης της συμπεριφοράς μέσα στην προσχολική τάξη και να μάθουν διάφορους τρόπους διαχείρισης της τάξης. - Να κατανοήσουν το ρόλο της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία και να μάθουν διάφορους τρόπους αξιολόγησης της μάθησης των παιδιών.
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα αυτό εξετάζονται πρακτικά θέματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας όπως η συνεργασία οικογενειών και παιδαγωγών, η ερώτηση ως μέσο αγωγής της σκέψης, η διαχείριση της συμπεριφοράς στην τάξη, ο ρόλος και η διαδικασία της αξιολόγησης των παιδιών.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Saifer, S. (2002) <i>Πρακτικές λύσεις για κάθε πρόβλημα</i> . Αθήνα: Πατάκης Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2003) <i>Η σχολική τάξη. Τόμος Α. Χώρος, Ομάδα, Πειθαρχία, Μέθοδοι</i> . Αθήνα. McAfee, O / Leong (2010) <i>Βασικές αρχές της αξιολόγησης στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση</i> . Αθήνα: Παπαζήση
Μέθοδοι διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> * Διάλεξη * Εργασία σε ομάδες * Συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

Τομέας Ψυχολογίας – Ειδικής Αγωγής

Ε΄ εξάμηνο

1. Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις μάθησης και διδασκαλίας

Τίτλος μαθήματος	Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις μάθησης και διδασκαλίας
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κωνσταντίνος Βουγιούκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις της μάθησης. Ειδικότερα να μπορούν: 1. να συγκρίνουν και να συνθέτουν τις προσωπικιστικές, ψυχογνωστικές και κοινωνιογνωστικές προσεγγίσεις της μάθησης, 2. να αναλύουν τις κοινωνιογνωστικές αλληλεπιδράσεις των μαθητών, 3. να λαμβάνουν υπόψη την επίδραση τη κουλτούρας, του πλαισίου και των προσδοκιών στη μάθηση, και 4. να επικοινωνούν και να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τους γονείς.
Περιεχόμενο μαθήματος	Περσοναλιστικές θεωρίες μάθησης. Ψυχογνωστικές θεωρίες μάθησης. Κοινωνιοδομικές προσεγγίσεις της γνωστικής ανάπτυξης. Κοινωνιογνωστικές συγκρούσεις και συνεργασία. Πολιτισμική διάσταση μάθησης/διδασκαλίας. Κοινωνικές όψεις μάθησης-μαθητείας. Πλαίσιο και μάθηση. Εγκαθιδρυμένη, άδηλη/λανθάνουσα μάθηση. Προσδοκίες εκπαιδευτικών. Αυτοεκπληρούμενη προφητεία. Συνεργασία οικογένειας-σχολείου. Γονεϊκή εμπλοκή.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Παραδόσεις μαθήματος και βασική βιβλιογραφία: 1. Bertrand, Y. (1999). <i>Σύγχρονες Εκπαιδευτικές Θεωρίες</i> . Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα. 2. Gaonach, D. & Golder, C. (2003). <i>Εγχειρίδιο Ψυχολογίας για την Εκπαίδευση</i> . Τόμος Α. Αθήνα, Πατάκη. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία: 1. Πουρκός, Μ. (1997). <i>Ο Ρόλος του Πλαισίου στην Ανθρώπινη Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και την Κοινωνικο-Ηθική Μάθηση</i> . Αθήνα, Gutenberg. 2. Γκότοβος, Α. Ε. (1994). <i>Παιδαγωγική</i>

	<i>Αλληλεπίδραση. Επικοινωνία και Κοινωνική μάθηση στο σχολείο.</i> Αθήνα, Σύγχρονη Εκπαίδευση. 3. Lave, J. & Wenger, E. (2005). <i>Κοινωνικές Οψεις της Μάθησης, Νόμιμη Περιφερειακή Συμμετοχή.</i> Αθήνα, Σαββάλας. 4. Banks, J. A. (2001). <i>Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση.</i> Αθήνα, Παπαζήσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη και συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις και μικρή εμπειρική εργασία που παρουσιάζεται στην τάξη.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

2. Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Τίτλος μαθήματος	Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
Είδος μαθήματος	Μάθημα Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Γιώργος Μάρμπας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Εμβάθυνση στα κρίσιμα σύγχρονα προβλήματα της ειδικής εκπαίδευσης μέσα από τον συνδυασμό εμπειρικής και θεωρητικής επεξεργασίας: ποιοι είναι οι μαθητές που πρέπει να εντάσσονται σ' αυτήν, το νόημα της ένταξης, η σημασία της ένταξης στην κουλτούρα των συνομηλίκων, η σχέση της ανάπτυξης των μαθησιακών δεξιοτήτων με την κοινωνική ένταξη, οι στόχοι της ειδικής εκπαίδευσης, ο χαρακτήρας των αντίστοιχων δομών. Εξάσκηση σε μεθόδους ποιοτικής έρευνας: όλα τα παραπάνω ζητήματα γίνονται αντικείμενο εμπειρικής έρευνας σε τμήματα ένταξης. Ενίσχυση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για έναν ερευνητή – εκπαιδευτικό. Ενίσχυση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για έναν ειδικό παιδαγωγό στις σύγχρονες συνθήκες.
Περιεχόμενο μαθήματος	Θεματικές ενότητες: • Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στην ερμηνεία των προβλημάτων μάθησης. • Ο ρόλος των μεθόδων επεξεργασίας στη σχολική μάθηση και επίδοση - γνωστικό ύψος – οι αναλυτικές κατ' αντιδιαστολή με τις ολιστικές μεθόδους επεξεργασίας. • Η μάθηση ως σκόπιμη δραστηριότητα - η διαμόρφωση του νοήματος της σχολικής γνώσης και του εαυτού ως μαθητή στο πλαίσιο της συμβολικής

	<p>αλληλεπίδρασης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προσδιορισμός του πεδίου των «ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών», προβλήματα και αντιφάσεις – η σχέση της ειδικής με τη γενική εκπαίδευση στην ελληνική πραγματικότητα. • Κριτήρια διάκρισης των «ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών» από άλλου τύπου προβλήματα μάθησης • Ο ρόλος της ειδικής εκπαίδευσης – δομές ειδικής εκπαίδευσης, περιεχόμενο και χαρακτήρας τους. • Παιδαγωγική της ένταξης – «ένα σχολείο για όλους»: ιστορικό πλαίσιο, κοινωνικά – παιδαγωγικά αιτήματα, κριτικές προσεγγίσεις στις κοινωνικές και παιδαγωγικές ασάφειες και αντιφάσεις. • Επαγγελματική ταυτότητα του ειδικού παιδαγωγού: ανιχνεύσεις και ερωτήματα.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>α) Τα βιβλία: «Σχολείο και Μάθηση, μια αποκλίνουσα σχέση», Γ. Μπάρμπας, εκδ. «Προμηθεύς», 2007. «Ένταξη: ουτοπία ή πραγματικότητα, η εκπαιδευτική και πολιτική διάσταση της ένταξης μαθητών με ειδικές ανάγκες», Α. Ζώνιου-Σιδέρη (επιμ), Ελληνικά Γράμματα, 2000. β) Πανεπιστημιακές σημειώσεις του Γ. Μπάρμπα.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα με διαλέξεις και έρευνα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	ελληνικά

3. Γνωστική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση

	Τίτλος μαθήματος	Γνωστική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση
	Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
	Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
	Έτος σπουδών	3ο
	Εξάμηνο	Ε΄
	Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
	Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
	Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ζωή Μπαμπλέκου
	Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές εισάγονται στις βασικές έννοιες και θεωρίες της Γνωστικής Ψυχολογίας. Προσεγγίζονται οι λειτουργίες του νου από ψυχολογική σκοπιά και ο σκοπός του μαθήματος είναι να μπορούν οι φοιτητές να κατανοήσουν το γνωστικό υπόστρωμα της μάθησης: τι δηλαδή συμβαίνει στο νου του παιδιού, πώς αυτό επεξεργάζεται τις πληροφορίες και ποιες νοητικές διαδικασίες διέρχεται το μαθησιακό γεγονός. Γνωρίζοντας το θεωρητικό υπόστρωμα, οι φοιτητές καλούνται να μάθουν να εφαρμόζουν θεμελιώδεις αρχές της λειτουργίας του νου στη μάθηση του παιδιού στο νηπιαγωγείο.</p>

Περιεχόμενο μαθήματος	* Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία. Θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών. Αισθητηριακή, βραχύχρονη και εργαζόμενη μνήμη: Δομή και μοντέλα. Μακρόχρονη μνήμη: Δομή και μοντέλα. Αναπαράσταση της γνώσης (έννοιες, σχήματα, προτασιακές μονάδες, σενάρια, κανόνες παραγωγής). Διεργασίες κωδικοποίησης και ανασυρσης των πληροφοριών. Υποβοήθηση της γνωστικής ανάπτυξης: Σκέψη, επίλυση προβλημάτων, οικοδόμηση της γνώσης. Γνωστικές διαδικασίες στην τάξη: Μαθαίνουμε να διαβάζουμε, διαβάζουμε για να μάθουμε, γραφή.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Siegler, R. «Πώς σκέφτονται τα παιδιά» (Επιμ. Στ. Βοσνιάδου). Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2002. Michael Eysenck, «Βασικές αρχές γνωστικής ψυχολογίας», Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2010. Εξειδικευμένη βιβλιογραφία που ανακοινώνεται κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένων θεματικών.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Ερωτηματική διδασκαλία.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις και γραπτή εμπειρική εργασία.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

ΣΤ' εξάμηνο

1. Εφαρμογές της Γνωστικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

2. Εμφύχωση των Ομάδων

Τίτλος μαθήματος	Εμφύχωση των Ομάδων
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Στ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κωνσταντίνος Μπακιρτζής
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Κατανόηση του θεωρητικού και μεθοδολογικού προβληματισμού σχετικά με την Εμφύχωση των Ομάδων και συσχετισμός με τις δυνατότητες εφαρμογής στην σχολική τάξη.
Περιεχόμενο μαθήματος	Ιστορική, θεωρητική και μεθοδολογική επισκόπηση των βασικών ρευμάτων εμφύχωσης των ομάδων, σε συνάρτηση με την προβληματική της παρέμβασης και της εμπλοκής στο πεδίο της επικοινωνίας, στα πλαίσια της παιδαγωγικής σχέσης αλληλεπίδρασης και αλληλεπιρροής.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ, Κ. (2003), Η Δυναμική της Αλληλεπίδρασης στην Επικοινωνία, Αθήνα, εκδ. Gutenberg. ΝΑΥΡΙΑΔΗΣ, Κ. (2005), Ψυχολογία των Ομάδων, Αθήνα, εκδ. Παπαζήσης. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία: ROGERS, C. (1991), Ομάδες Συνάντησης, Αθήνα, εκδ. Δίοδος.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη, συζήτηση, εργαστηριακές ασκήσεις
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	ελληνική

3. Εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά με Μαθησιακές Δυσκολίες

Τίτλος μαθήματος	Εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά με Μαθησιακές Δυσκολίες
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Στ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Τζουριάδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> • Να εκπαιδευτούν οι φοιτητές στη δημιουργία εξειδικευμένων παιδαγωγικών προγραμμάτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας σε επικινδυνότητα για προβλήματα μάθησης • Να εκπαιδευτούν σε προσαρμογές των Αναλυτικών Προγραμμάτων ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε τμήματα ένταξης
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση μεθόδων παιδαγωγικής αξιολόγησης • Αρχές σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων για μαθητές που παρουσιάζουν ή βρίσκονται σε επικινδυνότητα για μαθησιακές δυσκολίες • Παρουσίαση και σχολιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων με έμφαση σε προγράμματα πρώιμης παρέμβασης – Ανάδειξη της σχέσης μεταξύ της θεωρίας και των παιδαγωγικών εφαρμογών • Προσαρμογές Αναλυτικών Προγραμμάτων

	για παιδιά σε επικινδυνότητα να αναπτύξουν μαθησιακές δυσκολίες (βασικοί άξονες των προσαρμογών, μέθοδοι διδασκαλίας, περιεχόμενο).
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Μ. Τζουριάδου, Ε. Αναγνωστοπούλου, «Παιδαγωγικά προγράμματα για παιδιά με δυσκολίες μάθησης», Εκδόσεις Προμηθεύς, Θεσσαλονίκη, Υπό έκδοση.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις ή γραπτή εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

4. Αντιμετώπιση παιδιών με ψυχοκοινωνικές διαταραχές

Τίτλος μαθήματος	Αντιμετώπιση παιδιών με ψυχοκοινωνικές διαταραχές
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Στ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Κοντοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Να μάθουν οι φοιτητές να αναγνωρίζουν τις ενδείξεις ψυχοσυναισθηματικών δυσκολιών των παιδιών και να μπορούν, με τους κατάλληλους παιδαγωγικούς χειρισμούς, να συμβάλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των προβλημάτων που μπορεί να παρουσιασθούν.
Περιεχόμενο μαθήματος	Ορισμός, αιτιολογία και μορφές εκδήλωσης συναισθηματικών και συμπεριφορικών διαταραχών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ιδιαιτερότητα παιδιών που ζουν σε αγχογόνες συνθήκες (π.χ. διαζύγιο, θάνατος στην οικογένεια, υιοθεσία, κακοποίηση, αναπηρία). Στόχοι και τεχνικές αντιμετώπισης παιδιών με προβλήματα στο ψυχικό και κοινωνικό επίπεδο.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Κοντοπούλου Μ., «Παιδί και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες», εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 2007. Κουρκούτας Η.Ε., «Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά», εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007. Σημειώσεις φοιτητών από τα μαθήματα Αναλυτική βιβλιογραφία θα δοθεί στο μάθημα.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Θεωρητικές εισηγήσεις, συζητήσεις με τους φοιτητές με αφορμή συγκεκριμένες περιπτώσεις παιδιών, παρουσίαση εργασιών.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

Ζ' εξάμηνο

1. Επιπτώσεις του Νευροβιολογικού Μοντέλου στην Εκπαίδευση

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

2. Μεθοδολογία της Έρευνας στην Ψυχολογία και στην Ειδική Αγωγή

Τίτλος μαθήματος	Μεθοδολογία της Έρευνας στην Ψυχολογία και στην Ειδική Αγωγή
Κωδικός μαθήματος	Μάθημα Υποχρεωτικό Προσανατολισμού
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Μπιρμπίλη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> - Να γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ποιοτικής έρευνας και να κατανοήσουν το ρόλο της στην ειδική αγωγή. - Να μάθουν διάφορους τρόπους συλλογής ποιοτικών δεδομένων. - Να εξασκηθούν στη συμμετοχική παρατήρηση και τις συνεντεύξεις με ενήλικες και παιδιά. - Να ευαισθητοποιηθούν σε μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν από την εμπλοκή του ερευνητή στο πεδίο που μελετά. - Να εξασκηθούν στην ανάλυση και την ερμηνεία ποιοτικών δεδομένων.
Περιεχόμενο μαθήματος	Το μάθημα αυτό θα μελετήσει τη συμβολή της ποιοτικής έρευνας στο έργο της αξιολόγησης και της παιδαγωγικής παρέμβασης στην ειδική αγωγή. Θα συζητηθούν, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ποιοτικής έρευνας, ο σχεδιασμός και η οργάνωση της, ο ρόλος του ερευνητή, η συλλογή δεδομένων με συμμετοχική παρατήρηση, συνεντεύξεις και έγγραφο υλικό, και η ανάλυση και ερμηνεία ερευνητικών δεδομένων. Θα μελετηθεί επίσης η δυνατότητα σύνθεσης της ποιοτικής έρευνας με την ποσοτική. Το μάθημα έχει οργανωθεί έτσι ώστε να δίνει στο φοιτητή τη δυνατότητα να εφαρμόσει στην πράξη αυτά που διδάσκεται στην τάξη.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Altrichter, H., Posch, P., & Somekh, B. (2001). Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους, μια εισαγωγή στις μεθόδους της έρευνας δράσης. Αθήνα: Μεταίχμιο Robson, C. (2007) Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Αθήνα: Gutenberg Bell, J. (2007) <i>Πώς να συντάξετε μια επιστημονική</i>

	<i>εργασία. Αθήνα : Μεταίχμιο</i>
Μέθοδοι διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> - Διάλεξη - Εργασία σε ομάδες - Μελέτη περίπτωσης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

Επιλεγόμενα Μαθήματα

Α' Εξάμηνο

1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογική Σκέψη (Κ. Βρύζας) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
2. Βασική Μουσική Αγωγή (Κ. Δογάνη) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Ιστορία και Θεωρία της Παιδικής Λογοτεχνίας (Σ. Γαβριηλίδου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
4. Εργαστηριακή Έρευνα: Στην ειδική αγωγή 3 δ.μ.(1Π.Μ.)
5. Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.
6. Ιστορία του Θεάτρου (Α. Λενακάκης) 2δ.μ. (2Π.Μ.)

Β' Εξάμηνο

1. Ψυχανάλυση και Παιδαγωγική (Μ. Κοντοπούλου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.). Δεν θα διδαχθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας στο εαρινό εξάμηνο.
2. Πολυγραμματισμοί και Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής στο Νηπιαγωγείο (Σ. Χατζησαββίδης) 3 δ.μ. (3Π.Μ.)
3. Διγλωσσία και Εκπαίδευση (Ρ. Τσοκαλίδου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
4. Η Εικόνα ως Σημειωτικό Είδος και η Σχέση της με τον Ψυχισμό (Ουρ. Σέμογλου) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
5. Κοινωνική Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας Ι (Α. Δάγκας) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
6. Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία (Α. Καρακίτσιος) 2 δ.μ (1,5Π.Μ.)
7. Εργαστηριακή Έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Γ' Εξάμηνο

1. Παιδαγωγικά Μοντέλα στην Προσχολική Εκπαίδευση (Ε. Παπαδοπούλου) 3 δ.μ. (2Π.Μ.)
2. Το παιδί ως αναγνώστης (Μ. Κανατσούλη) 3 δ.μ.(3Π.Μ.) (Δεν θα προσφερθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας)
3. Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία, (Μαρία Γκέκα) 3 δ.μ. (2Π.Μ.)
4. Εργαστηριακή Έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Δ' Εξάμηνο

1. Επικοινωνιακές Σχέσεις Βορρά – Νότου (Κ. Βρύζας) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
2. Ευαισθητοποίηση στη Δυναμική των Ομάδων (Κ. Μπακιρτζής) 3 δ.μ.(2Π.Μ.)
3. Κοινωνία και Υγεία (Α. Δάγκας) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
4. Κλασικοί Χαρακτήρες της Παιδικής Λογοτεχνίας (Σ. Γαβριηλίδου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.) (Δεν θα προσφερθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας)
5. Πρακτικές Εφαρμογές Μουσικής Παιδαγωγικής (Κ. Δογάνη) 3δ.μ.(3Π.Μ.)
6. Η ιστορία με εικόνες στα παιδικά βιβλία (Σ. Ταμπάκη) 2 δ.μ.(3Π.Μ.)
7. Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις (Μ. Μπιρμπίλη) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
8. Παραμύθι για παιδιά: Λαϊκό και έντεχνο (Μ. Κανατσούλη) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
9. Δυναμική της Σχολικής Τάξης, (Μ. Γκέκα) 3 δ.μ. (2Π.Μ.)
- 10.Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.
11. Εργαστηριακή έρευνα με τον κ. Α. Λενακάκη

Ε' εξάμηνο

1. Θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Α. Γεωργόπουλος) 3 δ.μ.(1Π.Μ.)
2. Ιστορία Βορείου Ελληνισμού Ι-Μακεδονία: (Κ. Βακαλόπουλος) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Ευαισθητοποίηση στο Λόγο της Εικόνας (Ουρ. Σέμογλου) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
4. Κοινωνίες των Βαλκανίων (Α. Δάγκας) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
5. Βιοματική Εκπαίδευση (Α. Γεωργόπουλος, Κ. Μπακιρτζής) 3 δ.μ.(1Π.Μ.)

6. Παιδική Λογοτεχνία και Φύλο (Μ. Κανατσούλη) 3 δ.μ.(3Π.Μ.) (Δεν θα προσφερθεί λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας)
7. Ψυχοκοινωνικές Προσεγγίσεις της Ταυτότητας, (Μ. Γκέκα), 3 δ.μ. (2Π.Μ.)
8. Επιχειρηματικότητα και καινοτομία στην εκπαίδευση (Α.Δάγκας) 3 δ.μ. (6Π.Μ.) (Διατηρηματικό)
9. Εργαστηριακή Έρευνα:Γνωστική ψυχολογία στην εκπαίδευση 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
- 10.Εργαστηριακή Έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Στ' εξάμηνο

1. Σπουδές Ειρήνης (Α. Γεωργόπουλος) 3 δ.μ.(1Π.Μ.)
2. Εκπαιδευτικό Λογισμικό για Παιδιά (Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.) (δεν θα διδαχθεί για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011)
3. Εκπαίδευση Παιδιών με Νοητική Καθυστέρηση (Γ. Μπάρμπας) 3 δ.μ.(2,5Π.Μ.)
4. Μειονοτικά Ζητήματα και Μειονοτική Εκπαίδευση στη Μεταπολεμική Ελλάδα (Κ. Τσιούμης) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
5. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού ΙΙ: (Κ. Βακαλόπουλος) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
6. Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις του Έργου Τέχνης και Εφαρμογές (Φ. Παπαντωνίου) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
7. Ιστορία των Ιδεών της Προσχολικής Αγωγής (Ε. Παπαδοπούλου) 2 δ.μ.(2Π.Μ.)
8. Ολιστικές Προσεγγίσεις στη Μελέτη του Φυσικού και Ανθρώπινου Περιβάλλοντος (Α. Γεωργόπουλος, Κ. Μπακιρτζής) 3 δ.μ.(1Π.Μ.)
9. Αναπτυξιακά προβλήματα παιδιών προσχολικής ηλικίας (Ειδικός Επιστήμονας, Π.Δ. 407/80) 3 δ.μ..
- 10.Μεθοδολογία ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο (Μ. Παπανδρέου) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
- 11.Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία (Μ. Κανατσούλη) 3 δ.μ (3Π.Μ.)
- 12.Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής (Ε. Παυλίδου) 3 δ.μ. (2Π.Μ.)
13. Κοινωνικές Αναπαραστάσεις στην Εκπαίδευση, (Μ. Γκέκα) 3 δ.μ. (2Π.Σ.)
- 14.Εργαστηριακή Έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.
15. Κουκλοθέατρο: Κατασκευή κούκλας (Α. Λενακάκης) 3 δ.μ. (3Π.Μ.)

Ζ' εξάμηνο

1. Αξιολόγηση του Παιδιού (Μ. Τζουριάδου, Μ. Κοντοπούλου) 3 δ.μ.(3Π.Μ.). Δεν θα διδαχθεί.
2. Μειονοτικές Ομάδες και Προσχολική Εκπαίδευση (Κ. Τσιούμης) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
3. Αστείο και Παιδί (Ουρ. Σέμογλου) 3 δ.μ.(3Π.Μ.)
4. Μεταφράσεις- Διασκευές κειμένων παιδικής λογοτεχνίας (Σ. Γαβριηλίδου) 3 δ.μ. (3Π.Μ.)
5. Εργαστηριακή Έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.
6. Ειδικές Περιπτώσεις Μουσειοπαιδαγωγικών Εφαρμογών (Φ. Παπαντωνίου) 3 δ.μ. (3 Π.Μ.)

Η' εξάμηνο

1. Κοινωνικές Σχέσεις και Πολιτισμικές Ιδιαιτερότητες (Κ. Τσιούμης) 3 δ.μ.(3Π.Μ.) (Δεν θα προσφερθεί αυτό το ακαδημαϊκό έτος)
2. Παιδικό Βιβλίο – Εκδόσεις (Α. Καρακίτσιος) 3 δ.μ.(2,5Π.Μ.)
3. Ερμηνεία Πηγών και Κειμένων Νεοελληνικής Ιστορίας (Κ. Βακαλόπουλος) 3 δ.μ. (3Π.Μ.)
4. Συμβουλευτική Γονέων (Μ. Κοντοπούλου) 3 δ.μ.(2Π.Μ.). Λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας στο εαρινό εξάμηνο θα διδαχθεί στο Ζ' εξάμηνο.
5. Εργαστηριακή Έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Επιλεγόμενα Μαθήματα

Α΄ εξάμηνο

1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογική Σκέψη

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογική Σκέψη
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Α΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βρύζας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Εξοικείωση με την κοινωνιολογική σκέψη, ανάπτυξη κριτικού πνεύματος στην προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η διαμόρφωση και η εξέλιξη της κοινωνιολογικής σκέψης. Επιχειρείται μια κριτική παρουσίαση των βασικών θέσεων των θεμελιωτών (Α. Comte, A. Quételet, H. Spencer, K. Marx) και των κλασικών (E. Durkheim, M. Weber, V. Pareto, G. Zimmel) της κοινωνιολογίας
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Αντωνοπούλου Μ. (2008) <i>Οι κλασικοί της Κοινωνιολογίας</i> εκδ. Σαββάλας Πέτρου Ι(2007) <i>Κοινωνιολογία</i> εκδ. Βάνιας
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη- συζήτηση (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στη γαλλική γλώσσα)
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Βασική Μουσική Αγωγή

Τίτλος μαθήματος	Βασική Μουσική Αγωγή
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	1 ^ο
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κωνσταντίνα Δογάνη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ol style="list-style-type: none"> 1. γνωριμία και εξοικείωση 2. με τις βασικές έννοιες της μουσικής, 3. τη συμβατική και μη μουσική γραφή και ανάγνωση και 4. τη βασική τεχνική παιξίματος και συνοδείας μουσικών οργάνων (μεταλλόφωνο, έγχορδα

	και κρουστά όργανα).
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>5. Το μάθημα αποτελεί απαραίτητο εφόδιο για την ανάπτυξη της βασικής μουσικής κατάρτισης των φοιτητών και την καλλιέργεια τόσο της μουσικής τους προσωπικότητας όσο και των προσωπικών μουσικών τους ικανοτήτων μέσα από την άμεση εμπειρία τους με τα μουσικά υλικά. Με την κατάρτιση αυτή οι φοιτητές είναι σε θέση να προσεγγίσουν με μεγαλύτερη άνεση τη μουσική αγωγή στο νηπιαγωγείο.</p> <p>6. Περιλαμβάνει γνωριμία και εξοικείωση με τις βασικές έννοιες της μουσικής, τη μουσική γραφή και ανάγνωση μέσα από ακουστικές, φωνητικές, μελωδικές και ρυθμικές δραστηριότητες. Γίνεται πρακτική εφαρμογή με απλή συνοδεία σε κρουστά όργανα, τραγούδι και παίξιμο απλών μελωδιών σε μεταλλόφωνο, έγχορδα και κρουστά όργανα.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Πέραν των δύο προτεινόμενων μαθημάτων, συγκεκριμένα κομμάτια μουσικής δίνονται στις φοιτήτριες/τές για ατομική πρακτική εξάσκηση στο παίξιμο.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη για παρουσίαση βασικών μουσικών εννοιών και άμεση εξάσκηση των φοιτητών στις έννοιες αυτές μέσω μουσικών οργάνων κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Προφορική ατομική εξέταση σε θεωρητικές μουσικές γνώσεις και παίξιμο συγκεκριμένου κομματιού.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

3. Ιστορία και Θεωρία της Παιδικής Λογοτεχνίας

Τίτλος μαθήματος	Ιστορία και Θεωρία της Παιδικής Λογοτεχνίας
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Α'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σ. Γαβριηλίδου-Σπυρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> - Η κατανόηση των ιδιαίτερων προσδιοριστικών χαρακτηριστικών της λογοτεχνίας για παιδιά. - Η κατανόηση του ιστορικού, κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου που διαμόρφωσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Παιδικής Λογοτεχνίας και που συνέβαλλε, ή λειτούργησε ως εμπόδιο, στην όποια εξέλιξή της, τόσο στη χώρα μας όσο και στις

<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p>	<p>ευρωπαϊκές χώρες.</p> <p>Οι βασικές ενότητες του μαθήματος εξετάζουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τους παράγοντες και τις κειμενικές και εξωκειμενικές δυνάμεις που ορίζουν την παιδική λογοτεχνία, • Τις απαρχές της παιδικής λογοτεχνίας, • Είδη της παιδικής λογοτεχνίας και εξέλιξή τους, • Την πορεία και τους κυριότερους σταθμούς της, • Τις τάσεις της κατά περιόδους και τις αλλαγές, δηλωτικές των εκάστοτε αντιλήψεων σχετικά με την παιδική ηλικία και με το παιδαγωγικά ορθό. Γίνεται παράλληλα ανάγνωση-προσέγγιση αντιπροσωπευτικών κειμένων, • Τη σχέση και την επικοινωνία της ελληνικής με άλλες εθνικές παιδικές λογοτεχνίες: διαχρονικές και συγχρονικές αλληλεπιδράσεις, • Το ρόλο της 'εισαγόμενης' μεταφρασμένης παιδικής λογοτεχνίας στη διαμόρφωση της ελληνικής.
<p>Συνιστώμενη ύλη για μελέτη</p>	<p><u>Βασική Βιβλιογραφία:</u> Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., <i>Τάσεις και εξελίξεις της Παιδικής Λογοτεχνίας</i>, Αθήνα, Οι εκδόσεις των φίλων, 142006 ή Κανατσούλη, Μ., <i>Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας</i>, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 1997. <u>Προτεινόμενη Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:</u> Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., <i>Η ελληνική παιδική λογοτεχνία κατά τη μεταπολεμική περίοδο (1945-1958)</i>, Αθήνα, Καστανιώτης, 1991. Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., <i>Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία. Έρευνα και θεωρητικές προσεγγίσεις</i>, τ. Α', Αθήνα, Καστανιώτης, 2001. Εσκαρπί, Ντ., <i>Η Παιδική και Νεανική Λογοτεχνία στην Ευρώπη</i>, μτφρ. Στ. Αθήνη, Αθήνα, Καστανιώτης, 1995. Ντελόπουλος, Κ. («Πρόλογος»-επιμ.), <i>Το παιδικό βιβλίο στην Ελλάδα τον 19^ο αιώνα</i>, Πρακτικά Συνεδρίου της Εταιρείας Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου 9-10 Οκτωβρίου 1996, Ίδρυμα Γουλανδρή, Αθήνα, Καστανιώτης-Ε.Λ.Ι.Α., 1997. Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (επιμ.), <i>Παιδική Λογοτεχνία. Θεωρία και Πράξη</i>, Αθήνα, Καστανιώτης, τ. Α' 1993 και τ. Β' 1994.</p>

Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη-συζήτηση-προβολή ppt - ανάγνωση αποσπασμάτων κειμένων παιδικής λογοτεχνίας και σχολιασμός τους
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Ιστορία του Θεάτρου

Τίτλος μαθήματος	Ιστορία του Θεάτρου
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Α'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Λενακάκης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	Δίνονται βασικά στοιχεία της γέννησης και της εξέλιξης του θεάτρου από την αρχαία ελληνική στη ρωμαϊκή εποχή· του θρησκευτικού θεάτρου του Μεσαίωνα· του θεάτρου της Αναγέννησης· του σύγχρονου θεάτρου· του θεάτρου στη νεότερη Ελλάδα· του θεάτρου για ανήλικους θεατές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ul style="list-style-type: none"> • Θόδωρος Γραμματάς: <i>Θέατρο και Παιδεία</i>. Εκδόσεις ιδίου. Αθήνα 1997. • Νικηφόρος Παπανδρέου: <i>Περί θεάτρου</i>. Εκδόσεις University Studio Press. Θεσσαλονίκη 1994
Μέθοδοι διδασκαλίας	
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση ή Γραπτή εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Εργαστηριακή Έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Β' εξάμηνο

1. Ψυχανάλυση και Παιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος	Ψυχανάλυση και Παιδαγωγική
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β' (Δεν θα διδαχθεί)

Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Κοντοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Κατανόηση βασικών εννοιών της ψυχαναλυτικής θεωρίας και σύνδεση τους με την παιδαγωγική πράξη.
Περιεχόμενο μαθήματος	Η ψυχαναλυτική άποψη για την ανθρώπινη φύση και τη σχέση με τον άλλο. Δομική, δυναμική και εξελικτική άποψη της ψυχαναλυτικής θεωρίας. Ορισμός της «ψυχαναλυτικής παιδαγωγικής». Η οπτική της ψυχαναλυτικής θεωρίας σε βασικές παιδαγωγικές παραμέτρους, όπως η αξιολόγηση και διαπαιδαγώγηση του παιδιού, παιδαγωγική σχέση, η ενεργητική αγωγή.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Μοκό Ζ., «Ψυχανάλυση και εκπαίδευση», Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1997 Φρόντ Α., «Παιδαγωγική Ψυχανάλυση», Εκδόσεις Επίκουρος 1991. Σημειώσεις φοιτητών από τα μαθήματα Αναλυτική βιβλιογραφία θα δοθεί στο μάθημα
Μέθοδοι διδασκαλίας	Θεωρητικές εισηγήσεις, συζητήσεις με τους φοιτητές.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Πολυγραμματισμοί και διδασκαλία της νέας ελληνικής στο Νηπιαγωγείο

Τίτλος μαθήματος	Πολυγραμματισμοί και διδασκαλία της νέας ελληνικής στο Νηπιαγωγείο
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σ. Χατζησαββίδης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	- θεωρητική ενημέρωση για βασικές έννοιες σχετικές με διδακτική της γλώσσας - γνώση βασικών παραμέτρων του Α.Π. για τη διδασκαλία της νέας ελληνικής στο Νηπιαγωγείο - δεξιότητα σχεδιασμού μιας οργανωμένης δραστηριότητας γλωσσικής αγωγής - συνειδητοποίηση των ειδών δραστηριοτήτων γλωσσικής αγωγής
Περιεχόμενο μαθήματος	- Τα θέματα που θα αναπτυχθούν είναι τα εξής: από την παιδαγωγική του γραμματισμού (literacy) στην παιδαγωγική των πολυγραμματισμών (multiliteracies), ανάδυση γραμματισμού, λόγος, είδη λόγου και πολυτροπικότητα, επικοινωνία και

	<p>διδασκαλία της γλώσσας, η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο και η αναγκαιότητά της, ψυχολογικές, κοινωνικές και γλωσσικές προϋποθέσεις των νηπίων, το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου, η καλλιέργεια του προφορικού λόγου, η έννοια της δομής της γλώσσας και η διδασκαλία της, λογοτεχνία και γλωσσική αγωγή, προφορικός και γραπτός λόγος, η μετάβαση από τον προφορικό στο γραπτό λόγο και η δομητική προσέγγιση.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος θα σχεδιαστούν, θα παρουσιαστούν, θα αναλυθούν και θα σχολιαστούν διδακτικές δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>-Αγ. Χαραλαμπίδης & Σ. Χατζησαββίδης. «Διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας», Θεσσαλονίκη: Κώδικας, 1997.</p> <p>-Σωφρ. Χατζησαββίδης «Η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο», Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2002</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> - Εξετάσεις με εργασία - Προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Διγλωσσία και Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Διγλωσσία και Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ρ. Τσοκαλίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Κατανόηση κύριων εννοιών (διγλωσσία, είδη διγλωσσίας, πολιτικές διαστάσεις, διαπολιτισμικότητα)</p> <p>Ανάπτυξη ικανότητας διαχείρισης εθνοτικής ετερότητας στο σχολείο</p> <p>Ανάπτυξη ικανότητας δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού με γνώμονα την ετερότητα</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Η διγλωσσία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα της σύγχρονης κοινωνιογλωσσολογικής έρευνας, αλλά και μια πραγματικότητα που εκφράζει όλο και μεγαλύτερο μέρος των σύγχρονων κοινωνιών σε διεθνές επίπεδο. Ξεκινώντας από την επαφή των γλωσσών, το μάθημα περιλαμβάνει τις βασικές θεωρίες της διγλωσσίας, τους ορισμούς της, τα διάφορα είδη διγλωσσίας που προτείνονται στη σχετική βιβλιογραφία, την ανάλυση δίγλωσσων κειμένων, τη συζήτηση ερευνητικών δεδομένων από το χώρο της εκπαίδευσης καθώς και τα εκπαιδευτικά</p>

	και κοινωνικά πλεονεκτήματα της διγλωσσίας, με έμφαση στην παιδική διγλωσσία.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Το πρώτο μου βιβλίο για τη διγλωσσία (Τσοκαλίδου), Θέματα Διγλωσσίας και Εκπαίδευσης (επιμ. Σκούρτου), Περιοδικό «Πολύδρομο», σημειώσεις μαθήματος
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μια σειρά από διαλέξεις αλλά και πολλές συζητήσεις μέσα στην τάξη. Επίσης, προβολή σχετικών βίντεο, πρόσκληση εκπροσώπων μεταναστευτικών ομάδων ή εκπαιδευτικών (και τάξεων άλλων βαθμίδων) που έχουν εμπλακεί σε δράσεις που προάγουν τη διγλωσσία και τη γλωσσομάθεια ποικιλοτρόπως.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ανοιχτά βιβλία
Γλώσσα διδασκαλίας	Γλώσσα ελληνική με πολλές αναφορές σε άλλες γλώσσες

4. Η εικόνα ως σημειωτικό είδος και η σχέση της με τον ψυχισμό

Τίτλος μαθήματος	Η εικόνα ως σημειωτικό είδος και η σχέση της με τον ψυχισμό
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ο. Κωνσταντινίδου-Σέμογλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: η κατανόηση της συναισθηματικής και γνωστικής διάστασης της σχέσης του παιδιού προσχολικής ηλικίας με την Εικόνα και η ευαισθητοποίηση της νηπιαγωγού στις παιδαγωγικές επεκτάσεις που έχουν οι ιδιαιτερότητες της σχέσης αυτής.
Περιεχόμενο μαθήματος	Το μάθημα επιχειρεί ,μέσα από μια σημειο-ψυχαναλυτική οπτική, να αναδείξει τη σχέση του παιδιού προσχολικής ηλικίας με την Εικόνα και ειδικότερα τη σχέση του με τις εικόνες από τις οποίες ιδιαίτερα έλκεται. Σε ένα πρώτο επίπεδο, επιχειρείται η κατανόηση των βασικών δομών της διαδικασίας της πρόσληψης καθώς και των ιδιαιτεροτήτων της, όταν ο δέκτης είναι παιδί προσχολικής ηλικίας ενώ εξετάζεται η σημασία του οπτικού μηνύματος για το παιδί (κυρίως σε σχέση με το λεκτικό). Στη συνέχεια το μάθημα επικεντρώνεται ειδικότερα στην ανάλυση της σχέσης του παιδιού με τις σχεδιασμένες εικόνες όταν αυτές πλαισιώνουν ένα λόγο αφηγηματικό (κόμικς και κινούμενα σχέδια)Η ανάλυση αυτή αφορά τόσο το γνωστικό όσο και συναισθηματικό

	επίπεδο. Η μελέτη της ειδικής αυτής σχέσης ,μέσα από τη δομική της διάσταση, στοχεύει στην πληρέστερη κατανόηση τη σχέσης του παιδιού και με άλλες αφηγηματικές εικόνες που προσλαμβάνει κυρίως μέσα από την τηλεόραση.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	- Ορισμένες σελίδες από το βιβλίο :Κωνταντινίδου-Σέμογλου,Κόμικς Παιδί και Αστείο, Εξάντας Αθήνα. - Φωτοτυπημένα κείμενα
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το μάθημα επιχειρεί ,μέσα από μια σημειοψυχαναλυτική οπτική, να αναδείξει τη σχέση του παιδιού προσχολικής ηλικίας με την Εικόνα και ειδικότερα τη σχέση του με τις εικόνες από τις οποίες ιδιαίτερα έλκεται. Σε ένα πρώτο επίπεδο, επιχειρείται η κατανόηση των βασικών δομών της διαδικασίας της πρόσληψης καθώς και των ιδιομορφιών της, όταν ο δέκτης είναι παιδί προσχολικής ηλικίας ενώ εξετάζεται η σημασία του οπτικού μηνύματος για το παιδί (κυρίως σε σχέση με το λεκτικό). Στη συνέχεια το μάθημα επικεντρώνεται ειδικότερα στην ανάλυση της σχέσης του παιδιού με τις σχεδιασμένες εικόνες όταν αυτές πλαισιώνουν ένα λόγο αφηγηματικό (κόμικς και κινούμενα σχέδια)Η ανάλυση αυτή αφορά τόσο το γνωστικό όσο και συναισθηματικό επίπεδο. Η μελέτη της ειδικής αυτής σχέσης ,μέσα από τη δομική της διάσταση, στοχεύει στην πληρέστερη κατανόηση τη σχέσης του παιδιού και με άλλες αφηγηματικές εικόνες που προσλαμβάνει κυρίως μέσα από την τηλεόραση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Συνοπολογίζεται στην αξιολόγηση η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών κατά τη διδακτική διαδικασία κυρίως μέσα από την παράδοση του ζητούμενου υλικού
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

5. Κοινωνική Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας Ι

Τίτλος μαθήματος	Κοινωνική Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Ελλάδας Ι
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1 ^ο
Εξάμηνο	Β΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Δάγκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: Επιδιώκεται να κατανοηθεί από τους φοιτητές η διαδικασία στην οποία υπακούει η επιστήμη της ιστορίας και

	<p>γενικότερα οι επιστήμες του ανθρώπου και της κοινωνίας. Η αντίληψη για την ιστορία που αποκτούν οι φοιτητές θα αποδειχθεί πολύτιμη στην κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων, θα διευρύνει τον ορίζοντά τους και θα τους βοηθήσει να ανταποκριθούν, στο μέλλον, σε σύνθετα καθήκοντα στην επαγγελματική τους καριέρα απέναντι στο δικό τους κοινό (νήπια), στις άλλες κατευθύνσεις των επιστημών της προσχολικής εκπαίδευσης και στις ποικίλες συναφείς ενασχολήσεις που ενδεχομένως θα ενταχθούν</p>
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p>	<p>Η κοινωνική ιστορία, αφήγηση των κοινωνικών διαδικασιών και σχέσεων, αναζητά τα στοιχεία, τη δομή και τις διασυνδέσεις της ανθρώπινης κοινωνίας, στις εκδηλώσεις της και στην ιστορική συνέχειά της, για να εντοπίσει τους πολύμορφους μηχανισμούς της εξέλιξής της. Επιχειρεί να κατανοήσει και ερμηνεύσει την πορεία της εξέλιξης, με θεωρητική γενίκευση και αναζήτηση καθολικοτήτων των γεγονότων που εκτυλίχθηκαν στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων. Επιλέγονται επιστημονικές μέθοδοι για να συγκροτηθούν συστήματα αξιολόγησης της θέσης των διαφόρων παραγόντων στην κοινωνία, για την αποκάλυψη τάσεων στην ιστορική διαδικασία.</p> <p>Στα μαθήματα κοινωνικής ιστορίας, προτείνεται ως κατηγορία ανάλυσης η κουλτούρα, η οποία συνιστά ένα σημαντικό μέσο προσέγγισης της κοινωνικής πραγματικότητας. Η πολιτιστική προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων δηλώνει την αξιοσημείωτη συνεισφορά της παραμέτρου της κουλτούρας για την εισαγωγή του φοιτητή σε συστήματα κωδίκων και αξιών. Στα μαθήματα επιχειρείται η σύλληψη του ιστορικού γεγονότος με μία σύνθεση, με το συνδυασμό μελέτης της κουλτούρας ομού με την κατηγορία (οικονομία) η οποία θεωρείται πρωτεύουσα στην κατασκευή των αξιών, της συνείδησης και της ίδιας της κουλτούρας. Εμπλουτίζεται η οπτική του μαθήματος κατά τη στροφή σε συζήτηση επί της κουλτούρας και επί των παραμέτρων της.</p> <p>Ορισμένα από τα προβλήματα κουλτούρας, τα οποία διερευνώνται, αντιστοιχούν σε εκδηλώσεις κοινωνικών ομάδων οι οποίες συμμερίζονται κοινά στοιχεία ταυτότητας όπως το εθνικό αίσθημα. Η αναζήτηση, εκ μέρους μας, της σχέσης της κουλτούρας με την κίνηση των εθνών και άλλων κοινωνικών ομάδων περιλαμβάνει μία σύνθετη δέσμη αξιών, πεποιθήσεων, νοοτροπιών και πρακτικών, που συνιστούν τον τρόπο διαβίωσης της κάθε ομάδας. Άλλα ζητήματα κουλτούρας, τα οποία υφίστανται διαπραγμάτευση, σχετίζονται με την</p>

	υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Ύλη: Κοινωνική ιστορία της νεώτερης και σύγχρονης Ελλάδας</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Από τη νεώτερη στη σύγχρονη Ελλάδα. Αναδρομή στις κοινωνικές, πολιτιστικές και άλλες εξελίξεις της νεώτερης εποχής και στην επίδρασή τους στον 20^ο αιώνα. 2. Οι κοινωνικές εξελίξεις στη σύγχρονη Ελλάδα. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Κοινωνικές, πολιτιστικές και άλλες συνθήκες στην Ελλάδα των αρχών του 20^{ου} αιώνα. 2.2. Κοινωνικά ζητήματα της περιόδου από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα μέχρι το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. <ol style="list-style-type: none"> 2.2.1. Κοινωνική δημογραφία, γυναίκες, νέοι, απασχολούμενοι, διασπορά, κοινωνική κινητικότητα. 2.2.2. Οικονομική δομή και κοινωνικός καταμερισμός της εργασίας. 2.2.3. Άλλες κοινωνικές παράμετροι. 2.2.4. Κοινωνικά, πολιτιστικά ζητήματα της μεταπολεμικής Ελλάδας. 3. Τεκμηρίωση των ανωτέρω με επισκέψεις, εποπτικό και άλλο υλικό. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Επισκέψεις σε χώρους σχετικούς με τη βιομηχανική αρχαιολογία του 19ου και 20ού αιώνα, στη Θεσσαλονίκη, Έδεσσα, Καβάλα, Ξάνθη. 3.2. Προβολές κινηματογραφικών ταινιών και ντοκυμανταίρ σχετικών με την κοινωνική ιστορία της Ελλάδας. 3.3. Συνεντεύξεις (προφορικές μαρτυρίες), οι οποίες τεκμηριώνουν γεγονότα της κοινωνικής ιστορίας της νεώτερης και σύγχρονης Ελλάδας.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, στη βάση της ύλης δύο συγγραμμάτων τα οποία έχουν επιλεγεί ως συνιστούντα μία ενότητα, με χρήση πολυμέσων (προβολές power point κλπ.), διανομή φωτοτυπημένων βοηθητικών κειμένων, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ιστορικούς τόπους και μουσεία, εκπαιδευτικές εκδρομές, πρόσκληση εξωτερικών ομιλητών οι οποίοι παρεμβαίνουν στα μαθήματα, προβολή φιλμς
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εναλλακτικά, γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου ή εκπόνηση ερευνητικής εργασίας
Γλώσσα διδασκαλίας	Γλώσσα ελληνική, σε ορισμένες περιπτώσεις (επισκέπτες) αγγλική

6. Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στην Παιδική Λογοτεχνία
------------------	----------------------------------

Είδος μαθήματος	επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	προπτυχιακό
Έτος σπουδών	1
Εξάμηνο	B
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	1,5
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	A.Καρακίτσιος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Εξοικείωση και γνωριμία των φοιτητών με το ιδιαίτερο γένος της λογοτεχνίας, την παιδική Λογοτεχνία.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Αναλύεται και προσδιορίζεται η έννοια και η ιδιαιτερότητα της παιδικής λογοτεχνίας. Αναλύονται και ερμηνεύονται οι αντικρουόμενες απόψεις και στερεότυπες αντιλήψεις για την παιδική λογοτεχνία.</p> <p>Αναλύονται και προσεγγίζονται επιλεκτικά διάφορα είδη παιδικής λογοτεχνίας και εξετάζεται η αξία τους και η λειτουργικότητά τους στην Εκπαίδευση και γενικότερα στη λειτουργία της κοινωνικοποίησης.</p> <p>Ειδικότερα εξετάζονται κείμενα όλων των λογοτεχνικών ειδών που απευθύνονται στον μικρό αναγνώστη προσχολικής ηλικίας</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>1. Αναγνωστόπουλος Β., 1996¹⁰. Τάσεις και εξελίξεις της παιδικής Λογοτεχνίας, οι εκδόσεις των φίλων, Αθήνα.</p> <p>Δελώνης Α., 1986. Ελληνική Παιδική Λογοτεχνία- Από τις πρώτες ρίζες μέχρι σήμερα, Μουλλάς Π., 1991. Παλίμνηστα και μη , Στιγμή, Αθήνα,</p> <p>Μπενέκος Α., 2000³. Τομές στην εξέλιξη της παιδικής μας Λογοτεχνίας- Η περίπτωση του Ζαχαρία Παπαντωνίου, Καστανιώτης, Αθήνα.</p> <p>Σύγχρονες τάσεις και απόψεις για την παιδική Λογοτεχνία, 1991, Πρακτικά του Δ΄ Σεμιναρίου του Κύκλου του παιδικού βιβλίου, σσ. 83-100, Ψυχογιάς, Αθήνα.</p> <p>Σακελλαρίου Χ., 1982. Ιστορία της παιδικής Λογοτεχνίας, Δίπτυχο, Αθήνα.</p> <p>2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα</p> <p>3. Πίνακας επιστημονικών Συγγραμμάτων</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το μάθημα διεξάγεται με τη μορφή σεμιναριακών διαλέξεων και διαλόγου με τους φοιτητές, οι οποίοι καλούνται να συνεργαστούν σε μια συγκεκριμένη βιβλιογραφία.

Μέθοδοι αξιολόγησης	<p>1. Εργασία με επιλεγμένα θέματα και συνεργασία με τον διδάσκοντα: προαιρετική και αξιολογείται μέχρι και 2 βαθμούς</p> <p>Με την κατάθεση της εργασίας, η οποία στηρίζεται σε ατομική έρευνα των φοιτητών σε συνεργασία με τον διδάσκοντα. Η εργασία είναι προαιρετική και εκτιμάται σε δυο βαθμούς της κλίμακας βαθμολόγησης.</p> <p>2. Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου</p>
Γλώσσα διδασκαλίας	ελληνικά

7. Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με τις ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Γ΄ εξάμηνο

1. Παιδαγωγικά Μοντέλα στην Προσχολική Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Παιδαγωγικά Μοντέλα στην Προσχολική Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Γ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ελένη Παπαδοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες τι είναι το παιδαγωγικό μοντέλο.</p> <p>Να έρθουν σε επαφή με κάποια γνωστά παιδαγωγικά μοντέλα της παγκόσμιας ιστορίας της εκπαίδευσης.</p> <p>Να μελετήσουν πιθανούς τρόπους εφαρμογής των συγκεκριμένων παιδαγωγικών μοντέλων στο σημερινό νηπιαγωγείο</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Εισαγωγή στα σύγχρονα παιδαγωγικά μοντέλα με βάση μελέτες και έρευνες στο διεθνή χώρο.</p> <p>Παρουσίαση γνωστών παιδαγωγικών μοντέλων του 20^{ου} αιώνα (το σύστημα Dalton, το Σχολείο Εργασίας, το Ελεύθερο Σχολείο του Summerhill, η ανθρωποσοφία του Steiner και το Σχολείο του Waldorf, το Project του Kilpatrick, τα σχολεία του συστήματος Winnetka κ.ά. Η εμπειρία του σοβιετικού παιδαγωγικού συστήματος (Makarenko,</p>

	Suchomlinski, η Παιδαγωγική της Συνεργασίας κ.ά.). Κοινωνικοί και παιδαγωγικοί προβληματισμοί και σύγχρονες εφαρμογές
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Ντολιοπούλου, Ε. (2003). Το ολοήμερο νηπιαγωγείο στην Ελλάδα και σε 12 άλλες χώρες. Αθήνα: Gutenberg 2. Παπαδοπούλου, Ε. (1999). Β. Σουχομλινσκι: Το Σχολείο της χαράς. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη Εργασία σε ομάδες
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Το Παιδί ως Αναγνώστης

Τίτλος μαθήματος	Το Παιδί ως Αναγνώστης
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2ο
Εξάμηνο	Γ΄ (το μάθημα δεν θα διδαχθεί αυτό το εξάμηνο)
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Κανατσούλη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Επιδιώκεται να κατανοηθεί από τους φοιτητές πώς τα νήπια αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνική ιστορία και τη δομή της και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Έτσι η γνώση της αντίληψης για την ιστορία που αποκτούν τα νήπια μπορεί να αποδειχθεί άκρως βοηθητική στη χρήση των λογοτεχνικών ιστοριών από τη νηπιαγωγό. Επίσης επιδιώκεται η ανάγνωση όσο γίνεται περισσότερων και ποικίλων παιδικών βιβλίων τα οποία θα χρησιμεύσουν άλλωστε ως υλικό στη νηπιαγωγό.
Περιεχόμενο μαθήματος	Με βάση τις ψυχοπαιδαγωγικές απόψεις ο Appleyard περιέγραψε τους τύπους του αναγνώστη σύμφωνα με την ηλικία. Ειδικά για το παιδί προσχολικής ηλικίας ομιλεί για «αναγνώστη-παίκτη». Εξετάζονται οι διάφορες προσεγγίσεις του αναγνώστη παίκτη στο πλαίσιο των θεωριών της αναγνωστικής ανταπόκρισης/ πρόσληψης, όπως διατυπώθηκαν από την Rosenblatt, Iser και Jauss. Ο τρόπος με τον οποίο «διαβάζει» το παιδί προσχολικής ηλικίας εξετάζεται σε σχέση με τα αφηγηματικά στοιχεία κειμένου και εικόνας (πλοκή, χαρακτήρες, αφηγητής κ.λπ.). Εφαρμογές θα γίνουν σε κείμενα που ανήκουν στα είδη παιδικού βιβλίου που θεωρούνται καταλληλότερα για τον αναγνώστη αυτής της ηλικίας (παραμύθι λαϊκό και έντεχνο, μικρή ιστορία, εικονογραφημένο βιβλίο, ποιήματα κ.λπ.)
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Θεωρίες για τον αναγνώστη: Appleyard, Iser και

	<p>Jauss</p> <p>Η συναλλακτική θεωρία της Louise Rosenblatt για τον αναγνώστη παιδί.</p> <p>Το παιδί προσχολικής ηλικίας ως προαναγνώστης</p> <p>Το παιδί αναγνώστης των «αφηγηματικών» χαρακτηριστικών</p> <p>Το παιδί αναγνώστης: παραμυθιών, μύθων, μικρών ιστοριών, ποίησης, εικονογραφημένων βιβλίων</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, με επίδειξη σκαναρισμένων παιδικών βιβλίων ή διανομή φωτοτυπημένων κειμένων και συζήτηση/κριτική των κειμένων που ήδη έχουν παρουσιαστεί
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία

Τίτλος μαθήματος	Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Γ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Γκέκα
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> Οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές θεωρητικές έννοιες της Κοινωνικής Ψυχολογίας και να τις ερμηνεύουν στην εκπαιδευτική πράξη. Κατανόηση κοινωνιοψυχολογικών μηχανισμών και απόκτηση εννοιολογικών εργαλείων για την ερμηνεία και τη δράση στην εκπαιδευτική πρακτική.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Το έργο και οι μέθοδοι της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Η θεωρία των αντιλήψεων για τα πρόσωπα. Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Χαρακτηριστικά και λειτουργίες των στερεοτύπων. Μέτρηση των στερεοτύπων Οι στάσεις. Στάσεις και συμπεριφορά. Θεωρίες των στάσεων. Η αλλαγή των στάσεων. Μέτρηση των στάσεων. Θεωρία των παραγωγικών αιτίων της συμπεριφοράς. Θετική κοινωνική συμπεριφορά. Διαπροσωπικές σχέσεις.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Παπαστάμου, Σ. (2008). <i>Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία</i> (τόμος Β'), Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Κοκκινάκη, Φ. (2005). <i>Κοινωνική Ψυχολογία</i>, Αθήνα: Τυπωθητω</p> <p>Βοσνιάδου, Σ. (επιμ.) (2000). <i>Εισαγωγή στην Ψυχολογία</i>, τόμος Β'. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Γεωργιάς, Δ. (1990). <i>Κοινωνική Ψυχολογία</i>, τόμος Α', Β'. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διαλέξεις με ppt. Συμμετοχική διδασκαλία

Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων) 3 δ.μ.

Δ' Εξάμηνο

1. Επικοινωνιακές Σχέσεις Βορρά-Νότου

Τίτλος μαθήματος	Επικοινωνιακές Σχέσεις Βορρά-Νότου
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βρύζας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Απόκτηση γνώσεων πάνω στην παγκοσμιοποίηση της επικοινωνίας και της κουλτούρας. Ευαισθητοποίηση στο ζήτημα των πολιτιστικών ταυτοτήτων μέσα σε ένα παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Συνειδητοποίηση της ανάγκης για την αναγνώριση και το σεβασμό του Άλλου
Περιεχόμενο μαθήματος	Στο μάθημα αυτό αναλύονται οι σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στις αναπτυγμένες χώρες του Βορρά και στις αναπτυσσόμενες χώρες του Νότου, καθώς και ο ρόλος των τεχνολογιών της επικοινωνίας στη διαδικασία ανάπτυξης τόσο του Βορρά όσο και του Νότου. Συγκεκριμένα εξετάζονται τα ζητήματα της παγκοσμιοποίησης της επικοινωνίας και της πολιτιστικής διεθνοποίησης σε σχέση με το φαινόμενο της έξαρσης των ταυτοτήτων στον κόσμο. Εξετάζεται, επίσης, η επικοινωνιακή τεχνολογία ως παράγων ανάπτυξης αλλά και εξάρτησης του Νότου από το Βορρά.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Βρύζας Κ. (1997) <i>Παγκόσμια Επικοινωνία και Πολιτιστικές Ταυτότητες</i> εκδ. Gutenberg Τάιηλορ Τ. (1997) <i>Πολυπολιτισμικότητα</i> εκδ. Πόλις
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη- εργασία σε ομάδες- συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στη γαλλική γλώσσα)

2. Ευαισθητοποίηση στη Δυναμική των Ομάδων

Τίτλος μαθήματος	Ευαισθητοποίηση στη Δυναμική των Ομάδων
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κων/νος Μπακιρτζής
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Αναγνώριση των φαινομένων της Δυναμικής των Ομάδων και ευαισθητοποίηση στις μεθόδους και πρακτικές διευκόλυνσης και ανάπτυξης της δυναμικής της σχολικής τάξης.
Περιεχόμενο μαθήματος	Μέσα από εργαστηριακές-βιωματικές ασκήσεις και δραστηριότητες έκφρασης και επικοινωνίας, [παιχνιδιών ρόλων, δραματοποίησης κ.ά., αναγνωρίζονται τα φαινόμενα που παρατηρούνται σε μικρές ανθρώπινες ομάδες, ιδιαίτερα στην ομάδα-τάξη, και αναλύονται οι βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές που διέπουν τις διεργασίες ανάπτυξης της Δυναμικής τους.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ, Κ. (2008), <i>Δυναμική των Ομάδων</i> , Πανεπιστημιακές σημειώσεις, Α.Π.Θ. ROGERS, C. (2006), <i>Η Γένεση του Προσώπου</i> , Αθήνα, εκδ. Ερευνητές. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία: ΝΑΥΡΙΔΗΣ, Κ. (1994), <i>Κλινική Κοινωνική Ψυχολογία</i> , Αθήνα, εκδ. Παπαζήση.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Βιωματικό εργαστήριο, συζήτηση.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Γλώσσα ελληνική

3. Κοινωνία και Υγεία

Τίτλος μαθήματος	Κοινωνία και Υγεία
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Δάγκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	Θεωρητικές προεκτάσεις και πρακτικές εφαρμογές: 1. Βιολογική, ψυχολογική, κοινωνική υγεία. Οπτική, μεθοδολογικές προσεγγίσεις, στοιχεία. 1.1. Κοινωνική ιστορία της υγείας (19ος και 20ός αιώνας). Η υγεία στον 21ο αιώνα. 1.2. Πολιτική οικονομία της υγείας. Οικονομία, εργασία, πολιτισμός.

	<p>1.3. Κοινωνιολογία της υγείας.</p> <p>1.3.1. Περιβάλλον και υγεία (οικολογία, φυσικό και δομημένο περιβάλλον, κοινωνικές ανισότητες στην υγεία).</p> <p>1.3.2. Συμπεριφορά και υγεία (διατροφή, κάπνισμα, οινόπνευμα, ναρκωτικά, φυσική αγωγή, σεξουαλική συμπεριφορά και επικινδυνότητα - AIDS, άλλοι παράγοντες συμπεριφοράς).</p> <p>1.3.3. Κοινωνιολογία του σώματος (Foucault, Bourdieu, πολιτική ανατομία του σώματος, πρόσληψη του γυναικείου σώματος).</p> <p>1.4. Πολιτική υγείας.</p> <p>2. Πρακτική κατάρτιση.</p> <p>2.1. Στοιχεία υγιεινής και ασφάλειας, διατροφής, πρώτων βοηθειών, φαρμακευτικής αγωγής, άλλα στοιχεία.</p> <p>2.2. Πρακτικές εφαρμογές (συγκρότηση ομάδων υγείας, επισκέψεις).</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	
Μέθοδοι διδασκαλίας	
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εναλλακτικά, γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου ή εκπόνηση ερευνητικής εργασίας
Γλώσσα διδασκαλίας	Γλώσσα ελληνική, σε ορισμένες περιπτώσεις (επισκέπτες) αγγλική

4. Κλασικοί Χαρακτήρες της Παιδικής Λογοτεχνίας

Τίτλος μαθήματος	Κλασικοί Χαρακτήρες της Παιδικής Λογοτεχνίας
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2ο
Εξάμηνο	Δ' (το μάθημα δεν θα διδαχθεί αυτό το εξάμηνο)
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σ. Γαβριηλίδου-Σπυρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Ο λογοτεχνικός χαρακτήρας, μαζί με την πλοκή και τα επιμέρους θεματικά στοιχεία, αποτελεί την κινητήριο δύναμη της αφήγησης. Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εμβάθυνση της λειτουργίας του ανάλογα με τη θέση και το ρόλο που αναλαμβάνει κάθε φορά στην αφηγηματική πραγματικότητα. Ο φοιτητής για να ανταποκριθεί στις ανάγκες του μαθήματος οφείλει να διαβάσει ικανοποιητικό αριθμό από λογοτεχνικά βιβλία για παιδιά καθώς και μελέτες σχετικές με θεωρητικά ζητήματα της παιδικής λογοτεχνίας. Η διαδικασία αυτή συντελεί στη γνωριμία του με κλασικά και σύγχρονα βιβλία της παιδικής λογοτεχνίας, καθώς

	<p>και στην εξοικείωσή του με τους, κάθε φορά μεταβλητούς, συντελεστές της λογοτεχνικής διαδικασίας, με μεθόδους εξέτασης θεμάτων της λογοτεχνίας και ειδικότερα του λογοτεχνικού χαρακτήρα.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Θεματικές που απασχολούν το μάθημα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι ιδιαιτερότητες, διαφοροποιήσεις και ομοιότητες που παρουσιάζουν τα αφηγηματικά πρόσωπα της παιδικής λογοτεχνίας σε σχέση με τους χαρακτήρες της λογοτεχνίας για ενήλικους • Η τυπολογία των χαρακτήρων • Η λειτουργία των λογοτεχνικών χαρακτήρων στην κειμενική ζωή και στην εξοκειμενική πραγματικότητα: ο λογοτεχνικός χαρακτήρας ως ‘ένδειξη’, ‘συντελεστής πληροφόρησης’, ‘μηχανισμός’ και ως ‘παράδειγμα’, ‘πρότυπο’, ‘πολιτισμική αναφορά’ • Το ζήτημα του κλασικού λογοτεχνικού χαρακτήρα στην παιδική λογοτεχνία <p>Η εξέταση εστιάζει στους κλασικούς χαρακτήρες, από τους οποίους αντλεί αναφορές, επειδή επιπλέον δημιουργούν ένα σύνολο από συνειρμούς, είναι κώδικες επικοινωνίας, αποτελούν και στην ενήλικη ζωή σημείο αναφοράς, γίνονται σύμβολα και σ’ αυτούς είναι κωδικοποιημένες οι συμπεριφορές που συνδέουν διαφορετικές κοινωνικές τάξεις, πολιτισμικές ομάδες και γενεές.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p><u>Βασική Βιβλιογραφία:</u> Γαβριηλίδου, Σ., <i>Το δύσκολο επάγγελμα του κλασικού ήρωα</i>, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2008. ή Ζερβού, Α., <i>Στη χώρα των θαυμάτων</i>, Αθήνα, Πατάκης, 1997.</p> <p><u>Προτεινόμενη Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:</u> Ζαν, Ζ., <i>Η δύναμη των παραμυθιών</i>, μτφρ. Μ. Τζαφεροπούλου, Αθήνα, Καστανιώτης, 1996. Καρποζήλου Μ., <i>Το παιδί στη χώρα των βιβλίων</i>, Αθήνα, Καστανιώτης, 1994. Έκο, Ου., <i>Περί λογοτεχνίας</i>, μτφρ. Έφη Καλλιφατίδη, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2002. Hawthorn J., <i>Ξεκλειδώνοντας το κείμενο. Μια εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας</i>, μτφρ. Μ. Αθανασοπούλου, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, ²1995.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	<p>Διάλεξη – συζήτηση – προβολή ppt –ανάγνωση αποσπασμάτων παιδικής λογοτεχνίας και σχολιασμός τους</p>
Μέθοδοι αξιολόγησης	<p>Παρουσίαση εργασίας</p>

Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά
--------------------	----------

5. Πρακτικές Εφαρμογές Μουσικής Παιδαγωγικής

Τίτλος μαθήματος	Πρακτικές Εφαρμογές Μουσικής Παιδαγωγικής
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	4 ^ο
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Δογάνη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Μαθησιακοί Στόχοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξοικείωση στην οργάνωση και το σχεδιασμό μουσικών δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο με άξονα βασικές μουσικές έννοιες • προετοιμασία κατάλληλου εποπτικού υλικού για την υποστήριξη μουσικών δραστηριοτήτων • εξάσκηση στη διδασκαλία των εννοιών αυτών με εικονική διδασκαλία κατά τη διάρκεια του μαθήματος
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στόχος του μαθήματος είναι να αποτελέσει συνέχεια του μαθήματος «Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική».</p> <p>Το μάθημα λειτουργεί σε μικρές ομάδες, ώστε μέσα από την ενεργό συμμετοχή τους σε μουσικά παιχνίδια, παίξιμο με μουσικά όργανα, ηχηρές κινήσεις, τραγούδι, οι φοιτητές/τριες να βιώνουν κι αυτοί το ρυθμό και τα άλλα στοιχεία της μουσικής, όπως ακριβώς γίνεται και με τα παιδιά και να κατανοήσουν τον τρόπο διδασκαλίας των εννοιών αυτών. Οι φοιτητές εξασκούνται στη διαδικασία του αναστοχασμού μέσα από την παρατήρηση της καθαυτό μουσικής πράξης στο μάθημα και σε βιντεοσκοπημένα παραδείγματα, κατανοώντας περισσότερο τον τρόπο διδασκαλίας των εννοιών αυτών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Πέρα από τα δύο προτεινόμενα συγγράμματα, δίνεται καθοδήγηση για συγκεκριμένη αναζήτηση βιβλιογραφίας, αρθρογραφίας και μουσικών πηγών για την υποστήριξη των φοιτητών στη δημιουργία κατάλληλων δραστηριοτήτων για την προσχολική ηλικία.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εικονικές διδασκαλίες, παρακολούθηση βιντεοσκοπημένων διδακτικών επεισοδίων, αναστοχασμός
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ατομικές-ομαδικές εικονικές διδασκαλίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου

	Εργασία ατομική-ομαδική προετοιμασίας 'πορτφόλιο' δραστηριοτήτων
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

6. Η Ιστορία με Εικόνες στα Παιδικά Βιβλία

Τίτλος μαθήματος	Η Ιστορία με εικόνες στα παιδικά βιβλία
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2ο
Εξάμηνο	Δ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σαπφώ Ταμπάκη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Γνώση «ανάγνωσης» εικόνων παλαιών και νέων. Ικανότητα ανάλυσης εικόνων. Αναγνώριση των εικόνων ως φορέων ιστορίας και πολιτισμών. Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και ικανότητας σύγκρισης. Προσέγγιση των εικόνων και σε σχέση με το κείμενο από παιδιά της προσχολικής ηλικίας.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Ο βασικός άξονας του μαθήματος επικεντρώνεται στο τι αποκαλύπτουν, υπονοούν ή συμβολίζουν οι εικόνες γύρω από τις ιδέες, τις στάσεις, τις νοοτροπίες και τις συνήθειες των ανθρώπων σε διαφορετικές περιόδους και εποχές.</p> <p>Δίνεται έμφαση στις μαρτυρίες των εικόνων, δηλαδή στις χρήσεις τους κατά την διαδικασία ανακατασκευής του ανθρώπινου πολιτισμού. Η αξία των εικόνων ως αποδεικτικών στοιχείων και ως πηγή τεκμηρίωσης, προσεγγίζεται κάτω από το πρίσμα της κατανόησής τους από το παιδί της προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας, με στόχο να μην παρερμηνευτούν τα μηνύματά τους.</p> <p>Η προσπάθεια του μικρού παιδιού να «διαβάσει» τις εικόνες και μάλιστα «πίσω από τις γραμμές» και ο τρόπος να τις χρησιμοποιήσει προκειμένου να κατανοήσει «μια πολύ παλιά εποχή» ή να έρθει αντιμέτωπο με έναν άλλο πολιτισμό, δίνεται με έμφαση στο επικοινωνιακό, κοινωνικό, νοηματικό και συμβολικό επίπεδο.</p> <p>Διερευνάται ακόμα, ο τρόπος σύνθεσης των εικόνων ως κοινό στοιχείο ανάμεσα στη σπουδή της ιστορίας και στην καλλιτεχνική δημιουργία.</p> <p>Εξετάζεται σχετικό εποπτικό υλικό από μουσεία και συγκρίνεται με τις αντίστοιχες απεικονίσεις και παιδικά βιβλία με ιστορική ή μυθολογική θεματολογία.</p>

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Επιλογή από βιβλία: P.Burke, Αυτοψία-Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2003 T.H.Carpenter, Τέχνη και Μύθος στην Αρχαία Ελλάδα, εκδ. Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2005 Σχετική βιβλιογραφία: επιστημονικά βιβλία, παιδικά βιβλία
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης με ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

7. Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις

Τίτλος μαθήματος	Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ' Το μάθημα δε θα διδαχθεί αυτό το εξάμηνο
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Μπιρμπίλη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Να κατανοήσουν τη σημασία και το ρόλο του παιχνιδιού στη μάθηση και να γνωρίσουν διάφορα είδη του.</p> <p>Να παρατηρήσουν το παιχνίδι των παιδιών της προσχολικής ηλικίας</p> <p>Να μάθουν τρόπους με τους οποίους μπορούμε να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία</p> <p>Να σχεδιάσουν επί χάρτου διαθεματικές δραστηριότητες και ενότητες.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Θα συζητηθούν η σημασία, ο ρόλος και τα είδη του παιχνιδιού στην προσχολική εκπαίδευση (ελεύθερο, συμβολικό κ.λπ.) και τρόποι με τους οποίους μπορούμε να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή των παιδιών στο σχεδιασμό και την οργάνωση της εκπαιδευτικής/μαθησιακής διαδικασίας (ανίχνευση αναπαραστάσεων και αξιοποίηση τους, επιλογή θεμάτων, ενδιαφέροντα και ιδέες παιδιών, η έννοια της «δράσης», δραστηριότητες με νόημα για τα παιδιά κ.ά.). Επίσης, το μάθημα θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στο σχεδιασμό διαθεματικών δραστηριοτήτων, projects (σχεδίων εργασίας) και θεματικών ενοτήτων. Το μάθημα θα πάρει τη μορφή εργαστηρίου ώστε να δοθεί στους φοιτητές η δυνατότητα να εφαρμόσουν/δοκιμάσουν αυτά που θα συζητηθούν στην τάξη.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Αυγητίδου, Σ. (2001). <i>Το παιχνίδι. Σύγχρονες</i>

	ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός Haynes, J (2008) <i>Τα παιδιά ως φιλόσοφοι. Μάθηση μέσω έρευνας και διαλόγου στη πρωτοβάθμια εκπαίδευση</i> . Αθήνα: Μεταίχμιο
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη Εργασία σε ομάδες
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

8. Παραμύθι για Παιδιά: Λαϊκό και Έντεχνο

Τίτλος μαθήματος	Παραμύθι για Παιδιά: Λαϊκό και Έντεχνο
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής - Εργαστηριακό για 30 άτομα
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Κανατσούλη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Το μάθημα παρέχει γραμματολογικές γνώσεις για το λαϊκό και έντεχνο παραμύθι με σκοπό να εμβάθυνουν οι φοιτητές σε ένα λογοτεχνικό είδος της παιδικής λογοτεχνίας. Η εμβάθυνση θα τους επιτρέψει όχι μόνο να κατανοήσουν τους «κανόνες» δομής και μορφής του λογοτεχνικού αυτού είδους, αλλά επίσης θα τους δείξει και τρόπους ώστε να κατασκευάζουν με το υλικό των παραμυθίων ιστορίες και παραμύθια για παιδιά. Επίσης επιδιώκεται η ανάγνωση όσο γίνεται περισσότερων και ποικίλων παιδικών παραμυθίων, λαϊκών και έντεχνων, τα οποία θα χρησιμεύσουν άλλωστε ως υλικό στη νηπιαγωγό.
Περιεχόμενο μαθήματος	Εξετάζονται οι ορισμοί και οι κατηγορίες του λαϊκού παραμυθιού καθώς και το πλαίσιο των θεωριών στο φως των οποίων έχουν μελετηθεί. Σχολιάζονται ειδικά η ψυχαναλυτική, φορμαλιστική, αισθητική, κοινωνιολογική, κ.λπ. Στο έντεχνο παραμύθι εξετάζονται δύο κατηγορίες: οι παραλλαγές-μετααφηγήσεις των λαϊκών παραμυθίων σε πιο εκμοντερνισμένες εκδοχές και τα σύγχρονα παραμύθια ως προς τη θεματολογία τους και τη μορφή τους.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, με επίδειξη σκαναρισμένων παιδικών βιβλίων ή διανομή φωτοτυπημένων κειμένων και συζήτηση/κριτική των κειμένων που ήδη έχουν παρουσιαστεί
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση

Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά
--------------------	----------

9. Δυναμική της Σχολικής Τάξης

Τίτλος μαθήματος	Δυναμική της Σχολικής Τάξης
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	2 ^ο
Εξάμηνο	Δ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Γκέκα
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> Οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τις διαδικασίες και τις λειτουργίες των ομάδων. Κατανόηση ψυχοκοινωνικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών καθώς και μεταξύ του/των μαθητών και του εκπαιδευτικού. Διαχείριση της σχολικής τάξης.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Η σχολική τάξη αποτελεί μία κοινωνική ομάδα μέσα στην οποία αναπτύσσονται κοινωνικές και συναισθηματικές σχέσεις μεταξύ των μαθητών καθώς και μεταξύ του/των μαθητών και του εκπαιδευτικού. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η κατανόηση των θεωρητικών μοντέλων της δυναμικής της ομάδας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ορισμός και χαρακτηριστικά των ομάδων: τύποι ομάδων, φάσεις στην εξέλιξη της ομάδας, παράγοντες που επηρεάζουν τις φάσεις της ομάδας. Θεωρίες της δυναμικής της ομάδας: θεωρία του Lewin, θεωρία της αλληλεπίδρασης (Bales), θεωρία των ρόλων, θεωρία της συνναλαγής. Φαινόμενα και διαδικασίες της ομάδας: επικοινωνία και συνοχή, ενσωμάτωση και αποκλεισμός, λήψη αποφάσεων, χαρακτηριστικά του ηγέτη/εκπαιδευτικού, ατομική και ομαδική μάθηση, συνεργασία και ανταγωνισμός.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ol style="list-style-type: none"> Μπίκος, Κ. (2004). Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα Γεώργας, Δ., (1990), Κοινωνική Ψυχολογία, Τόμος Α΄, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα
Μέθοδοι διδασκαλίας	Συμμετοχική και βιωματική διδασκαλία
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

11. Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Ε΄ εξάμηνο

1. Θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος	Θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	1 2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Γεωργόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Εξοικείωση και κατανόηση της παιδαγωγικής διάστασης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ). Προσφορά γνώσεων σε σχέση με τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές τακτικές και στρατηγικές που εφαρμόζονται μέσα στο χώρο της ΠΕ. Ενδυνάμωση των φοιτητριών προς την κατεύθυνση εφαρμογής των φιλοσοφικών και μεθοδολογικών αυτών τακτικών στο νηπιαγωγείο
Περιεχόμενο μαθήματος	Ορισμοί της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (ΠΕ). Οι τρεις όψεις της ΠΕ και τα αντίστοιχα επιστημολογικά Παραδείγματα. Η προβληματική για την προσφορά γνώσεων και επηρεασμό των στάσεων, αξιών και συμπεριφορών σε σχέση με τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Η φιλοσοφία της ΠΕ (αιεφορία, βιωματική εκπαίδευση και ΠΕ, μαθητοκεντρισμός, το outdoor συστατικό, η ολιστικότητα, εισαγωγή στην περιβαλλοντική ηθική). Η μέθοδος project. Παραδείγματα εκπόνησης προγραμμάτων (project) στο νηπιαγωγείο
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Φλογαίτη, Ε (2006) <i>Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αιεφορία</i> , Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2. Ράπτης, Ν (2000) <i>Περιβαλλοντική Εκπαίδευση</i> , Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα 3. Παπαδημητρίου Β (1998) <i>Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Σχολείο</i> , Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, Αθήνα 4. Γεωργόπουλος, Α (2005) (επιμέλεια) <i>Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: ο νέος πολιτισμός που αναδύεται</i> , Gutenberg, Αθήνα
Μέθοδοι διδασκαλίας	– Μάθημα διάλεξης – Εργαστηριακά μαθήματα με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Ιστορία Βορείου Ελληνισμού Ι

Τίτλος μαθήματος	Ιστορία Βορείου Ελληνισμού Ι
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βακαλόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στο βαθμό που το έργο του σύγχρονου εκπαιδευτικού-παιδαγωγού έχει άμεση αναφορά στο χώρο όπου κάθε φορά δραστηριοποιείται και επηρεάζεται άμεσα από τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες του τοπικού περιβάλλοντος, η γνώση και εμπάθυνση στο Μάθημα της τοπικής Ιστορίας συνιστά μια απαραίτητη προϋπόθεση για την κατανόηση πολύπλοκων και πολυσύνθετων ζητημάτων. Ειδικότερα, στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της μείζονος Μακεδονίας που συγκροτεί μεγάλο τμήμα του ιστορικού βαλκανικού γίνεσθαι και περιλαμβάνει το σημαντικότερο μέρος της σύγχρονης ελληνικής Μακεδονίας, ερευνώνται σε ολόκληρο το φάσμα τους και μέσα σε διαχρονικά πλαίσια σε πολυκύμαντες φάσεις των ανθρώπινων βιωμάτων με κεντρικό άξονα τις πολιτισμικές και χαρακτηριστικές συμπεριφορές. Το χειμερινό εξάμηνο θα διδάσκεται η τοπική ιστορία της μείζονος Μακεδονίας.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>1^α. Κ. Βακαλόπουλος, 2004. <i>Ο Βόρειος λληνισμός κατά την πρώτη φάση του Μακεδονικού Αγώνα (1894-1904)</i>. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης. 1β. Κ. Βακαλόπουλος, 1999. <i>Η εθνοτική Διαπάλη στη Μακεδονία (1878-1904)</i>. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης. 2^α. Κ. Βακαλόπουλος, 1999. <i>Ο ένοπλος Αγώνας στη Μακεδονία (1904-1908)</i>. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης. 2β. Κ. Βακαλόπουλος, 2003. <i>Το Νεοτουρκικό Κίνημα και ο Ελληνισμός (1908-1912)</i>. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις γραπτές
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Ευαισθητοποίηση στο λόγο της Εικόνας

Τίτλος μαθήματος	Ευαισθητοποίηση στο λόγο της Εικόνας
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό

Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Όνοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ο. Κωνσταντινίδου-Σέμογλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: η εξοικείωση με την ανάγνωση της Εικόνας με στόχο α) την ανάδειξη των δυνατοτήτων του παιδιού ως προς την κατανόησή της β) την ανάδειξη των κατάλληλων για την προσχολική αγωγή δραστηριοτήτων για επίτευξη του στόχου του ενεργητικού δέκτη
Περιεχόμενο μαθήματος	Μέσα στα πλαίσια του οπτικού πολιτισμού που ζούμε η παθητική στάση κατά την πρόσληψη- και ιδιαίτερη σε μια ηλικία όπου ο δέκτης δεν έχει ακόμη αναπτύξει τις γνωστικές, νοητικές και συναισθηματικές του άμυνες- έχει συνέπειες σημαντικές για τον δέκτη. Μέσα στα πλαίσια αυτά το μάθημα επιχειρεί να ευαισθητοποιήσει τη νηπιαγωγό σε μια στάση πιο ενεργητική κατά την πρόσληψη όπως στην ανάγνωση της Εικόνας. Έτσι προτείνει, μέσα από μια σημειοψυχαναλυτική οπτική, ένα μοντέλο ανάγνωσης το οποίο εστιάζεται κυρίως στην ανάδειξη της πρόθεσης του πομπού αλλά και στις δυνατότητες που έχει το παιδί να αντιληφθεί την πρόθεση αυτή και την επιχειρηματολογία της. Η γνώση αυτή αποτελεί προϋπόθεση τόσο για την κατανόηση της σχέσης του παιδιού με την Εικόνα ως χώρο πλέον παραγωγής νοημάτων και όχι ως ένα χώρο όπου απλά απεικονίζεται κάτι όσο και στην παιδαγωγική της αξιοποίηση στο νηπιαγωγείο.. Στο μάθημα αναλύονται εικόνες διαφημιστικές, καλλιτεχνικές, εικόνες της παιδικής λογοτεχνίας αφίσες κ.α.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Σημειώσεις
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία έχει κυρίως εφαρμοσμένο χαρακτήρα. Γίνεται ανάλυση εικόνων και συζητούνται οι υποθέσεις ως προς τη γνωστική και συναισθηματική ανταπόκριση του παιδιού κατά την πρόσληψη συγκεκριμένων εικόνων
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εργασία στο τέλος του εξαμήνου και προαιρετική παρουσίαση ανάλυσης μιας εικόνας από τους φοιτητές. Συνυπολογίζεται στην αξιολόγηση η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Κοινωνίες των Βαλκανίων

Τίτλος μαθήματος	Κοινωνίες των Βαλκανίων
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής

Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Δάγκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: Επιδιώκεται να κατανοηθεί από τους φοιτητές η πολυπολιτισμική πλευρά της βάλκανικής πραγματικότητας. Η αντίληψη για την ιστορία που αποκτούν οι φοιτητές θα αποδειχθεί πολύτιμη στην κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων, θα διευρύνει τον ορίζοντά τους και θα τους βοηθήσει να ανταποκριθούν, στο μέλλον, σε σύνθετα καθήκοντα στην επαγγελματική τους καριέρα απέναντι στο δικό τους κοινό (νήπια), στις άλλες κατευθύνσεις των επιστημών της προσχολικής εκπαίδευσης και στις ποικίλες συναφείς ενασχολήσεις που ενδεχομένως θα ενταχθούν
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Η κοινωνική ιστορία, αφήγηση των κοινωνικών διαδικασιών και σχέσεων, αναζητά τα στοιχεία, τη δομή και τις διασυνδέσεις της ανθρώπινης κοινωνίας, στις εκδηλώσεις της και στην ιστορική συνέχειά της, για να εντοπίσει τους πολύμορφους μηχανισμούς της εξέλιξής της. Επιχειρεί να κατανοήσει και ερμηνεύσει την πορεία της εξέλιξης, με θεωρητική γενίκευση και αναζήτηση καθολικοτήτων των γεγονότων που εκτυλίχθηκαν στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων. Επιλέγονται επιστημονικές μέθοδοι για να συγκροτηθούν συστήματα αξιολόγησης της θέσης των διαφόρων παραγόντων στην κοινωνία, για την αποκάλυψη τάσεων στην ιστορική διαδικασία.</p> <p>Στα μαθήματα κοινωνικής ιστορίας, προτείνεται ως κατηγορία ανάλυσης η κουλτούρα, η οποία συνιστά ένα σημαντικό μέσο προσέγγισης της κοινωνικής πραγματικότητας. Η πολιτιστική προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων δηλώνει την αξιοσημείωτη συνεισφορά της παραμέτρου της κουλτούρας για την εισαγωγή του φοιτητή σε συστήματα κωδίκων και αξιών. Στα μαθήματα επιχειρείται η σύλληψη του ιστορικού γεγονότος με μία σύνθεση, με το συνδυασμό μελέτης της κουλτούρας ομού με την κατηγορία (οικονομία) η οποία θεωρείται πρωτεύουσα στην κατασκευή των αξιών, της συνείδησης και της ίδιας της κουλτούρας. Εμπλουτίζεται η οπτική του μαθήματος κατά τη στροφή σε συζήτηση επί της κουλτούρας και επί των παραμέτρων της.</p> <p>Ορισμένα από τα προβλήματα κουλτούρας, τα οποία διερευνώνται, αντιστοιχούν σε εκδηλώσεις κοινωνικών ομάδων οι οποίες συμμερίζονται κοινά</p>

	στοιχεία ταυτότητας όπως το εθνικό αίσθημα. Η αναζήτηση, εκ μέρους μας, της σχέσης της κουλτούρας με την κίνηση των εθνών και άλλων κοινωνικών ομάδων περιλαμβάνει μία σύνθετη δέσμη αξιών, πεποιθήσεων, νοοτροπιών και πρακτικών, που συνιστούν τον τρόπο διαβίωσης της κάθε ομάδας. Άλλα ζητήματα κουλτούρας, τα οποία υφίστανται διαπραγμάτευση, σχετίζονται με την υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κοινωνικές, πολιτιστικές συνθήκες στα Βαλκάνια στη νεώτερη και σύγχρονη εποχή. 2. Κοινωνία, πολιτισμός στα Βαλκάνια κατά τον 20^ο αιώνα. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Ύπαιθρος, αγροτική κοινωνία. 2.2. Ανάπτυξη της βαλκανικής πόλης. <ol style="list-style-type: none"> 2.2.1. Ο χαρακτήρας του αστικού κέντρου. 2.2.2. Κοινωνικός καταμερισμός της εργασίας. Επαγγέλματα. 2.2.3. Εξέλιξη των οικονομικών και κοινωνικών θεσμών. Συντεχνίες, σωματεία, συνεργατισμός. 2.2.4. Η πόλη ως παραγωγός ιδεών και πολιτισμού. 3. Τεκμηρίωση των ανωτέρω με επισκέψεις, εποπτικό και άλλο υλικό. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Επισκέψεις σε χώρους σχετικούς με τη βιομηχανική αρχαιολογία του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, στη Θεσσαλονίκη, Έδεσσα, Καβάλα, Ξάνθη. 3.2. Προβολές κινηματογραφικών ταινιών και ντοκυμανταίρ, ακρόαση συνεντεύξεων (προφορικές μαρτυρίες) από τη Θεσσαλονίκη και από αλλού, που τεκμηριώνουν γεγονότα της κοινωνικής ιστορίας των Βαλκανίων, της Ελλάδας, της Θεσσαλονίκης.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, στη βάση της ύλης δύο συγγραμμάτων τα οποία έχουν επιλεγεί ως συνιστούντα μία ενότητα, με χρήση πολυμέσων (προβολές power point κλπ.), διανομή φωτοτυπημένων βοηθητικών κειμένων, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ιστορικούς τόπους και μουσεία, εκπαιδευτικές εκδρομές, πρόσκληση εξωτερικών ομιλητών οι οποίοι παρεμβαίνουν στα μαθήματα.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εναλλακτικά, γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου ή εκπόνηση ερευνητικής εργασίας
Γλώσσα διδασκαλίας	Γλώσσα ελληνική, σε ορισμένες περιπτώσεις (επισκέπτες) αγγλική

5. Βιωματική Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Βιωματική Εκπαίδευση
------------------	----------------------

Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	1
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Μπακιρτζής - Α. Γεωργόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος είναι η ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων που συνδέονται με την τόνωση της αυτοεικόνας, την καλλιέργεια επικοινωνίας και συνεργασίας, την επίλυση συγκρούσεων μέσα στην ομάδα, την καλλιέργεια αυτοσυνείδησης και τελικά την συναισθηματική ασφάλεια που προϋποθέτει την κριτική γνώση και τους κριτικούς πολίτες
Περιεχόμενο μαθήματος	Εκτίθενται οι βασικές αρχές της Βιοματικής Εκπαίδευσης μέσα από εργαστηριακού τύπου μαθήματα. Γίνεται επεξεργασία και εμβάθυνση σε διάφορες μεθόδους, όπως η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση, η αυτόματη γραφή, τα παιχνίδια ρόλων, το ψυχόδραμα. Τονίζεται ιδιαίτερα η επιβεβαίωση (affirmation) της αυτοεικόνας των συμμετεχόντων, η ποιότητα της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ τους καθώς και η επισήμανση και ανάλυση των συναισθημάτων τους. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται σε τεχνικές που σκοπεύουν να διευκολύνουν και να διευρύνουν την επικοινωνία ανάμεσα στις συμμετέχουσες φοιτήτριες και αυτό συνδέεται με την ικανότητα του εκπαιδευτικού να «ακούει» τις ανάγκες και επιθυμίες της ομάδας των μαθητών/τριών του ώστε στη συνέχεια να προτείνει τις κατάλληλες δραστηριότητες και τελικά να συνοδεύσει τα παιδιά στο δρόμο για τη γνώση
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Αρχοντάκη, Ζ., Φιλίππου, Δ. (2003) 205 <i>Βιοματικές Ασκήσεις για Εμφύχωση Ομάδων</i> , Καστανιώτης, Αθήνα Rogers, C. (2006) <i>Ένας τρόπος να υπάρχουμε</i> , Ερευνητές, Αθήνα
Μέθοδοι διδασκαλίας	Βιοματικά εργαστήρια
Μέθοδοι αξιολόγησης	
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

6. Παιδική Λογοτεχνία και Φύλο

Τίτλος μαθήματος	Παιδική Λογοτεχνία και Φύλο
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄ (το μάθημα δεν θα διδαχθεί αυτό το εξάμηνο)
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3

Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Κανατσούλη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Το μάθημα αυτό προσπαθεί να δείξει στους φοιτητές ότι πίσω από απλές φαινομενικά ή πραγματικά λογοτεχνικές ιστορίες για παιδιά κρύβονται ιδεολογίες και μπορεί να υπάρχουν ιδεολογικοί μηχανισμοί χειραγώγησης του αναγνώστη. Η έμφαση εδώ δίνεται στον τρόπο απεικόνισης των έμφυλων διαφορών. Συνεπώς δια του μαθήματος η βασική επιδίωξη είναι η καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας του φοιτητή κατά την ανάγνωση των κειμένων είτε απευθύνονται σε παιδιά είτε σε ενηλίκους. Ειδικότερη επιδίωξη είναι η ευαισθητοποίησή τους σε ζητήματα φύλου. Επίσης επιδιώκεται η ανάγνωση όσο γίνεται περισσότερων και ποικίλων παιδικών λογοτεχνικών ιστοριών που μέσα από τη λογοτεχνικότητα αναδεικνύουν τις έμφυλες διαστάσεις.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στο τέλος της δεκαετίας του '60 άρχισε να διαμορφώνεται στους κόλπους των λογοτεχνικών σπουδών η φεμινιστική κριτική, η οποία και επέφερε, γενικότερα, σημαντικές αλλαγές στη θεωρία και κριτική της λογοτεχνίας: κλόνισε το αυτονόητο, ότι δηλαδή ο αναγνώστης, ο συγγραφέας και ο κριτικός της Δυτικής Λογοτεχνίας είναι γένους αρσενικού. Αντίθετα, έδειξε ότι οι γυναίκες κριτικοί και αναγνώστριες έχουν διαφορετικές αντιλήψεις και προσδοκίες για τη λογοτεχνική εμπειρία και ακόμη ότι έχουν ενδιαφέρουσες ιστορίες να πουν σχετικές με τη δική τους κουλτούρα. Η φεμινιστική κριτική, είτε επιλέγοντας να δείξει τις λογοτεχνικές αναπαραστάσεις των διαφορών κατά φύλο είτε σχηματοποιώντας τους τρόπους με τους οποίους τα λογοτεχνικά γένη και είδη κουβαλούν αξίες αντρικές ή γυναικείες είτε δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι είχε αποκλεισθεί η γυναικεία άποψη από τη θεωρία και κριτική της λογοτεχνίας, κατάφερε πάντως να καταστήσει το "γένος" (gender) βασική κατηγορία στη διαδικασία της λογοτεχνικής ανάλυσης. Μέσα από αυτή την οπτική, θα προσπαθήσουμε στο μάθημα αυτό να εξετάσουμε τις απεικονίσεις του γυναικείου φύλου σε κείμενα λογοτεχνικά, κυρίως σε αυτά που απευθύνονται σε μικρές ηλικίες, διότι τότε είναι πολύ πιο καθοριστικές οι επιρροές για τη διαμόρφωση της ταυτότητας του φύλου, αλλά περιστασιακά και σε κείμενα για ενηλίκους. Δηλαδή, κείμενα που εμπεριέχονται στα αναγνωστικά του (δημοτικού) σχολείου, παραμύθια λαϊκά και διασκευασμένα/έντεχνα παραμύθια που αποσκοπούν σε (επιτυχημένες ή μη) ανατροπές των στερεοτύπων για τα φύλα, λογοτεχνικά κείμενα για παιδιά, λογοτεχνικά κείμενα για ενηλίκους.</p>

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Θεωρίες φεμινιστικής λογοτεχνικής κριτικής Απόψεις για το φύλο στην Παιδική Λογοτεχνία Το γυναικείο φύλο στα λαϊκά και έντεχνα παραμύθια, στις μικρές ιστορίες, στα εικονογραφημένα βιβλία, στο μυθιστόρημα Το αγόρι και οι αγορίστικες σπουδές στην Παιδική Λογοτεχνία
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, με επίδειξη σκαναρισμένων παιδικών βιβλίων ή διανομή φωτοτυπημένων κειμένων και συζήτηση/κριτική των κειμένων που ήδη έχουν παρουσιαστεί
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

7. Ψυχοκοινωνικές Προσεγγίσεις της Ταυτότητας

Τίτλος μαθήματος	Ψυχοκοινωνικές Προσεγγίσεις της Ταυτότητας
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Γκέκα
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές έννοιες και λειτουργίες της ταυτότητας και να κατανοούν το σημαντικό ρόλο της αυτογνωσίας και της αυτοεκτίμησης στην άσκηση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού.
Περιεχόμενο μαθήματος	Ορισμός και κατηγορίες κριτηρίων ταυτότητας. Ιστορικά στοιχεία για την εξέλιξη της έννοιας του εαυτού: James, Baldwin, Mead, Cooley. Συνιστώσες της έννοιας του εαυτού: αυτοαντίληψη, αυτοεκτίμηση, αυτοαποτελεσματικότητα. Εξελικτικές διαφορές της έννοιας του εαυτού: αντιλήψεις παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας για τον εαυτό τους. Έννοια του εαυτού και κοινωνική στήριξη. Θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας, εμείς και οι άλλοι, κοινωνική σύγκριση.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Μακρή-Μπότσαρη Ε. (2001). <i>Αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση</i> . Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. Ναυρίδης, Κ., Χρηστάκης, Ν. (1997). <i>Ταυτότητες</i> . Αθήνα: Καστανιώτη. Λεονταρή, Α. (1996). <i>Αυτοαντίληψη</i> , Αθήνα: Ελληνικά γράμματα. Tajfel, H. (1982). <i>Social Identity and Intergroup Relation</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Συμμετοχική και βιωματική διδασκαλία
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις

Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική
--------------------	----------

8. Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία στην Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία στην Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	Ε΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	6
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Δάγκας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχοι του Μαθήματος: Γνωστικοί: Βασικές θεματικές ενότητες για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την ίδρυση, λειτουργία και τη διοίκηση μιας επιχείρησης. Δεξιότητες: Επεξεργασία φύλλων εργασίας, ασκήσεων, εφαρμογών, μελετών ανάλυσης περιπτώσεων και εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου
Περιεχόμενο μαθήματος	Περιεχόμενο του μαθήματος: α) Βασικές θεματικές ενότητες για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την ίδρυση, λειτουργία και τη διοίκηση μιας επιχείρησης (μικρού ή μεσαίου μεγέθους), (β) Φύλλα εργασίας, ασκήσεις, εφαρμογές (γ) Μελέτες ανάλυσης περιπτώσεων (δ) Σύνδεση με τις επιχειρήσεις (οργάνωση επισκέψεων σε οικονομικούς οργανισμούς), ε) Εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου, (business plan). Εργαστηριακές Ασκήσεις: Φύλλα εργασίας, Ασκήσεις, Εφαρμογές και Μελέτες ανάλυσης περιπτώσεων. Το περιεχόμενο των εισαγόμενων, στο πρόγραμμα των συμμετεχόντων Τμημάτων του ΑΠΘ, νέων μαθημάτων επιλογής με αντικείμενο την επιχειρηματικότητα (το μάθημα αναφέρεται ως επιλογής διότι βάση προγραμμάτων σπουδών, όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα έχουν εισάγει μαθήματα, είτε με τον όρο ειδικής είτε με τον όρο γενικής επιλογής), διακρίνεται σε τέσσερις βασικές ενότητες: Α) Στην πρώτη ενότητα η οποία διαρκεί επτά (7) εβδομάδες, προσφέρονται οι απαραίτητες γνώσεις για την ίδρυση, τη λειτουργία και τη διοίκηση μιας επιχείρησης μικρού ή μεσαίου μεγέθους και επιδιώκεται η διαμόρφωση του κατάλληλου ψυχονοητικού υπόβαθρου για την ανάπτυξη και εκδήλωση της επιχειρηματικότητας, με την ευρεία έννοια του όρου. Η διδασκαλία θα βασίζεται σε ειδικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό υλικό το οποίο προάγει τη

	<p>διαδραστική μάθηση (interactive learning).</p> <p>Β) Στη δεύτερη ενότητα η οποία διαρκεί τέσσερις (4) εβδομάδες, οι φοιτητές/τριες θα απασχοληθούν σε εργαστηριακά μαθήματα με την εκπόνηση επιχειρησιακών σχεδίων με τη χρήση λογισμικού επιχειρησιακού σχεδιασμού ή και εικονικών επιχειρήσεων. Έτσι θα ασκηθούν και θα προετοιμαστούν για την Δ) ενότητα στην οποία θα εκπονήσουν το επιχειρησιακό σχέδιο (Business Plan) σχετικό με την επιστημονική τους ειδίκευση για ανάπτυξη δικής τους επιχειρηματικής δραστηριότητας, βάση του οποίου και θα αξιολογηθούν στο τέλος των μαθημάτων.</p> <p>Γ) Στη τρίτη ενότητα η οποία διαρκεί δύο (2) εβδομάδες. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας η έμφαση δίνεται στην εξειδίκευση, στη σύνδεση της εκπαίδευσης – διδασκαλίας με την πράξη και στην καλλιέργεια ουσιαστικής επαφής των φοιτητών και φοιτητριών με τον κόσμο του επιχειρείν. Ειδικότερα κάθε τμήμα αναλαμβάνει :</p> <p>(i) το σχεδιασμό, την προετοιμασία και την υλοποίηση επισκέψεων σε επιχειρήσεις (ιδίως μικρές και μεσαίου μεγέθους) συναφείς με την ειδικότητα του Τμήματος</p> <p>(ii) σε συνεργασία με επιχειρηματίες ή και στελέχη επιχειρήσεων ή και άλλων οργανισμών, την παρουσίαση και ανάλυση ειδικών παραδειγμάτων επιχειρήσεων (case studies).</p> <p>Δ) Με το τέλος των παραπάνω ενοτήτων το πρόγραμμα επιχειρηματικότητας ολοκληρώνεται με την εκπόνηση από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες επιχειρησιακού σχεδίου (business plan) με αντικείμενο την ανάπτυξη νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ένα τομέα που θα επιλέξουν οι ίδιοι. Οι καλύτερες εργασίες θα βραβεύονται και στην περίπτωση που συγκεντρώνουν στοιχεία ωριμότητας θα προωθούνται για χρηματοδότηση από άλλες δράσεις / προγράμματα του 3ου ΚΠΣ.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διαλέξεις, Εργαστήρια, Επισκέψεις σε επιχειρήσεις
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου, (business plan)
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική, Αγγλική

- 9. Εργαστηριακή Έρευνα: Γνωστική Ψυχολογία στην εκπαίδευση 3 δ.μ.**
10. Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

ΣΤ΄ εξάμηνο

1. Σπουδές Ειρήνης

Τίτλος μαθήματος	Σπουδές Ειρήνης
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	1
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Γεωργόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στόχος είναι η προσωπική (μέσα από βιοματικές τεχνικές) εμπλοκή των φοιτητριών με τα ζητήματα πολέμου και ειρήνης και μάλιστα μέσα από μια προοπτική ενδυνάμωσής τους. Για το λόγο αυτό η προσέγγιση των υπό πραγμάτευση ζητημάτων επιχειρείται μέσα από μια «εσωτερική» αναζήτηση ώστε να προωθηθεί περισσότερο η αυτογνωσία (εικόνα του εχθρού, πηγές άντλησης ελπίδας, σχετικά γεγονότα της προσωπικής και δημόσιας ζωής, παράμετροι που εντείνουν την ενσυναίσθηση) και λιγότερο να αναλυθούν μεγάλα παγκόσμια γεγονότα. Ειδική προσπάθεια γίνεται να εξοικειωθούν οι φοιτήτριες με την έννοια και τις τεχνικές της μη βίας, με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις μειονότητες
Περιεχόμενο μαθήματος	Αναφέρονται τα θέματα που μπορεί να ενδιαφέρουν το μάθημα αυτό, Αναζητείται η εικόνα του εχθρού στις αντιλήψεις των φοιτητριών, συζητούνται οι πηγές από τις οποίες αντλείται ελπίδα από τον καθημερινό άνθρωπο, αναλύονται γεγονότα της προσωπικής ζωής και της δημόσιας ζωής που μπορεί να έπαιξαν κάποιο ρόλο στη ζωή τους, εξετάζεται η έννοια της ενσυναίσθησης και δίδονται παραδείγματα. Θίγεται το θέμα της μη βίας, προσφέρονται κάποια στοιχεία για τους θεωρητικούς της (Θορώ, Τολστόϊ, Γκάντι, Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ) και αναφέρονται ιστορικά παραδείγματα μη βίαιης άμυνας κάποιων κοινωνιών είτε ενάντια σε εξωτερικούς εχθρούς είτε ενάντια σε εσωτερικούς καταπιεστικούς μηχανισμούς. Προσκεκλημένοι ομιλητές αναλύουν το ζήτημα των δικαιωμάτων των μειονοτήτων καθώς και το θέμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Τέλος ανάλογα με την χρονική συγκυρία προσκαλούνται εξωτερικοί ομιλητές που αναλύουν και συζητούν για διάφορα κοινωνικά ζητήματα όπως τα ναρκωτικά, η ομοφυλοφιλία ή το σωφρονιστικό σύστημα
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Μαυρομαμάτης, Γ (2003) <i>Τα παιδιά της Καλκάντζας</i> , Μεταίχιμο, Αθήνα 2. Θεοδωρίδης, Π (2004) <i>Οι μεταμορφώσεις της</i>

	<i>ταυτότητας</i> , Αντιγόνη, Θεσσαλονίκη
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εργαστηριακό μάθημα με μικρές διαλέξεις, στοιχεία εκπαιδευτικού δράματος, δουλειά σε ομάδες και προσκεκλημένους ομιλητές
Μέθοδοι αξιολόγησης	Αξιολόγηση βάσει γραπτής βιοματικής εργασίας
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Εκπαιδευτικό Λογισμικό για Παιδιά (δεν θα διδαχθεί για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011)

Τίτλος μαθήματος	Εκπαιδευτικό Λογισμικό για Παιδιά
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Τσιτουρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Ικανότητα επιλογής, αξιολόγησης και αξιοποίησης εκπαιδευτικού λογισμικού
Περιεχόμενο μαθήματος	Στοιχεία, χαρακτηριστικά και δομή εκπαιδευτικού λογισμικού. Τύποι εφαρμογής, υπάρχουσες ταξινομήσεις, εκπαιδευτικός ρόλος. Κριτήρια αξιολόγησης: ζητήματα αλληλεπίδρασης, στρατηγικών μάθησης, περιεχομένου. Ο ρόλος του παιδαγωγού στο σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την επιλογή του εκπαιδευτικού λογισμικού
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Διδακτικά συγγράμματα, εκπαιδευτικό υλικό (κείμενα, εκπαιδευτικό λογισμικό και βιβλιογραφία)
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εργασία σε ομάδες, εργαστηριακές εφαρμογές, μελέτη περίπτωσης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ενδιάμεσες εργασίες και τελική εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά (στην περίπτωση συμμετοχής φοιτητών Erasmus γίνεται διδασκαλία και στην αγγλική γλώσσα)

3. Εκπαίδευση Παιδιών με Νοητική Καθυστέρηση

Τίτλος μαθήματος	Εκπαίδευση παιδιών με νοητική καθυστέρηση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3ο
Εξάμηνο	Στ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2,5
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Γιώργος Μπάρμπας
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Εμβάθυνση στα κρίσιμα σύγχρονα προβλήματα της εκπαίδευσης των παιδιών με νοητική καθυστέρηση

	<p>μέσα από τον συνδυασμό εμπειρικής και θεωρητικής επεξεργασίας: ποια είναι τα μαθησιακά και κοινωνικά χαρακτηριστικά αυτών των μαθητών, οι στόχοι της εκπαίδευσής τους, αξιολόγηση της παρεχόμενης σήμερα εκπαίδευσης σ' αυτούς τους μαθητές, το νόημα της ένταξης, η σημασία της ένταξης στην κουλτούρα των συνομηλίκων, η σχέση της ανάπτυξης των μαθησιακών δεξιοτήτων με την κοινωνική ένταξη, ποιες είναι οι αναγκαίες εκπαιδευτικές δομές.</p> <p>Εξάσκηση σε μεθόδους ποιοτικής έρευνας: όλα τα παραπάνω ζητήματα γίνονται αντικείμενο εμπειρικής έρευνας σε ειδικές εκπαιδευτικές δομές.</p> <p>Ενίσχυση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για έναν ερευνητή – εκπαιδευτικό.</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Θεματικές ενότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαρακτηριστικά παιδιών με νοητική καθυστέρηση –εγγενή αίτια και περιβαλλοντικές επιδράσεις-ορισμοί και ταξινόμηση της νοητικής καθυστέρησης – ερμηνευτικές προσεγγίσεις • Χαρακτηριστικά κοινωνικής συμπεριφοράς – το στίγμα- η επίδραση στις κοινωνικές δεξιότητες – η θέση και ο ρόλος της οικογένειας • Η επικρατούσα άποψη για την εκπαίδευση των παιδιών με νοητική καθυστέρηση – δομή και περιεχόμενο της εκπαίδευσής τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα • Στόχοι της εκπαίδευσης: η μέγιστη δυνατή αυτονομία στην κοινωνική ζωή- συνιστώσες: κοινωνικές δεξιότητες- ικανότητα διαχείρισης του στίγματος- ενσωμάτωση στους κοινωνικούς χώρους που ζει το παιδί με νοητική καθυστέρηση.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>α) Τα βιβλία:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Αναπτυξιακές θεωρίες και αναπηρία: νοητική καθυστέρηση, αισθητηριακές διαταραχές και κινητική αναπηρία», Hodapp, Ζώνιου-Σιδέρη, Σπανδάγου, «Μεταίχμιο», 2005. - Mental retardation and intellectual disabilities: Teaching students using innovative and research-based strategies” Wehmeyer, Browder, “Pearson higher education and professional group”, 2005. <p>β) Τις Πανεπιστημιακές Σημειώσεις: «Εκπαίδευση παιδιών με νοητική καθυστέρηση», επιμέλεια Μ. Τζουριάδου, Γ. Μπάρμπας</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα με διαλέξεις και έρευνα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	ελληνικά

4. Μεινοτικά Ζητήματα και Μεινοτική Εκπαίδευση στη Μεταπολεμική Ελλάδα

Τίτλος μαθήματος	Μεινοτικά Ζητήματα και Μεινοτική Εκπαίδευση στη Μεταπολεμική Ελλάδα
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Τσιούμης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις για τη διαχείριση των μεινοτικών ζητημάτων σε διπλωματικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό επίπεδο σε συνάρτηση πάντα με τις γενικότερες διπλωματικές κοινωνικές και εκπαιδευτικές εξελίξεις στη χώρα, γεγονός που θα τους επιτρέψει να κατανοήσουν αρτιότερα τις δυσκολίες και τα προβλήματα που αναφύονται με τη διαχείριση τέτοιων ζητημάτων στη σύγχρονη εποχή. Θα αποκτήσουν επίσης γνώσεις οι οποίες είναι δυνατό να τους φανούν χρήσιμες κατά την εργασία τους σε συγκεκριμένες περιοχές και θα αποκτήσουν μια καλύτερη εικόνα για τη διαχείριση των ανθρώπινων δικαιωμάτων συγκεκριμένων μεινοτικών ομάδων
Περιεχόμενο μαθήματος	Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος συζητούνται και αναλύονται οι βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της ελληνικής μεινοτικής και μεινοτικής εκπαιδευτικής πολιτικής, προσεγγίζονται οι βασικές πολιτικές κοινωνικές και εκπαιδευτικές εξελίξεις που τις επηρέασαν και αναλύονται οι πολιτικές κοινωνικές και εκπαιδευτικές διεργασίες στο πλαίσιο συγκεκριμένων γλωσσικών μεινοτήτων όπως οι Σλαβόφωνοι της Μακεδονίας, οι βλαχόφωνοι του Ελληνικού χώρου και οι Μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης. Προσεγγίζονται επίσης βασικές έννοιες της εκπαιδευτικής πολιτικής και παρακολουθείται η ιστορική πορεία των υπόλοιπων ιστορικών μεινοτήτων στον ελληνικό χώρο και αναλύονται τα σχετικά προβλήματα. Η χρονική περίοδος που προσεγγίζεται ξεκινά από το 1945 και φτάνει ως σήμερα
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Κ. Τσιούμης, <i>Λεπτές Ισορροπίες. Μεινοτικά Ζητήματα και Εκπαίδευση Γλωσσικών Μεινοτήτων στη Μεταπολεμική Ελλάδα</i> , Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2009. 2. Τ. Κωστόπουλος, <i>Η Απαγορευμένη Γλώσσα</i> , Μαύρη Λίστα, Αθήνα 2000. 3. D.Close, <i>Η Ελλάδα 1945-2005</i> , Θύραθεν, Θεσσαλονίκη 2006.

	<p>4. Σ. Τρουμπέτα, <i>Κατασκευάζοντας Ταυτότητες για τους Μουσουλμάνους της Θράκης</i>, Κριτική, Αθήνα 2001.</p> <p>5. Κ. Τσιούμης, <i>Η Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης (1950-1960)</i>, Αντ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2006.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις του διδάσκοντα, συζητήσεις του διδάσκοντα με φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από το διδάσκοντα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

5. Ιστορία Βορείου Ελληνισμού II

Τίτλος μαθήματος	Ιστορία Βορείου Ελληνισμού II
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βακαλόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στο ίδιο πνεύμα με το περιεχόμενο του Μαθήματος Τοπική Ιστορία I (Μακεδονία) κινείται και η Τοπική Ιστορία II (Θράκη-Ήπειρος), που διδάσκεται κατά το εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Η βαθύτερη προσέγγιση της διερεύνησης μιας σειράς ζητημάτων, όπως η γεωγραφική μορφολογία, η εθνολογική διαστρωμάτωση, η γλωσσική κατάτμηση, τα ανθρώπινα βιώματα και ευρύτερα η πολιτισμική υπόστασή του μείζονος Θρακικού και Ηπειρωτικού χώρου μέσα στα πλαίσια της ιστορικής βαλκανικής συνύπαρξης, πραγματοποιείται με γνώμονα το ιστορικό υπόβαθρο αλλά και τη σύγχρονη πραγματικότητα. Η γνώση όλων αυτών των πολυσύνθετων φαινομένων έστω και σε γενικευμένη μορφή αποτελεί αδήριτη ανάγκη για το μελλοντικό παιδαγωγό.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>1^α. Κ. Βακαλόπουλος. 1998. <i>Διωγμοί και Γενοκτονία του Θρακικού Ελληνισμού (1908-1917)</i>. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.</p> <p>1β. Κ. Βακαλόπουλος. 1999. <i>Θρακική Έξοδος (1918-1922)</i>. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.</p> <p>2. Κ. Βακαλόπουλος. 2004. <i>Ιστορία της Μείζονος Θράκης</i>. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.</p>

Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη και συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

6. Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις του Έργου Τέχνης και Εφαρμογές

Τίτλος μαθήματος	Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις του έργου τέχνης και εφαρμογές
Είδος Μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	Τρίτο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Φωτεινή Παπαντωνίου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στο μάθημα αυτό επιδιώκεται να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις απαιτούμενες θεωρητικές και μεθοδολογικές βάσεις για την οργάνωση εκπαιδευτικών-ερμηνευτικών προσεγγίσεων των έργων της νεότερης και σύγχρονης τέχνης από τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.
Περιεχόμενο μαθήματος	Προτάσσεται μια σύντομη εισαγωγή στην Ιστορία της Νεοελληνικής Ζωγραφικής, καθώς από αυτήν (αλλά και όχι μόνο) λαμβάνονται πολλά παραδείγματα και κυρίως αυτήν αφορούν οι επιτόπιες ασκήσεις του μαθήματος (σε Μουσεία, Πινακοθήκες, γκαλερί κ.τ.λ. της πόλης). Στόχος του μαθήματος είναι να προσδιοριστούν ορισμένοι ερμηνευτικοί και μεθοδολογικοί άξονες για την οργάνωση εφαρμογών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων τόσο σε μουσεία, γκαλερί κ.τ.λ. όσο και μέσα στην σχολική τάξη για την προσέγγιση των έργων τέχνης από τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας. Για το λόγο αυτό αφενός μελετώνται οι νεότερες θεωρίες ερμηνείας της τέχνης και οι μεθοδολογικές προτάσεις των Μουσείων και των άλλων φορέων που εκπονούν εκπαιδευτικά προγράμματα, παράγουν σχετικό εκπαιδευτικό υλικό κ.τ.λ., και αφετέρου οι προϋποθέσεις πρόσληψης της τέχνης, που τίθενται από την ηλικία των μικρών παιδιών.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ul style="list-style-type: none"> - L.H. Charman, Διδακτική της τέχνης, Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή, Εκδόσεις Νεφέλη, Αθήνα 1993. - Πανεπιστημιακές Σημειώσεις Φ. Παπαντωνίου «Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις του Έργου Τέχνης και Εφαρμογές».
Μέθοδοι διδασκαλίας	- Διάλεξη με επίδειξη σλάιτς, συζήτηση, προφορικές και γραπτές ασκήσεις και επιτόπιες ασκήσεις εφαρμογών και οργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατά τις επισκέψεις σε μουσεία, γκαλερί κ.τ.λ.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

7. Ιστορία των Ιδεών της Προσχολικής Αγωγής

Τίτλος μαθήματος	Ιστορία των Ιδεών της Προσχολικής Αγωγής
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Ελένη Παπαδοπούλου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Να καταλάβουν οι φοιτητές/τριες την έννοια και τη σημασία του μαθήματος.</p> <p>Να αναλύσουν την πορεία της εξέλιξης της Προσχολικής Αγωγής</p> <p>Να γνωρίσουν τις βασικές ιδέες των παιδαγωγικών συστημάτων από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα</p> <p>Να μπορούν να συσχετίζουν τις βασικές ιδέες του παρελθόντος με το σύγχρονο νηπιαγωγείο</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	Παλιά, νέα και σύγχρονη Παιδαγωγική. Σημαντικοί σταθμοί στην εξέλιξη της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Rabelais, J. Lock, Comenius, Rousseau, Pestalozzi, Frobel, Herbart, E. Key, παιδαγωγικές ιδέες στην Προσχολική Αγωγή από τις αρχές του 20 ^{ου} αιώνα μέχρι σήμερα)
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Χαντζηστεφανίδου, Σ. (2008). <i>Ιστορία της Προσχολικής Αγωγής, τ. Α'.</i> Θεσ/νίκη: Αφοι Κυριακίδη 2. Rohrs, H. (1990). <i>Το κίνημα της προοδευτικής εκπαίδευσης.</i> Θεσ/νίκη : Αφοι Κυριακίδη 3. Σημειώσεις της διδάσκουσας
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη Εργασία σε ομάδες
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις

Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά
--------------------	----------

8. Ολιστικές προσεγγίσεις στη μελέτη του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος

Τίτλος μαθήματος	Ολιστικές προσεγγίσεις στη μελέτη του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	1
Αριθμός διδακτικών μονάδων	2
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Μπακιρτζής - Α. Γεωργόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Εξοικείωση με την καθημερινότητα του νηπιαγωγείου και τη δυνατότητα εφαρμογής της βιωματικής εκπαίδευσης στο χώρο αυτό και κατάκτηση των σχετικών βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Ενδυνάμωση των φοιτητριών προς την κατεύθυνση σχετικών εφαρμογών από μέρους τους
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Συζητείται η εφαρμογή της μεθόδου project στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και στο νηπιαγωγείο. Τονίζεται η σχεσιοκεντρική/επικοινωνιοκεντρική φύση του σχεδίου εργασίας (project). Συσχετίζεται η εφαρμογή της παραπάνω μεθόδου με τη συνθήκη της πρακτικής άσκησης στα νηπιαγωγεία και αναζητούνται πρακτικές ομολογες προς τη βιωματική εκπαίδευση. Γίνονται ασκήσεις-δοκιμές και εφαρμογές των αρχών αυτών «επί χάρτου» και προσπαθείται να συνδεθεί η φιλοσοφία οι αρχές και οι μέθοδοι της βιωματικής/ ολιστικής εκπαίδευσης με το έργο παλαιότερων και σύγχρονων παιδαγωγών (Rogers, O'Neil, Lewin, Dewey) .</p> <p>Συζητείται το θέμα του σεβασμού της αυτονομίας του προσχολικού παιδιού και το θέμα του κατά πόσο δικαιούμαστε να επιβάλλουμε θέματα και όχι να «ακούμε» τα παιδιά και να διευκολύνουμε την ανάδυση θεμάτων από τις προσχολικές ομάδες. Αναφερόμαστε στην προοδευτική παιδαγωγική και συσχετίζουμε με αυταρχικές παιδαγωγικές ατμόσφαιρες και την αδυναμία τους να παράξουν κριτικούς πολίτες. Μέσα από επανειλημμένα εργαστήρια (workshop) εμπνυχώνονται οι φοιτητές/τριες προς την κατεύθυνση εφαρμογών των αρχών αυτών στο νηπιαγωγείο και ιδιαίτερα κατά την επικείμενη πρακτική τους άσκηση.</p> <p>Οργανώνονται επισκέψεις έμπειρων νηπιαγωγών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και γίνεται οργανωμένη και συστηματική συζήτηση με τους/τις φοιτητές/τριες βάσει των ερωτημάτων τους των σχετικών με τις βιωματικές τεχνικές και την</p>

	εφαρμογή τους στο νηπιαγωγείο
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	1. Χρυσ αφίδης, Κ (1991) <i>Βιοματική-επικοινωνιακή διδασκαλία</i> , Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε. 2. Helm, J., H, Katz, L (2002) <i>Μέθοδος project και προσχολική ηλικία-Οι μικροί ερευνητές</i> . Αθήνα: Μεταίχμιο
Μέθοδοι διδασκαλίας	Βιοματικά εργαστήρια
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις με γραπτή βιοματική εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

9. Αναπτυξιακά Προβλήματα Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας

Το μάθημα θα διδαχθεί από ειδικό επιστήμονα με το Π.Δ. 407/80. Τα στοιχεία και το περιεχόμενο του μαθήματος θα δοθούν μετά την πρόσληψή του.

10. Μεθοδολογία Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο

Τίτλος μαθήματος	Μεθοδολογία Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων Αριθμός διδακτικών μονάδων	3 3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Παπανδρέου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> • Να μπορούν οι φοιτητές/τριες να εφαρμόσουν βασικές αρχές για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό στο νηπιαγωγείο • Να συνδέουν σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις με την εκπαιδευτική πρακτική • Να αναπτύσσουν μοντέλα ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων • Να είναι σε θέση να επιλέγουν και να σχεδιάζουν κατάλληλα προγράμματα και δραστηριότητες σύμφωνα με τις αρχές σύγχρονων διδακτικών προσεγγίσεων • Να ερμηνεύουν με τα κατάλληλα θεωρητικά εργαλεία διάφορες καταστάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας. • Να διαμορφώσουν μια κριτική στάση απέναντι σε διδακτικές προτάσεις και πρακτικές <p>Να αξιολογούν εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες, δικά τους και των άλλων, αξιοποιώντας τις θεωρητικές τους γνώσεις</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδαγωγικό τρίγωνο. Παιδαγωγικό - διδακτικό

	<p>συμβόλαιο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θεωρητικοί άξονες και μεθοδολογικό πλαίσιο ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Κοινωνική διάσταση της γνώσης, (μικρο-κοινωνία της τάξης, κοινά νοήματα, κοινωνικές αλληλεπιδράσεις), ▪ Τα γνωστικά αντικείμενα στην εκπαιδευτική διαδικασία του νηπιαγωγείου διασυνδέσεις μεταξύ γνωστικών αντικειμένων, εννοιολογικά πλαίσια, ορισμός περιεχομένου. ▪ Χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες της παιδικής σκέψης (προηγούμενες γνώσεις , γνωστικά εμπόδια, «λάθη» κ.λ.π) ▪ Παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωση των στόχων ▪ Ανάλυση και επιλογή κατάλληλων διδακτικών στρατηγικών ▪ Ροή του προγράμματος, (διαδοχή δραστηριοτήτων, ανατροφοδότηση, αναπροσαρμογές) ▪ Διαδικασίες αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων • Μεθοδολογία ανάπτυξης δραστηριοτήτων <ul style="list-style-type: none"> ▪ ανίχνευση/διερεύνηση των αναπαραστάσεων των παιδιών ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε όλα τα στάδια (στρατηγικές ανίχνευσης, ερμηνεία αναπαραστάσεων, αξιολόγηση, αξιοποίηση) ▪ ανάπτυξη δραστηριοτήτων με νόημα ▪ χρήση ποικίλων μέσων έκφρασης και αναπαράστασης της γνώσης Επεξεργασία γνώσεων μέσα από διαφορετικές καταστάσεις ▪ σχεδιασμός και οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού ▪ Αξιοποίηση ευκαιριών από το ελεύθερο παιχνίδι για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων ▪ Διαδικασίες αξιολόγησης <p>Εφαρμογές: σε γνωστικά αντικείμενα, θεματικές προσεγγίσεις, σχέδια εργασίας, διαθεματικές έννοιες</p>
<p>Συνιστώμενη ύλη για μελέτη</p>	<p>1α. C. Edwards, L. Gandini & G. Forman (επιμ.). 2006. <i>Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη</p> <p>1β. G. de Vecchi. 2003. <i>Διδάσκοντας μαζί, μαθαίνοντας μαζί</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Σαβάλλας</p> <p>2. M. Minder. 2007. <i>Λειτουργική διδακτική</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη</p> <p>Και προαιρετικά τα παρακάτω:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A. Ανδρούσου. 2002. Κίνητρο στη εκπαίδευση. www.kleidiakaiantikleidia.net 2. Marit Holm Hopperstad. 2008. Relationships between children's drawing and accompanying peer interactions

	<p>teacher-initiated drawing sessions. <i>International Journal of Early Years Education</i>, Vol. 16, No. 2, 133–150</p> <p>3. S. Wright. 2007. Young children’s meaning making through drawing and telling. <i>Australian Journal of Childhood</i>, V 32, N 4, 37-48</p> <p>4. E. Beverly Lambert. 2006. Can drawing facilitate problem-solving? An exploratory study. <i>Australian Journal of Early Childhood</i>, V 31, N 2.</p> <p>5. B. Van Oers. 1994. Semiotic Activity of Young Children in Play: The Construction and Use of Schematic Representations <i>European Early Childhood Education Research Journal</i>, Vol. 2, No. 1.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διαλέξεις- παρουσιάσεις μικρής διάρκειας, βιωματικές δραστηριότητες, ερωτήσεις-συζήτηση, υλοποίηση ομαδικών εργασιών- επίλυση προβλημάτων και παρουσιάσεις από τους φοιτητές
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ομαδικές και ατομικές εργασίες, παρουσιάσεις εργασιών
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

11. Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος	Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Κανατσούλη
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Το μάθημα αυτό προσπαθεί να δείξει στους φοιτητές ότι πίσω από απλές φαινομενικά ή πραγματικά λογοτεχνικές ιστορίες για παιδιά κρύβονται ιδεολογίες και μπορεί να υπάρχουν ιδεολογικοί μηχανισμοί χειραγώγησης του αναγνώστη. Συνεπώς δια του μαθήματος η βασική επιδίωξη είναι η καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας του φοιτητή κατά την ανάγνωση των κειμένων είτε απευθύνονται σε παιδιά είτε σε ενηλίκους. Επίσης επιδιώκεται η ανάγνωση όσο γίνεται περισσότερων και ποικίλων λογοτεχνικών ιστοριών, που θέτουν ιδεολογικά ζητήματα, οι οποίες θα χρησιμεύσουν άλλωστε ως υλικό στη νηπιαγωγό.
Περιεχόμενο μαθήματος	Μελετούμε ιδεολογικά ζητήματα της Παιδικής Λογοτεχνίας στη βάση δύο κατηγοριοποιήσεων, μιας θεματικής και μιας ειδολογικής. Με την πρώτη, δίνουμε κυρίως έμφαση σε φλέγοντα (και πολυσυζητημένα διεθνώς) θέματα που αφορούν το σεξισμό, το ρατσισμό, την πολυπολιτισμικότητα, τη λογοκρισία, την πολιτική ορθότητα. Με την

	ειδολογική κατηγοριοποίηση, προσπαθούμε να συλλάβουμε τις πολλαπλές μορφές ή και μεταμορφώσεις της ιδεολογίας των κειμένων. Για παράδειγμα, ο ιδεολογικός χειρισμός του περιπετειώδους μυθιστορήματος αναπτύσσεται βάσει διαφορετικών λογοτεχνικών συμβάσεων από αυτόν του ιστορικού μυθιστορήματος, η διακειμενική σχέση των κειμένων συμβάσεων από αυτόν του ιστορικού μυθιστορήματος, η διακειμενική σχέση των κειμένων επιβάλλει μια διαφορετική αναζήτηση των συγκρινόμενων ιδεολογιών και, προφανώς, η ιδεολογία της εικόνας χρησιμοποιεί μια διαφορετική γλώσσα από αυτή του κειμενικού λόγου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<p>Τα ζητήματα που θα συζητηθούν είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τι είναι ιδεολογία. Άμεση, έμμεση ιδεολογία 2. Ιδεολογία και αφηγηματικοί τρόποι 3. Γυναικείο φύλο και παιδική λογοτεχνία 4. Φυλετικοί και ταξικοί διαχωρισμοί 5. Ελληνικότητα και πολυπολιτισμικότητα 6. Χιούμορ και προκαταλήψεις 7. Διακειμενικές σχέσεις, ανατρεπτικά κείμενα και ιδεολογία 8. Ρεαλισμός και φαντασία 9. Η ιδιάζουσα περίπτωση της ιδεολογίας στο ιστορικό λογοτεχνικό βιβλίο 10. Βιβλίο γνώσεων και βιογραφίες 11. Οικολογία και Παιδική Λογοτεχνία 12. Το νησί των θησαυρών ή η περιπέτεια μιας αναζήτησης 13. Ιδεολογικές κωδικοποιήσεις και εικόνα 14. Λογοκρισία, επιλογή και παιδικό βιβλίο. Διασκευές. 15. Political Correctness 16. Αναγνώστης-παιδί: μικρός αθώος ή κριτικός αναγνώστης;
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη, με επίδειξη σκαναρισμένων παιδικών βιβλίων ή διανομή φωτοτυπημένων κειμένων και συζήτηση/κριτική των κειμένων που ήδη έχουν παρουσιαστεί
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

12. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής

Τίτλος μαθήματος	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'

Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Εύα Παυλίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> • Να εκτιμήσουν οι φοιτήτριες/τές τη σπουδαιότητα της πρώιμης αγωγής της κίνησης, μέσα από τα αποτελέσματα σύγχρονων ερευνών • Να εμβαθύνουν στις προϋποθέσεις σύλληψης, αλλά και εφαρμογής δικών τους κατάλληλων εκπαιδευτικών σχεδιασμών Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής. • Να ασκηθούν στις ευέλικτες εναλλαγές των τρόπων προσέγγισης των παιδιών και στην εφαρμογή «μαθητοκεντρικών μεθόδων» • Να αισθανθούν περισσότερο ασφαλείς κατά την πρακτική τους άσκηση
Περιεχόμενο μαθήματος	<p><i>Θεωρητικό μέρος:</i> Παράθεση ερευνητικών στοιχείων σε σχέση με τις δυνατότητες ανάπτυξης των παιδιών πάνω στους βασικούς άξονες της Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής (αίσθηση του ρυθμού, χωροαντιληπτική ικανότητα, εκφραστικότητα, δημιουργική κίνηση, επικοινωνιακές σχέσεις κ.ά.). Ανάλυση της δομής των συνδυαστικών δραστηριοτήτων (μουσικοκινητικών δρώμενων μεγάλης διάρκειας) και της δημιουργίας χορογραφημένων κινητικών μοτίβων. Εμβάθυνση στους τρόπους προσέγγισης των παιδιών με βάση αναγνωρισμένες μεθόδους της Φυσικής Αγωγής. Πληροφορίες για την αγωγή της ορθοσωμικής κίνησης, κανόνες πρόληψης τραυματισμών. Σχεδιασμός ημερήσιων, εβδομαδιαίων και ετήσιων εκπαιδευτικών προγραμμάτων Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής.</p> <p><i>Πρακτικό μέρος:</i> Εφαρμογές δραστηριοτήτων, οι οποίες στηρίζονται στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος με την ενεργό συμμετοχή των φοιτητριών/των.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Εκτός από τα δύο συγγράμματα που προτείνονται για το μάθημα [Πολυμενοπούλου, Κ., Καραδήμου, Κ., Πολάτου, Ε. «Ρυθμικές Ασκήσεις στη Φυσική Αγωγή» (2008), Μπελισιά, Ι. & Ιμπερτί, Ν. «Ο Χορός στο Νηπιαγωγείο» (2004)], είναι σημαντική η αναζήτηση ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας για τη μουσικοκινητική αγωγή, την ψυχοκινητική, το δημιουργικό χορό, τη διαθεματικότητα,

	διαπολιτισμικότητα κ.ά., όπως επίσης και η διερεύνηση πηγών κατάλληλων μουσικών ακουσμάτων και άλλου εκπαιδευτικού υλικού για τις δραστηριότητες.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Στο θεωρητικό μέρος γίνονται διαλέξεις, παρουσιάσεις θεμάτων της ύλης με ppt, παρουσιάσεις βιντεοσκοπημένων διδακτικών επεισοδίων. Στο πρακτικό μέρος γίνονται εφαρμογές δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ζητείται παρουσίαση επινοημένων ή διασκευασμένων δραστηριοτήτων ατομικά ή συνεργατικά (πρακτικό μέρος) και παράδοση γραπτής περιγραφής της εφαρμογής με αιτιολόγηση στόχων, μεθόδων προσέγγισης κ.λ.π. (θεωρητικό μέρος). Αναλυτικές πληροφορίες δίνονται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος στην ιστοσελίδα του Τμήματος
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική *

13. Κοινωνικές Αναπαραστάσεις στην Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Κοινωνικές Αναπαραστάσεις στην Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Γκέκα
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> Οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές έννοιες, θεωρητικές και μεθοδολογικές, των κοινωνικών αναπαραστάσεων και την εφαρμογή τους στην εκπαιδευτική πράξη. Εφαρμογή ερευνητικών εργαλείων στην κατανόηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων.
Περιεχόμενο μαθήματος	Ορισμός και εξήγηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων: κοινωνική κατασκευή της γνώσης, δομή και λειτουργία των κοινωνικών αναπαραστάσεων, ο ρόλος της γλώσσας και της επικοινωνίας. Μέθοδοι έρευνας στο χώρο των κοινωνικών αναπαραστάσεων. Ερευνητικές εφαρμογές: κοινωνικές αναπαραστάσεις του παιδιού, κοινωνικές αναπαραστάσεις του δασκάλου και του μαθητή.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Κατερέλος, Γ. (1999). Θεωρία και πράξη στην εκπαιδευτική σχέση. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

	Παπαστάμου, Σ., Μαντόγλου, Α. (1995). <i>Κοινωνικές αναπαραστάσεις</i> . Αθήνα: Οδυσσέας.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διαλέξεις με ppt. Συμμετοχική διδασκαλία
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ερευνητικές εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

14. Κουκλοθέατρο: Κατασκευή κούκλας

Τίτλος μαθήματος	Κουκλοθέατρο: Κατασκευή κούκλας
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	3 ^ο
Εξάμηνο	ΣΤ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Λενακάκης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	Ιστορία και εξέλιξη του κουκλοθεάτρου. Είδη θεατρικής κούκλας: δακτυλόκουκλα, γαντόκουκλα, μαριονέτα, γιγαντόκουκλα κ.ά. Υλικά και τεχνικές κατασκευής και ένδυσης.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ul style="list-style-type: none"> • Αντιγόνη Παρούση: Κούκλες κουκλοθεάτρου. Εκδόσεις Πατάκη. Αθήνα 1998 • Απόστολος Μαγουλιώτης: <i>Κουκλοθέατρο I: Κούκλες - Σκηνικά - Παίξιμο</i>. Εκδόσεις Καστανιώτη. Αθήνα 2006
Μέθοδοι διδασκαλίας	
Μέθοδοι αξιολόγησης	Κατασκευή κουκλών, γραπτή εργασία.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

15. Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων

Z' εξάμηνο

1. Αξιολόγηση του Παιδιού

Τίτλος μαθήματος	Αξιολόγηση του Παιδιού
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4ο
Εξάμηνο	Z' (Δεν θα διδαχθεί)
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μαρία Τζουριάδου και Μελανθία Κοντοπούλου

Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<ul style="list-style-type: none"> • Να εκπαιδευτούν οι φοιτητές στη χορήγηση κριτηρίων. • Να καταλάβουν και να ερμηνεύουν κριτήρια από άλλες ειδικότητες που εμπλέκονται στη διεπιστημονική αξιολόγηση. • Να εκπαιδευτούν στην κατασκευή δυναμικού portfolio.
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση του παιδιού και μαθησιακή διαδικασία • Παρουσίαση κριτηρίων κατάλληλων για παιδαγωγούς • Παρουσίαση και σχολιασμός ψυχομετρικών κριτηρίων ικανοτήτων, συμπεριφοράς, ψυχοκοινωνικών κριτηρίων • Ο ρόλος της διεπιστημονικότητας στην πρόιμη παρέμβαση • Δυναμικό πορτφόλιο (portfolio) για παιδιά σε επικινδυνότητα και για παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	
Μέθοδοι διδασκαλίας	Μάθημα διάλεξης
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτές εξετάσεις ή εξετάσεις με εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

2.Μειονοτικές Ομάδες και Προσχολική Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Μειονοτικές Ομάδες και Προσχολική Εκπαίδευση
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Z'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ Τσιούμης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα ενημερωθούν για τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις σε σχέση με την αντιμετώπιση παιδιών μειονοτήτων και σε σχέση με τη διαχείριση της πολυπολιτισμικής τάξης, ιδιαίτερα με το ζήτημα της ταυτότητας και των κοινωνικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών των μειονοτήτων , καθώς και με τις βασικές παραμέτρους που εμπλέκονται στη διαχείριση της τάξης όπου συνυπάρχουν παιδιά της πλειονότητας και της μειονότητας, όπως η φυλετική στάση και ταυτοποίηση, το ζήτημα της αντιμετώπισης των παιδιών που δε γνωρίζουν τη γλώσσα του σχολείου,</p>

	<p>ο ρόλος του εκπαιδευτικού και της οικογένειας στην εκπαίδευση των παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, η δημιουργία της σχέσης σχολείου, οικογένειας και κοινότητας.</p> <p>Αποτέλεσμα μιας τέτοιας ενασχόλησης αναμένεται να είναι η αποτελεσματικότερη λειτουργία στην πολυπολιτισμική τάξη. Μέσα από την ενασχόληση με συγκεκριμένες δραστηριότητες διαπολιτισμικού χαρακτήρα, αναμένεται να αναπτυχθούν δεξιότητες χειρισμού της πολυγλωσσίας και της πολυπολιτισμικότητας</p>
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος, προσεγγίζεται ο ιστορικός ρόλος του νηπιαγωγείου σε σχέση με την εκπαίδευση των παιδιών μειονοτήτων. Στη συνέχεια, προσεγγίζονται σημαντικά ζητήματα σε σχέση με την εκπαίδευση των παιδιών μειονοτήτων και τη διαχείριση της πολυπολιτισμικής τάξης. Ανάμεσα σ' αυτά, ζητήματα ταυτότητας και φυλετικής ταυτοποίησης, η αντιμετώπιση των παιδιών που δε γνωρίζουν τη γλώσσα του σχολείου, ο ρόλος του εκπαιδευτικού, της οικογένειας, και η σημασία της ανάπτυξης σχέσης σχολείου, οικογένειας και κοινότητας.</p> <p>Σημαντική θέση κατέχουν οι διάφορες προσεγγίσεις των ευαίσθητων στην πολυπολιτισμικότητα μοντέλων, καθώς και το ζήτημα του παιδαγωγικού υλικού για τη διαχείριση της διαφορετικότητας και η αξιοποίησή του. Πραγματοποιείται επίσης προσέγγιση των διαφόρων ομάδων που έχουν παρουσία στο ελληνικό νηπιαγωγείο και αναφορά στην κατάσταση των παιδιών τους σ' αυτό, και γίνεται ανάλυση της διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας από τη σκοπιά των αναλυτικών προγραμμάτων. Στα πλαίσια του μαθήματος πραγματοποιούνται ασκήσεις σχετικά με την υλοποίηση θεματικών δραστηριοτήτων και σχεδίων εργασίας για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στην προσχολική τάξη.</p>
Συνοτιωμένη ύλη για μελέτη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κωστής Τσιούμης, <i>Ο Μικρός Άλλος</i>, Ζυγός, Θεσσαλονίκη 2003. 2. Οδ. Ευαγγέλου/Ν.Κάντζου, <i>Πολυπολιτισμικότητα και Εκπαιδευτικός Ρατσισμός</i>, Δίπτυχο, Αθήνα 2005. 3. M. Vanderbroeck, <i>Με τη ματιά του Γέτι</i>, Νήσος, Αθήνα 2005. 4. Γ. Νικολάου, <i>Εκπαίδευση και Ένταξη Αλλοδαπών Μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο</i>, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2000. 5. J. Cummins, <i>Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση</i>, Gutenberg, Αθήνα 1999
Μέθοδοι διδασκαλίας	<p>Εισηγήσεις του διδάσκοντα, συζητήσεις του διδάσκοντα με τους φοιτητές, καθώς και των</p>

	φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, διαλέξεις άλλων επιστημόνων προσκεκλημένων από το διδάσκοντα
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εξετάσεις, συμμετοχή στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στην τάξη, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Ειδικές περιπτώσεις μουσειοπαιδαγωγικών εφαρμογών

Τίτλος μαθήματος	Ειδικές περιπτώσεις μουσειοπαιδαγωγικών εφαρμογών
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Φ. Παπαντωνίου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Στο μάθημα αυτό επιδιώκεται η εμβάθυνση των φοιτητών/τριών σε ορισμένες συγκεκριμένες προσεγγίσεις της Μουσειακής Εκπαίδευσης και των εφαρμογών τους στην Εκπαίδευση.
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Αρχικά γίνεται μια σύντομη ανακεφαλαίωση του θεωρητικού πλαισίου και των μεθοδολογικών αρχών της Μουσειοπαιδαγωγικής, που διδάσκονται αναλυτικά σε άλλο μάθημα (βλ. παραπάνω, Προαπαιτούμενα). Στη συνέχεια δίνεται η δυνατότητα εμβάθυνσης στους φοιτητές /τριες σε ορισμένες επιμέρους οπτικές προσέγγισης και χρήσεις της Μουσειακής Εκπαίδευσης από πολιτιστικούς, μουσειακούς και εκπαιδευτικούς φορείς. Αυτές αφορούν: α) τη σύνδεση της Μουσειακής Εκπαίδευσης με άλλες επιστημονικές και διδακτικές περιοχές, όπως η Τοπική Ιστορία (π.χ. στα μνημεία της πόλης μας της νεότερης αρχιτεκτονικής ή βιομηχανικής κληρονομιάς), η Περιβαλλοντική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα δράσεων αρμόδιων φορέων) κ.ά.</p> <p>Β) τη στενότερη γνωριμία με μουσεία που αφορούν την παιδική ηλικία (π.χ. μουσείο παιχνιδιών) ή απευθύνονται σ' αυτήν (π.χ. παιδικά μουσεία, κέντρα επιστημών) και γ) τη χρησιμοποίηση διαφόρων μουσειοπαιδαγωγικών μεθόδων (π.χ. οργάνωση εκπαιδευτικού παιχνιδιού, μουσείο τάξης κ.τ.λ) και μέσω (π.χ. παιδικά βιβλία με σχετικό περιεχόμενο) στην προσχολική τάξη.</p>
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	- Γ. Κόκκινος, Ε. Αλεξάκη (επιμ.), «Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Μουσειακή

	Αγωγή», Εκδ. Μεταίχιμο, Αθήνα 2002 - Γ. Κακούρου – Χρόνη, «Μουσείο – Σχολείο. Αντικριστές πόρτες στη γνώση», Εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2005
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη με επίδειξη οπτικού υλικού, συζήτηση, προφορικές και γραπτές ασκήσεις και επισκέψεις σε μουσεία και μνημεία.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εργασία
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Αστείο και Παιδί

Τίτλος μαθήματος	Αστείο και Παιδί
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Ζ'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κωνσταντινίδου-Σέμογλου Ουρανία
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Βασικές γνώσεις που θα αποκτηθούν: κατανόηση της σχέσης του παιδιού με το Αστείο τόσο σε γνωστικό όσο και σε συναισθηματικό επίπεδο. Η κατανόηση αυτή αποτελεί βασική προϋπόθεση για την παιδαγωγική αξιοποίηση του Αστείου.
Περιεχόμενο μαθήματος	Το μάθημα επιχειρεί τη διασάφηση της σχέσης του παιδιού της προσχολικής ηλικίας με το Αστείο και την ανάδειξη των παιδαγωγικών δυνατοτήτων που έχει η σχέση αυτή. Πιο συγκεκριμένα το μάθημα εξετάζει τη σχέση των δομικών χαρακτηριστικών του κάθε Αστείου (και όχι κάθε είδους χωριστά) με τις αναπτυξιακές δυνατότητες του παιδιού. Μέσα από τη θεωρία του Μπερξόν για το Αστείο αναδεικνύονται τα μορφολογικά χαρακτηριστικά του Αστείου ενώ μέσα από τη Φροϋδική θεωρία για το Αστείο εξετάζεται το είδος της ευχαρίστησης που κάθε είδος Αστείου προσδίδει τόσο στον παραγωγό του όσο και στον δέκτη του. Η Φροϋδική θεωρία επίσης συμβάλλει στην συζήτηση που αφορά τις διαφορές ανάμεσα στο Αστείο των δύο φύλων. Η θεωρία του Μπερξόν συμβάλλει και στην ανάλυση του Αστείου των κόμικς, μια ανάλυση που βοηθάει να αναδειχθούν και τα χαρακτηριστικά του παιδικού αστείου. Στα τελευταία μαθήματα συζητούνται τα ευρήματα από τις εργασίες των φοιτητών οι οποίες διερευνούν τόσο τη σχέση του παιδιού με το Αστείο όσο και την παιδαγωγική της αξιοποίηση.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<u>Βασική βιβλιογραφία:</u> Ορισμένες σελίδες από το

	βιβλίο :Κωνταντινίδου-Σέμογλου, <i>Κόμικς Παιδί και Αστείο</i> , Εξάντας Αθήνα. - Φωτοτυπημένα κείμενα.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη στο πρώτο μέρος του μαθήματος, ενώ το δεύτερο μέρος έχει κυρίως εφαρμοσμένο χαρακτήρα .Γίνεται συζήτηση με αφορμή τα ευρήματα των εργασιών των φοιτητών/τριών.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Εργασία στο τέλος του εξαμήνου και παρουσίαση της εργασίας στην τάξη. Συνοπλογίζεται στην αξιολόγηση η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών: εργασία και προσκόμιση εποπτικού υλικού
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

5. Μεταφράσεις – διασκευές κειμένων παιδικής λογοτεχνίας

Τίτλος μαθήματος	Μεταφράσεις – διασκευές κειμένων παιδικής λογοτεχνίας
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4ο
Εξάμηνο	Z'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Σοφία Γαβριηλίδου-Σπυρίδου
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Καθώς το θέμα των μεταφράσεων, και των όποιων προσαρμογών και διασκευών συνεπάγονται συνδέεται με το διαπολιτισμικό χαρακτήρα της μεταφρασμένης παιδικής λογοτεχνίας και αποτελεί κομβικό σημείο στην ιστορία του βιβλίου για παιδιά, το μάθημα συμβάλλει: <ul style="list-style-type: none"> • Στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η παιδική λογοτεχνία αντιλαμβάνεται τη διεθνή της προοπτική. • Στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο το βιβλίο για παιδιά ενσωματώνει και προβάλλει ιδεολογικούς προβληματισμούς, πολιτισμικές εκφράσεις, αντιλήψεις.
Περιεχόμενο μαθήματος	Οι βασικές ενότητες του μαθήματος εξετάζουν: <ul style="list-style-type: none"> • Τη δυναμική της μεταφρασμένης (εισαγόμενης) παιδικής λογοτεχνίας στην εξέλιξη μιας εθνικής παιδικής λογοτεχνίας και ειδικότερα της ελληνικής. • Τις μεταφραστικές στρατηγικές που αναπτύσσονται στο χειρισμό ανοίκειων πολιτισμικών κωδικών. • Τα κριτήρια που υιοθετούνται στην επιλογή των προς μετάφραση έργων.

	<ul style="list-style-type: none"> • Τη σχέση του πρωτότυπου κειμένου (κείμενο-πηγή/ πολιτισμός-πηγή) με το μεταφρασμένο (κείμενο-στόχος/ πολιτισμός στόχος) ή την κινηματογραφική του εκδοχή και την αξιολόγηση των αλλοιώσεων πολιτισμικών εμπεριεχομένων, των προσαρμογών σε νόρμες, των αποσπασματικών αποδόσεων και απλοποιήσεων. • Τη σχέση του μεταφρασμένου κειμένου με το πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο δημιουργείται και από το οποίο διαμορφώνεται. • Τον ρόλο της μετάφρασης στην ανάδειξη του διαπολιτισμικού χαρακτήρα της παιδικής λογοτεχνίας και στον εμπλουτισμό των συντεταγμένων, πολιτισμικών ή άλλων, του πολιτισμού- στόχου.
<p>Συνιστώμενη ύλη για μελέτη</p>	<p><u>Βασική Βιβλιογραφία:</u> Ντελόπουλος, Κ. : <i>Παιδικά και Νεανικά Βιβλία του 19^{ου} αιώνα</i>, Αθήνα, ΕΛ.Ι.Α., 1995. ή Ζερβού, Α.: <i>Λογοκρισία και αντιστάσεις των παιδικών μας χρόνων</i>, Αθήνα Οδυσσεάς, 1992.</p> <p><u>Προτεινόμενη Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:</u> Συμεωνίδου-Χρηστίδου, Τ. : “Η έννοια της διαπολιτισμικότητας στη μεταφραστική διαδικασία”, στο Α. Τσοπάνογλου, Ν. Τρύφωνα-Αντωνοπούλου (επιμ.) : <i>Πρακτικά του 11^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρίας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας</i>, με θέμα: “Η κοινωνιογλωσσολογική διάσταση στη διδασκαλία και εκμάθηση σύγχρονων γλωσσών”, Βόλος 20-24/12/1995, τ. 7, σσ. 323-334.</p> <p>Nikolajeva, M. : <i>Children’s Literature. Come of Age: Toward a New Aesthetic</i>, New York and London, Garland Publishing, 1996.</p> <p>O’Sullivan, E. : <i>Comparative Children’s Literature</i>, London and New York, Routledge, 2005.</p> <p>O’Sullivan, E. : <i>Comparing Children’s Literature</i>, στο <i>gfl-journal</i>, No. 2 (2002), pp. 33-56.</p> <p>Shavit, Z. : “The Historical Model of the Development of Children’s Literature, στο Nikolajeva M. (επιμ.) : <i>Aspects and Issues in the History of Children’s Literature</i>, Westport, Connecticut, London, Greenwood Press, 1995, 27-38.</p> <p>Even-Zohar, I. : “Polysystem Theory”, στο <i>Poetics Today</i>, Special Issue: Literature, Interpretation, Communication, Duke University Press, vol. 1., n. 1/2, (autumn 1979), pp. 287-310 (διαθέσιμο στην ιστοσελίδα http://www.jstor.org/stable/177201).</p> <p>Even-Zohar, I.: <i>Polysystem Studies</i>, a special issue</p>

	<p>of <i>Poetics Today</i>, (Durham, Duke University Press), vol. 11, n. 1 (1990), (διαθέσιμο στην ιστοσελίδα http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/books/ez~ps1990-toc.pdf).</p> <p>Mdallel S. : “Translating Children’s Literature in the Arab World: The State of the Art”, <i>Meta-Traduction pour les enfants</i>, vol. 48, n. 1-2 (mai 2003), pp. 298-306 (διαθέσιμο στην ιστοσελίδα www.erudit.org/revue/meta/2003/v48/n1/006976ar.html).</p> <p>Shavit, Z. : “Translation of Children’s Literature as a Fuction of its Position in the Literaty Polysystem”, <i>Poetics Today</i>, (Translation Theory and Intercultural Relations, Duke University Press), vol. 2 , n. 4, (summer-autumn 1981), pp. 171-179 (διαθέσιμο στην ιστοσελίδα http://www.jstor.org/stable/17724195).</p> <p>Shavit Z.: <i>Poetics of Children’s Literature</i>, Athens and London, University of Georgia Press, 1986.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας	Διάλεξη-συζήτηση-προβολή ppt- προβολή ταινιών: συγκριτική ανάγνωση μεταφρασμένων βιβλίων, σύγκριση διασκευών και κινηματογραφικών εκδοχών, σχολιασμός.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Παρουσίαση εργασίας
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

6. Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με τις ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

Η' εξάμηνο

1. Κοινωνικές Σχέσεις και Πολιτισμικές Ιδιαιτερότητες

Τίτλος μαθήματος	Κοινωνικές Σχέσεις και Πολιτισμικές Ιδιαιτερότητες
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Η' (το μάθημα δεν θα διδαχθεί αυτό το εξάμηνο)
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Τσιούμης
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα ενημερωθούν για την προβληματική διαχείρισης των κοινωνικών σχέσεων στη σχολική τάξη με έμφαση την τάξη πολυπολιτισμικής σύνθεσης. Θα ασχοληθούν επίσης με την προσέγγιση των βασικών παραγόντων που

	επηρεάζουν τη διαχείριση των κοινωνικών σχέσεων στην προσχολική τάξη, θα προετοιμαστούν για την εφαρμογή της κοινωνιομετρικής μεθόδου στην προσχολική τάξη. Θα καταγράψουν τέλος και θα αναλύσουν τις κοινωνικές σχέσεις σε μια πολυπολιτισμική προσχολική τάξη και θα εκπονήσουν σχετική εργασία
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> - Παράγοντες που προσδιορίζουν τη διαμόρφωση των κοινωνικών σχέσεων στην τάξη - Συμβολικός χαρακτήρας της αλληλεπίδρασης - Στερεότυπα και προκαταλήψεις - Προσδοκίες - Εφαρμογή της κοινωνιομετρικής μεθόδου στην τάξη. - Προτάσεις για τη διαχείριση των κοινωνικών σχέσεων στην τάξη.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κ. Μπίκος, <i>Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στη Σχολική Τάξη</i>, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004. 2. Σ. Αυγητίδου, <i>Κοινωνικές Σχέσεις και Παιδική Φιλία στην Προσχολική Ηλικία</i>, Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 1997.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Εισηγήσεις της διδασκόντων, συζητήσεις των διδασκόντων με τους φοιτητές, καθώς και των φοιτητών μεταξύ τους, παρουσιάσεις εργασιών από φοιτητές, Προβολή ταινιών και σχολιασμός τους, πραγματοποίηση συνεντεύξεων σε νηπιαγωγεία.
Μέθοδοι αξιολόγησης	εργασίες-χρήση κοινωνιομετρικής μεθόδου στην προσχολική τάξη.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

2. Παιδικό βιβλίο - Εκδόσεις

Τίτλος μαθήματος	Παιδικό βιβλίο - Εκδόσεις
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Η'
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2,5
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Α. Καρακίτσιος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Η εξοικείωση των φοιτητών με την βιβλιολογία, τα διάφορα είδη παιδικού βιβλίου και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για δημιουργία και εφαρμογή εκπαιδευτικών Προγραμμάτων με κεντρικό άξονα το παιδικό βιβλίο γνώσης.
Περιεχόμενο μαθήματος	Στην πρώτη ενότητα το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην ιστορική πορεία και εξέλιξη του παιδικού

	<p>βιβλίου και στις ειδολογικές και μορφολογικές του ταξινομήσεις. Στη δεύτερη ενότητα γίνεται αναλυτική και κριτική παρουσίαση του βιβλίου γνώσης, των κατηγοριών του και των χαρακτηριστικών του. Παρουσιάζεται η σύγχρονη εκδοτική παραγωγή και αναλύονται οι σύγχρονες τάσεις. Στην τρίτη ενότητα το ενδιαφέρον μετατοπίζεται στην εκπαιδευτική διαδικασία και συγκεκριμένα στις προϋποθέσεις και παραμέτρους διαχείρισης του παιδικού βιβλίου στη σχολική τάξη, στην οργάνωση και λειτουργία της Βιβλιοθήκης. Προτείνονται και εφαρμόζονται ειδικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες γύρω από ένα παιδικό βιβλίο γνώσης, που έχουν κέντρο είτε το κείμενο είτε την εικονογράφηση. Τέλος γίνεται αναφορά στις νέες συνθήκες λειτουργίας των πολυβιβλιοπωλείων με την οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, θεατρικών δρώμενων με αφορμή την ανάγνωση ενός παιδικού βιβλίου.</p>
<p>Συνορισμένη ύλη για μελέτη</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Estivals Roberts, "La Bibliologie" P.U.F., Paris, 1987, 2 "le livre dans le Monde", Retz, Paris, 1984 3. Breton J., " Le statut de la Bibliologie, Massy, Bib., Pub. 1984 4. Tucker Nikolas, " The child and the book: a psychological and literary exploration," Campridge, Campridge University Press,1991. 5.Sutherland Zenna - May Hill Arbutnot, " Children and Books", Glenview III., Scott- Foresman and Company, 1986. 6 Ray Sheila, "Share a book with your baby", Bookbird, 30, Novemper, 1992, no4,p25-31 and Bookbird 31, Winter 1993, no 4, p.49. 7.Κιτσαράς Γ., " Το εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο", Γνώση, 1994 8. Καρπόζηλου Μάρθα, " Το παιδί στη χώρα των βιβλίων", Καστανιώτης, 1995. 9. Σπινκ Τζών, " Τα παιδιά ως αναγνώστες", Καστανιώτης, 1990 10. Μπενέκος Αντώνης " Το εικονογραφημένο βιβλίο", Δίπτυχο, 1973. Περιοδικά Διαβάζω, No 248, 156, Διαδρομές19,25,,7,29,24 Συνέδρια του Κ.ΕΠ.Β 2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα 3. Πίνακας επιστημονικών Συγγραμμάτων
<p>Μέθοδοι διδασκαλίας</p>	<p>Σεμινάρια και εργαστηριακές ασκήσεις, επισκέψεις</p>

	και πρακτικές ασκήσεις σε εκδοτικούς οίκους και Βιβλιοθήκες.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Ερευνητική Εργασία σε επιλεγμένα θέματα και σε συνεργασία με τον διδάσκοντα
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

3. Ερμηνεία Πηγών και Κειμένων Νεοελληνικής Ιστορίας

Τίτλος μαθήματος	Ερμηνεία Πηγών-Κειμένων Νεοελληνικής Ιστορίας
Είδος μαθήματος	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4 ^ο
Εξάμηνο	Η΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	3
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Κ. Βακαλόπουλος
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	
Περιεχόμενο μαθήματος	Μάθημα σεμιναριακού χαρακτήρα, στο οποίο το φοιτητικό δυναμικό εξοικειώνεται με τα κείμενα και τις πηγές που αφορούν σημαντικές πτυχές της νεότερης ελληνικής ιστορίας, ζητήματα εκπαίδευσης του μείζονος ελληνισμού και θέματα σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση του σε ευρύτερες περιοχές του βαλκανικού και μικρασιατικού χώρου. Η θεματική του εν λόγω Μαθήματος παρέχει στο φοιτητικό δυναμικό μια άμεση γνώση του ιστορικού γίνεσθαι και προσφέρει στο μελλοντικό παιδαγωγό βασικά στοιχεία του ιστορικού υπόβαθρου της επιστήμης του.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	
Μέθοδοι διδασκαλίας	Η διδασκαλία γίνεται με διάλεξη και συζήτηση
Μέθοδοι αξιολόγησης	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνικά

4. Συμβουλευτική Γονέων

Τίτλος μαθήματος	Συμβουλευτική Γονέων
Είδος μαθήματος	Επιλεγόμενο
Επίπεδο μαθήματος	Προπτυχιακό
Έτος σπουδών	4ο
Εξάμηνο	Η΄
Αριθμός πιστωτικών μονάδων	2
Αριθμός διδακτικών μονάδων	3
Ονοματεπώνυμο διδάσκοντα	Μ. Κοντοπούλου (Θα διδαχθεί στο Ζ΄ εξάμηνο)
Μαθησιακά αποτελέσματα και ικανότητες που θα αποκτηθούν	Η ευαισθητοποίηση των φοιτητών στη δυναμική που αναπτύσσεται στις σχέσεις εκπαιδευτικών-γονιών και

	στη διεξαγωγή της συνέντευξης με τους γονείς με στόχο την ενίσχυση της σχέσης τους με το παιδί, τον (την) εκπαιδευτικό και το σχολείο.
Περιεχόμενο μαθήματος	Το μάθημα αυτό διαπραγματεύεται τη σημασία, τη μορφή και τον τρόπο οργάνωσης της συνεργασίας των εκπαιδευτικών με τους γονείς. Προτείνεται ένα μοντέλο «συντροφικής σχέσης», που βασίζεται στην κατανόηση του γονεϊκού ρόλου ως προς τις κοινωνικές και συναισθηματικές του διαστάσεις. Εντοπίζονται οι δυσκολίες, που παρουσιάζονται και προτείνονται οι κατάλληλοι χειρισμοί για την αποτελεσματικότερη συνεργασία με τους γονείς.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη	Σημειώσεις φοιτητών από το μάθημα, βιβλιογραφία που δίνεται στο μάθημα.
Μέθοδοι διδασκαλίας	Το μάθημα βασίζεται στην ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών με τον σχολιασμό θεωρητικών δεδομένων και εμπειρικών στοιχείων που συλλέγουν οι ίδιοι οι φοιτητές καθώς και με βιωματικές ασκήσεις.
Μέθοδοι αξιολόγησης	Συμμετοχή των φοιτητών και εργασία που σχολιάζεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και παραδίδεται στο τέλος του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική

5. Εργαστηριακή έρευνα σύμφωνα με τις ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων 3 δ.μ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ Τ.Ε.Π.Α.Ε.

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
1) Εξελικτική Ψυχολογία Ι (Ζ. Μπαμπλέκου)	1) Εισαγωγή στις Θεωρίες της ανάπτυξης (Α΄ Εξ. κορμού) (Ζ. Μπαμπλέκου)
2) Ψυχοπαιδαγωγική-Διδασκαλία (Χ. Μελετιάδης)	2) Θεμελιώδη ζητήματα των επιστημών της αγωγής (Α΄ εξ. κορμού) (Ε. Παπαδοπούλου)
3) Ανάπτυξη του λόγου (Μ. Τζουριάδου-Κ. Μαναβόπουλος)	3) Ο λόγος του παιδιού και οι διαταραχές του (Γ΄ εξ. κορμού) (Μ. Τζουριάδου)
4) Νεοελληνική Ιστορία Ι (1204-1830) (Κ. Βακαλόπουλος)	4) Νεοελληνική Ιστορία 1204-1830 (Α΄ εξ. κορμού) (Κ. Βακαλόπουλος)
5) Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία (Δ. Τομπαΐδης)	5) Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία (Ε΄ εξ. μάθημα τομέα) (Σ. Χατζησαββίδης)
6) Κοινωνική Ψυχολογία Ι (Μ. Κάτσιου-Ζαφρανά)	6) Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση (ΣΤ΄ εξ. κορμού) (Κ. Βουγιούκας)
7) Ιστορία της Εκπαίδευσης Ι (Χ. Μελετιάδης)	7) Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (Β΄ εξ. κορμού) (Α.Δάγκας)

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

---

1) Βασικές Παιδαγωγικές Θέσεις-Διδασκαλία (Κ. Μπακιρτζής)	1) Ψυχοπαιδαγωγική της Επικοινωνίας (Ζ' εξ., κορμού) (Κ. Μπακιρτζής)
2) Εξελικτική Ψυχολογία II (Ζ. Μπαμπλέκου)	2) Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού: Γνωστική και κοινωνική Ανάπτυξη (Β' εξ., κορμού) (Ζ. Μπαμπλέκου)
3) Νεοελληνική Ιστορία II (1830–1940) (Κ. Βακαλόπουλος)	3) Νεοελληνική Ιστορία 1830–1940 (Ε' εξ., μάθημα τομέα) (Κ. Βακαλόπουλος)
4) Φυσιολογία μάθησης I (Μ. Κάτσιου–Ζαφρανά)	4) Φυσιολογία της μάθησης (Β' εξ., κορμού) (Ειδικός Επιστήμονας με το Π.Δ. 407/80)
5) Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία – Μορφολογία (Δ. Τομπαΐδης)	5) Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία – Μορφολογία (Α' εξ., κορμού) (Σ. Χατζησαββίδης)
6) Εισαγωγή στη Μεθοδολογία Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής (Τ. Βαρνάβα–Σκούρα)	6) Μεθοδολογία της έρευνας – Τεχνογραφία – Στατιστική (ΣΤ' εξ., κορμού) (Μ. Τζεκάκη)
7) Εικαστικά II: Γνωριμία με τις τεχνικές και την τέχνη (Κ. Νικόλτσου–Ε. Τρίμη)	7) Εισαγωγή στην Εικαστική Γλώσσα και Αγωγή (Δ' εξ., κορμού) (Ειδ.Επιστήμονας)

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

---

1) Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Ια (Ε. Παπαδοπούλου)	1) Έννοιες των φυσικών επιστημών και εφαρμογές (Β' εξ., κορμού) (Μ. Τσιτουρίδου)
2) Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Ιβ (Κ. Μπίκος)	2) Εκπαιδευτική Ψυχολογία (Γ' εξ., κορμού) (Κ. Βουγιούκας)
3) Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή (Μ. Τζουριάδου)	3) Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή (Α' εξ., κορμού) (Μ. Τζουριάδου)
4) Μουσειακή Εκπαίδευση (Χρ. Τσιούμη – Φ. Παπαντωνίου)	4) Μουσείο και Εκπαίδευση (Ε' εξ., μάθημα τομέα) (Φ. Παπαντωνίου)
5) Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Ι (Χ. Μελετιάδης)	5) Κοινωνία της Εκπαίδευσης (Α' εξ., επιλεγόμενο)
6) Εισαγωγή στην ανθρώπινη οικολογία (Α. Γεωργόπουλος)	6) Ανθρώπινη Οικολογία (Γ' εξ. κορμού) (Α. Γεωργόπουλος, Χ. Κυρίμης)
7) Νεοελληνική Γλώσσα: Μορφολογία–Σύνταξη (Σ. Χατζησαββίδης)	7) Νεοελληνική γλώσσα: Σύνταξη – Λεξιλόγιο (Β' εξ., κορμού) (Σ. Χατζησαββίδης)

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

---

1) Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Πα (Ε. Παπαδοπούλου)	1) Θεμελιώδη ζητήματα της προσχολικής εκπαίδευσης (Β' εξ., κορμού) (Ε. Ντολιοπούλου)
2) Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Πβ (Κ. Μαναβόπουλος)	2) Εφαρμογές γνωστικής ψυχολογίας (ΣΤ' εξ., μάθημα τομέα) (Ειδικός επιστήμονας Π.Δ. 407/80)
3) Μαθησιακές Δυσκολίες (Μ. Τζουριάδου)	3) Μαθησιακές Δυσκολίες (Δ' εξ., κορμού) (Μ. Τζουριάδου)
4) Μουσική ΙV (Π. Λιάτσου)	4) Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική (Δ' εξ., κορμού) (Κ. Δογάνη)
5) Παιδική Λογοτεχνία Ι (Α. Καρακίτσιος)	5) Παιδική Λογοτεχνία (Γ' εξ., κορμού) (Α. Καρακίτσιος)
6) Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία της Θεσσαλονίκης: Εκπαιδευτική προσέγγιση (Χ. Τσιούμη – Φ. Παπαντωνίου)	6) Μνημεία και Αρχαιολογικοί χώροι στην Εκπαίδευση (ΣΤ' εξ., μάθημα τομέα) (Ειδικός επιστήμονας Π.Δ. 407/80)

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

---

1) Διδακτική Μεθοδολογία Ια (Ε. Παπαδοπούλου)	1) Έννοιες των μαθηματικών και εφαρμογές (Δ. εξ., κορμού) (Μ. Τζεκάκη)
2) Διδακτική Μεθοδολογία Ιβ (Κ. Μπίκος)	2) Προγράμματα και οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Ε΄ εξ., κορμού) (Μ.Μπιρμπίλη)
3) Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης Ι (Ε. Βαρνάβα-Σκούρα)	3) Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της μάθησης και διδασκαλίας (Ε΄ εξ., μάθημα τομέα) (Κ. Βουγιούκας)
4) Διδασκαλία-Εφαρμογές κινητικών παιχνιδιών και ασκήσεων Ι (Α. Τσαπακίδου)	4) Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής (ΣΤ΄ εξ., μάθημα επιλογής) (Ε. Παυλίδου)
5) Κλινική Ψυχολογία Ι (Μ. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη)	5) Κοινωνικοποίηση του παιδιού προσχολικής ηλικίας (Γ΄ εξ., κορμού) (Μ. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη)
6) Συγκριτική Παιδαγωγική Ι (Λ. Αγγέλης)	6) Συγκριτική Παιδαγωγική Ι (Ε΄ εξ., κορμού) (Ε. Ντολιοπούλου - Ε. Παπαδοπούλου)
7) Σύγχρονα θέματα προσχολικής αγωγής Ι (Ε. Ντολιοπούλου)	7) Σύγχρονα προγράμματα της προσχολικής αγωγής (Ε΄ εξ., μάθημα τομέα) (Ε. Ντολιοπούλου)

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

---

1) Διδακτική Μεθοδολογία Πα (Ε. Παπαδοπούλου)	1) Μέσα επικοινωνίας και παιδική ηλικία (ΣΤ' εξ., κορμού) (Κ. Βρύζας)
2) Διδακτική Μεθοδολογία Πβ (Κ. Μπίκος)	2) Προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον (ΣΤ' εξ., μάθημα τομέα) (Δ. Γερμανός)
3) Μοντέλα Ανάλυσης της Μαζικής Επικοινωνίας (Κ. Βρύζας)	3) Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία (Ε' εξ., μάθημα τομέα) (Κ. Βρύζας)
4) Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης Π (Τ. Βαρνάβα-Σκούρα)	4) Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση (ΣΤ' εξ., κορμού) (Κ. Βουγιούκας)
5) Παιδαγωγική οργάνωση του χώρου (Δ. Γερμανός)	5) Παιδαγωγική οργάνωση του χώρου (Ζ' εξ., μάθημα τομέα) (Δ. Γερμανός)
6) Σύγχρονα θέματα προσχολικής αγωγής Π (Ε. Ντολιοπούλου)	6) Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής (Δ' εξ. κορμού) (Ε. Ντολιοπούλου)

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

---

1) Χώρος και διαδικασίες αγωγής (Δ. Γερμανός)	1) Χώρος και διαδικασίες αγωγής (Δ' εξ., κορμού) (Δ. Γερμανός)
2) Διδασκαλία – Εφαρμογές Ι (Κ. Μπίκος)	2) Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική (Ζ' εξ., μάθημα τομέα) (Μ. Μπιρμπίλη)
3) Κουκλοθέατρο Ι (Τ. Κυριακίδης)	3) Κουκλοθέατρο – Τεχνική – Θεματολογία (Ζ' εξ., μάθημα τομέα) (Α.Λενακάκης)

ΠΑΛΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

---

1) Διδασκαλία – Εφαρμογές ΙΙ (Χ. Μελετιάδης)	1)Θα αποφασιστεί σε περίπτωση ανάγκης
2) Συστηματική παρατήρηση και αξιολόγηση της συμπεριφοράς του νηπίου (Ε. Ντολιοπούλου)	2) Παράδοση εργασίας στην Ε. Ντολιοπούλου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

A/A ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΤΗΛ. ΓΡΑΦΕΙΟΥ E-MAIL

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ, Μέλη ΔΕΠ

1	Βακαλόπουλος Κωσταντίνος	995011	Kvak@nured.auth.gr
2	Βουγιούκας Κωνσταντίνος	991299	costasv@nured.auth.gr
3	Βρύζας Κωσταντίνος	995018	Kvryzas@nured.auth.gr
4	Γαβριηλίδου-Σπυρίδου Σοφία	991206	sgavr@nured.auth.gr
5	Γερμανός Δημήτρης	995006	german@nured.auth.gr
6	Γεωργόπουλος Αλέξανδρος	995019	ageorgop@nured.auth.gr
7.	Γκέκα Μαρία		mgeka1@yahoo.com
8	Γρηγοριάδης Αθανάσιος	991169	asis@nured.auth.gr
9	Δάγκας Αλέξανδρος	995080	adagkas@nured.auth.gr
10	Δογάνη Κωνσταντίνα	991297	kdogani@nured.auth.gr
11	Κανατσούλη Μελπομένη	991286	menoula@nured.auth.gr
12	Καρακίτσιος Ανδρέας	995026	akarakit@nured.auth.gr
13	Κοντοπούλου-Κοκκινάκη Ανθούλα	995027	melanthi@nured.auth.gr
14	Κωνσταντινίδου-Σέμογλου Νούλα	995016	semoglou@otenet.gr
15	Λενακάκης Αντώνης	995036	alen@nured.auth.gr
16	Μπακιρτζής Κωσταντίνος	995029	bakirtzi@nured.auth.gr
17	Μπαμπλέκου Ζωή	995033	zoinka@nured.auth.gr
18	Μπάρμπας Γιώργος	995003	gbarbas@nured.auth.gr
19	Μπιρμπίλη Μαρία	991273	mmpirmpi@nured.auth.gr
20	Ντολιοπούλου Έλση	995025	elsiedol@nured.auth.gr
21	Παπανδρέου Μαρία	995096	mpapan@nured.auth.gr
22	Παπαντωνίου Νινέτα	995034	fpapanto@eled.auth.gr
23	Παυλίδου Εύα	995014	eva@nured.auth.gr
24	Ταμπάκη Σαπφώ	991272	tot@nured.auth.gr
25	Τζεκάκη Μαριάννα	995037	tzekaki@nured.auth.gr
26	Τζουριάδου Μαρία	995009	tzour@nured.auth.gr
27	Τσιούμης Κωσταντίνος	995010	ktsioumi@nured.auth.gr
28	Τσιτουρίδου Μελπομένη	995008	tsitouri@nured.auth.gr
29	Τσοκαλίδου Πετρούλα	995017	tsokalid@nured.auth.gr
30	Χατζησαββίδης Σωφρόνης	995031	sofronis@nured.auth.gr

Ε.Ε.ΔΙ.Π. ΙΙ

1.	Κυρίμης Χρήστος	991168	reim.@vet.auth.gr
2.	Παπαδοπούλου Ελένη	991274	elepap@nured.auth.gr

Ε.Τ.Ε.Π.

1	Κούβαρης Βασίλης	995097	koubaris@nured.auth.gr
2	Μπαλαμπέκου Εύη	995090, Fax 995024	evibal@nured.auth.gr
3	Ποτούρη Δέσποινα	995045	potouri@nured.auth.gr
4	Πουρνάρας Νίκος	995077	pnikos@nured.auth.gr
5	Σκορδά Αλίκη	995015	alikos@nured.auth.gr
6	Σταμάκου Αθανασία	991291	astamako@auth.gr
7	Χατζηπαράσχη Μαρία	995046, Fax 995098	mxatzh@nured.auth.gr

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

1	Παπάζογλου Αγγελική	995047	apapaz@lib.auth.gr

ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1	Βλαστού Έλλη	995042	
2.	Παππά Μαρία	991270	pappa@nured.auth.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1	Εφραϊμίδου Πόπη	Προϊσταμένη Τμήματος	
3	Περδίκη-Μπουρίδου Αγγελική	995086	
4	Σεραφειμίδου Ελένη	995059	
5	Γκουτζαμάνης Σπυρίδων	995064	
6	Ταμίσιογλου Νόπη	995058	info@nured.auth.gr
7	Fax	995032	

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1	Γαζάνη Ερατώ	991294	egazani@nured.auth.gr
2	Κυρίμης Χρήστος	991168	reim@vet.auth.gr

ΆΛΛΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

1	Κοσμητεία	995062	info@educ.auth.gr
2	Κοσμήτορας (Δ. Κογκίδου)	995031	sofronis@nured.auth.gr
3	Διδασκαλείο (Τηλ. & Fax)	995079	didaskal@nured.auth.gr
5	Φύλακες - Θυρωρείο Μαντζαρίδης Χαράλαμπος Παυλίδης Αθανάσιος	995180/995040	
6	Παιδικό Κέντρο Βουζικά Μαρία - Αικατερίνη	995130	
7	Κυλικείο Σχολής	995093	
8	Πειραματικά Νηπιαγωγεία	2310 346217	

**ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

<http://nrd02w3.nured.auth.gr>